

กรมการช่างศิลปกรรม

ประกาศพระราชบัญญัติ

๑๖ พ.ค. ๒๐/๒๒๗

และ

พระราชกำหนดต่าง ๆ รัชกาลที่ ๕

ร. ศ. ๑๑๖

โรงพิมพ์บำรุงนุกูลกิจ

พิมพ์ครั้งแรก ๑๙๐๐ ฉบับ

08/10/2566

ราคาเล่มละ ๒ บาท

๓๕๕.๕๕๓

สารบัญ

กฎหมายรัชกาลที่ ๕ ร.ศ. ๑๓๖

พระราชบัญญัติการขายฝากและ การ จำนำที่ดิน	หน้า	๑๐
พระราชบัญญัติว่าด้วยหน้าที่ราชการซึ่งเกี่ยวข้องกับ อยู่ในระหว่าง		
กระทรวงนครบาล และ กระทรวงยุติธรรม	๑	๑๔
พระราชบัญญัติ ชง	๑	๒๐
พระราชบัญญัติ ลักษณะ ปกครอง ที่้อง ที่		
หมวดที่ ๑ ว่าด้วยนามและ การ ที่ ใช้ และ วิชา พระราชบัญญัติ	หน้า	๓๓
หมวดที่ ๒ ว่าด้วย วิชาขายค้ำพิท ที่ ใช้ ใน พระราชบัญญัติ	๑	๓๓
หมวดที่ ๓ ว่าด้วย ลักษณะ ปก ครอง หมู่บ้าน	๑	๓๔
หมวดที่ ๔ ว่าด้วย ลักษณะ ปก ครอง ตำบล	๑	๔๓
หมวดที่ ๕ ว่าด้วย ลักษณะ ปก ครอง อำเภอ และ เมือง ชน	๑	๕๖
พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติม พักต ภาษาภายใน	๑	๘๕
พระราชบัญญัติว่าด้วย ช่ง ยี่	๑	๑๒๐
พระราชบัญญัติ วิชาคน ไม่นัด	๑	๑๖๓
พระราชบัญญัติ อักษรขึ้น แต่ง งาน คน ต่าง ประเทศ ใน กรุง สยาม	๑	๑๖๓
พระราชกำหนด	ใน พระราชบัญญัติ กระทรวงยุติธรรม	หน้า ๘๐

พระราชกำหนดไปรษณีย์

ภาค ที่ ๑

ว่าด้วย ข้อบังคับทั่วไป ใน กรมไปรษณีย์

หมวดที่ ๑	ว่าด้วย นาม และ กำหนดใช้	หน้า ๘๒
หมวดที่ ๒	ว่าด้วย รัฐบาล ดัชยาม มีอำนาจ ฝ่ายเดียว ในการ ถ้อ ตั้งรพ หนังสือ ลือฝาก ส่ง ไป ไหน ที่ ต่าง ๆ	,, ๘๒
หมวดที่ ๓	ข้อ บังคับ นาย เจ้า และ เจ้า ของ เรือ	,, ๘๕
หมวดที่ ๔	ว่าด้วย ความ รับ ประกัน	,, ๘๗
หมวดที่ ๕	ว่าด้วย อำนาจ พิเศษ ใน กรมไปรษณีย์	,, ๑๐๐

ภาค ที่ ๒

ว่าด้วย โทษานุโทษ

หมวดที่ ๖	สำหรับ มหาชน	หน้า ๙๐๓
หมวดที่ ๗	สำหรับ นาย เรือ กำปั่น	,, ๙๐๕
หมวดที่ ๘	สำหรับ เจ้า พนักงาน	,, ๙๐๖
หมวดที่ ๙	ว่าด้วย แด่กรมไปรษณีย์ ปตท	,, ๙๐๘

ภาค ที่ ๓

ว่าด้วย ข้อ บังคับ พิเศษ

หมวดที่ ๑๐	ว่าด้วย การ ทำโทษ แด่ พ้อง ร้อง	หน้า ๙๐๘
------------	---------------------------------	----------

พระราชกำหนดว่าด้วย ภาษ นำ ตาด ร, ศ, ๑๑๖ แก้ความใน
08/10/2566

พระราชบัญญัติ พิทักษ์ ภัย ภัย ใน ร, ศ,	,, ๙๑๕
--	--------

ตอนที่ ๕	ว่าด้วยวจีพอง เรียกทุนทรัพย์ที่มีราคาตั้งแต่ ๒๐๐ บาท (๒๐๐ รูป เบี้ย) ขึ้นไป	หน้า ๓๕๖
หมวดที่ ๓	ว่าด้วยลักษณะพิจารณาความ อาญา มีโทษ หดวง	๖๖ ๒๗๗
หมวดที่ ๔	ว่าด้วย รัชเบต เค็ดตต่าง	๖๖ ๒๗๓
แบบที่ ๑	แบบ ข้อ ประเด็น สำหรับ ตัดต้น ข้อ ถึง เคียง กัน โดยไม่ ต้อง ขึ้น ฟ้อง และ ให้การ เป็น จำนวน กัน	๖๖ ๒๗๕
แบบที่ ๒	แบบ หมายถึง ว่า ความ มี โฉนดไว้ ให้ คดี กำหนด ทุน ทรัพย์ ไม่ เกิน กว่า ๒๐๐ บาท (๒๐๐ รูป เบี้ย)	๖๖ ๒๗๖
แบบที่ ๓	แบบ ฟ้อง ความ แพ่ง	๖๖ ๒๗๗
แบบที่ ๔	แบบ คำ ให้การ	๖๖ ๓๐๐
แบบที่ ๕	แบบ แจง ความ ยก คดี ไป ตง บาญชี พิจารณา	๖๖ ๓๐๓
แบบที่ ๖	แบบ หมายถึง เรียก พยาน โฉนด คู่ แพ่ง	๖๖ ๓๐๓
แบบที่ ๗	แบบ หมายถึง ยัด ทรัพย์ ของ คู่ แพ่ง คดี	๖๖ ๓๐๔
แบบที่ ๘	แบบ หมายถึง เรียก โฉนด วิชาท เรื่อง ตัญญา ตั้ง ให้ ใ้ เงิน หรือ ตัญญา รับ ใช้ เงิน	๖๖ ๓๐๖
แบบที่ ๙	แบบ คำ มีคำ	๖๖ ๓๐๘
แบบที่ ๑๐	แบบ คำ ฟ้อง ความ อาญา	๖๖ ๓๐๘
แบบที่ ๑๑	แบบ หมายถึง เรียก ตัว คน ตั่ง ถัดว หา	๖๖ ๓๑๑
แบบที่ ๑๒	แบบ หมายถึง จับ ตัว คน ตั่ง ถัดว หา	๖๖ ๓๑๕
แบบที่ ๑๓	แบบ หมายถึง หนักใจ	๖๖ ๓๑๓

(๕)

แบบที่ ๑๔	แบบ คำ คัดตีส เป็น ดัตย และ ตั้ง ให้ ถึง โทษ	หน้า ๓๑๔
แบบที่ ๑๕	แบบ ยก พ้อง เลี้ย โดย เหตุ ที่ โจรทย์ ฆาต นันท์	๖๖ ๓๑๖
แบบที่ ๑๖	แบบ ยก พ้อง เลี้ย โดย เหตุ ที่ พิจารณา ไม่ได้ ความ จริง	๖๖ ๓๑๗
แบบที่ ๑๗	แบบ หนึ่ง ดัด ถัด คณ ที่ ค้าด ตี ดิน ๒๐ คำ พ้อง	๖๖ ๓๑๘
แบบที่ ๑๘	แบบ ทานบน ที่ ไม่มี นาย ประกัน ด้วย	๖๖ ๓๑๙
แบบที่ ๑๙	แบบ ทานบน ที่ มี นาย ประกัน อีก ชัน หนึ่ง	๖๖ ๓๒๑
แบบที่ ๒๐	แบบ หมาย เรียก พยาน	๖๖ ๓๒๒
แบบที่ ๒๑	แบบ หมาย ตั้ง คุก	๖๖ ๓๒๓
แบบที่ ๒๒	แบบ หมาย ตั้ง ชัง คุก เมื่อ เก็บ ธิบ เขา ทรัพย์ ตั้ง ของ มา ชาย ทอด ตตาต ได้ เงิน ไม่ พก กับ ที่ ค้าด ตั้ง ให้ ไซ	๖๖ ๓๒๔
แบบที่ ๒๓	แบบ คำ แจ้ง ความ ขอ ออก หมาย คัน	๖๖ ๓๒๕
แบบที่ ๒๔	แบบ หมาย คัน	๖๖ ๓๒๖
	อัตราค่า ชกรรม เนียม ค่าด ส่วน ความ พัง	๖๖ ๓๒๗
	อัตราค่า ชกรรม เนียม ค่าด ส่วน ความ อาญา	๖๖ ๓๒๘
	ประกาศ ตั้ง กรานต์	๖๖ ๓
	ประกาศ เด็ก กรรมกร พิเศษ ชำระ ความ นา	๖๖ ๗
	ประกาศ ตั้ง ผู้ แทน เด่นา บัดี กระทบวง พระคตัง มหา ถัมบัต	๖๖ ๓๓
	ประกาศ ใน การ ที่ ออก พระนาม ถัมเต้ง พระบรมราชินีนารก	๖๖ ๓๖
	ประกาศ ว่า ด้วย เลี่ยม ๒๖๖ ชกรรม เนียม ความ ฎีกา	๖๖ ๗๖
	ประกาศ ดัษณ ปกครอง ท้อง ที่ สำหรับ ฆ. ณ พต ทรูง เพพา	๖๖ ๗๒

ประกาศ ตั้ง ศาล มณฑล กรุง เก้า	หน้า ๘๓
ประกาศ แก้ ไข พระธรรมนูญ ศาล หัว เมือง	๖ ๘๖
ประกาศ ตั้ง ข้าหลวง พิเศษ จัดการ ศาล ยุติธรรม มณฑล ปาจิณ บุรี	๖ ๘๘
ประกาศ ตั้ง ศาล เมือง เมือง สระ บุรี	๖ ๘๙
ประกาศ อัดราคา ธรรมเนียม ใน ที่ ว่าการ อำเภอบ	๖ ๙๐๘
ประกาศ ว่า ด้วย ผู้ ซึ่ง จะ ทด เล่า ๑ ถวาย ฎีกา	๖ ๙๓๕
ประกาศ แก้ ไข ข้อ บังคับ สำหรับ การ บัง กั้น ผู้ ร้าย ดก ข้าง ทาง หัว เมือง ตาขย และ เมือง ที่ ติด ต่อ กับ พม่า	๖ ๙๓๖
ประกาศ การ รักษา ป่า ไม้	๖ ๙๓๘
ประกาศ เรื่อง จัด ศาล ยุติธรรม ใน มณฑล ปาจิณ บุรี	๖ ๙๔๘
ประกาศ เรื่อง จัด ศาล ยุติธรรม ใน มณฑล นครศรีธรรมราช	๖ ๙๕๘
ประกาศ ตั้ง เจ้า พนักงาน ผู้ จัด ทะเบียน กิ่ง ยี่	๖ ๙๕๕
ประกาศ เลิก พระราช บัญญัติ จัด การ บัง กั้น กาก ไร่	๖ ๙๖
ประกาศ ตั้ง ผู้ บัญชา การ กรม ศึกษา ภิบาล	๖ ๙๗๕
ประกาศ ห้าม มิ ให้ คู่ ความ เก็บ เอา คดี ที่ ศาล ไปรี ดภา ตัดสิน แล้ว มา พ้อง ต่อ ศาล เพ่ง ศาล ชานา ก่อน ไตร รมิ อนุญาต ของ ศาล สูง นั้น	๖ ๙๗๕
ประกาศ ตั้ง ศาล ยุติธรรม ใน มณฑล พิริณ โดณ	๖ ๙๗๖
ประกาศ ๙๙๖๖	๖ ๙๗๗
ข้อ บังคับ ของ ทาง รถไฟ กรุง ตยาม	๖ ๙๙๐

ประกาศ สงกรานต์ รัตน โกสินทร ศก ๑๑๖

มีพระบรมราชโองการ ให้ประกาศไว้แก่ชนทั้งปวง บรรดาที่
นับถือ พระพุทธศาสนา แด่ธรรมเนียม ปีเดือนวันคืน อย่างเช่นใช้
ในสยามให้ทราบทั่วกันว่า

• ประกานพศนี้ ปรกติ มาศ ปรกติ วาร โดยสุริยคติ กาด เป็น ปรกติ
สุริยคติ ปีนี้ พระอาทิตย์จะขึ้นสู่ราศีเมษ ณวันอาทิตย์ที่ ๓๓ เมษายน
รัตนโกสินทร ศก ๑๑๖ เวลา ๘ ทุ่ม เป็นวันมหาสงกรานต์
วันจันทร์ที่ ๑๒ วันอังคารที่ ๓๓ เมษายน เป็นวันเนา วันพุธ
ที่ ๓๔ เมษายน เป็นวันเถลิงศก ณวันอังคารที่ ๓๓ เมษายน
ขึ้นจุลศักราชใหม่เป็น ๑๒๕๘ ในเวลา ๓๓ ทุ่ม กับ ๓๔ นาที ๕๘ วินาที
เพราะฉะนั้นในปีนี้ การทำบุญ แด่เดือน นักชั้ตรฤกษ์ สงกรานต์เป็น

08/10/2566

๔ วัน ลักษณะจดหมายวันคืนเดือนปีเช่นใช้ดังนี้ ตั้งแต่วันพฤหัสบดี
 ที่ ๓ เมษายน ให้จดหมายลงชื่อปีในที่ตั้งลงว่า รัตนโกสินทร
 ศก ๑๑๖ ให้ลงเลขบนคั่นนั้น ๓๐ ตามปีแผ่นดินไปกว่าจะเปลี่ยน
 ศกใหม่เทอญ

ณวันอาทิตย์ที่ ๔ เมษายนวันหนึ่ง วันพฤหัสบดีที่ ๒๓ กันยายน
 วันหนึ่ง เป็นวันประชุมถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา

วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ พฤษภาคม เป็นวันจะทำพระราชพิธีจรด
 พระนังคัล ห้ามขยาให้ราษฎรตั้งมดทำนาถ่อนวันนั้น คือตั้งแต่วัน
 พฤหัสบดีที่ ๑๓ พฤษภาคมมา ให้ทำนาภายหลังพระราชพิธีต่อไป
 คตอดพระราชอาณาเขต

วันวิสาขบูชา ที่นิยมในคัมภีร์อรรถกถาว่า เป็นวันประสูต
 ตรัสรู้แต่พระบริณีพพาน ของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นั้น ในปี
 นี้ นกขัตติยราช วิสาขบรณมีตกใน วันอาทิตย์ที่ ๑๖ พฤษภาคม รัตนโกสินทร
 ศก ๑๑๖ วันพุธที่ ๑๓ กรกฎาคม เป็นวันเข้าบิรมพรรษา วันศุกร์
 ที่ ๑๓ สิงหาคม เป็นวันเข้าปัจฉิมพรรษา วันอาทิตย์ที่ ๑๑ ตุลาคม
 เป็นวันมหาปวารณาที่เรียกว่า ออกพรรษา

วันพุธที่ ๓ พฤศจิกายน เป็นวันพระราชพิธีจงเป็เรียงยกโคม
 วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ พฤศจิกายน เป็นวันตโคม ให้พระบรมวงษานวงษ์
 ข้าราชการของชาติ พระบาทเสราษฎร บรรดาซึ่งได้ยกโคมตโคมจงได้
 ทราบแล้วทำตามกำหนดนี้เทอญ

วัน อังคาร ที่ ๘ พฤศจิกายน เป็น วัน ชี้อพพรหมณ์ จะได้ทำ
 พระราชพิธี ถวายสัตยาบเชทศธาน ถ้า จะ ทำ มาฆบูชา จากตรงค ดันนิบาต ซึ่ง
 นิยม ว่า เป็น วัน ที่ ชุ่ม นุ่ม พระสังฆ์เจ้าวง ๓๒๕๐ พระองค์ พระสัมมา
 สัมพุทธเจ้าได้ ทรง แสดง โอวาทปาติโมกข์ ใน ที่ ชุ่ม นุ่ม นั้น ควร ทำ วัน
 อาทิตย์ที่ ๖ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๓๑๖ วัน ชี้อพพรหมณ์
 จะได้ทำ พระราชพิธี ศิวาราตรี ณเทวสถาน

พระราชพิธี สัตรทศก ทำ ใน วันที่ ๒๓ ที่ ๒๔ ที่ ๒๕ กันยายน สัม
 ภาตรี ให้การ เป็น เสร็จใน วันที่ ๒๖ กันยายน

พระราชพิธี นตร มงคล คง ทำ ใน วันที่ ๘ ที่ ๑๐ ที่ ๑๓ ที่ ๑๖
 พฤศจิกายน วัน อังคาร ที่ ๑๖ พฤศจิกายน เป็น วัน ประชุม ถวาย
 บังคม พระบรม รูป

พระราชพิธี ตริยาถวาย เริ่ม ตั้ง แต่ วัน พุศ ที่ ๒๘ ธันวาคม ไป
 ถึง วัน ศุกร ที่ ๗ มกราคม ๓๐ ภาตรี

พระราชพิธี ตริยาถวาย เริ่ม ตั้ง แต่ วัน ศุกร ที่ ๗ มกราคม ให้การ
 เป็น เสร็จใน วัน อังคาร ที่ ๑๓ มกราคม ๕ ภาตรี

พระราชพิธี สัมพจนรณินท์ คง ทำ ตั้ง แต่ วันที่ ๑๗ ที่ ๑๘ ที่ ๑๙
 ที่ ๒๐ มีนาคม

อนึ่ง วัน เติม พระชนม พรรษา ตกใน วัน จันทร ที่ ๒๐ กันยายน
 เวลา ๓๐ ทุ่ม กับ ๕ นาที ๕๘ วินาที ตาม สุริยคติภาต

วัน ถดอง พระชนม พรรษา ตกในวัน อังคาร ที่ ๑๔ กันยายน เวลาเช้า ๕ โมง กับ ๒๔ นาที ตาม จันทรมาศ

วัน เติม พระชนม พรรษา ด่มเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชเทวี ตกในวัน ศุกร์ ที่ ๑๐ กันยายน ตาม สุริยคติ กาด

วัน เติม พระชนม พรรษา ด่มเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ แด ด่มเด็จพระบรมโอรสาธิราช ด้ยาม มกุฎราชกุมาร ตกในวัน เดาร์ ที่ ๑ มกราคม ตาม สุริย คติ กาด

โน ปี นี วัน เดาร์ เปน วัน ธงไชย วัน พุม เปน วัน ฮิมบัต วัน ศุกร เปน วัน อุบาศน์ วัน ศุกร เปน วัน โดกาจินาศน์

วัน เวลา พระอาทิตย์ เปลี่ยน ขึ้น ราชี่ใหม่ ซึ่ง เรียกว่า สงกรานต์ เดือน แด พระอาทิตย์ ด้ติย ราชี่ ห้าม วัน ดฤถัมมหาสุญ นัน พระอาทิตย์ ยก ขึ้น ด้ ราชี่ เมษ ณวัน อาทิตย์ ที่ ๑๓ เมษายน เวลา ๘ ทุ่ม อยู่จนวัน พุม ที่ ๑๒ พฤษภาคม เวลา ๕ ทุ่ม กับ ๓๒ นาที

เดือน ห้า วันที่ ๔ วันที่ ๒๒ เมษายน เปน วัน ดฤถัมมหาสุญ แล้วยกไป ราชี่ เมถุน อยู่จน วัน อาทิตย์ ที่ ๑๓ มิถุนายน เวลาเช้า ๓ โมง กับ ๓๒ นาที

เดือน หก วันที่ ๗ วันที่ ๒๐ พฤษภาคม เปน วัน ดฤถัมมหาสุญ แล้วยกไป ราชี่ เมถุน อยู่จน วัน พุม ที่ ๑๕ กรกฎาคม เวลา ๗ ทุ่ม กับ ๓๒ นาที

เดือน เจ็ด วันที่ ๔ วันที่ ๒๒ มิถุนายน เปน วัน ดฤถัมมหาสุญ แล้วยกไป ราชี่ กรกฎ อยู่จน วัน อาทิตย์ ที่ ๑๕ สิงหาคม เวลาบ่าย ๑ โมง กับ ๓๒ นาที

เดือนแปดวันที่ ๗ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม เป็นวันตฤถิมหาสุญ แล้ว
ยกไปราชสีห์อยู่จนวันพุธที่ ๑๕ กันยายน เวลาบ่าย ๓ โมงกับ ๑๒ นาที

เดือนเก้าวันที่ ๕ วันที่ ๒๒ สิงหาคม เป็นวันตฤถิมหาสุญ แล้ว
ยกไปราชสีห์อยู่จนวันศุกร์ที่ ๑๕ ตุลาคม เวลา ๘ ทุ่ม กับ ๕๘ นาที

เดือนสิบวันที่ ๖ วันที่ ๑๘ กันยายน เป็นวันตฤถิมหาสุญ แล้ว
ยกไปราชสีห์อยู่จนวันอาทิตย์ที่ ๑๕ พฤศจิกายน เวลา ๒ ยาม กับ ๕๘ นาที

เดือนสิบเอ็ดวันที่ ๓ วันที่ ๒๓ ตุลาคม เป็นวันตฤถิมหาสุญ
แล้วยกไปราชสีห์อยู่จนวันอังคารที่ ๑๕ ธันวาคม เวลาบ่าย ๕๘ นาที

เดือนสิบสองวันที่ ๖ วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน เป็นวันตฤถิมหาสุญ
แล้วยกไปราชสีห์อยู่จนวันพุธที่ ๑๒ มกราคม เวลา ๒ ทุ่ม กับ ๕๘ นาที

เดือนอ้ายวันที่ ๓ ธันวาคม เป็นวันตฤถิมหาสุญ แล้วยกไป
ราชสีห์อยู่จนวันศุกร์ที่ ๓๓ กุมภาพันธ์ เวลาเช้า ๒๔ นาที

เดือนยี่วันที่ ๒๕ ธันวาคม วันที่ ๘ วันที่ ๑๘ มกราคม เป็น
วันตฤถิมหาสุญ แล้วยกไปราชสีห์อยู่จนวันเสาร์ที่ ๑๒ มีนาคม
เวลา ๗ ทุ่ม กับ ๑๒ นาที

เดือนสามวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ เป็นวันตฤถิมหาสุญ แล้วยก
ไปราชสีห์อยู่จนวันอังคารที่ ๑๒ เมษายน วันโกสินทร ศก ๓๓๗

เดือนสี่วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ วันที่ ๑๒ มีนาคม เป็นวันตฤถิ

มหาสุญ

ณวันศุกร์ที่ ๗ มกราคม มีจันทร์ปราศ ครึ่งหนึ่ง

ณวันเสาร์ที่ ๒๒ มกราคม มีสุริยุปราคาครึ่งหนึ่ง

อนึ่ง วัน ชรรม ณะณะ นิยม ตามวิธี บั๊กชคณ นา เป็น วัน รักษาอุโบสถ

แต่ ประชุม พัง ชรรม ซึ่ง ยก เยของ กัน กับ วัน พระ ตาม เคย มี ที่ ริ ทัว กัน

ใน ชาว ดยาม ประเทศ ทั้งปวง นั้น ใน ประกา นั้น นับ ตั้ง แต่ วัน ศุกร

ขึ้น คำ ๓ เดือน ๕ เป็น ต้น ไป จน ถึง วัน อังคาร ขึ้น คำ ๓ เดือน ๕ ปี่จ่อ

เป็น ๔๓ วัน คือ วัน ศุกร ขึ้น คำ ๓ วัน เสาร์ ขึ้น ๗ คำ ใน เดือน ๕

วัน เสาร์ ขึ้น คำ ๓ วัน อาทิตย์ ขึ้น ๗ คำ วัน อาทิตย์ แรม คำ ๓ วัน

จันทร์ แรม ๗ คำ ใน เดือน หก

วัน จันทร์ ขึ้น คำ ๓ วัน อังคาร ขึ้น ๗ คำ ใน เดือน ๗

วัน อังคาร ขึ้น คำ ๓ วัน พุธ ขึ้น ๗ คำ วัน พุธ แรม คำ ๓ วัน

พฤหัสบดี แรม ๗ คำ ใน เดือน ๘

วัน พฤหัสบดี ขึ้น คำ ๓ วัน ศุกร ขึ้น ๗ คำ ใน เดือน ๙

วัน ศุกร ขึ้น คำ ๓ วัน เสาร์ ขึ้น ๗ คำ วัน เสาร์ แรม คำ ๓ วัน

อาทิตย์ แรม ๗ คำ ใน เดือน ๑๐

วัน อาทิตย์ ขึ้น คำ ๓ วัน จันทร์ ขึ้น ๗ คำ ใน เดือน ๑๑

วัน จันทร์ ขึ้น คำ ๓ วัน อังคาร ขึ้น ๗ คำ วัน อังคาร แรม คำ ๓ วัน

พุธ แรม ๗ คำ ใน เดือน ๑๒

วัน พุธ ขึ้น คำ ๓ วัน พฤหัสบดี ขึ้น ๗ คำ วัน พฤหัสบดี แรม คำ ๓

วัน ศุกร แรม ๗ คำ ใน เดือน ๑

วันพฤหัสบดี ขึ้น ค่ำ ๓ วัน ศุกร์ ขึ้น ๙ ค่ำ วัน ศุกร์ แรม ค่ำ ๓ วัน
เสาร์ แรม ๙ ค่ำ ใน เดือน ๒

วันเสาร์ ขึ้น ค่ำ ๓ วัน อาทิตย์ ขึ้น ๙ ค่ำ วัน อาทิตย์ แรม ค่ำ ๓ วัน
จันทร์ แรม ๙ ค่ำ ใน เดือน ๓

วัน อาทิตย์ ขึ้น ค่ำ ๓ วัน จันทร์ ขึ้น ๙ ค่ำ วัน จันทร์ แรม ค่ำ ๓ วัน
อังคาร แรม ๙ ค่ำ ใน เดือน ๔

วัน อังคาร ขึ้น ค่ำ ๓ ใน เดือน ๕ ปีจอ

รวม ๔๓ วันเท่านี้ นอกกว่า ๔๓ วัน นี้ ก็ คง ต้อง กันกับ วันพระตามเคย

ประกาศ

เลิก กรรมการ พิเศษ ขำระ ความ นา

มีพระบรมราชโองการ ดำรัส เห็นเกล้า ๆ ให้ ประกาศให้ ทราบทั่ว กัน
ว่า. เดิม มีข้าราชการ แด่ ราชฎร เป็น อันมาก เข้า ชักกัน ทำฎีกา ทูล
เกล้า ๆ ถวาย กถ่าวโทษ บริษัท ขุดคลอง แด่ คุณา ดัยาม ด้วย เรื่อง
ที่ นานในบริเวณ คลอง ที่ บริษัท ขุด แต่ อีก พวกหนึ่ง ร้อง กถ่าวโทษ ผู้มี
ชื่อในฎีกา นั้น ว่า แย้ง ชิง ที่ นา ของ คน จึงได้ ทรง พระกรุณาโปรด
เกล้า ๆ ตั้งให้ พระยา วรเดช ศักดาวัชร ๑ พระยา อินทรา ชิบดี สี่หราช รอง
เมือง ๑ พระยา ประชาชีพ บริบาล ๑ พระยา วิภาค ภวดต ๑ หลวง
สุนทร โภชา ๑ เป็น กรรมการ มีหน้าที่ ท่ง ฝ่าย ชุระการ แด่ คุณาการ ที่

08/10/2566

จะ ตรวจ แด คดีดิน ที่ วิวาท ให้ ตก อยู่ แก่ ฝ่าย ซึ่ง ควร จะ ได้ โดย ชอบ
ธรรมเนียม กระแส พระบรมราชโองการ แจ้ง อยู่ใน ประกาศ ลง วันที่ ๓๐ เดือน
ตุลาคม รศ.น โทศินทร ศก ๓๑๕ แล้ว

ต่อมาได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ เพิ่ม อำนาจ แด หน้า ที่ กรรม
การ นั้น ให้ พิจารณา ได้ ส่วน คดีดิน บรรดา คดี ที่ วิวาท กัน ด้วย ที่ นา
ใน เขต จังหวัด ทั้ง แดน แด หมู่ คดอง บริษัท ความ แจ้ง อยู่ใน ประกาศ
ลง วันที่ ๗ เดือน พฤษภาคม รศ.น โทศินทร ศก ๓๑๕ นั้น แล้ว

ต่อมาได้ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ยก อำนาจ การ พิจารณา
แด พินาศคดี ซึ่ง เกี่ยว ของ ด้วย การ วิวาท แย้ง ซึ่ง ที่ นา ใน มณฑล
กรุงเทพฯ ฯ มณฑล กรุงเทพฯ แด มณฑล ปาจิณ บรรดา เปน หน้า ที่
ใน คัด กระทรวง ยุติธรรม ไป อยู่ใน หน้า ที่ กรรม การ นั้น แด ได้ ประกาศ
กระแส พระบรมราชโองการ เมื่อวันที่ ๒๒ กันยายน รศ.น โทศินทร ศก ๓๑๕
ความ แจ้ง อยู่ แล้ว

บัดนี้ ข้าราชการ ที่ได้ เปน กรรม การ เติม ไป รับ ราชการ มี ตำแหน่ง
ชั้น คน ๓ ไป ราชการ คน ๓ กราบ ถวาย บังคม ตา ไป ยุโรป คน ๑
ครั้น จะ ตั้ง ข้าราชการ เติม เติม เข้า แทน ตัว ผู้ ที่ ขาด ไป ก็ ทรง พระ
ราช คำริห์ เห็น ว่า การ ที่ ค้าง อยู่ใน หน้า ที่ กรรม การ นั้น ก็ ยิง มี อยู่ น้อย
แล้ว ควร จะ รวม เข้า ใน กระทรวง ยุติธรรม ให้ เปน การ เรียบ ร้อย
ได้ ตั้ง แด ก่อน จึง มี พระบรมราชโองการ โปรดเกล้า ฯ ให้ ประกาศ ต่อ
ไป ดังนี้ ว่า

08/10/2566

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก กรรมการ พิเศษ ข้าราชการนา ซึ่งได้ตั้งขึ้น ตามประกาศ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๔ นั้น ตั้งแต่วัน ที่ได้ออก ประกาศ ฉบับนี้ เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ข้าราชการ ที่ได้รับราชการ เป็น กรรมการ พิเศษ ข้าราชการ นาตั้ง สारบบ แต่ สรรพ เจต หมาย ต่าง ๆ บรรดา เกี่ยวด้วย คดี ที่ ได้พิจารณา แด พิพากษา มา ฤๅ ที่ ค้าง อยู่ใน กรรมการ นั้น แก้ เสนอบ คดี กระทบ วง ยุติธรรม เมื่อ ความ ที่ ยัง ค้าง อยู่ใน กรรมการ จะ ควร อยู่ใน กระทบ วง คัดไต่ ก็ ให้ เสนอบ คดี กระทบ วง ยุติธรรม จัด มอบ แก่ คัด ไต่ นั้น ๆ ให้ ว่า ถ่วง ค่อย ไป ตาม ควร แก่ การ

ข้อ ๓ ข้อ ความ ที่ จะ พ้อง หา กัน ด้วย เรื่อง ที่ นา แล่น ไป ที่ นา อยู่ใน เมือง ไต ฎา มณฑล ไต ก็ ให้ คัด ใน เมือง แด มณฑล นั้น ๆ ซึ่ง ทรง อัญญา ตาม พระธรรม ญู ได้ พิจารณา แด พิพากษา ตาม พระราช กำหนด กฎ หมาย ทุก ประการ

ประกาศ มา แล่น วันที่ ๒๕ เดือน มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๕
เป็น วันที่ ๑๐๓๖๒ ใน รัชกาล บัคยบุน

พระราชบัญญัติ
การ ขายฝาก แล การ จำนำ ที่ ดิน
รัตนโกสินทร ศก ๑๑๕

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระปรมินทร มหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้า เจ้า อยู่หัว ดำรัส เห็นชอบเกล้าฯ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า พระเจ้าน้องยาเธอกรมหมื่นดำรงราชานุภาพ เสด็จขึ้นกระทรง มหาดไทย นำความ กราบ บังคม ทูล พระ กรุณา ทรง ทราบฝ่า ดอของ ชลธิ์ พระบาท ว่า ราษฎร ใน หัว เมือง มณฑลต่าง ๆ มีคดีพิพาท ด้วย แย่งชิง ที่ ด่วน ที่ นา กัน ค้าง อยู่ ใน โรงศาลหัวเมืองหลายเรื่องหลายราย ใน คดี เหล่า นั้น บาง เรื่อง พิจารณาได้ ความ จริง ว่า ฝ่ายหนึ่งได้ขาย ฝากได้จำนำที่ไว้ ที่ ด่วน ที่ นาไว้ โดยมีบริคนห์สัญญาซึ่ง ทำไว้ ต่อ กัน เป็นหลักฐาน แต่เอาโฉนดตราด่าร ตราแดง ตราจองไปมอบให้ ไว้แก่ ผู้รับจำนำ ผู้รับซื้อ ฝาก เป็น หลัก ทรัพย์ ครั้นผู้ พิพากษาใน ศาล นั้น ๆ จะพิพากษาให้ ผู้จำนำผู้ขายฝากได้ได้ ก็เกรงจะผิด ด้วย พระราชบัญญัติ ใน รัชกาลที่ ๔ ซึ่ง ว่า ด้วย การวิวาท ด้วย การ ขาย ด่วน ขาย นำให้คดีสิ้น ให้เป็น สิ้นคดี แก่ ผู้ ถัด

ไฉนด ตราแดง ตราจอง ครั้นจะตัดสินให้เป็นที่ชี้ แก่ผู้ที่ได้ ไฉนด
 ตราแดง ตราจองไว้ ในมือเต่า ก็ได้ความ ตาม บริคณห์สัญญา ว่า
 ทั้งสองฝ่ายได้ ยินยอม กันไว้ ให้ ได้ได้ ตั้ง การ ขาย ฝาก แด่ จำนำ
 ททรัพย์อย่าง อื่น ๆ เป็น การ ขัด ข้อง อยู่ ดังนี้ ขอ รมพระ ราชทาน
 เวียนพระราชา ปฏิบัติ

ทรง พระราช ดำริห์ว่า ประกาศ ที่ พระบาท สมเด็จพระเจ้า อยู่ หัว
 ใน รัชกาล ที่ ๔ ทรง ตั้ง ขึ้น นั้น ก็ ย่อม เป็น ไป ตาม เหตุ ผล ที่ ใช้ กัน
 ชุก ชุม อยู่ใน กาล สมัย นั้น คือ ทำ หนังสือ บริคณห์สัญญา กัน ด้วย
 กระดาษ ซ้อย เส้น ดิน สดไม่มี แบบ สัญญา แลแต่ จะตก ดง สัญญา กัน
 เป็น คັນ ความ ที่ เป็น ข้อย ใน เวลานั้น โดย มาก ก็ คือ ผู้ ขาย ฝาก
 ผู้ จำนำ ไม่ ยาก เสีย ตก เบี้ย ๆ ยาก เสีย แต่ น้อย จึง ได้ เอา นำ ไฉนด
 ตราแดง ตราจอง ไป ให้ ไว้ ไม่มี กำหนด ได้ คັນ ฝ่าย ผู้ รับ เห็น
 ประโยชน์ ใน การ ที่ รับ ไว้ โดย ราค ถูก ๆ แต่ ได้ เก็บ ผล ประโยชน์ นั้น
 เกิด ขึ้น แต่ ที่ ส่วน ที่ นาน นั้น จึง ได้ มี ผู้ รับ จำนำ เช่น นั้น มาก ขึ้น บาง ราย
 ก็ เอา นำ ไฉนด ตราแดง ตราจอง ไป ถัด ไว้ บาง บาง ราย ก็ ถัด ไว้
 แต่ หนังสือ บริคณห์สัญญา บาง เมื่อ ขาย ฝาก ๆ จำนำ กัน ด้วย
 มี หนังสือ บริคณห์สัญญา กัน เช่น นี้ ผู้ ขาย ฝาก ๆ จำนำ ก็ มัก จะ หัก
 ไว้ โดย มาก ครั้น ที่ ดิน มี ราคามาก จน แล ผู้ ที่ ขาย ฝาก แด่
 ผู้ ที่ จำนำ ^{๐๘/๑๐/๒๕๖๖} กลับ มา พ้อง ร้อง ขอ ได้ คັນ ฝ่าย ผู้ ที่ รับ ไว้ ก็ คือ
 ว่า ใน สัญญา ไม่มี กำหนด เวลา ให้ ได้ ๆ ผู้ ที่ ได้ ไฉนด ตราแดง ตราจอง

ไว้ ก็ถือว่าเป็นสิทธิ์ของตน คดีย่อมเกิดขึ้นในระหว่างผู้ขายฝาก
 ผู้จำนำ กับผู้รับซื้อฝาก แต่ผู้รับจำนำเช่นนี้โดยมาก พระบาท
 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในรัชกาลที่ ๕ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้ประกาศว่า ถ้ามีคดีวิวาทกัน ด้วยเรื่องขายฝาก จำนำที่ส่วน
 ที่นา ให้ตัดสินให้เป็นสิทธิ์แก่ผู้ที่ได้ โฉนด ตราแดง ตราจอง
 ไว้ด้วย ก็เพื่อที่ทรงพระราชดำริห์ จะตัดทางวิวาท รังับ
 อรรถคดีของราษฎรให้ถูกต้อง แก่ความเป็นไปในกาลสมัยนั้น
 ครั้นมาในรัชกาล บัณฑิตนั้น การขายฝากก็เลิกน้อยไป การ
 จำนำก็มีหนังสือบริคณห์สัญญาทำต่อเจ้าพนักงาน อำเภอกำนัน มั่นคง
 ขึ้น การซื้อขายแต่จำนำที่ดิน เปลี่ยนแปลงไปกว่าแต่ก่อนเป็น
 หลายประการ ประกาศในรัชกาลที่ ๕ นั้น จึงขัดกับความ
 เป็นไปในสมัยนั้น สมควรจะยกเลิกเสียได้

จึงมีพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ ให้ตราเป็นพระราชบัญญัติ
 ไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติ การขาย
 ฝาก แต่การจำนำที่ดิน รัตนโกสินทรศก ๑๑๕ ให้ใช้ได้ตาม
 แต่วินิจฉัยได้ลงในพระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป

มาตรา ๒ ให้ยกเลิกประกาศในรัชกาลที่ ๕ ที่ว่าด้วยการขายฝาก
 แต่การจำนำที่ดิน ให้ตัดสินให้ที่เป็นสิทธิ์แก่ผู้ที่ได้ โฉนด

08/10/2566

ตราแดง ตราจองไว้ ซึ่งตั้งวันอาทิตย์ เดือน ๘ แรม ๑๑ ค่ำ ปีมะเส็ง
อัฐศก จุลศักราช ๑๒๒๘ ฉบับหนึ่ง กับประกาศเพิ่มเติม ซึ่งตั้ง
วันศุกร์ เดือน ๘ แรม ๘ ค่ำ ปีมะเส็ง จุลศักราช ๑๒๒๘ ฉบับหนึ่ง นั้นด้วย

มาตรา ๓ บรรดาคดีที่พิพาทกัน ด้วยเรื่องชายฝาก แต่จำนำที่ดิน
ซึ่งคงค้างโรงศาลอยู่ก็ดี ฤๅที่จะเกิดขึ้นใหม่ก็ดี ให้ผู้พิพากษาฯ
ตามลักษณะชายฝาก ลักษณะจำนำ แต่ลักษณะบริคณฑ์สัญญา แลอื่น ๆ
อันมีอยู่ในพระราชกำหนดกฎหมาย ที่คงใช้อยู่ทุกประการ
ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๗ มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๕
เป็นวันที่ ๑๐๓๖๕ ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศตั้งผู้แทนเสนาบดี
กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า
พระเจ้า้อง ยาเธอ กรมหมื่นมหิศรราชหฤทัย จะได้ตาม
เสด็จพระราชดำเนิน ทวีปยุโรป ณครั้งนี้ ราชการในกระทรวงพระคลัง
ที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดการเปลี่ยนแปลงไปเป็นอัน
มากนั้น ได้วางแบบอย่างการทั้งปวงลงเป็นหลักฐานแล้ว ยิ่งแต่
จะระงับการให้เป็นไปตามที่จัดไว้ มิให้เลื่อมทรมานเคลื่อนคลาดไป

08/10/2336

ได้ ยังไม่ เป็น เวลา ที่ จะ ต้อง เริ่ม การ เปลี่ยน แปลง ใหม่ อีก ใน ปี นี้
 จึง ทรง พระราชดำริ ว่า พระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนนริศรานุวัดติวงศ์
 เคย ดำรง ตำแหน่ง เสนาบดี กระทรวง นี้ มา ก่อน ทรง ทราบ ทาง ราชการ
 อยู่ ทั้ง สิ้น จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าฯ มอบ ราชการ ในหน้าที่
 เสนาบดี กระทรวง พระคลัง ให้ พระเจ้า น้อง ยา เธอ เจ้า ฟ้า กรมขุนนริศรานุวัดติวงศ์
 ทรง บังคับ บัญชา ไป กว่า พระเจ้า น้อง ยา เธอ เสนาบดี
 กระทรวง พระคลัง มหา สัมมัต จะ ได้ ตาม เสด็จ พระราช ดำเนิน กัดับ
 ยัง พระ นคร

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๒

เป็น วันที่ ๑๐๓๗๓ ใน รัชกาล บัณฑิตยบัณ

พระราชบัญญัติ

ว่า ด้วยหน้าที่ราชการ ซึ่ง เกี่ยว ข้อง กัน อยู่

ในระหว่างกระทรวงนครบาลแแต่กระทรวงยุติธรรม ร. ศ. ๑๑๒

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
 พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ สั่งว่า

มี พระราช ประสงค์ จะ ใ้ การ ได้ ส่วน คดี ที่ มี โทษ หดง แด
 การ ทำ โทษ คน ผู้ ที่ ต้อง พระราช อาญา มีความ ผิด ตาม คำ พิพากษา
 นั้น มารวม อยู่ใน หน้า ที่ ฝ่าย ตุลา การ แแต่ให้ อยู่ใน บังคับ บัญชา

ของ เสด็จมาตั้ง กระทรวง ยุติธรรม เพื่อว่า การ พิจารณา พิพากษา ความ
อาญาแผ่นดิน จะไต่รวดเร็วตั้งขึ้นกว่า กาล ก่อน มาก

จึงมี พระบรม ราชโอง การ ดำรัสเห็นชอบเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติ
ไว้ต่อไป ดังนี้

มาตรา ๓ ภายใน สาม เดือน นับแต่วันที่ได้ประกาศใช้พระราช
บัญญัตินี้เป็น ต้นไป ให้เสนาบดีกระทรวง นคร บาล แดเสนาบดี
กระทรวง ยุติธรรม พร้อมกัน จัดการ ตาม พระบรม ราชานุญาต เพื่อ
ที่จะส่ง บรรดา คดี ทั้งปวง ที่ กองไต่สวนโทษหลวง ยัง คงไต่สวนค้างอยู่
กับตัว คน ทั้งปวง ซึ่ง ต้อง จับกุม มาใน ชั้นไต่สวน แด ถ้อยคำ ลำนวน
ที่เกี่ยวข้อง ด้วยคดีเหล่านั้น แด สรรพ หนังสือต่าง ๆ ซึ่งเป็นของสำหรับ
กองไต่สวนโทษ หลวง นั้น มามอบให้แก่ กรม อัยการ ฎากรรมการ
กองโตกอง หนึ่ง ซึ่ง จะไต่ตั้ง ขึ้น ภาย น้า ให้ มี น้า ที่ ทำ การ ใน
บังคับ บัญชา ของ เสด็จมาตั้ง กระทรวง ยุติธรรม

เมื่อครบ กำหนด สามเดือน นับตั้งแต่วันได้ประกาศ ใช้พระราช
บัญญัตินี้เป็น ต้นไป แดว ก็ให้ ยกเลิก กองไต่สวนโทษ หลวงเสีย

ต่อไปให้เสนาบดีกระทรวง นคร บาล แดเสนาบดี กระทรวงยุติธรรม
จัดการ กำหนด น้า ที่อื่นจะมี อยู่ ใน ระหว่าง กรม อัยการ ฎากรรมการ
ดังเช่น กล่าว มา แดว นั้น แด กรม กอง ตระเวร ให้ เรียบ ร้อย ต่อไป

มาตรา ๒ อำนาจหน้าที่ ของ กรม กอง กระทรวง ^{ซึ่ง อยู่ในบังคับ}
บัญชา ของ ^{เสนาบดี} กระทรวง นคร บาด ^{นั้น} มี ^{อยู่} ตั้ง ^{จะ}กล่าวคือ
ไป ^{นี้} คือ

ข้อ ๑ ให้ สืบสวน พยาน ฤๅ ทรัพย์ ^{สิ่ง} อื่น ๆ อัน เป็น หลัก ^{ฐาน}
มั่นคง มาประกอบ กับ เหตุการณ์ ที่ กล่าว ^{หา} ว่า มี ^{ผู้}กระทำความ ร้าย ต่อ ความ
สงบ เรียบ ร้อย ของ อาณา ประชา ราช ฐร ทั้ง หาย เพื่อ ^{ได้}รับ เหตุการณ์
เหล่านั้น ^{เสีย} มิ ให้ เกิด ^{ขึ้น} ^{ต่อไป} อาณา ประชา ราช ฐร ทั้ง หาย
จะ ^{ได้} อยู่ ^{เย็น} เป็น คู่ ^{สุด} ^{หมาย} ^{ทั่ว} ^{กัน} แล้ว ให้ ^{แจ้ง} ความ ^{บอก} เหตุการณ์ ^{เหล่านั้น}
กับ ^{สิ่ง} พยาน ฤๅ ทรัพย์ ^{สิ่ง} อื่น อัน เป็น หลัก ^{ฐาน} ^{มั่นคง} มา ให้ ^{เจ้า} ^{หน้าที่} ^{ทราบ}

ข้อ ๒ ให้ คอย ห้าม ปราม ^{อย่า} ให้ ^{ผู้}ใด ^{กระ}ทำ ^{การ} ^{ดอง} พระ
ราช อาญา อัน มี โทษ ตาม พระราช กำหนด กฎ หมาย แต่ ^{อย่า} ให้
^{ผู้}ใด ^{กระ}ทำ ^{การ} ^{อย่าง} ^{ใด} ^{อย่าง} ^{หนึ่ง} ^{ซึ่ง} อาจ ^{ให้} เกิด ^{ผล} ^{อัน} ^{ร้าย} ฤๅ ^{เป็น}
อัน ตราย แก่ ^{ชีวิต} ^{ร่างกาย} ฤๅ ^{ทรัพย์} ^{สมบัติ} ของ ^{คน} ^{ใด} ^{คน} ^{หนึ่ง} ฤๅ
คน ^{ทั้ง} ^{หาย} ^{ทั่วไป}

ข้อ ๓ ให้ สืบ ^{สวน} ^{ดู} ว่า ^{ผู้}ใด ^{กระ}ทำ ^{การ} ^{ดอง} ^{สมเด็จพระ}
อาญา อัน มี โทษ ตาม พระราช กำหนด กฎ หมาย แล้ว ให้ จับ ^{ผู้} ^{นั้น}
มา ^{ตั้ง} ให้ ^{เจ้า} ^{หน้าที่} ^{พิจารณา} ^{พิพากษา} ^{ต่อไป}

ข้อ ๔ ให้ จับ ^{ผู้} ^{ใด} ^{หนึ่ง} ^{ซึ่ง} ^{เจ้า} ^{หน้าที่} ^{ได้} ^{มี} ^{คำสั่ง} ^{ให้} ^{จับ} ฤๅ
ได้ ^{ออก} ^{หมาย} ^{ให้} ^{จับ}

ข้อ ๕ ให้จับผู้ใดผู้หนึ่ง ตามเหตุที่จะกล่าวต่อไปข้างต่าง

๓ ประการ แม้ว่าจะไม่มีคำสั่งให้จับฎาหมายให้จับก็ได้ คือ

ประการ ๑ ผู้ใดผู้หนึ่ง ซึ่งกำลังทำ การ ต่อ ตมิต พระราชอาณา
อันมีโทษ หดง อยู่

ประการ ๒ ผู้ใดผู้หนึ่ง ซึ่งมีอาชฎฎาตั้งขึ้นอยู่ในตัว ซึ่งควร
ที่จะส่งได้โดยได้ว่า ผู้หนใดกระทำการ ต่อ ตมิต พระราช อาญา อัน
มีโทษ หดง ฎาผู้หนึ่ง มุ่งหมายว่า จะกระทำการ ต่อ ตมิต พระ
ราช อาญาอันมีโทษ หดง ต่อไป

ประการ ๓ ผู้ใดผู้หนึ่ง ซึ่ง ทำการ ขัดขวาง ฎาต่อผู้ พด
ตระเวรในระหว่างเวลาที่พดตระเวร ทำ การ ตาม หน้า ที่ อยู่ ฎาผู้ใดผู้หนึ่ง
ซึ่งได้หนี ฎาพยายาม จะหนีไป จาก ที่ กัก ซึ่ง อัน ชอบ ด้วย กฎหมาย

ข้อ ๖ ให้กระทำการ ตาม พระราช กำหนด กฎหมาย พระ
ราช บัญญัติ ประกาศ แล กฎ ข้อ บังคับ ต่าง ๆ ซึ่งได้บังคับไว้ ให้
เป็นหน้าที่ของ พดตระเวร ต้อง ช่วย ทำให้ติดต่อไป

มาตรา ๓ ผู้ใดผู้หนึ่ง ซึ่ง พดตระเวรได้จับตัว กัก ซึ่งไว้ ณ ที่
ให้กรม กอง ตระเวร นำตัวผู้หนึ่ง มาตั้งต่อผู้พิพากษา ศาลโบรืตฎา
ศาลโต ศาล หนึ่ง ตาม กระหรวง อย่าให้ช้ากว่าที่จำเป็น แต่เมื่อผู้
พิพากษา ศาลโบรืตฎา นั้น ได้ฟัง รายงาน ของ พดตระเวร ซึ่ง ปรน

คำกล่าวหาผู้นั้น ตลอดแล้ว ก็ให้ ได้ ส่วนผู้ นั้น ต่อ ไป แล้วให้
 คัดสิน ตาม คำ พยาน ว่า ควรให้ ปลดปล่อย ผู้ นั้นหลุดพ้นไป ฤๅควร
 ให้ เรียก ประณาม ผู้ นั้นไว้ ฤๅ ควรให้เอาตัวผู้ นั้นซึ่งใจกว่าจะถึงวันกำหนด
 นัด พิพากษา ความ เร็ว นี้ ต่อไป แล้วให้ ผู้ พยาฆาตศาสโบริดภาคานั้น
 ส่งรายงานการ ได้ ส่วน ชำระผู้ นั้น ไป ยัง เจ้า กรม อัยการ

แต่ ถ้า ผู้ ที่ ต้อง จับ นั้น ปรากฏว่า เป็น คน อยู่ใน บังคับ ต่าง ประเทศ
 ซึ่งมี หนังสือ สัญญา ทาง พระราชไมตรี ด้วย กรุง สยาม แล้ว ก็ให้ ส่งตัว
 ผู้ นั้นไป ยัง กงศุข ของ ต่าง ประเทศ ซึ่ง ผู้ นั้น อยู่ใน บังคับ อย่าให้ ซ้ำ
 กว่า ที่ จำ เปน แต่ให้ ชี้แจง เหตุผล ตาม ที่ เกิด ขึ้น ใน ความ
 เร็ว นี้ ไป ให้ กงศุข ทราบ ด้วย

มาตรา ๕ กอง มหันตโทษ แด่ กอง ตหุโทษ ใน กรุงเทพฯ ทั้ง ต้อง
 นี้ ให้ ยก มา ขึ้น อยู่ใน กระทรวง ยุติธรรม ต่อไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓ เมษายน วันวันโกสินทร ศก ๓๓๖
 เป็น วันที่ ๓๐๓๖๘ ใน รัชกาล บัณฑิตนี้

ประกาศ
 ใน การ ที่ ออก พระนาม
 สมเด็จ พระบรมราชินีนาถ

ด้วย พระเจ้า ดูก ยาเซอ พระองค์ เจ้า ประวิตร วัฒน โนตม แทน
 เสด็จ บัด ี ะทรวง วัจ รับ พระบรม ราช โอง การ ได้ เกล้า วั ทรวง พระ
 กรุณา ไปรด เกล้า วั ให้ กำหนด แบบ แผน แห่ง ถ้อย คำ ที่ จะ ใช้
 ใน ส่วน ราช การ ดับ ไป ให้ ทราบ ทู กัน ว่า

๓ ตั้ง แต่ วัน ที่ ๒๓ มีนาคม ร. ศ. ๑๓๕ ไป จน ถึง เวลา ที่
 ได้ เกล้า วั พระราช ดำเนิน ออก จาก พระนคร แต่ เวลา เกล้า วั กลับ คืน
 ยัง พระนคร ถ้า จะ ใช้ บั ตร หมาย ออก พระนาม สมเด็จ พระนาง
 เกล้า พระบรม ราช เทว นั้น ก็ ให้ ใช้ ได้ เป็น ด้าม อย่าง ตั้ง นี้

- ๑ ว่า สมเด็จ พระนาง เจ้า เกล้า วั ภา ม่อ ง ศรี พระบรม ราชินี นาถ
- ๒ ว่า สมเด็จ พระนาง เจ้า พระบรม ราชินี นาถ
- ๓ ว่า สมเด็จ พระบรม ราชินี นาถ

ให้ ใช้ ตาม ประเภท แห่ง การ ที่ ควร ใช้ ตั้ง แต่ เวลา เกล้า วั ออก
 จาก พระนคร ไป จน เวลา เกล้า วั กลับ ยัง พระนคร ให้ เพิ่ม ท้าย
 พระนาม อีก ว่า ซึ่ง เป็น ผู้ ดำ เกล้า วั ราช การ แผ่น ดิน ต่าง พระองค์

๒ ในบัตรหมาย แด่หนังสือราชการ ทั้งปวง ซึ่งเคยรับ
พระบรมราชโองการไว้ได้แล้ว ให้ใช้ว่ารับพระราชเสาวนีย์ได้แล้ว

๓ คำที่กราบทูลทั้งปวง ให้ใช้ถ้อยคำเด่อมกราบบังคมทูล
พระกรุณา ยกเสียแต่คำที่มีบรมให้ยกคำบรมนั้นเสีย เช่น คำ
ว่า พระบรมราชโอรส ให้ใช้ว่า พระราชโอรส พระ
บรมราชานุญาต ให้ใช้ว่า พระราชานุญาต ให้พระบรมวงษา
นุชย์ แด่ข้าทูลฉลองชุดี พระบาททุกกระทรวง ใช้หนังสือแต่คำ
พูดให้ต้องตามประกาศนี้ เทอญ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓ เมษายน วันพฤหัสบดี ศก ๑๑๖
เป็นวันที่ ๓๐๓๖๘ ในรัชกาล บัดยู่บัดนี้

พระราชบัญญัติของ

รัตนโกสินทร ศก ๑๑๖

ศุภมัสดุ รัตนโกสินทร ศก ๑๑๖ วันที่ ๓ เมษายน พระบาทสมเด็จพระ
พระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จ
สถิตย์ในพระที่นั่งจักรพรรดิพิมาน เสด็จออกทรงรับ
เสด็จในพระที่นั่งจักรพรรดิพิมาน เสด็จออกทรงรับ
เสด็จในพระที่นั่งจักรพรรดิพิมาน เสด็จออกทรงรับ
เสด็จในพระที่นั่งจักรพรรดิพิมาน เสด็จออกทรงรับ

ประเทศนี้ แต่ก่อน มาใช้ผ้าสีแดงเกลี้ยง ครั้น ถึงในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกย์ ทรงพระราชดำริเห็นว่า เวื่อหลอด กับ เวื่อราษฎร ควร มี เครื่อง หมายถึง สำคัญ ให้เห็น ต่าง กัน จึง มี พระบรม ราชโอง การ ดำรัส เห็นชอบ เสด็จฯ สั่ง ให้ บรรดา เวื่อหลอดทั้งปวง ทำรูปจักร อัน เป็น นาม สัญญา พระบรม ราช วงษ์ แห่ง พระองค์ตั้งไว้ ใน กตาง ชง พัน แดง นั้น เป็น เครื่อง หมายถึง ใน เวื่อหลอด

ต่อมา ถึงใน รัชกาล พระ บาท สมเด็จพระพุทธ เด็จ หน้ านาโดย ครั้น นั้น มี ดาว เสวตร อัน อุดม ด้วย ตักษณ มา ถู พระราช สมภาร ถึง ตาม ช้าง เป็น การ พิเศษ ไม่ มี ได้ ใน ประเทศ อื่น เสมอเหมือน ควร จะอัครยศ อาไศรยคุณ พิเศษ อัน นั้น จึง มี พระบรม ราชโอง การ ดำรัส เห็นชอบ เสด็จฯ ให้ ทำ รูป ช้าง เฉือก ลงไว้ กตาง วง จักร ในชง เวื่อหลอด พัน ด้วย

ครั้น ถึงใน รัชกาล พระบาท สมเด็จพระจอม เสด็จ เจ้า อยู่หัว ทรง พระราช พิธี ถึง เวื่อ ค่ำ ชาย ของ ชน ชาว สยาม ที่ ใช้ ชง สี แดง เกลี้ยง อยู่ นั้น ไม่ เป็น การ สมควร เหตุ ว่า ช้าง กับ ประเทศ อื่น ยาก ที่ จะตั้ง เกิดเห็น เป็น การ ควร จะใช้ ชง อัน มี เครื่อง หมายถึง เหมือน อย่าง เวื่อหลอด ทั่วไป แต่ ว่า รูป จักร เป็น ของ สูง ไม่ สมควร ที่ ราษฎร จะใช้ จึง มี พระบรม ราชโอง การ ดำรัส เห็นชอบ เสด็จฯ ให้ ยก รูป จักร ออก เสีย คง แต่ รูป ช้าง เฉือก บน พัน แดง ให้ ใช้ ทั่วไป ทั้ง เวื่อหลอด แด

เรือ ราษฎร บรรดาที่เจ้าของเรือ เป็นข้าชอบอันซัดมา มิให้เป็นการลำบาก กับเรือของชาวต่างประเทศ แต่ให้ทำของรูปร่างเลือกบนพื้นผ้าขาว ซีน่ออกอย่างหนึ่ง สำหรับใช้ชักที่หน้าเรือหลวงทั้งปวง ให้เป็นที่สังเกตเห็นต่างกับกับเรือของราษฎรด้วย

อนึ่ง เวลาเสด็จพระราชดำเนิน โดยกระบวนเรือหลายลำ ทวยราษฎรผู้ตั้งใจจะเคารพ เฉพาะต่อไฉนของชุดพระบาท สังเกตเห็นไม่ได้ว่า เสด็จพระราชดำเนิน โดยเรือดำใด ทรงพระกรุณาเพื่อจะเอาใจราษฎร จึงดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ทำธงสำหรับพระองค์ ซีน่ออกอย่างหนึ่ง พื้นนอกสีแดง พื้นในสีขาว กลางมีมหาพิชัยมงกุฏ และมีเครื่องสูง ๗ ชั้น สองข้าง สำหรับชักขึ้นบนเส้าเรือพระที่นั่งเป็นที่หมายว่าได้เสด็จพระราชดำเนินโดยเรือลำนั้นแล้ว แต่โปรดเกล้าฯ ให้ใช้ชักขึ้นบนเส้าในพระบรมมหาราชวังด้วย ภายหลังเมื่อมิได้เสด็จประทับอยู่ในพระมหรานคร ต้องถดของสำหรับพระองค์ลงเส้าเบ็ด้าอยู่ตุมิบังควร จึงดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ทำธงไชยราพต อย่างพระราชสัญลักษณ์ไชยราพต ประจำแผ่นดินสยามขึ้นใหม่ สำหรับใช้ชักขึ้นบนเส้าในพระบรมมหาราชวัง ในเวลาที่มิได้ประทับอยู่ในพระมหรานคร อีกอย่างหนึ่งด้วย

ในรัชกาลปัจจุบันนี้ ก็ได้ใช้ของทั้งสี่อย่าง ต่อมา แต่ว่าธงสำหรับพระองค์นั้นได้โปรดเกล้าฯ ให้เติมโล่ห์ตราแผ่นดินลง

ภายใต้ มหาพิชัยมงกุฏ เข้า ด้วย ภาย หลัง ทรง พระราช ดำริห์ ถึง ของ
 ที่ ใช้ อยู่ ดัง นั้น ยัง หา พอ เพียง แก่ ที่ จะ ใช้ ประโยชน์ ในราชการ ไม่
 จึง มี พระบรม ราชโอง การ ดำริห์ เห็น ออ เกด ๗ ให้ トラ พระราช
 บัญญัติ ว่า ด้วย แบบ อย่าง ของ ด้าย ม ชัน ใหม่ ให้ มี สำหรับ พระองค์ ราช
 ตระกูล ของ ตำแหน่ง ฐา ราช การ แต่ ตำแหน่ง นาย ทหาร เวื่อ ทั้ง
 ของ นำ ร่อง เพิ่ม เต็ม ชัน มี รูป ของ แด ชื่อ ความ พิศ ชาติ อยู่ใน พระราช บัญญัติ
 อัน ได้ トラ ไว้ แต่ ณ วันที่ ๒๕ มีนาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๓๐ นั้น แด
 บัด นี้ ได้ ทรง พระราช ดำริห์ พิจารณา เห็น ว่า ของ ทุก อย่าง ตาม
 พระราช บัญญัติ ซึ่ง ดำริห์ เห็น ออ เกด ๗ ให้ トラ ไว้ แด นั้น บาง
 อย่าง ควร การ บาง อย่าง เกิน การ แต่ บาง อย่าง ไม่ พอ การ ควร
 ที่ จะ เติบ ถอน เสีย บาง เปลี่ยน แปลง เพิ่ม เต็ม ชัน บาง ผสม กับ
 ของ เก่า ที่ คง ใช้ ได้ สำหรับ ใช้ ให้ พอ เพียง แก่ การ อัน ควร ใช้ ใน
 ๑. ตม ยัน จึง มี พระบรม ราชโอง การ ดำริห์ เห็น ออ เกด ๗ ให้
 トラ พระราช บัญญัติ ของ เสีย ใหม่ สำหรับ ใช้ แด นั้น คือ ไป เมื่อ นำ ดัง นี้
 ชื่อ พระราช บัญญัติ

มาตรา ๑ พระราช บัญญัติ นี้ ให้ เรียกว่า พระราช บัญญัติ ของ
 รัตน โกสินทร ศก ๑๓๖

กำหนด ให้ ใช้

มาตรา ๒ กำหนด ให้ ใช้ ตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน รัตน โกสินทร ศก ๑๓๖

08/10/2566

เป็น ต้น ไป

เด็กพระราช บัญญัติ เก้า

มาตรา ๓ พระราช บัญญัติ ว่าด้วย แบบ อย่าง ของ ดัยาม ซึ่ง ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราไว้ เมื่อ ณ วันที่ ๒๕ มีนาคม
รัตนโกสินทร ศก ๓๓๐ นั้น ให้ยก เด็ก เสี่ย

กำหนด อย่าง ของ

มาตรา ๔ ตั้งแต่ต่อไป ของ สำหรับใช้ หมายถึงตำแหน่ง แด่ชาติ จง
ทำใช้ ให้ถูก ต้อง ตาม แบบ ที่ กำหนดไว้ต่อไป นี้

ของ มหา ราช

ที่ ๑ ของ มหา ราช ๕ นิ้ว นอก ดี แต่ง ขนาด กว้าง ๕ ส่วน ยาว
๒ ส่วน ๕ นิ้ว ใน ดี ขาบ ขนาด กว้าง ๓ ส่วน ยาว ๔ ส่วน ที่ ใน ๕ นิ้ว
ดี ขาบ นั้น กตาง เป็น รูป โล่ หัก โน โล่ หัก แบ่ง เป็น สาม ช่อง ช่องบน
เป็น รูป ข้าง ไอยราพต อยู่บน ๕ นิ้ว เหลือของ บอก นาม ดัยาม เหนือ
ดัยามใต้ ดัยาม กลาง ช่อง ต่าง ข้าง ขวา แห่ง โล่ หัก เป็น รูป ข้าง เฝือก
อยู่บน ๕ นิ้ว ขมพู หัน หน้า ออกไป ข้าง เสด้า เป็น นาม ดัญญา แห่ง
มตายุ ประเทศ ช่อง ต่าง ข้าง ซ้าย ของ โล่ หัก เป็น รูป กฤษ คด แด่ ตรง
ต้อง อัน ไหวว กัน อยู่บน ๕ นิ้ว แด่ง บอก นาม ดัญญา มตายุ ประเทศ ๕
บน แห่ง โล่ หัก นั้น มี จักรกร ไหวว กัน แด่ มี มหา พิไชย มงกุฎ สวม
อยู่บน จักรกร แต่ มี เครื่อง สูง เจ็ด ชั้น สอง ข้าง โล่ หัก มี แทน รอง

08/10/2566

ได้แต่เครื่องสูงด้วย รวมครบเครื่อง หมายถึง นพ พงศ์ จึง
 เป็น ขง มหา ราช สำหรับ พระองค์ พระบาท ส้มเตี๊ยะ พระเจ้า อยู่ หัว
 เมื่อ นาย ทหาร คดี เชิญไปใน กระบองโต เป็น ที่ หมายถึง พระบาท
 ส้มเตี๊ยะ พระเจ้า อยู่ หัว เสด็จ โดย กระบอง นั้น ฤ ชัก ชัน ใน ที่ แห่ง
 โต ก็ เป็น ที่ หมายถึง พระบาท ส้มเตี๊ยะ พระเจ้า อยู่ หัว ประทับ อยู่ ที่ นั้น
 ถ้า ประทับ อยู่ ที่ ใน เรือ พระ ที่ นึง ฤ เรือ รบ แล้ว ตอง ชัก ชัน
 บน เสา ใหญ่ อยู่ เป็น นิจ

ขง โขยราพต

ที่ ๒ ขง โขยราพต พิน สี่ เตง มี รูป ข้าง โขยราพต ดำ เคี้ยว
 ทรง เครื่อง ยืน แทน หัน หน้า ไป ข้าง เสา มี บุช บก ทรง อุณาโลม ไว้ ภาย
 ใน ตั้ง อยู่ บน หลัง แต่ มี เครื่อง สูง เจ็ด ชัน อยู่ หน้า หลัง ข้าง ตะสอง องค์
 ขง นี้ ประจำ แผ่น ดิน สยาม สำหรับ ชัก ชัน ใน พระมหา นคร เวศ
 ที่ พระบาท ส้มเตี๊ยะ พระเจ้า อยู่ หัว ไม่ได้ ประทับ อยู่ ใน พระมหา นคร

ขง ราชนี

ที่ ๓ ขง ราชนี พิน นอก สี่ เตง ขนาด กว้าง ๓๐ ส่วน ยาว
 ๓๕ ส่วน ชาย คัด เป็น แฉก รูป อย่าง หาง นก แขง แซง ลึก
 เพียง ส่วน ที่ ๔ แห่ง ด้าน ยาว พิน ใน ถัด มุม แฉก เข้า มา ส่วน หนึ่ง พิน สี่

ขาบ ขนาดกว้าง ๒ ส่วน ยาว ๘ ส่วน รูปเครื่อง หมายถึงใน
 พน ๕ ขาบ ก็ เหมือนกับ ขง มหา ราช ๕ เป็น เครื่อง หมายถึง
 พระองค์ ส้ม เต็จ พระอรรมนเหษี สำหรับ ชัก ชน บน เค้าใหญ่ใน เรือ พระที่
 นัง อัน ส้ม เต็จ พระอรรมนเหษี ได้ เดีจ โดย พระราช อิศริยยศ
 เป็น ที่ หมายถึง ปรากฏ ว่า ได้ เดีจ อยู่ ใน เรือ ดัง นั้น

ขง เยาวราช

ที่ ๔ ขง เยาวราช พน ๕ ขาบ ขนาดกว้าง ๕ ส่วน ยาว
 ๖ ส่วน รูป เครื่อง หมายถึง ใน กลาง ขง เหมือน อย่าง ขง มหา ราช
 เว้น แต่ เครื่อง สูง ต่อง ช่าง ได้ หัน เป็น ห้า ชน ๕ เป็น เครื่อง หมายถึง
 ใน พระองค์ ส้ม เต็จ พระบรมโอรสาธิราช มกุฎราชกุมาร สำหรับ
 ชัก ชน บน เค้าใหญ่ ใน เรือ พระที่ นัง ๕ เรือ ๖ บรรดา ๕ ดำ หึ่ง
 ซึ่ง ส้ม เต็จ พระบรมโอรสาธิราช มกุฎราชกุมาร เดีจ โดย พระ
 อิศริยยศ เป็น ที่ หมายถึง ปรากฏ ว่า ได้ เดีจ อยู่ ใน เรือ ดัง นั้น

ขง ราชวงษ์

ที่ ๕ ขง ราชวงษ์ สำหรับ พระราชวงษ์ ขนาดกว้าง ๕ ส่วน
 ยาว ๖ ส่วน พน ๕ ขาบ กลาง มี รูป ได้ ห์ ตรา แผ่น ดิน ๕
 บน แห่ง ได้ ห์ นั้น มี รูป จักรกร ไขว่ กัน แต่ มี มหามงกุฎสวม อยู่
 บน จักรกร ๐๘๕๐/๒๕๖๖ สำหรับ ชัก ชน บน เค้าใหญ่ใน เรือ ที่ นัง ๕ เรือ ๖

ดำโตดำหนึ่ง ซึ่ง พระราชวงษ์ องค์โต องค์หนึ่ง เสด็จโดย อิศริยยศ
 ทาง ราชการ เป็นที่ หมายถึงให้ปรากฏว่า พระราชวงษ์ได้เสด็จ
 อยู่ในเรือที่หนึ่ง ๆ เรือรบดำนั้น พระราชวงษ์ผู้ซึ่งจะใช้ของ
 นี้ได้ ก็จำเพาะแต่พระราชวงษ์ผู้ใหญ่ ซึ่งมี อิศริยยศสมควรที่
 จะรับสดุดอย่าง หดอง ๒๑ นิต ในเรือรบมีทหารยืนบนเพดาน
 แดทหารบกยืนแถว คดีขงไชย แคร ทำเพลง สรรเสริญพระบารมี
 ถวายคำนับเป็นเกียรติยศเท่านั้น พระราชวงษ์อื่น มี อิศริยยศต่ำกว่า
 นั้น นับว่าเป็นพระราชวงษ์ผู้น้อย ถ้ามีราชการไป ต้อง
 ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาต เป็น การพิเศษก่อน จึง
 จะใช้ธงราชวงษ์นี้ได้

ธงเรือหดง

ที่ ๖ ธงเรือหดง

พื้นสีแดง

กตางมีรูปช้างเผือกทรง

เครื่องยืนแท่น

นำเข้าข้างเสาสำหรับใช้ชักที่ในเรือหดงทั้งปวง

กับธงใช้ชักที่บอม

แต่ที่ปักทหารบรรดาศักดิ์ชั้นอยู่ในกรมทหาร

เรือทั้งสี่

ธงเสนาบดี

ที่ ๗ ธงเสนาบดี

พื้นสีขาว

กตางมีรูปส้มโอไว้กับจักร

สี่เหลี่ยม

08/10/2566

ซึ่งบนมีมหามงกุฏ

ธงนี้ เป็น เครื่องหมายสำหรับ

ตัวเสนาบดี

ๆ ของเสนาบดี

กระทรวง การทหารเรือ

เมื่อ

ชก ชัน บม เสด็จใหญ่ในเรือดำโค ให้ฟังเข้าใจว่า เสด็จบตี ฤ
 ของ เสด็จบตี กระทรวง การ ทหาร เรือ ใต้ อยู่ใน เรือ นั้น ถ้า
 แด พระบาท สมเด็จพระเจ้า อยู่ หัว ก็ ตี สมเด็จพระอรรคมเหษี ก็ ตี สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช มกุฎราชกุมาร ก็ ตี ใต้ ประทับ อยู่ใน เรือ หดวง
 ดำ หึ่ง ดำโค อันได้ ชก ของ มหาราช ฤ ของ ราชนี ฤ ของ เอกวราช
 ชันไว้บน เสด็จใหญ่ แดได้ ชก ของ เสด็จบตี ไว้บน เสด็จนำนั้น ด้วย แด ก็
 ให้เจ้าหน้าที่ในเรือรบแต่ บ้อม ทั้งปวง ยิง สัตต ตาม พระราช ประเพณี
 ถ้า มี แต่ ของ มหาราช ฤ ของ ราชนี ฤ ของ เอกวราช ชก ชัน
 ไว้บน เสด็จใหญ่ไม่มี ของ เสด็จบตี เสด็จนำ ห้าม การ ยิง สัตต ทุก น้าที่

ของ ฉาน

ที่ ๗ ของ ฉาน พัน ดี ชาว กวาง มี รูป ช่าง เลือก ทรงเครื่อง
 ยืน แทน หน้า เข้า ช่าง เสด็จ ดำหรับใช้ ชก ที่ หน้า เรือ หดวง ทั้ง ปวง
 ถ้า แด ของ นี้ ชก ชัน บม เสด็จใหญ่ เป็น ที่ หมายถึง นาย พด
 เรือ เอก อยู่ใน เรือ นั้น ถ้า แด ของ นี้ มี รูป จักร ดี ชาว อยู่ ที่ มุม บน ช่าง
 หน้า ช่าง ชก ชัน บม เสด็จนำ เป็น ที่ หมายถึง นาย พด เรือ โท อยู่ใน
 เรือ นั้น ถ้า แด ของ นี้ มี รูป จักร ดี ชาว อยู่ ทั้ง มุม บน มุม ต่าง ช่าง หน้า ช่าง
 ชก ชัน บม เสด็จหลัง ฤ เป็น เรือ สอง เสด็จ ชก ชัน บม เสด็จนำ เป็น
 ที่ หมายถึง นาย พด เรือ ตรี อยู่ใน เรือ นั้น

ธง หาง แขนง แขนง

ที่ ๘ ธง หาง แขนง แขนง คือว่า ธง ฉาน คัต ชาย เป็น แฉก
อย่าง หาง นก แขนง แขนง สำหรับ ชัก ชน บน เสา ใหญ่ เป็น ที่ หมายถึง
ว่า นาย พล เรือ จิตวา อยู่ใน เรือ นั้น

ธง หาง จรเข้

ที่ ๙ ธง หาง จรเข้ ขนาด กว้าง ต้น เจ็ด นิ้ว เรือ ปลาย
แหลม ยาว ตาม ฉา ส่วน หนึ่ง ข้าง ต้น พัน ตี แดง สอง ส่วน
ข้าง ปลาย พัน ตี ขาว สำหรับ ชัก ชน บน เสา เป็น ที่ หมายถึง เฉพาะ นาย เรือ

ธง ผู้ ใหญ่

ที่ ๑๐ ธง ผู้ ใหญ่ ต้น กว้าง ๓๕ นิ้ว ยาว คอก คืบ เรือ
ปลาย แหลม ส่วน หนึ่ง ข้าง ต้น พัน ตี ขาว สอง ส่วน ข้าง ปลาย พัน
ตี ขาว มี จักร ตี ขาว อยู่ กลาง พัน ตี ขาว ซี่ นี้ สำหรับ ใช้ กับ ธง
หาง จรเข้ ถ้า เรือ หลวง ทอด อยู่ นอก พระ มหา นคร ตั้งแต่ สอง ลำ ชน
ไป อัน ได้ ชัก ธง หาง จรเข้ ชน ไว้ บน เสา ใหญ่ ทุก ลำ ถ้า เรือ ลำ
ใด ชัก ธง นี้ ชน ด้วย บน เสา หลั เป็น ที่ หมายถึง ว่า นาย เรือ ผู้ ใหญ่ อยู่
ใน เรือ ลำ นั้น

ธง ขาคี

ที่ ๑๑ ธง ขาคี พัน ตี แดง กลาง เป็น รูป ข้าง เมื่อก นำ เข้า
ข้าง เสา สำหรับ ใช้ ชัก ใน เรือ ทั้ง หลาย ของ พ่อ ค้า แดง ของ ลำ มัญ
ชน ทัว ไป บรรดา ที่ เป็น ขาคี ชาว ลยาม

ของ นำ ร้อง

ที่ ๓๓ ของ นำ ร้อง คือว่า ของ ชาติ มี ขอบ สี่ ขาว โดย รอบ
ถ้า เรือ ดำ ใด ต้อง การ นำ ร้อง พึ่ง ชัก ขึ้น บน เสา หน้า

ตรา ตำแหน่ง

มาตรา ๕ ข้าราชการของ ขุด พระบาท บรมราช มี ตำแหน่ง นำ ที่ราชการ
อัน หนึ่ง อัน ใด จะ ใช้ ซึ่ง เป็น ที่ หมายถึง ตำแหน่ง นำ ที่ ให้ ปรากฏ ใน
คร่าว ไป ราชการ ก็ จึง ใช้ ซึ่ง เรือ หดวง นั้น เป็น ที่ หมายถึง แต่ ต้อง เดิม รูป
ตรา ตำแหน่ง ฎา ตรา นาม กรม ฎา ตรา นาม เมือง ลง ไว้ ที่ มุม
ของ ข้าง บน ข้าง หน้า ข้าง เป็น สำคัญ ถ้า ผู้ ใด ตำแหน่ง ใด กรม ใด
จะ ใช้ ตรา อย่าง ใด เป็น เครื่อง หมายถึง ใน ซึ่ง ต้อง กราบ บังคม ทูล
พระกรุณา ขอ พระราชทาน พระบรมราชานุญาต ก่อน เมื่อ ได้รับ
พระราชทาน พระบรมราชานุญาต โดย ประกาศ ใน ราชกิจจานุเบกษา
แล้ว จึง ให้ ใช้ ได้ ตรา ตำแหน่ง อัน ใด ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ
พระราชทาน พระบรมราชานุญาต แล้ว นั้น คือ

ตรา ราชทูต แด่ ข้าราชการต่างพระองค์

๓ ราชทูต ฎา ขี่ หดวง ใหญ่ ใน สถาน ตำแหน่ง ผู้ ที่ แทน พระ
องค์พระเจ้าแผ่นดิน ฎา ผู้ แทน รัฐบาล ใช้ ตรา รูป ใต้ หั ตรา แผ่น
ดิน มี จักรกรี มหา มงกุฎ อยู่ เบื้อง บน

08/10/2566

ตรา กงสุล

๒ กงสุล ประจำ ราชการ ต่าง ประเทศ ใช้ ตรา รูป ใต้ หั ตรา แผ่นดิน

พระราชบัญญัติ ดัชนี ปกครอง ท้อง ที่

มีพระบรมราชโองการ ใน พระบาท สมเด็จพระ ปรมินทรมหา
 จุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ให้ ประกาศ ทราบทั่ว
 กันว่า ดัชนี ปกครอง ท้อง ที่ คือ แบบ แผน การ ที่ จะจัด อำเภอ
 กำนัน วิชาการ ตามท้อง ที่ ทังปวง นั้น เป็น คำสั่ง สำคัญ อย่าง
 หนึ่ง ใน การ ปกครอง บ้าน เมือง เพราะเป็น ต้น เค้ ของ การที่จะ
 รักษา ความ ปรกติ เรียบ ร้อย ใน พัน บ้าน พัน เมือง ตลอดจน การ ที่จะ
 ตรวจ ตรา กิจ กุศล กุศล ของ อาณา ประชากร และที่จะ รักษา
 อำนาจ พระราช กำหนด กฎหมาย หนึ่ง ดัชนี ปกครอง ท้อง ที่ นี้ ก็
 ได้ มี แบบ แผน ใน พระราช กำหนด กฎหมาย และเป็น ประเพณี มีสืบ
 มาแต่โบราณ แต่เอาได้รย เหตุ ที่ ราชการ บ้าน เมือง ทุก วัน นี้
 ได้ เปลี่ยนแปลง มา ใน ทาง เจริญ โดย ลำดับ จำ ต้อง แก่ ไซ้ ดัชนี
 ปกครอง ท้อง ที่ ให้ทัน กับ ความ เจริญ ของ บ้าน เมือง จึง ทรง
 พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราไว้เป็น พระราช บัญญัติสืบไปตั้ง นี้ คือ

หมวดที่ ๑

ว่าด้วย นาม แล การ ที่ ใช้

แลวิชาพระราชบัญญัติ

นาม พระราช บัญญัติ มาตรา ๓ พระราช บัญญัตินี้ ให้เรียกว่า
 พระราชบัญญัติ ดัชนี ปกครอง ท้อง ที่ รัตน

ใช้พระราชบัญญัติ มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้ ใน
หัว เมือง ทัว ทุกลมณฑลเทศาภิบาล

รักษาพระราชบัญญัติ มาตรา ๓ ให้เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย
เป็น ผู้รักษาการ ให้ เป็น ไปตามพระ
ราชบัญญัติ

อำนาจที่จะตั้ง กง
สำหรับ พนักงาน มาตรา ๔ ให้เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย
แต่ข้าหลวงเทศาภิบาล เมื่อได้อนุมัติ ของ
เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย แล้ว มีอำนาจที่จะ
ตั้ง กง ขอบ มังคัม เจ้าพนักงาน ผู้กระทำ การ ตาม
พระราชบัญญัติ นี้ ได้ตาม สัมคอร เพื่อ จะให้
ปฏิบัติ ราชการ ใน นำที่ ตาม พระราช บัญญัติ
ให้ เรียบ ร้อย แด่ สดวก ดั จน หรือ เพื่อ จะแก้ ไข
ความขัดข้อง โดย เหตุที่ ภูมิ ประเทศ หรือ ลักษณะ การ
ใน ท้อง ที่ ต่าง กัน นั้น

กำหนด เขตที่ มาตรา ๕ ใน การ ที่ จะกำหนด เขตร หมู่บ้าน
แต่ตำบลทั้งปวงใน หัว เมืองโต ให้ ผู้ว่า
ราชการ เมือง นั้น เมื่อได้ อนุมัติ ของ ข้า หลวง
เทศาภิบาล แล้ว มีอำนาจ ที่ จะ กำหนดได้
แต่ การที่ จะกำหนดเขตอำเภอ นั้น ก็ ให้ ข้า
หลวง เทศาภิบาล มีอำนาจ ที่ จะกำหนดได้ เมื่อได้

รับ อนุมัติ ของ เติมนาค
แล้ว ฉนั้น กระทรวงมหาดไทย

ยก เด็ก กฎหมาย เก่า มาตรา ๖ บรรดาพระราช กำหนด กฎหมาย
แต่ก่อน บทใด ข้อ ความ ข้อ กับ พระราชบัญญัติ
ให้ ยก เด็ก กฎหมาย บท นั้น ตั้งแต่วันที่ ได้
พระราช บัญญัติ นี้ ไป

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยอธิบายศัพท์ที่ใช้ในพระราชบัญญัติ

อธิบาย ศัพท์ มาตรา ๗ ศัพท์ว่า บ้าน แล เจ้าบ้าน
ซึ่ง กล่าวใน พระราช บัญญัติ หมวดที่ ๓
มาตรา ๘ แล มาตรา ๘ นั้น ให้ พึง เข้าใจ ความ
อธิบาย ดัง นี้ คือ

บ้าน ข้อ ๑ ศัพท์ว่า บ้าน นั้น หมายความว่า
เรือน หลัง เดียว ก็ ตาม หลาย หลัง ก็ ตาม
ซึ่ง อยู่ใน เขต ที่มี เจ้า ของ ที่ เป็น อิศร ส่วน ๓
นับใน พระราช บัญญัติ นี้ ว่า บ้าน ๓ แล แพ หรือ
เรือ ข้าง ฝั่ง ประจำ อยู่ ที่ใด ถ้า มี เจ้า ของ
ครอบครอง เปน อิศร ต่าง หาก หลัง ๓ ถ้า ๓

นายอำเภอเป็นประธาน ข้อ ๑ ให้ นาย อำเภอ ซึ่งได้ ว่ากล่าว ท้อง ที่
ไม่ การ เด็ก
หนึ่ง เป็น ประธาน พร้อม ด้วย กำนัน แด
ผู้ใหญ่ บ้าน ไน ตำบล นั้น

ให้ เด็ก เป็น การ ข้อ ๒ การ เด็ก นี้ เจ้า พนงงาน ซึ่ง ได้ รับ
เปิด เผย หรือ การ อำนาจ อำนวย การ จะ ได้ ถาม ความ เห็น ราษฎร
ตบ กัด ได้ ให้ พร้อม กัน เด็ก โดย เปิด เผย ก็ ได้ หรือ เมื่อ
เห็น ว่า ที่ เด็ก โดย เปิด เผย จะ ไม่ ต้อง เจ

ราษฎร ผู้ เด็ก จะ ให้ มา นอก โดย เจียบ ๆ แต่ ที่
ตะคน มี ให้ เพื่อน บ้าน รู้ ว่า เด็ก ผู้ ตบ กัด ได้

ผู้ ได้ รับ เด็ก มาก ข้อ ๓ ถ้า ราษฎร ไม่ พร้อม ใจ กัน เด็ก
ได้ เป็น ผู้ใหญ่ บ้าน ผู้ หง ผู้ ตบ ไซ ให้ เจ้า บ้าน คน ที่ ราษฎร มาก
ด้วย กัน เด็ก ได้ เป็น ผู้ใหญ่ บ้าน

ผู้ใหญ่ บ้าน ไป รับ ข้อ ๔ เมื่อ ราษฎร ได้ เด็ก ผู้ ได้ ให้ เป็น
หมาย ตั้ง ที่ เมือง ผู้ใหญ่ บ้าน ก็ ให้ นาย อำเภอ พา ตัว ผู้ นั้น เขา ไป
ยัง ที่ ว่า การ เมือง เพื่อ ได้ รับ หมาย ตั้ง จาก ผู้ ว่า
ราชการ เมือง

ผู้ ผู้ใหญ่ บ้าน มาตรา ๓๐ ผู้ ที่ ต้อง เด็ก เป็น ผู้ใหญ่ บ้าน นั้น
จะ ต้อง เป็น ชาย มี อายุ ไม่ ต่ำ กว่า ๒๑ ปี อย่าง หนึ่ง
ต้อง เป็น คน ไน บังคับ พระ ราช กำหนด กฎ หมาย

อย่างหนึ่ง แต่มิใช่เป็น ทหาร ที่ยัง อยู่ใน หน้าที่
รับ ราช การ ประจำอย่างหนึ่ง ถ้า ราษฎร เด็ก
ผู้ใหญ่ บ้าน ถูก ผู้ตอง ขัด ห้าม อย่างใด จะให้เด็ก
ใหม่ก็ได้ แต่ ถ้าตอง เด็กใหม่ เช่นนี้
นาย อำเภอก ตอง แจง ความ คื่อผู้ว่า ราชการ เมือง
ให้ทราบ เหตุ ผล จง ทุก ราย

ตั้ง ผู้ใหญ่บ้าน

มาตรา ๓๑ ราษฎร เด็กผู้ใด เป็น ผู้ใหญ่บ้าน
แล้ว ให้ มอบ หมาย ชี้ ดำมะ โน ครว้ ใน หมู่บ้าน นั้น
ให้ ผู้ใหญ่บ้าน รักษา ไว้ แต่ ให้ผู้ว่า ราชการ เมือง
ทำ หมาย ตั้ง ผู้คน เป็น ผู้ใหญ่บ้าน แต่ ชี้ แจง
หน้าที่ แล อำนาจ ของ ผู้ใหญ่บ้าน ให้ เข้าใจ
จง ทุก ประการ

หน้าที่ ผู้ใหญ่บ้าน
รักษาความเรียบร้อย

มาตรา ๓๒ หน้าที่ ของ ผู้ใหญ่บ้าน นั้น ดังนี้ คื่อ
ข้อ ๑ ให้ ตั้งใจ รักษา ความ สุข สำราญ ของ
ราษฎร ซึ่ง เป็น ลูก บ้าน แต่ ช่วย บัอง กัน
ความ ทุกข์ ภัย ของ ลูก บ้าน โดย เต็ม กำลัง แต่
ปลุกษา หาว รือ กำนัน แต่ เพื่อน ผู้ใหญ่ บ้าน
ใน ตำบล นั้น ใน ขุระ แด การ ต่าง ๆ ซึ่ง เกิด ขึ้น
ใน หมู่ บ้าน นั้น แต่ ช่วย กัน จัด ไป ตาม ธรรมเนียม

บอกเหตุการณ์ต่อท่านนี้ ข้อ ๒ ถ้าผู้ใหญ่ บ้านรู เห็นเหตุการณ์แปลก
ปลาดต อินโด เกิดขึ้น ต้อง รับ นำ ความแจ้ง ต่อ
ท่านให้ทราบ

ปราบ ปราบ คน พาด ข้อ ๓ ตก บ้าน คน โต ประพฤติ ชั่วร้าย ให้เป็น
ทุกข์ โทษไทยแก่ ผู้อื่น โดยมี เปน ชรรวม ให้เรียก ตัว
มา ว่า ก่อตัว ตั้ง ดอน ตาม ควร ถ้าว่าไม่ฟัง ให้
จับ ตัว ตั้ง ท่านนี้

ตรวจ คน จร ข้อ ๔ ให้ ตรวจ ครา คน จร ซึ่งไป มา
หาใส่ร้าย ใน หมู่บ้าน นั้น แต่ คอย ได้ ส่วน ตก บ้าน
ซึ่ง คบ คา คน จร ถ้า เห็น แปลกปลาดตเป็นที่ตั้ง ได้
ว่า จะ เปน โจร ผู้ร้าย ให้ จับ ตัว ตั้ง ท่านนี้

ตรวจ เหตุร้าย ข้อ ๕ ถ้า ตก บ้าน รับ ข้อ หรือ รับ จำนำ
ของ แปลก ปลาดต หรือ มี บาด แผลด หรือ ฟก ซ้ำ
หรือ ตาย โดย บังคับนี้ อัน ควร ตั้ง ได้ ยว่า จะ คบ
โจร ผู้ร้าย กระทำ โจรกรรม หรือ เพราะ ผู้อื่น
กระทำเอาโดย หุจริต ให้ สืบ ส่วน ได้ เดียง ให้
รู้ เหตุผล แฉง แจง ต่อ ท่านนี้ โดย เร็ว

ทำ ตำมะ โนครวั ข้อ ๖ ให้ รักษา บานู ซึ่ง ตำมะ โนครวั แต่ คอย แก่ ไช
ให้ ตก ตาม จำนวน คน ที่ มี อยู่ หรือ ที่ จะ ไป อยู่ ที่อื่น
หรือ มา อยู่ จาก ที่อื่น หรือ เกิด ตาย ใน หมู่ บ้าน นั้น

จับโจร แด่ คับไฟ

ข้อ๗ ถ้าเกิดโจรผู้ร้าย หรือไฟไหม้

หมู่บ้านนั้น หรือที่ใกล้เคียง กันให้เรียก ลูกบ้าน ช่วยกัน ต่อสู้ ตัด ตามจับโจรผู้ร้าย แด่ช่วย กัน คับไฟ โดย เต็ม กำลัง

ให้มีเครื่อง สัญญา

ข้อ๘ ในหมู่บ้าน ๓ ให้ผู้ใหญ่บ้าน จัดหา

เรียก ลูกบ้าน

เครื่อง ที่มี เสียง ดัง เช่นกับ ของ กดอง เกราะ เปน ตนไว้ ที่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน สำหรับใช้ เปน เครื่อง สัญญา ต่เรียก ลูกบ้าน มา พรอม กัน ช่วย ต่อสู้ จับโจรผู้ร้าย หรือ ช่วย คับเพลิง ใน เวลา มี เหตุ เกิด ขึ้น ด้วยณ สัญญา เรียก ลูก บ้าน เช่นนี้ ให้ผู้ใหญ่บ้าน นัดแนะ ชี้แจง แก่ ลูก บ้าน ให้ เขา ใจ กัน

โทษ ลูกบ้านไม่ช่วย

มาตรา ๓๓

ถ้าเหตุตั้งว่ามาในข้อก่อน

จับโจร แด่ คับไฟ

เกิดขึ้นในหมู่บ้าน

ผู้ใหญ่บ้าน ต่สัญญา เรียก

ลูกบ้าน ลูกบ้านคนใด ชักขึ้น ไม่มาช่วยตาม สัญญามีความผิด ต้อง ระวังโทษ ฐาน ๓

ให้จำไว้ ไม่เกิน กว่า เตือน ๓ ฐาน ๓ ปรับ เปน เงิน ไม่เกิน กว่า ๓๐๐ บาท ฐาน ๓ ให้จำแตร

ปรับ ด้วย ให้ผู้ใหญ่บ้าน เอา ตัว ลูก บ้าน คน นั้น มอบ กำนัน พาไป สั่ง นายอำเภอ ได้ ส่วน ถ้าได้

หลักฐาน ให้ นายอำเภอ ขอ คัด ให้ ปรับ ใหม่
ตง โทษ ตุ ก บ้าน ผู้กระทำผิด ตาม โทษานุโทษ

โทษ ตุ ก บ้าน ตระเมิด
ผู้ใหญ่ บ้าน

มาตรา ๑๔ ถ้า ผู้ใหญ่ บ้าน บังคับ บัญชา
ราชการ ตาม หน้า ที่ แด ตุ ก บ้าน คนใด ชัด ชั้น
ไม่กระทำ ตาม หรือ พ้องดวง อำพราง ให้ ผู้ใหญ่ บ้าน
ตุ ก บ้าน คน นั้น มีความผิด ต้อง ระวัง โทษ
ปรับ เป็น เงิน ไม่เกิน ๒๐ บาท สถาน ๑ จำ ชัง ไว้
ไม่ เกิน เดือน ๑ สถาน ๑ หรือ ปรับ แด จำ ด้วย
ทั้ง ๒ สถาน ให้ ผู้ใหญ่ บ้าน จับ ตัว มอบ กำหน
พา ไป ส่ง นาย อำเภอ เมื่อ นาย อำเภอ ได้ ด่วน
ได้ หลักฐาน ให้ ขอ คัด ให้ ปรับ ใหม่ ตง โทษ
แก่ ผู้ทำผิด ตาม โทษานุโทษ

โทษ ผู้ใหญ่ บ้าน
ตระเมิด หน้า ที่

มาตรา ๑๕ ถ้า ผู้ใหญ่ บ้าน ตระเมิด หน้า ที่
เหล่านี้ ประการใด โทษ ใหม่ ตาม ตระเมิด ตาม
บรรดาศักดิ์ ศักดินา ๓๐๐ ไว้ใหม่ ตาม หน้า เป็น เงิน
ไม่ เกิน กว่า ๓๓ บาท ตาม ความผิด แด เหตุผล
ยกไว้ เป็น พิไฉน หดวง แต่ ถ้า ความผิด ที่ กระทำ
นั้น ต้อง ระวัง โทษ ตาม พระ ราช กำหนด กฎ หมาย
เกิน ตาม ตระเมิด ชั้น ไป ต้อง รับ พระ ราช อาญา
ตาม โทษานุโทษ ใน กระทง ที่ หน้า นั้น

เหตุที่ผู้ใหญ่บ้าน มาตรา ๑๖ ถ้าหากว่าผู้ใหญ่บ้าน คนใด
ของ ออก ไม่สมควร อยู่ใน ตำแหน่ง ด้วย เหตุตั้งว่า ค่อย ไป นี้
อย่างไรดี คือ

เพราะไป อยู่ที่อื่น ข้อ ๓ ไปอยู่เสีย พัน ทอง ที่ หมู่บ้าน ที่ได้
ว่า กล่าวไม่ มีกำหนด ที่ จะกลับ หรือ กำหนด
เกิน กว่า ๖ เดือน ขึ้นไป

เพราะต้อง ราชทัณฑ์ ข้อ ๒ ต้องราชทัณฑ์อย่างใดใด นับแต่ต้อง
คดี เวร จำ ขึ้นไป

เพราะไป ทำราชการ ข้อ ๓ ไป มียศ แล ตำแหน่ง ราชการ อย่างอื่น
ซึ่ง จะทำ การ ใน หน้า ที่ ผู้ใหญ่บ้าน ไม่ได้

เพราะทำ ทุจริต ข้อ ๔ กระทำ ทุจริต ใน หน้า ที่

เพราะลูก บ้าน ข้อ ๕ ลูก บ้าน ใน หมู่ บ้าน นั้น โดยมาก ด้วย กัน
ขอให้ ออก ร้อง ขอให้ เปลี่ยน

เพราะหมู่บ้าน ร่วงโรย ข้อ ๖ ลูก บ้าน อพยพ ไป อยู่ที่อื่น เสีย จน
เป็น หมู่บ้าน ไม่ได้ ให้ผู้ว่า ราชการ เมือง หมาย
เอา ผู้ใหญ่ บ้าน นั้น ออก เสีย จาก ตำแหน่ง

เหตุ ที่ ต้อง ตั้ง มาตรา ๑๗ การ ที่ ต้อง เลิก ผู้ใหญ่ บ้าน ขึ้น
ผู้ใหญ่ บ้าน ใหม่ นั้น อาได้ รย เหตุ ๒ ประการ คือ

เพราะลูกบ้าน มาดจน ข้อ ๓ ถ้า ลูก บ้าน ใน หมู่ บ้าน ไต ทรวง นั้น
จะเป็น ด้วย ผู้คน เกิด ก็ ตาม หรือ อพยพ มา แต่

ที่อื่นก็ตาม เมื่อกำหนดผู้ใหญ่บ้านในตำบล
 นั้น ปรึกษาเห็น ว่าจำนวน คนใน หมู่บ้าน ไต
 เกินกว่า ความสามารถ ในผู้ใหญ่บ้านคนเดียว
 จะดูแลควบคุมให้เรียบร้อยได้ ให้กำหนด
 นำความแจ้งต่อกรมการอำเภอ ให้พิจารณา
 ด้วย ชัก ๓ แล้วให้กรมการอำเภอออกเข้าไป
 ยิงผู้ว่าราชการเมือง เมื่อผู้ว่าราชการเมือง
 เห็นสมควรแล้ว ก็ให้ลูกบ้านเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน
 เพิ่มเติมขึ้นใหม่ได้

เพราะตำแหน่งเดิมว่าง

ข้อ ๑ ถ้าผู้ใหญ่บ้านออกแต่ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน
 หมู่ใดว่างลง ให้กำหนดในตำบลนั้นแจ้งต่อ นาย
 อำเภอ ซึ่ง เป็นผู้บังคับการ ในท้องที่อำเภอ นั้น
 ให้ทราบภายใน ๗ วัน แต่ให้นายอำเภอไป
 เป็น ประธาน พร้อมด้วย กำหนดผู้ใหญ่บ้าน
 เรียกลูกบ้านในหมู่บ้าน ที่ตำแหน่งว่างนั้น
 เลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านขึ้นใหม่ ตามวิธีที่ได้
 ว่าไว้ในพระราชบัญญัติภายในกำหนด ๗ วัน
 แต่ได้ทราบความจากกำหนด

กำหนด มอบพระเบ็ญ
แต่เปลี่ยนหมายตั้ง
สำหรับผู้ใหญ่บ้าน

มาตรา ๑๙ เมื่อผู้ใหญ่บ้าน ต้อง ออกจาก
ตำแหน่ง ด้วยเหตุ ประการใด ๆ เป็น หน้าที่ ของ
กำหนด ใน คำบด นั้น จะต้อง เรียก หมายตั้ง แด่ ทะเบ็ญ
บัญญัติ ที่ได้ทำ ขึ้นไว้ ใน หน้าที่ ผู้ใหญ่ บ้าน
นั้น มารักษาไว้ เมื่อผู้ใดรับ ตำแหน่ง เป็น
ผู้ใหญ่ บ้าน แทน ก็ให้ มอบพระเบ็ญ ทั้งปวง ให้
แต่ หมาย ตั้ง นั้น กำหนด ต้อง สั่ง ให้ กรมการ
อำเภอ ไป จัด การ ที่ จะ เรียบร้อย มา ให้ คน ใหม่ ได้ ตรง
กับ ชื่อ อนึ่ง ใน การ ที่ จะ เรียก หมายตั้ง แด่
ทะเบ็ญ บัญชี ที่ได้ ว่า มา ใน ข้อ นี้ ถ้า ชัด ช้อง
ประการใด กำหนด ต้อง รับ แจง ความ ต่อ
กรมการ อำเภอ

ผู้ใหญ่บ้านทำการ
แทนกัน

มาตรา ๑๙ ถ้าผู้ใหญ่บ้านคนใด จะทำ การ
ใน หน้าที่ ไม่ได้ ใน ครั้ง หนึ่ง ครั้ง หนึ่ง เช่น มี
กิจ ชะไร ไป ทางไกล เป็นต้น ให้ มอบ หน้าที่ แก่
ผู้ใหญ่ บ้าน คนใด คนหนึ่ง ใน หมู่ บ้าน ที่ ใกล้
เคียง ใน คำบด อัน เดียว กัน ให้ ทำ การ แทน
กว่า จะมา แต่ ต้อง มอกลี ให้ กำหนด ทราบไว้ ด้วย

ผู้ใหญ่บ้านต้องถือหน้า

มาตรา ๒๐ ผู้ใหญ่ บ้าน ต้อง ถือ หน้า พระพิพัฒน์
สัตยา บั ระ ครอง ๓ เป็น กำหนด

ยกราชการอย่างอื่น มาตรา ๒๑ ผู้ใหญ่บ้าน จะเป็นไพร่ หวดง
 พระราชทานให้ หรือ มีหน้าที่ต้อง เสีย ข้าราชการ เสีย ส่วย
 ผู้ใหญ่บ้าน อนใดก็ดี ถ้าเป็น ผู้ใหญ่บ้านอยู่ตราบไต่ ทรงพระ
 กรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พ้น หน้าที่ ข้าราชการ
 แต่ไม่ต้อง เสีย เงิน เหล่า นั้น ทั้งสิ้น

หมวดที่ ๔

ว่าด้วย ตักษณ ปักครอง ตำบล

กำหนด ตำบล มาตรา ๒๒ ให้นายหมู่บ้านรวมกันราว ๑๐ หมู่บ้าน
 ให้จัด เป็น ตำบล ๑ ให้ผู้ว่า ข้าราชการ เมือง
 บั๊ก หมายถึง เขตตำบล นั้น ให้ทราบได้ โดย ชัด
 เงินว่า เพียงใด ถ้า ที่ หมายถึง ไม่มีค่า ห่วย
 หนอง หนอง บึง บาง หรือ สิ่งใด เป็น สำคัญได้
 ก็ให้ ผู้ว่า ข้าราชการ เมือง จัดให้ มี หัก บั๊ก หมายถึง
 เขตอื่น จะถาวร อยู่ ไปได้ ยืน นาน

ผู้ใหญ่บ้านเด็กกำนัน มาตรา ๒๓ ให้ ผู้ใหญ่ บ้าน ทั้งปวง ใน ตำบล
 นั้น เด็ก กำนัน เป็น กำนัน นายตำบล คน ๑ แต่ การ
 เด็ก กำนัน นี้ นาย อำเภอซึ่ง ได้ ว่า ถ้าวาง ที่ยัง ที่
 ต้องนั่งเป็นประธาน เมื่อ ผู้ใหญ่ บ้าน ใน ตำบลนั้น
 เห็น พร้อม กัน หรือ โดยมากด้วยกันว่า ผู้ใหญ่ บ้าน

คนโตสมควร จะเป็น กำนัน ก็ให้นายอำเภอ
พาตัวผู้โตรับเลือกนั้นเข้าไปยังศาลากลางที่จะ
ได้รับหมายตั้งจากผู้ว่าราชการเมือง

การปกครองตำบล มาตรา ๒๔ บรรดาการที่จะตรวจตรารักษา
อยู่ในหน้าที่กำนัน คือการที่จะคอย
กับผู้ใหญ่บ้าน ให้ประพฤติตามพระราช
กำหนดกฎหมายก็ดี หรือการที่จะป้องกัน
ภัยอันตราย รักษา ความสุข สำนัญ ของลูกบ้าน
ก็ดี หรือการที่จะรับกิจทุกชัของลูกบ้าน
ขึ้นร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการเมือง กรมการ
แต่จะรับข้อราชการ มาประกาศแก่ลูกบ้านก็ดี
หรือที่จะจัดการ ตามพระราชกำหนดกฎหมาย
เช่น การตรวจ และนำเก็บภาษีอากรในตำบล
นั้นก็ดี การท่งนี้ อยู่ในหน้าที่ของกำนัน
ผู้เป็นหัวหน้าในตำบล และผู้ใหญ่บ้าน ทั้งสอง
ในตำบลนั้น จะต้องช่วยกันเขาเป็นธุระจัดการ
ให้เรียบร้อยไปตามสมควร แก่หน้าที่เมื่อมีการ
อันใดเกิดขึ้น กำนันเห็นสมควรจะปรึกษา
หารือกันในระหว่างกำนันและผู้ใหญ่บ้านทั้งปวง
กำนันก็มีอำนาจที่จะเรียกบรรดาผู้ใหญ่บ้านใน

คำบต นั้น มา ประชุม ปฤกษา หา รือ กันแต่ให้เขา
เสียง เห็น พร้อม กัน โดย มาก เปน ที่ ชู้ ชาติคกตง
ใน การ ที่ ปฤกษา หา รือ นั้น

เหตุซึ่งกำหนดควรเรียก มาตรา ๒๕ ใน การ ที่ กำหนด ส้มควร จะเรียก
ผู้ใหญ่บ้านประชุมกัน ผู้ใหญ่ บ้าน ทั้ง บวง มาประชุม ปฤกษา หา รือ นั้น คือ
ประชุมเพื่อปฤกษาการ ข้อ ๑ โดย พรกติ ให้ กำหนด กับ ผู้ใหญ่ บ้าน
ทั่วไป เดือนละ ๒ ครั้ง ประชุม พร้อม กัน ใน ต้น เดือน ครั้ง ๑ กลาง เดือน
ครั้ง ๒ ทุก เดือน เพื่อ ได้ ตาม เหตุการณ์ แด่ปฤกษา
หา รือ การ ที่ จะรักษา หน้าที่ ใน คำบต ให้ เรียบ ร้อย

ประชุมเพื่อสืบจับ ข้อ ๒ ถ้าเหตุโจรผู้ร้ายปล้น ส้ม หรือ
โจร ผู้ร้าย ได้ ต้อน โศ กระบือ ใน คำบต นั้น ไป หรือ มี โจร
ผู้ร้าย แต่ ที่อื่น มา มั่ว สุ่ม ใน คำบต นั้น หรือ มี
เหตุ ควร สงสัย ว่า ถูก บ้าน ใน คำบต นั้น
บาง คน จะเกี่ยว ข้อง เปน โจร ผู้ร้าย ให้ กำหนด
ประชุม ผู้ใหญ่ บ้าน พร้อม กัน เรียก ถูก บ้าน
ออกติดตาม ไล่ ถ้วน เขา คือ โจร ผู้ร้าย แล
ของ กตง ตาม ควร แก่ การ

ประชุมเพื่อเรียกประกัน ข้อ ๓ ถ้าถูกบ้านคนใดประพฤติดนให้เป็นที่
ถูกบ้านที่ประพฤติ สงสัยว่า เปน คน ประพฤติ ชั่ว คือ เปน คน มัถ
ตัวไม่ดี คบคน จร เที้ยว เเทว ใน เวลา คำคั้น ก็ ตาม หรือ

มัก เมามวย วิชาท บาท ทะเลาะ กับ เพื่อน บ้าน ก็ ตาม
 หรือ เปน คน โศคติศุรยา ยืน เทียว เสร็จ เสร
 ไม่ทำ มา หา กิน โดย ปรกติ ก็ ตาม ถ้า กำนัน
 กับ ผู้ ใหญ่ บ้าน ใน ตำบล นั้น ประชุม ปฤกษา
 เห็น ควร จะ เรียก ประกัน ทาน บน ดุก บ้าน คน นั้น
 ก็ เรียก ได้ ถ้า ดุก บ้าน คน นั้น หา ประกัน ให้
 ไม่ได้ ก็ ให้ คู่ มตัว ไป สั่ง กรมการ อำเภอ
 เพื่อ จะ ได้ สั่ง ไป ยัง ศาล ให้ บังคับ ตาม กฎหมาย

ประชุม เพื่อ บังคับ ให้
 ดุกบ้าน ย้าย ที่ อยู่
 จาก ที่ เปรต ยว

ข้อ ๔ ถ้า ดุก บ้าน คน ใด ไป คัง ทับ กระ ท่อม
 หรือ เรือน โรง อยู่ ใน ที่ เปรต ยว ใน ตำบล นั้น ซึ่ง
 นำ กตัว จะ เปน อัน ตราย ด้วย โจร ผู้ร้าย หรือ นำ
 สง ใส่ ยว่า จะ เปน สำนัก นี้ โจร ผู้ร้าย การ อย่าง นี้
 ให้ กำนัน กับ ผู้ ใหญ่ บ้าน ใน ตำบล นั้น ประชุม
 ปฤกษา กัน ดู เมื่อ เห็น เปน การ ส่มควร แล้ว
 จะ บังคับ ให้ ดุก บ้าน คน นั้น ย้าย เข้า มา อยู่ เสร
 ใน หมู่ บ้าน ราษฎร ก็ บังคับ ได้

ประชุม เพื่อ บัง กั้น
 การ เติง ชีพ ใน ตำบล
 ให้ พัน กษัตริย์ ตราย

ข้อ ๕ ใน เวลา ใด จะ มี อัน ตราย แก่ การ ทำ
 มา หา กิน ของ ดุก บ้าน ใน ตำบล นั้น เช่น มี เหตุ
 นำ มาก หรือ นำ น้อย เกิน ไป เปน ตน ให้ กำนัน กับ
 ผู้ ใหญ่ บ้าน ทั้ง ปวง ประชุม ปฤกษา หา วิธี กัน

ในการที่จะบอ กัน เยียว ยา แก่ ไชยภยั นศราย
 ด้วย อากา ร ที่ จะแนะ นำ ตุก บ้าน ให้ ลงแรงช่วย
 กันได้ ประการใด หรือ เห็นเป น การ เหลือ ก่า ดั่ง
 จะต้อง ร้อง เรี่ย น คอื ผู้ว่า ราชกา ร เมือง แด กรม การ
 ขอ ก่า ดั่ง แด อ่า นาจ ฐู ฐา ตช่วย ประการใด ก็ ให้
 จัก การ ตาม ที่ ปฤ กษา หา หรือ ตก ลง กัน นั้น แด ต้อง
 ช่วย กัน เป น ชุระ ให้ ส่า เร็ จ ประ โยชน์ ใน การ
 นั้น ตาม ส้ม คว

ประชุมเพื่อตัดสิน
 ความ เกียง แยัง

ข้อ ๖ ถ้า ผู้ใหญ่ บ้าน ใน ตำบล เกิด เกียง แยัง
 กัน ใน หน้า ที่ แด ตำบล หนึ่ง ราชกา ร ประการใด เมื่อ
 ก่า นั้น เห็น เป น ความ ขัด ข้อง จะ ตัด สิ้น ให้
 เต็ จ ซา ต ด้วย ลำ พัง ตน ไม่ ได้ จะ เรียก ผู้ใหญ่ บ้าน
 ทั้ง ปวง ใน ตำบล นั้น ประชุม กัน ปฤ กษา หา หรือ
 เอา ความ ตก ลง กัน เป น คำ ตัด สิ้น ก็ ได้

ประชุมทำทะเบียน

ข้อ ๗ ใน การ ที่ จะ ส่า รวจ ทะเบียน บานู ชี
 ต่าง ๆ เพื่อ ประ โยชน์ ใน ราชกา ร เช่น การ ที่
 จะ ทำ บานู ชี ไร่ นา แด ลึ ง ซึ่ง ต้อง พิก ต ภาษี

08/10/2566 อากา ร ใน ตำบล นั้น ก่า นั้น จะ เรียก ผู้ใหญ่ บ้าน
 ทั้ง ปวง ประชุม กัน ตรวจสอบ ทำ บานู ชี ให้ ถูก ต้อง แด

ให้ตั้งชื่อพร้อมกัน เป็นพยานในบัญชีที่
จะยื่นต่อเจ้าพนักงานก็ได้

ประชุมทำรายงาน ข้อ ๘ ในการที่จะทำรายงานประจำ หรือ
รายงานจร ใดๆ ยื่นต่อกรมการอำเภอ
กำหนดจะเรียกประชุมผู้ใหญ่บ้าน ในตำบลนั้น
พร้อมกันตรวจข้อบก้อน แต่จะให้ตั้งชื่อเป็น
พยานในรายงานนั้นก็ได้

ประชุมประกาศ ข้อ ๘ ในเวลาที่ผู้ว่าราชการเมือง มีหมาย
ราชการ ให้ประกาศข้อราชการ อันใดแก่ราษฎร กำหนด
จะเรียกประชุมผู้ใหญ่บ้าน ในตำบลนั้น
พร้อมกันชี้แจง ให้เป็นที่เข้าใจข้อราชการ
อันนั้นแล้ว แต่ให้รับข้อราชการไปประกาศ
อีกชั้น ๑ ก็ได้

ประชุมรักษาความเรียบร้อยในการ
นักชดถุกษ์ ข้อ ๑๐ ในเวลาใดมีการ นักชดถุกษ์ หรือ
ประชุมชน เป็น การใหญ่ในตำบลนั้น กำหนดจะ
เรียกผู้ใหญ่บ้านพร้อมกัน มาให้ช่วยกันพิทักษ์
รักษาความเรียบร้อยในที่นั้นก็ได้

ประชุมเพื่อรับ
ผู้มบรรดาศักดิ์ ข้อ ๑๑ ในเวลามีการพิเศษ เช่นรับเสด็จ
พระราชดำเนิน หรือ พระบรมวงษานุวงษข้าราชการ
หรือแขกเมือง ที่มีบรรดาศักดิ์ มาสู่ตำบลนั้น

กำหนด จะเรียกบรรดาผู้ใหญ่บ้าน ประชุมช่วยกัน
จัด การ รับ เติบูน แต่ รับ รอง ให้ได้ มควร แก่ราช การ
ก็ได้ แม้ถ้า เป็น การจำเป็นจะขอแรงตูกบ้านให้
ช่วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้เรีย ไร ลง เอาเงิน ของ
ทรัพย์สิน ของ แก่ตูก บ้าน ด้วย ประการ ไต ๆ
เป็น อัน ขาด

ประชุมแจ้งข้อ ข้อ ๑๒ เวตากรมการอำเภอ หรือข้าหลวง
ราชการแก่ผู้ตรวจ ผู้ว่า ราช การ เมือง แด กรม การ เมือง มา ตรวจ การ
ใน ของ ที่ กำหนด จะเรียก ผู้ใหญ่ บ้าน ใน ตำบลประชุม
พร้อม กัน เพื่อ จะแจ้ง ราชการ ก็ได้

หน้าที่ กำหนด มาตรา ๒๖ กำหนด มี หน้าที่ โดย เฉพาะตัว
ดังนี้ คือ

ปกครองตำบล ข้อ ๑ ให้เป็นธุระปลูกษาหาหรือกับผู้ใหญ่บ้าน
รักษาความเรียบร้อย คอย บัง คั้นแก่ ไซ
อย่าให้ มีเหตุไถย อันตราย แก่ราษฎรใน ตำบล

เอาตัวผู้ตะเมิดตั้ง ข้อ ๒ ถ้าถูก บ้าย คนใด ตะเมิด หรือ ชัด คำ ตั้ง
กรมการ อำเภอ ผู้ใหญ่ บ้าน หรือ ผู้ใหญ่ บ้าน ทำ นอก เห็น
เหลือ เกิน แก่ อำนาจ และหน้าที่ ให้กำหนด คุมตัว
ไป ส่ง กรมการ อำเภอ ให้ ได้ ส่วน แตร้อง ขอ

08/10/2566 ให้คำต พิพากษา ตง โทษ ตาม กฎ หมาย

บอกเหตุโจรผู้ร้าย ข้อ ๓ ถ้ามีเหตุโจรผู้ร้าย หรือการตีวัน
ต่อกรรมการอำเภอ พันแห่ง หรือว่ามีคนพาตังค์มัดพรรคพวก
จะก่อการร้ายขึ้นในตำบล ต้องรีบนำความ
ไปแจ้งต่อกรรมการอำเภอ ถ้าหากว่าอาจ
จะจับตัวผู้ร้ายได้ ก็ให้จับตัวไปส่งกรรมการ
อำเภอด้วย

ช่วยใน การทำอายุต ข้อ ๔ ถ้ามีผู้มาขออายุตตัวคนหรือสิ่งของ
ชั้นสูตฺรและตราดิน กัดหรือผู้ต้องโจรกรรม จะทำกฎหมายตราดิน
หรือมีผู้จะขอทำชั้นสูตฺรบาดแผดกัด ก็ให้
ให้กำหนดสืบสวนฟังข้อความ แล้วรีบนำตัว
ผู้ขอและผู้ต้องอาชญา และทรัพย์สินสิ่งของกลาง
บรรดาที่จะพาไปได้นั้น ไปยังนายอำเภอ
ถ้าสิ่งของกลางอย่างใดจะพาไปไม่ได้ ก็ให้
กำหนดชั้นสูตฺรให้รู้เห็นว่าเป็นอย่างไร แล้วนำ
ความไปแจ้งต่อนายอำเภอในขณะนั้น

สืบจับโจรผู้ร้าย ข้อ ๕ สืบสวนคดีตามจับโจรผู้ร้ายและผู้
๒๒ ผู้ต้องอาชญา
แต่สิ่งตัวคน ยศนท
กระทำผิดกฎหมาย แต่เรียกตัวคนส่งตาม
บัตรหมายแต่คำสั่งของกรรมการอำเภอ

สังเคราะห์คนเดินทาง ข้อ ๖ ดูแต่คนเดินทาง ซึ่งไม่มีเหตุควร
 สงสัยว่าจะเป็นผู้ร้าย ให้โตมที่พกตามควร
 ถ้าเป็นที่สงสัย ให้พาตัวไปส่ง กรมการ อำเภอ

สังเคราะห์คนเดิน ข้อ ๗ ถ้าผู้เดินทาง ด้วย ราชการ จะต้องการ
 ราชการ คนนำทาง หรือจะขาดแคลน พาหระนะ เดีบง
 อาหาร ตกใน ระหว่าง ทาง จะร้องขอต่อ กำนัน
 ให้ช่วยสังเคราะห์ กำนัน ต้อง ช่วย จัด หาให้
 ตามที่ จะทำได้ ถ้าหากว่า การ ที่ ช่วย เหลือ นั้น
 จะต้อง ออก ราคา ค่าจ้าง เพียงใด ให้ กำนัน เรียก
 เอาแก่ ผู้เดินทาง นั้น กำนันไม่ จำเป็น จะต้อง
 ออกทุน ทรัพย์ ของ ตน แต่ ห้าม มิให้ กระเกณฑ์
 เอา ทรัพย์ สัมบัติ ของ ผู้หนึ่ง ผู้ใด เป็น อัน ซาด

รักษายอด ข้อ ๘ ให้รักษายาญชียอด หดง คาเรือนใน
 ตำบลนั้น และคอยแก้ไขเพิ่มเติมให้ถูกตอง
 กับ ยาญชียอดของ ผู้ใหญ่บ้าน แต่ ทำ ยาญชียอด
 ชายหญิง ใน ตำบล รักษาไว้ และคอยแก้ไขให้
 ถูกตอง ตามที่ คน จะไป อยู่ที่อื่น หรือ มาอยู่
 แต่ที่อื่น หรือ เกิด ชุมใหม่ แดตายไป

ทำบัญชีตั้งของ ข้อ ๘ ทำบัญชีนาแต่ตั้งซึ่ง ตอง ภาษี อากร
ตอง ภาษี โน แหวง นั้น ขึ้น ต่อ กรมการอำเภอ ตามพระราช
บัญญัติ ภาษี อากร นั้น

นำเก็บภาษี ข้อ ๓๐ นำ เจ้า พนักงาน เก็บ ภาษี อากร จาก
ราษฎรใน ตำบล นั้น แต่ต้อง ตรวจตราให้เก็บ
แก่กัน แต่ตาม พักัด อิศรา

รายงานเหตุการณ์คือ ข้อ ๓๑ กำหนดให้ เห็น เหตุทุก ร้อนของ ราษฎร
กรมการ อำเภอ หรือ การ แปลก ปลาด เกิด ขึ้นใน ตำบล ต้อง รับ
รายงาน ต่อ กรมการ อำเภอ ให้ ทราบ
แต่ รายงาน นี้ จะเขียนเป็น จดหมายขึ้น หรือ จะไป
ให้ ถอย คำ แจ้ง ความ ก็ได้

กำหนดของถือน้ำ ข้อ ๓๒ ถึง ระบุครูศึ่ สารท ต้องไป ถือน้ำ
พระพิฆเนศ์ สัตยาที เมืองใหญ่

อำนาจ กำหนด มาตรา ๒๗ กำหนดนายกำตมอำนาจตงนี้ คือ
จำใจผู้ร้ายได้ ข้อ ๓ ถ้า จำ ใจผู้ร้ายได้ จะจำใช้ตรวจ
บ้อง กัน มีให้ หตบ หนก็ได้ แต่ให้ รับสั่งกรมการ
อำเภอ

อำนาจเหนือผู้ใหญ่ ข้อ ๒ ถ้า กำหนด บังคับ ราชการ ตาม หน้าที่
บ้าน และราษฎร ผู้ใหญ่บ้าน แด ราษฎร มี กระทำตาม หรือ เทคบาย
หลุด ถวง กำหนด ประการใด ผู้ นั้น มีความ ผิด

ต้อง ระวัง โทษ ปรับ เงินไม่เกิน ๒๐ บาท
 ๓ ๓ จำ ใจไว้ ไม่เกิน ๓ ๓ ๓
 หรือ ทั้ง ปรับ แด จำ ด้วย ทั้ง ๓ ๓ ให้ กำนั้น
 คุม ตัว ผู้ นั้น ไป ตั้ง กรรม การ อ่า ทรอ ได้ ส่วน ขอ ให้
 ศาล ปรับ ใหม่ ลง โทษ ตาม โทษ าน โทษ

เปรียบเทียบ

ข้อ ๓ ความแพ่ง กำหนดโดย ทู นทรี พัย หรือ เบี้ย

ความแพ่ง

ปรับ ใหม่ ไม่ เกิน ๑๐๐ บาท แด เป็น ความ
 ซึ่ง ไม่ มี โทษ หด วง เหล่า นี้ เกิด ขึ้น ใน คำ บัด ติ
 หรือ ตัว จำ เสดย อยู่ ใน คำ บัด ติ ถ้า โจท ย์ มา ร้อง
 ฟ้อง ต่อ กำ นั้น ก็ ให้ กำ นั้น นาย คำ บัด นั้น
 มี อ่า นาง ที่ จะ เรียก ตัว จำ เสดย แด พยาน มา ได้ ตาม
 แด เปรียบ เทียบ ให้ แด ต่อ กัน ตาม สม ควร โดย
 ไม่ ต้อง ไป ร้อง ฟ้อง ยัง โรง ศาล ก็ได้

ใน การ เปรียบ เทียบ นี้ ถ้า โจท ย์ จำ เสดย
 ยอม กัน ตาม คำ เปรียบ เทียบ ให้ ความ นั้น เป็น
 แด ต่อ กัน โจท ย์ หรือ จำ เสดย จะ เขา คัด เรื่อง นั้น
 ไป ร้อง ร้อง ฟ้อง ยัง โรง ศาล ต่อ ไป อีก ไม่ ได้ ถ้า
 หาก ว่า โจท ย์ หรือ จำ เสดย ไม่ ยอม ตาม คำ
 เปรียบ เทียบ ก็ ให้ กำ นั้น บอก โจท ย์ ให้ ไป
 ร้อง ฟ้อง ว่า กัด าว กัน ตาม โรง ศาล ถ้า โจท ย์

จำเริญยอม ตาม คำ เปรียบ เทียบแล้ว แต่ภาย หลัง
ฝ่ายใดไม่ กระทำ ตาม ยอม นั้น ให้กำนัน นาย
ตำบล ขอ อำนาจ ศาล ซึ่งได้ บังคับ คดีของ ที่
ตำบล นั้น บังคับ คู่ ความ ฝ่าย นั้น ให้กระทำ
ตาม ยอม นั้นได้ ทุก ประการ

โทษกำนันละเมิด
หน้าที่

มาตรา ๒๘ ถ้า กำนัน ละเมิด หน้าที่ ที่ ว่า
มา นี้แล้วประการใด ต้องปรับใหม่ถนละเมิดตาม
บรรดาศักดิ์ ศักดินา ๔๐๐ ไร่ โหมถาหนึ่ง เปน เงิน
ไม่เกิน ๔๘ บาท ตาม ความผิด เหตุผล
ยก ขึ้น เปน พิโทษ หลวง แต่ ถ้า ความผิด ที่
กระทำ นั้น ต้อง ระวังโทษ ตาม พระราช กำหนด
กฎหมาย เกิน ถน ละเมิด ขึ้นไป ต้อง รับ พระ
ราช อาญา ตามโทษานุโทษ ใน กระทง ที่ หนัก นั้น

เหตุที่ ต้องเปลี่ยน
กำนัน

มาตรา ๒๙ เหตุอื่น จะต้อง ตั้ง กำนันใหม่ นั้น
มี อยู่ ๓ ประการ คือ

เพราะออกจาก
ผู้ใหญ่บ้าน

ข้อ ๑ กำนัน คนใด ออกจาก ตำแหน่ง
ผู้ใหญ่บ้านไม่ว่า ด้วย เหตุใด ๆ ต้อง ขาด
จาก ตำแหน่ง กำนัน ด้วย

เพราะผู้ใหญ่บ้าน
ขอให้ออก

ข้อ ๒ ถ้าผู้ใหญ่บ้าน ในตำบล เดียวโดย
มาก ด้วย กัน จะขอ เปลี่ยน กำนัน ใน ตำบล นั้น
เมื่อใด ก็ได้

เพราะมีความผิด
หรือไม่สามารถ

ข้อ ๓ ถ้ากำหนดความผิด หรือไม่สามารถ
จะทำการในหน้าที่ได้เรียบร้อย ผู้ว่าราชการ
เมือง จะให้เลิกกำหนดนั้น เปลี่ยนใหม่ก็ได้

ตั้ง กำหนด

มาตรา ๓๐ เมื่อตำแหน่ง กำหนดใน คำบดใด
ว่างลง ให้ นายอำเภอ ประชุม ผู้ใหญ่บ้านใน
ตำบล นั้น เลิก สรร กัน เปน กำหนด คน ๓ ภายใน
๑๕ วัน เมื่อ เลิก สรร ได้ ผู้ใด ให้ กรรมการ
อำเภอ เรียก ทะเบียน บัญชี ท่งปวง สำหรับ กำหนด
มา มอบ แก่ ผู้ นั้น

ผู้ใหญ่บ้านทำการ
แทน กำหนด

มาตรา ๓๓ ถ้า กำหนด ทำการใน หน้าที่
ไม่ได้ ใน ครั้ง หนึ่ง คราว หนึ่ง เช่น ไป ทางไกล เปน ต้น
ให้ มอบ อำนาจ แด หน้าที่ ใด แก่ ผู้ใหญ่บ้าน
คนใด คน หนึ่ง ซึ่ง อยู่ใน ตำบล เดียว กัน ให้ ทำ
การ แทน แต่ ให้ ผู้ แทน นั้น อำนาจ แด รับ ผิด ประโยชน์
ซึ่ง เกิด ขึ้น ใน ระหว่าง ที่ ทำ การ แทน กำหนด เดิม ที่
ใน ตำแหน่ง กำหนด แต่ การ ที่ กำหนด จะ มอบ หมาย
หน้าที่ ให้ ผู้ใหญ่บ้าน ทำ การ แทน เช่น นี้ ให้ บอ ก
ผู้ใหญ่บ้านใน ตำบล เดียว กัน แด กรรมการ อำเภอ
ให้ ทราบ ไว้ ด้วย

ตำรวจตำบล

มาตรา ๓๒ ในตำบลหนึ่ง ให้มีตำรวจ

ตำรับ เป็นผู้ช่วย การรับใช้ตำรวจของกำนัน ๒ คน
ผู้ที่ เป็น ตำรวจนี้ แต่แต่กำนัน จะขอ ร้องให้
ผู้ใด เป็น พร้อม ด้วย ความ เห็น ชอบ ของ ผู้ว่า
ราชการ เมือง

หมวดที่ ๕

ว่าด้วยลักษณะปกครองอำเภอแต่เมืองขึ้น

กำหนดอำเภอ

มาตรา ๓๓ ท้องที่หลายตำบล รวมกัน คือ

ในที่มีคนมาก

ข้อ ๑ ท้องที่ ที่ รวม ที่ มี พต เมือง มาก

กำหนดโดยจำนวน พตเมืองราว ๑๐๐๐๐ เป็น

ประมาณ ให้กำหนด เป็น ท้อง ที่ อำเภอ ๑

ในที่ มี คน น้อย

ข้อ ๒ ถ้า เป็น ท้อง ที่ อยู่ ระหว่าง บ้านหรือภูเขา
อันมีพตเมือง น้อย หรือ ตั้ง บ้าน เว้น แยก ย้าย

กันไป เป็น แห่ง ๆ ให้กำหนดโดย ระยะทาง

ที่จะพึง เดิน ไป มา ได้ ตลอด ท้อง ที่ ราว ๓๒ ชั่วโมง

เป็น อำเภอ ๑

ที่ว่าง

ข้อ ๓ ท้อง ที่ ว่าง ซึ่ง เป็น บ้าน พง ตง เขาที่

ไม่มีทำเต บ้าน เว้น ราษฎร จะมาก น้อย เท่าใด

ถ้า อยู่ ใกล้ ชัด คัด ต่อ กับ ท้อง ที่ อำเภอใด ให้

จุด เบิน ท้อง ที่ ฝาก ฐน อยุ่ ใน อำเภอ ซึ่ง คิด กัน กับ ที่ ว่าง นั้น

คำสั่ง หนึ่ง กรมการ มาตรา ๓๕ พนักงาน บัคคัม แดร์ รัชชา ราชการ อำเภอ คำ ใน อำเภอ ๓ นั้น ให้ มี ตำแหน่ง กรมการ อำเภอ ดังนี้ คือ

นาย อำเภอ คน ๓ ถ้อย ศักดินา ๒๐๐ ไร่ เป็น ผู้ บังคับ รับ ผิด ชอบ ใน ราชการ บรรดา มี ใน อำเภอ ทั่วไป

ปลัด อำเภอ ถ้อย ศักดินา ๕๐๐ ไร่ มี ที่ คน ตาม ควร แก่ ราชการ เป็น ผู้ ช่วย ราชการ นาย อำเภอ ใน การ ทิ้ง ปรอง เว้น แต่ การ เก็บ ภาษี อากร สุ่ม ี่ บาญชี่ อำเภอ ถ้อย ศักดินา ๕๐๐ ไร่ มี ที่ คน ตาม ควร แก่ ราชการ เป็น ผู้ ช่วย นาย อำเภอ ใน การ เก็บ ภาษี อากร

พนักงาน ใน อำเภอ นอกจาก กรมการ ที่ ว่า มา นี้ ใน อำเภอ ๓ ให้ มี เสมียน แดร์ วรรค์ อัก มาก น้อย ตาม สุ่ม ควร แก่ ราชการ

วิธี เลือ ก นาย อำเภอ มาตรา ๓๕ การ ที่ จะ เลือ ก แดร์ ตั้ง ตำแหน่ง แดร์ ฐน นาย อำเภอ นั้น ให้ ผู้ ว่า ราชการ เมือง เลือ ก สรร ชาย ซึ่ง ทรง คุณ ฐน สุ่ม ควร ถ้อย ศักดินา ๕๐๐ ไร่

08/10/2566

ซึ่งอยู่ในท้องที่
อำเภอ

ข้อ ๑ ซึ่งตั้งบ้านเรือนอยู่ในท้องที่อำเภอ
ที่จะไปตั้งบ้านเรือนอยู่ หรือเมื่อได้เป็นนายอำเภอ
จะไปตั้งบ้านเรือนอยู่ในท้องที่อำเภอ
ได้ประการ ๑

ต้องเคยเป็นกรรมการ
เป็น มุต นาย
หรือเป็นคฤหบดี

ข้อ ๒ เป็นผู้เคยรับราชการ ในตำแหน่งเป็น
มุต นาย หรือ เป็น กรรมการ หรือ เป็น คฤหบดี
ใน อำเภอ นั้น ประการ ๑

ต้องเป็นคน
ใน บังคับไทย

ข้อ ๓ เป็นคนใน บังคับพระ ราช กำหนด
กฎหมาย ประการ ๑ ให้เด็ก ด้ร ผู้ ด้ม ด้ร
อย่างนี้ อำเภอ ๑ ไม่ต่ำกว่า ๑๐ คน จดชื่อแต่คำ
ชี้แจง คุณวุฒิ หรือ ข้ำ หดวง เทศำ กิ ภาตเด็ก ด้ร
อีกชั้น ๑ ถ้าเห็น ด้ม ด้ร ผู้ ด้ร ข้ำ หดวง เทศำ
กิ ภาต มี หมายถึง แล้วให้ มี โบ บอ กเข้า ไป
ณกรุง เทพ ๑

วิธีเลือกปัดแต่ด้ม
บัญญัติอำเภอ

มาตรา ๑๖ การเลือก การ ตั้ง ปัด แต่ ด้ม
บัญญัติอำเภอ นั้น ให้ นาย อำเภอ เด็ก ด้ร
ผู้ ซึ่ง ทรง คุณวุฒิ ตั้ง ว่า มา ใน ข้อ ก่อน ซึ่ง คน
เห็น ด้ม ด้ร หรือ คือ ผู้ ว่า ราชการ เมือง ผู้ ว่า
ราชการ เมือง นำ บัญชี ราย ชื่อ ชี้แจง ต่อ ข้ำ หดวง

เทศาภิบาล ๆ เห็นสมควรแล้ว ก็ให้
ออกหมายตั้งได้

ข้าหลวงเทศาภิบาล มาตรา ๓๗ ข้าหลวงเทศาภิบาล มีอำนาจที่จะ
มีอำนาจเปลี่ยนแปลง ฤๅชด ฤๅชด เปลี่ยน แล้วย้ายตำแหน่ง กรมการ
กรมการ อำเภอบรรดา อำเภอบรรดาได้ทุกตำแหน่ง

ตราตำแหน่ง มาตรา ๓๘ ให้ มีดวงตราตำแหน่งนายอำเภอบรรดา
นายอำเภอบรรดา ทุก อำเภอบรรดา สำหรับ ประทับ กับกับ ชื่อใน หนังสือ
สำคัญต่าง ๆ ซึ่ง ทำ ใน นาม แด่ หน้า
กรมการ อำเภอบรรดา แด่ ห้าม มีให้ ใช้ ดวง ตรา
อย่างอื่น ประทับ

ลักษณะทำการแทน มาตรา ๓๘ เวลานั้น นายอำเภอบรรดา บวญ เจ็บ หรือ
นายอำเภอบรรดา มีที่ไป หรือ จะ ทำ การ ไม่ได้ ด้วยเหตุใด ๆ
นายอำเภอบรรดา มอบ ซึ่ง จะ เป็น การ ขัด ขวาง แก่ หน้า ที่ ของ นาย อำเภอบรรดา ให้
ให้ ปลัด แทนได้ นายอำเภอบรรดา มอบ ชุระ แด่ ดวง ตรา แก่ ปลัด อำเภอบรรดา
คนใดคนหนึ่ง ปรึกษาการแทนกว่า จะ มา ทำ การ
ได้ตั้งแต่ก่อน ผู้แทน บอมนั้น อำนาจ แด่ หน้า ที่
เดิมของ นายอำเภอบรรดา ทุก อย่าง แต่ การ ที่ แทน นี้

ไม่ควรให้แทน ข้อ ๓ ถ้า นายอำเภอบรรดา ยัง พ้อ จะ ทำ การ ได้
โดยไม่จำเป็น หรือ ที่ไป เป็น แค่ น้อยวัน นายอำเภอบรรดา จะ ไม่ ตั้ง

ผู้แทนก็ได้ ทิ้งให้ นาย อำเภอ พิเคราะห์ สุดแต่
อย่าให้เสียประโยชน์ของราชการ เป็นประมาณ

แทนกันในเวลา

ข้อ ๒ ถ้าหากว่า นาย อำเภอ ทำการ ไม่ได้

มีได้มอบ

แต่มีได้มอบ การให้ ผู้ใดไว้ จะมี การ อันใด
เกิดขึ้นในเวลานั้น ปลัด อำเภอ ซึ่ง เป็น หัวหน้า
ได้ ทำการ แทน นาย อำเภอ ทุก อย่าง เว้นไว้
แต่หน้าที่ซึ่ง จำจัดไว้ว่า เป็น หน้าที่ เฉพาะ
แต่ตำแหน่ง นาย อำเภอ

ต้อง บอก การ ที่ แทน

ข้อ ๓

ถ้า นาย อำเภอ ได้ มอบ ให้ ปลัด อำเภอ

กันให้ ผู้ว่าราชการ

คนใด เป็นผู้ ทำการ แทน

ต้อง บอก เข้าไป ให้

เมือง ทราบ

ผู้ว่าราชการ เมือง ทราบ ทุก ครั้ง

หน้าที่กรมการอำเภอ

มาตรา ๔๐ หน้าที่ ของ กรมการ อำเภอ ซึ่ง จะ
กล่าวต่อไป นี้ ถ้า มี ได้ จำจัดไว้ว่า เป็น หน้าที่

เฉพาะใน ตำแหน่ง นาย อำเภอ แล้ว ให้ พึง เข้าใจ

ว่าเป็น หน้าที่ รวมกัน ใน กรมการ อำเภอ กล่าว

คือ นาย อำเภอ จะต้อง รู้ เห็น และ รับ ผิด ชอบ

ทั่วไป แต่ จะ ให้ ปลัด อำเภอ หรือ สัมภ์ บัญชี

อำเภอ เป็น ผู้ช่วย ทำ หรือ ทำ แทน ก็ได้ แต่ ผู้

ช่วย นั้น ก็ ต้อง ทำ แต่ ตาม อนุมัติ ของ นาย อำเภอ

หน้าที่รักษาความ
เรียบร้อยในท้องที่

มาตรา ๕๓ กรมการ อำเภอ ต้อง เป็น ชุระ
รักษาความ เรียบ ร้อย ใน ท้อง ที่ อำเภอ ของ ตน
ทั่วไป ตาม หน้าที่ใน ส่วน นี้ คือ

ต้องคอยสืบสวน
เหตุการณ์แต่บ่งกัน
การ เลื่อม เลี้ย

ข้อ ๓ กรมการ อำเภอ จะ ต้อง คอย สืบ สวน
ตรวจ ครา เหตุ การณ์ ต่าง ๆ ใน ท้อง ที่ จังหวัด
อำเภอ นั้น ถ้า มี เหตุ การณ์ อัน ใด เกิด ขึ้น
ซึ่ง จะ เป็น ทุกข์ โทษ ไภย แก่ ราษฎร หรือ ให้
เลื่อม เลี้ย ราชการ ต้อง รับ จัด การ บ่ง กัน
และ ระวัง ความ เลื่อม เลี้ย นั้น โดย เต็ม กำลัง แด
อำนาจ ที่ จะ พัง ทำ ได้ ถ้า เหลือ กำลัง ก็ ต้อง
รับ แจง ต่อ ผู้ว่า ราชการ เมือง ให้ ทราบ โดย เร็ว

ช่วย ระวัง ทุกข์ ร้อน
ของ ราษฎร

ข้อ ๒ ถ้า ราษฎร คน ใด มีความ ทุกข์ ร้อน
จะ มาร้อง คือ กรมการ อำเภอ โดย เป็น ผู้ มี หน้าที่
รักษา ราชการ ใน ท้อง ที่ นั้น ขอ อำนาจ
แผ่นดิน คุ่ม ครอง บ่ง กัน ให้ พ้น ความ ทุกข์ ร้อน
กรมการ อำเภอ จะ ต้อง เอา เป็น ชุระ ช่วย ดึง เคราะห์
ราษฎร โดย ชอบ ธรรม ทุก ประการ ถ้า เป็น การ
เหลือ กำลัง แด อำนาจ ที่ จะ ทำ ได้ ก็ ให้ นำ ความ
แจง ต่อ ผู้ว่า ราชการ เมือง ให้ ทราบ

หน้าที่จัดการ มาตรา ๔๒ กรมการอำเภอต้องเอาใจใส่
ปกครองท้องที่ ตรวจตราจัดการปกครองท้องที่ ให้เรียบร้อย
ตามหน้าที่ในส่วนนี้ คือ

ข้อ ๑ กรมการอำเภอจะต้องดีมาคมคุ้นเคย
กับกำนันผู้ใหญ่บ้าน และหมื่นปลุกษาหาหรือ กับกำนันผู้ใหญ่บ้าน
ทั้งปวงตลอดจังหวัดอำเภอนั้น แต่หมื่นได้ส่ง
คดีเตือนแต่ชี้แจงให้กำนันผู้ใหญ่บ้าน เข้าใจ
รักษาหน้าที่ของตน

ข้อ ๒ ถ้าหากว่าจะมี การ เก่ง แข่ง ชื่น ใน
ความขัดข้องของ ระหว่างกำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือ ความขัดข้อง
กำนันผู้ใหญ่บ้าน เกิดขึ้นในหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน กรมการ
อำเภอต้องเอาเป็นธุระ ที่จะระงับความเก่งแย่ง
แต่ข้อขัดข้องทั้งปวง ให้กำนันผู้ใหญ่บ้าน
ได้ทำการตามหน้าที่โดยสะดวก

ข้อ ๓ ถ้าราษฎรได้ความเดือดร้อนเพราะ
การบังคับบัญชาของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ประการใด
กรมการอำเภอจะต้องเอาเป็นธุระ ที่จะว่ากล่าว
แก้ไขให้เรียบร้อยตลอดไป

ข้อ ๔ ถ้าตำแหน่งกำนัน นายตำบล หรือ
ว่าตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน หมู่บ้านใด ในจังหวัด
อำเภอหนึ่งว่างลง กรมการอำเภอต้องจัดการ

ตั้ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ชนใหม่ ตาม ตักษณ
ที่ว่าไว้ ไม่พระราช บัญญัติ ภาย ใน กำหนด

หน้าที่ ตรวจท้องที่ มาตรา ๕๓ กรมการ อำเภอดอง หมัน เทียว
ตรวจ การ ตาม คำบด แด หมุ่มบ้าน แดท้องที่ ในจังหวัด
อำเภอนั้น เนื่อง ๆ ตาม หน้าที่ ใน ส่วนนี้ คือ

ต้องไป ตรวจท้องที่ ข้อ ๓ กรมการอำเภอดอง จะต้องไปตรวจ
คำบด หนึ่งเดือน การ ตาม คำบด แด หมุ่มบ้าน ในจังหวัด อำเภอดอง
ของ ตน เนื่อง ๆ อย่าง น้อย ที่ สุด จะต้องไป

ตรวจ การ ใน คำบด ๑ ไม่ต่ำกว่า เดือน ละ ครั้ง ๑
เว้นไว้ แต่ อำเภอดอง มี คำบด บ้าน บ้าน ดอน
ซึ่ง หนทางไป มากันดาร ใน บาง ระบุ จะ เว้น การ
ตรวจ เสีย บ้าง ใน ระบุ ที่ ไป มา ยาก นั้น ก็ได้ แต่
กำหนด ที่ ว่า มา นี้ ต้อง เข้าใจ ว่า ใน เวลา ที่
การ เปน ปกติ อยู่ เพราะฉะนั้น ถ้า หาก ว่า มี
เหตุ การณ์ ใดๆ เช่น เกิด การ โจร ร้าย
เป็นต้น เกิดขึ้น ใน คำบด ไตเมือ ไต ซึ่ง จำ เปน
จะต้อง จิต การ ให้ เรียบ ร้อย กรมการ อำเภอดอง
จะต้อง รีบ ไป ยัง คำบด นั้น โดย ทันทิ ไม่ ว่า จะ
ไปได้ ง่าย หรือ ยาก ประการ ไต

ต้องหมั้นไปตรวจ
ในเขตอำนาจ
ปกครองที่

ข้อ ๒ ถ้าหากว่า การ ที่จะตรวจ หรือ
จัด ตาม คำบด แด หมู่บ้าน โต ยัง ไม่ สำเร็จ หรือ
ยังไม่ ควร ใ้วางใจ ว่า จะ เรียบ ร้อย ได้ เป็น หน้า
ที่ ของ กรมการ อำเภอ จะ ต้อง หมั้น ไป ยัง คำบด
แด หมู่บ้าน นั้น แม่ ที่ สู้ด ควร จะ ค้าง คั้น วัน
อยู่ ใน ที่ นั้น ก็ ต้อง ค้าง ต้อง หมาย ตัว ประโยชน์
ของ ราชการ บ้าน เมือง เป็น ประมาณ

หน้าที่ สืบ จับ
โจร ผู้ร้าย

มาตรา ๔๔ กรมการ อำเภอ ต้อง จัด การ
สืด แนม สืบ จับ โจร ผู้ร้าย ซึ่ง ซุ่ม ซ่อน แอบ เฝง
อยู่ ใน จังหวัด อำเภอ นั้น หรือ จะ เข้าม มา แต่ ที่ อื่น
ตาม หน้าที่ โป ส่วน นั้น คือ

ต้องหมั้นตกเดือน
ก้านนผู้ใหญ่บ้าน
ให้ สืบจับโจรผู้ร้าย
ต้องจัดที่พักพลตระเวร
แดจัดการตระเวร

ข้อ ๑ กรมการ อำเภอ จะ ต้อง หมั้นตรวจ ตรา
ตก เดือน โห ก้านน ผู้ใหญ่บ้าน คอย สืบ จับ คน พาด
แดโจร ผู้ร้าย เสีย นหนาม แผ่น ดิน อย่า ให้ ใต้ เเลย
ข้อ ๒ ถ้า ท้อง ที่ อำเภอ โต ชาติ หวง เทศำภิบาล
ไค จัด พด ตระเวร นั้น กรมการ อำเภอ จะ ต้อง
จัด ที่ พก พด ตระเวร ใน อำเภอ นั้น ตาม ท้อง ที่
อัน สัมควร แด จัด พด ตระเวร แยก ย้าย กัน เที่ยว
สืด แนม สืบ จับ โจร ผู้ร้าย ตลอด ท้อง ที่ อำเภอ
นั้น ด้วย

ต้องไปไต่สวนยังที่
เกิดเหตุโจรผู้ร้าย

ข้อ ๓ ถ้าเกิดเหตุโจรผู้ร้าย ปล้น ต้มยำ
หรือ ตีชิง หรือ ซ้ำฟันกันตาย หรือมีคนตาย
โดยเหตุน่าสงได้ยว่า จะมีผู้อื่น กระทำให้ตาย
ในที่ใดในจังหวัดอำเภอ นั้น เมื่อใด กรมการ
อำเภอต้องรีบไป ยิง ท้อง ที่ สืบสวน ผู้เห็น
แต่ติดตาม เอาตัว ผู้กระทำผิด ให้ ได้ โดยเร็ว
ถ้าหากว่า ผู้กระทำผิด หลบหนี ก็ให้ตั้ง พด ตระเวน
หรือ กำนัน ผู้ใหญ่ บ้าน ลูกบ้าน รีบติดตาม
เอาตัวโดยแข่ง แรง

ต้องรายงานกร
โจรผู้ร้ายคือผู้ว่า
ราชการเมือง

ข้อ ๔ ในกร สืบจับโจรผู้ร้าย ตั้งว่า มาน
ถ้าใดตัวผู้ร้าย ก็ดี หรือยังไม่ใดตัว แต่สืบสวน
ได้ความ ประการใด กรมการ อำเภอ ต้อง รีบ ทำ
รายงาน แต่ส่ง ตัวโจรผู้ร้าย แต่ ของ กลาง ที่ จับ ได้
แต่ รายงาน ไต่สวน ไปยัง ผู้ว่าราชการเมือง
โดยเร็ว

หน้าที่คุม ชนิกโทษ

มาตรา ๕๕ กรมการ อำเภอ เป็นพนักงาน
คุม ชนิกโทษ แต่ จำเลย ความ ชึ่ง ควร คุม ชนิก
ในระหว่าง คัดตาม หน้าที่ ในส่วนนี้ คือ

คุณชั่งนักรโทษทาม
คำสั่งศาลแด่นักโทษ
ในระหว่างไต่สวน

ข้อ ๑ นักโทษซึ่งศาลได้ตัดสินให้คุณชั่ง
ไว้ในตารางอำเภอก็ตาม หรือโจรผู้ร้ายที่จับ
มาได้แต่ยังกำลังไต่สวน ก่อนที่จะส่งเข้ามา
ยังศาลากลางก็ตาม หรือผู้ต้องกล่าวหาว่า
กระทำผิดในคดีมีโทษหลวง ซึ่งผิดกระเว
หรือกำนันผู้ใหญ่บ้านจับมาส่งก็ตาม บรรดาคน
อยู่ในระหว่างโทษระหว่างคดี ซึ่งจะให้ มีประกัน
มิได้ หรือจะหาประกันให้ไม่ได้เหล่านี้ เปน
หน้าที่ของกรมการอำเภอ จะต้องคุณชั่งไว้
กว่าจะได้ส่ง หรือได้ปล่อยตัวคนเหล่านี้ไป
ตามควรแก่พระราชกำหนดกฎหมาย

ห้ามมิให้ กรมการ
อำเภอคุณชั่งคนไว้
โดยไม่มีหลักฐาน

ข้อ ๒ แต่การที่คุณชั่งผู้คน ดังว่ามานั้น
ต้องเข้าใจว่า

(๑) จะเอาไว้โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
ไม่ได้กล่าว คือ ต้องมีคำสั่งตัดสินหรือมีโทษ
หรือมีคำสั่งศาล หรือที่จะจับมาได้ ในคดี
อันใดอันหนึ่ง

(๒) จะเอาไว้ให้ช้านไปกว่าที่จำเป็น
นั้นไม่ได้กล่าว คือ เมื่อจับตัวคนซึ่งต้องหา
ในคดีมีโทษหลวงมาได้ ต้องลงมือไต่สวน

แต่ภายใน ๔๘ ชั่วโมง ถ้าความ จะต้อง ส่งไป
ยัง ศาลโต ต้อง รับ ส่งไปโดย เร็ว ถ้าคุม ชังไว้
มีกำหนด ถึง กำหนดของ ปลดปล่อยทันที

หน้าที่เรียก ตัว คน ส่ง มาตรา ๕๒ กรมการ อำเภอบ เป็น พนักงาน
ที่จะเรียก ตัว คน ส่ง ตาม โฉนด บักร หมายถึง
ตาม หน้า ที่ ใน ส่วน นี้ คือ

ส่ง คน ตาม หมายถึง ข้อ ๓ ถ้ามี โฉนด บักร หมายถึง มาแต่ ศาล หรือ ที่
ว่าการ เมือง กัตติ หรือ สุตร นารายณ์ มา แต่
ที่อื่น กัตติ จะต้อง การ ตัว ผู้คน ชัง มา อยู่ ใน
จังหวัด อำเภอนี้ เป็น หน้า ที่ ของ กรมการ
อำเภอบ จะต้อง ส่ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ให้เอา ตัว
ผู้นั้น ส่งไป ตาม คำสั่ง ใน โฉนด บักร หมายถึง

ส่ง คน ตาม สุตร นารายณ์ ข้อ ๒ การ ที่จะเรียก ตัว คน ส่ง ไป ตาม
สุตร นารายณ์ ต่าง เมือง นี้ กรมการ อำเภอบ ต้อง
พา ตัว คน ไป ยัง ศาล ที่ โทด ให้ ผู้พิพากษา ได้ ส่วน
ให้ ถูก ต้อง ตัว คน ที่ จะส่ง นั้น เสีย ก่อน เมื่อ ผู้
พิพากษา มี คำสั่ง ประการใด ก็ ให้ กระทำ ตาม

ส่ง ตัว จำนำ ข้อ ๓ ถ้าหาก ว่า ไม่ได้ ตัว ผู้ที่ จะต้อง ส่ง
คงได้ แต่ ตัว จำนำ ต้อง ส่ง ตัว จำนำ ไป ยัง ศาล

ที่ใกล้เคียงกัน เพื่อให้ผู้พิพากษาพิจารณา
ดูเสียก่อน ว่าตัวผู้เป็นจำนำนั้น ต้องด้วยบท
กฎหมายจะต้องดัง หรือเรียกแต่ประกัน ทานบน
ไว้ประกรไว้ใด ต่อได้คำสั่งของผู้พิพากษา
จึงให้ทำตามคำสั่งนั้น

หน้าที่รับอายุคน มาตรา ๔๗ กรมการ อำเภอบนพนักงานทำ
ทำชั้นผู้ตร บาด แผลทำ กฎหมาย ตราสิน แดรับ อายุคน
แต่ตราสิน ตามหน้าที่ใน ส่วนนี้ คือ

ทำชั้นผู้ตร ข้อ ๑ ถ้าผู้ถูกกระทำร้าย จะทำชั้นผู้ตร
บาดแผลของตน เพื่อเป็น หลักฐานในทาง ความ
ก็ความ หรือ พรรคพวกผู้ตาย จะขอให้ชั้นผู้ตร ศพ
เพื่อจะให้ เป็น หลักฐาน ในเหตุ ความ ตายนั้น
ก็ตาม ทั้งนี้ เป็น หน้าที่ ของ กรมการ อำเภอบน
ที่จะ ทำชั้นผู้ตร ความ จิตที่ บังคับไว้ ในกฎหมาย
ถ้าแต่ การ ชั้นผู้ตร นั้น จะมา ทำยัง ที่ ว่า การ
อำเภอบนไม่ได้ กรมการ อำเภอบน ก็ ต้อง ไป ชั้นผู้ตร
ให้ถึง ท้อง ที่

ทำตราสิน ข้อ ๒ ถ้าผู้ถูกโจรกรรม จะทำกฎหมาย
ตราสิน ให้เป็น หลักฐาน ในทาง ความ ก็ เป็น หน้าที่

ของ กรรมการ อำเภอ จะต้อง ทำคำกฎหมาย
ตราตั้ง ตาม ข้อบังคับว่า ใน กฎหมาย

รับ आयค

ข้อ ๓ ถ้า มี ผู้ขอ आयคตัวคน หรือ ตั้ง ของ
ก็เป็น หน้า ที่ ของ กรรมการ อำเภอ ที่ จะรับ แด ทำ
หนังสือ आयค ตาม ระเบียบ บังคับ ว่า ใน กฎหมาย
แต่ การ ที่ รับ आयค นั้น

(๓) ถ้า आयค ตัวคน เมื่อ ทำ หนังสือ
ायค แด ให้ กรรมการ อำเภอ รับ ตั้ง คน ทง ๒ ฝ่าย
และ หนังสือ आयค ไป ยัง ศาล

(๒) ถ้า आयค ตั้ง ของ ให้ วิชาตั้ง ของ
ต้อง आयค ไว้ ที่ ว่า การ อำเภอ ถ้า เป็น ของ
ไม่ พึง เกิดขึ้น จาก ที่ แต่ จะ เขา มา รักษา ไว้ ที่
ที่ ว่า การ อำเภอ ไม่ ได้ ก็ ให้ มขบ กำหนด ซึ่ง ได้
ว่า ก่อร่าง ของ ที่ ถ้า บัด ที่ มี ของ นั้น รักษา ไว้
ใน ระหว่าง आयค ตาม ข้อ บังคับ ใน กฎหมาย
วิธี आयค นั้น

(๓) หน้า ที่ การ รับ आयค นั้น ทำ ได้ แต่
นาย อำเภอ ถ้า นาย อำเภอ เป็น ผู้ เกี่ยว ข้อง ใน
การ आयค นั้น เอง ต้อง เชิญ นาย อำเภอ ที่
ใกล้ชิด เคย มา ทำ

หน้าที่ ทำบวช
 ฎีกาแต่หนังสือ
 สำคัญ

มาตรา ๔๘ กรมการ อำเภอบน พนักงาน ทำ
 บวชฎีกาแต่หนังสือ สำคัญ ต่าง ๆ
 ตามหน้าที่ใน ส่วนนี้ คือ

บวชฎีกาแต่ หนังสือ
 และชายตัว

ข้อ ๓ ถ้าผู้ใด จะบวช หนังสือ หรือ ชาย
 ตัว เป็น ทายใน จังหวัด อำเภอบน แต่ จะทำ
 บวชฎีกาแต่ หนังสือ กรม ชรรม์ ค่อยกัน เป็น หลัก ทบพ
 กรมการ อำเภอบน พนักงาน ที่ จะทำหนังสือบวชฎีกา
 ฎีกาแต่ กรมชรรม์ ให้ ถูก ต้อง ตาม กฎหมาย

บวชฎีกาแต่ ชาย
 และจำนำ

ข้อ ๒ ถ้าผู้ใด จำนำ หรือ ชาย สิ่งของ ค่อย
 กัน แต่ จะทำ บวชฎีกาแต่ เพื่อ เป็น หลัก
 ทบพ กรมการ อำเภอบน ก็ เป็น พนักงานที่จะทำ
 หนังสือ บวชฎีกาแต่ แต่ การ ทำ หนังสือ
 ชาย และ จำนำ สิ่ง ของ นี้

(๑) กรมการ อำเภอบน ต้องได้ ชันสูตร เห็น
 สิ่ง ของ ที่ จะชาย หรือ จำนำกัน นั้น โดย เชื่อ
 ได้ว่า เป็น การ บริสุทธิ์ ก่อน จึง ให้ ทำ
 บวชฎีกาแต่ ให้

(๒) ถ้า ชาย หรือ จำนำ ที่ ดิน ค่อยกัน
 ที่ ดิน ต้อง อยู่ ใน จังหวัด อำเภอบน นั้น แต่ นาย อำเภอบน
 ต้องไป เข้ายบย่ำ รวง วัดชันสูตร ที่ ให้ เป็น

การแน่ใจว่าเป็นการบริสุทธ์ก่อน จึงให้ทำ
หนังสือบริคณห์สัญญาให้

ตัว รูปพรรณ สัตว์

ข้อ ๓ ถ้าผู้ใดซื้อ ขาย สัตว์ พาหะต่อกัน

พาหะ

แต่จะต้องทำตัว รูปพรรณ ตาม กฎหมาย ถ้าแต่
ในจังหวัด อำเภอ นั้น รัฐบาล มิได้ตั้งให้ผู้ใด
เป็ เจ้า พนักงาน ทำตัว รูปพรรณ โดย เฉพาะ ย่อม
เป็ หน้า ที่ ของ กรมการ อำเภอ ที่จะตรวจ ดำเนิน
สัตว์ แล ตรวจ หลัก ฉาน ใน การ ที่จะ ซื้อ ขาย เมื่อ
เห็น เป็ การ บริสุทธ์ แล้ว จึง ทำตัว รูปพรรณ
ให้ตาม กฎหมาย

หนังสือ เดิน ทาง

ข้อ ๔ ถ้าราษฎรในจังหวัด อำเภอ นั้น จะไป
กิจ ชุระ หรือไป ค้า ขาย ต่าง เมือง ต่าง อำเภอ แล
จะขอ หนังสือ เดิน ทาง สำหรับตัวไป เป็ สำคัญ
ให้กรมการ อำเภอ ได้ ส่วน กำนั้น หรือผู้ใหญ่
บ้าน ชิง ราษฎร คน นั้น คง ภูมิภาค เนา ชย์ในท้อง ที่
เมื่อ เห็น เป็ การ สุจริต แล้ว ก็ให้ กรมการ
อำเภอ ทำ หนังสือ เดิน ทางให้

การ เกี่ยว ด้วย นาย

ข้อ ๕ บรรดาหน้า ที่ ที่ว่า มาในมาตรา

อำเภอ เอง ต้องให้

เป็ หน้า ที่ เภาะตำแหน่ง นาย อำเภอ แต่ ถ้า นาย

ผู้อื่น ทำ บริคณห์

อำเภอ เป็ ผู้ มี ประโยชน์ เกี่ยว ของ ใน การ นั้น

สัญญา

เฉพาะ ตัว ต้อง เชิญ นาย อำเภอ ที่ ใกล้ มา ทำแทน

๒๒๑/๒๕๖๖

หน้าที่ ทำ ทะเบียน มาตรา ๔๘ กรมการ อำเภอ ต้อง ทำ ทะเบียน
ใบอนุญาต สำหรับ การ ใน รัฐบาล ใน จังหวัด อำเภอ

นั้น รักษาไว้ ใน ที่ ว่า การ อำเภอ แต่ ต้อง ดำรง
แก้ไข แปล ค้าง เป็น คราว ให้ ทะเบียน ภาย
เหล่านี้ ถูก ต้อง ตาม หน้าที่ ใน ส่วน นี้ คือ

ทำ ภายนี้ กำเนิน ข้อ ๓ กรมการ อำเภอ ต้อง ทำ ภายนี้ ราย ชื่อ
ผู้ ใหญ่ บ้าน กำเนิน ผู้ ใหญ่ บ้าน แต่ จำนวน ราษฎร ใน จังหวัด
อำเภอ นั้น

ทำ ภายนี้ บ้าน เรือน ข้อ ๒ กรมการ อำเภอ ต้อง ทำ ภายนี้ ตำบล
แต่ พาหะนะ หมู่บ้าน แต่ จำนวน บ้าน จำนวน หักงศา เรือน
แต่ จำนวน สัตว์ พาหะนะ ยาน พาหะนะ บรรดา มี ใน
จังหวัด อำเภอ นั้น

ทำ ภายนี้ บิน ข้อ ๓ กรมการ อำเภอ ต้อง ทำ ภายนี้ บิน
บรรดา มี ใน จังหวัด อำเภอ นั้น

ทำ ภายนี้ อาราม ข้อ ๔ กรมการ อำเภอ ต้อง ทำ ภายนี้ อาราม
แต่ ที่ ทำ อากร แต่ เจตย์ สถาน ทั้ง ที่ ทำ อากร ใน จังหวัด อำเภอ นั้น

ทำ ภายนี้ ที่ เกิดผล ข้อ ๕ กรมการ อำเภอ ต้อง ทำ ภายนี้ ที่
ประโยชน์ แผ่นดิน เกิด ผล ประโยชน์ แผ่นดิน ใน ภาย อากร ต่าง ๆ ใน
จังหวัด อำเภอ นั้น

หน้าที่ รักษาผล
ประโยชน์แผ่นดิน

มาตรา ๕๐ กรมการ ข้าเมือง เป็น พนักงาน
จัดการ แต่เก็บผลประโยชน์แผ่นดิน บาง อย่าง ใน
จังหวัด อำเภอ นั้น ตามหน้าที่ ในส่วนนี้ คือ

ประกาศ พิภักดิ์
ภาษี อากร

ข้อ ๑ กรมการ ข้าเมือง ต้อง ประกาศ พิภักดิ์
ภาษี อากร ที่ราษฎร จะต้อง เสีย ใน การ อย่างใด
เท่าใด ให้ ราษฎร ใน จังหวัด อำเภอ นั้น ทราบ
ทั่ว กัน

ประกาศ หวงห้าม
แต่ การ อนุญาต
ใน ภาษี อากร

ข้อ ๒ สิ่งใด ซึ่ง รัฐบาล ได้ หวง ห้าม หรือ ได้
อนุญาต แก่ ผู้หนึ่ง ผู้ใด โดย เฉพาะ ใน การ ภาษี
อากร เช่น การ หวง ห้าม ที่ ชั่ง ปลูก แต่ อนุญาต
ให้ ตั้ง โรง บ่อน แต่ โรง จำหน่าย สุรา เป็น ต้น
ใน จังหวัด อำเภอ ไต กรมการ อำเภอ นั้น ต้อง
ประกาศ การ ที่ หวง ห้าม หรือ ที่ ได้ อนุญาต นั้น
แก่ เป็น พนักงาน ที่ จะ คอย ตรวจ ตรา รักษา ให้ เป็น
ไป แต่ ตาม บังคับ แต่ ข้อ อนุญาต ของ รัฐบาล

เก็บ ภาษี บาง อย่าง

ข้อ ๓ กรมการ อำเภอ เป็น พนักงาน เก็บ ภาษี
อากร บาง อย่าง ซึ่ง ชำ หลวง เทศาภิบาล แต่ ผู้ว่า
ราชการ เมือง จะ ได้ รับ คำ สั่ง กระทรวง พระคต

ให้จัดการเก็บ และจะได้ มีคำสั่ง ตั้ง ขอบบังคับ
สำหรับการ เก็บ ภาษี ใดๆ นั้น โดยเฉพาะ

หน้าที่ประกาศ มาตรา ๕๖ ถ้าผู้ว่าราชการเมือง มีคำสั่งให้
ข้อราชการ ประกาศกิจราชการ ใดๆ ได้ แก่กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน
ราษฎร เป็น หน้า ที่ของ กรมการ อำเภอจะต้อง
รับคำสั่งไป ประกาศ ในจังหวัด อำเภอ นั้น ในการ
ประกาศ นี้ ถ้า เป็น ข้อราชการ ที่ไม่ขัดขวาง
กรมการ อำเภอ จะมีหมายไป ยัง กำหนด
นาย ตำบลให้ บาง ร้อง แก่ผู้ใหญ่บ้าน แต่ราษฎร
ทุกตำบลก็ได้ ถ้า เป็น ข้อราชการ ขัดขวาง
หรือ เป็น การ ยาก ให้กรมการ อำเภอเรียกกำหนด
เข้ามา บัง ทว่า การ อำเภอ แล้ว ช้แจ้ง ข้อ
ราชการ นั้น ให้กำหนด เข้าใจ ชัดเจน ก่อน
ที่จะได้ เป็น บ้าง ไร ผู้ใหญ่บ้าน แต่ราษฎร

หน้าที่เพิ่มเติม มาตรา ๕๗ หนังสือ กรมการ อำเภอ ที่ว่าไว้
ในพระราชบัญญัติ จัดไว้ เป็น หนังสือ ที่ประจักษ์
ต่อหน้ากรม ระเบียบ ที่ระเบียบเพิ่มเติม
รับ ตาม ทศด๕ หรือ หนังสือ ตาม ที่จะมี
การ ๑๕๖ บัง ช้แจ้ง เขตตำบล ทศ ทศ
ผู้ว่า .๗๖ จะ ได้ ตั้ง เป็น ข้อ บังคับ

หรือมีหมายตั้งไปยัง กรมการ อำเภอ หรือ เฉพาะ
แต่ตำแหน่งใด ๆ ใน กรมการ อำเภอให้ทำ
ประการใด ก็ยอมเป็นหน้าที่ซึ่ง กรมการ อำเภอ
จะต้องกระทำทุกประการ

หน้าที่ช่วยการ มาตรา ๕๓ กรมการ อำเภอจะต้อง เขา เป็น
อำเภออื่น ซึ่งช่วยราชการ ซึ่ง เกิดขึ้นในท้องที่ อำเภออื่น
ซึ่งอยู่ในเขตเมืองเดียวกันก็ดี หรือต่างเมือง
กันก็ดี ตามสมควรแก่ราชการ ตามหน้าที่
ในส่วนนี้ คือ

ช่วยจับโจรผู้ร้าย ข้อ ๑ ถ้าโจรผู้ร้ายกระทำโจรกรรมในท้องที่
อำเภออื่นแล้วหลบหนีมา กรมการ อำเภอต้นเหตุ
จะแจ้งความให้ทราบ หรือไม่ได้แจ้งความ
ให้ทราบก็ตาม ถ้า กรมการ อำเภอ บังคับเหตุ
รู้ความ ต้องช่วยจับกุมโดยเต็มกำลัง

ช่วยระงับเหตุร้าย ข้อ ๒ ถ้าเกิดเหตุร้ายขึ้นในท้องที่อำเภออื่น
แต่กำลัง กรมการ อำเภอต้นเหตุ จะไม่พอ ระงับ
ปราบปรามเหตุร้ายนั้น กรมการ อำเภอที่อยู่
ใกล้เคียงเมื่อได้ทราบความ ต้องรีบไปช่วย

08/10/2566 ช่วยกำลังที่มีอยู่ในอำเภออื่น

บอก เหตุการณ์

ข้อ ๓

ถ้า กรมการ อำเภอบุ ทรามเหตุดันใด

ซึ่ง อาจ จะเกิด เป็น การ ร้าย ใน ท้อง ที่ อำเภอดัน
ต้อง รับ แจ้ง ความ ให้ กรมการ อำเภอบุ นั้น

ทราบโดยเร็ว

จับผู้ร้าย ซามแขวง

ข้อ ๔

เมื่อ กรมการ อำเภอบุ ได้ คิด ตาม

โจร ผู้ร้าย ถ้า โจร ผู้ร้าย นั้น ซามไป เข้า จังหวัด
อำเภอบุ นั้น ก็ ให้ ส่ง ให้ คิด ตาม จับ เขา ไป ได้

ใน จังหวัด อำเภอบุ นั้น ต่อ เมื่อ จับ ได้ โจร ผู้ร้าย

แล้ว จึง ให้ พา ตัว โจร ผู้ร้าย ไป แจ้ง ต่อ กรมการ
อำเภอบุ นั้น เป็น คำนับ เพื่อ ที่ กรมการ อำเภอบุ

ปตาย เหตุ จะ ได้ ส่ง ตัว โจร ผู้ร้าย ไป ยัง อำเภอบุ

คืน เหตุ

ปลุกษา การ ที่
เกี่ยว ของ กัน

ข้อ ๕

ถ้า มี เหตุ เกิด ขึ้น ตาม เกี่ยว ท้อง ที่

หลาย อำเภอบุ ให้ กรมการ อำเภอบุ นั้น ปลุกษา

หา หรือ ช่วย กัน จัด การ ให้ เรียบ ร้อย ต่อ ไม่

เป็นการ ตก ลง กัน ได้ จึง ให้ ขอ คำ สั่ง ผู้ว่า

ราชการ

หน้า ที่ ทำ รายงาน

มาตรา ๕๔

กรมการ อำเภอบุ ต้อง ทำ รายงาน

ขึ้น ต่อ ผู้ว่า ราชการ เมือง เมือง ๆ ตาม หน้า ที่

ในส่วน นั้น คือ

รายงานประจำเดือน ข้อ ๑ ต้องทำรายงานประจำเดือนแจ้งเหตุการณ์ที่มิแต่ราชการที่ได้จัดไว้ทำในเดือน ๓ นั้นขึ้นต่อผู้ว่าราชการเมืองเดือนละครั้ง ๓

รายงานจร ข้อ ๒ ถ้ามีเหตุการณ์เกิดขึ้นผิดปกติ เช่น เกิดโจรผู้ร้ายหรือการที่ไต่สวนคดีมีโทษหลวงเป็นต้น แต่การจรที่มีขึ้นเป็นครั้งเป็นคราวกรมการอำเภอต้องรีบทำรายงานการนั้นๆ ขึ้นต่อผู้ว่าราชการเมือง โดยอย่างรวดเร็วที่สุดที่จะกระทำได้

อำนาจกรมการอำเภอ มาตรา ๕๕ กรมการอำเภอมีอำนาจดังนี้ คือ

อำนาจเหนือกำนัน ข้อ ๑ บรรดาอำนาจที่กำนันมีเหนือราษฎรผู้ใหญ่นับแต่ราษฎรประการใด กรมการอำเภอก็มีอำนาจเช่นนั้นเหนือกำนันผู้ใหญ่นับแต่ราษฎรในจังหวัดอำเภอ นั้นทั่วไป

หมายเอากำนัน ข้อ ๒ ถ้ากำนันผู้ใหญ่นับแต่มีความผิดกรมการอำเภอมีอำนาจที่จะหมายเอาตัวกำนันผู้ใหญ่นับแต่คนนั้นออกจากตำแหน่งชั่วคราวหนึ่งใด บรรดา มีตามพระราชบัญญัตินี้ แต่จะให้ผู้ใหญ่นับแต่คนใดทำ การแทนกำนันหรือผู้ใหญ่นับแต่ที่หมายเอาออกเสียนั้นไป พดาง

ก็ได้ แต่กรมการ อำเภอดองแจ้ง การ ทิ้ง นี้ ต่อ
 ผู้ว่าราชการ เมืองให้ทราบภายใน ๗ วัน แต่ได้
 ออกหมายไป ต่อผู้ว่าราชการ เมืองให้ มีคำสั่ง
 ใน เรื่อง นั้น ประการใด คือ จะให้ เดือก กำนัน
 หรือ ผู้ใหญ่ บ้าน เปลี่ยนใหม่ก็ดี หรือ จะให้
 คน เดิมคง เป็น ตำแหน่ง ต่อไปก็ดี จึง ให้ การ
 เปน ยุติ ได้ ชาติ ตาม คำสั่ง ของ ผู้ว่าราชการ เมือง
 แต่ อำนาจ ที่ ว่า มา ใน ข้อ นี้ ให้ มี แต่ เฉพาะ
 ตำแหน่ง นายอำเภอ

เปรียบเทียบ
 ความ พัง

ข้อ ๓ ความ พัง กำหนดทรัพย์ ไม่เกิน ๑๐๐๐ บาท
 ซึ่ง เกิด ขึ้น ใน จังหวัด อำเภอ นั้น ก็ได้ หรือ จำเลย
 อยู่ใน อำเภอ นั้น ก็ได้ ถ้า โจทย์ มา ร้อง ต่อ
 กรมการ อำเภอ ๆ มี อำนาจ ที่ จะหมาย เรียก
 จำเลย แด่ พยาน มา พิจารณา แต่ เปรียบเทียบ ให้ เปน
 ที่ แล้ว ต่อ กัน โดย เปรื่อง ต้อง ได้ ตาม พระ ชรรรมนุญ
 คัด หัก เมือง ถ้า ทิ้ง ๒ ฝ่าย ยิน ยอม ตาม คำ
 เปรียบเทียบ แล้ว ความ เรือง นั้น เปน สำเร็จ ได้ ชาติ
 ฝ่ายใด จะ ไป ร้อง ฟ้อง อีก ไม่ ได้ ถ้า ฝ่าย
 ใด ได้ ยิน ยอม ตาม คำ เปรียบเทียบ แล้ว มี กระทำ
 ตาม ที่ ยอม กรมการ อำเภอ มี อำนาจ ที่ จะ เหา

ตัวผู้หนึ่งไปส่งศาล แต่ขอให้ศาลบังคับตามยอม
ทุกประการ ต่อคู่ความทั้ง ๒ ฝ่าย หรือแต่
ฝ่ายใดไม่ยินยอม ตามคำเปรียบเทียบ จึงให้
กรรมการ อำเภอยกเลิกคดีเรื่องนั้น ให้ไปร้อง
ฟ้องกันยังโรงศาล ตามกระบวนเมือง

ใต้สวนกระตี่
มีโทษหลวง

ข้อ ๕ ผู้ใดต้องหาว่า เป็นโจรผู้ร้าย หรือ
เป็นผู้กระทำความผิดต้อง ระวางโทษหลวง ซึ่ง
กำหนดผู้ใหญ่บ้าน หรือ พด.ตระเวร แต่ผู้หนึ่งผู้ใด
จับมาส่งต่อ กรรมการ อำเภอก หรือว่า กรรมการ
อำเภอสั่งให้จับในเวลาสืบสวนการ โจรผู้ร้าย ก็คือ
กรรมการ อำเภอมิอำนาจที่จะบังคับเรียกพยานแต่
บังคับให้ โจทย์แต่พยานสำบาต เบิกความเอา
หลักฐานในคดีเรื่องนั้น ถ้ากรรมการ อำเภอกเห็น
มลทินข้อพิพาทในผู้ต้องหา ก็ให้ตั้งตัวผู้ต้อง
หาไปยังผู้ว่าราชการเมือง พร้อมด้วยถ้อยคำ
จำนวนที่ใต้ใต้สวนนี้ ถ้ากรรมการ อำเภอก
เห็นว่าผู้ต้องหาปราศจากมลทินในความที่กล่าว
หาแล้ว ก็มีอำนาจที่จะสั่งให้ปล่อยตัวผู้ต้อง

08/10/2566

หาผู้ต้องหา แต่ต้องตั้งถ้อยคำจำนวนในการ
ที่ใต้ใต้สวนและคำชี้แจงเห็นเป็นเหตุซึ่งได้

สั่งให้ ปลัดย่น ^๒ ไปให้ผู้ว่าราชการ เมือง ทราบ
ด้วย เหมือน กัน

แต่อำนาจที่ ^๒ มาใน ^๒ ขอน ^๒ ให้ ^๒ มี ^๒ แต่ ^๒ เฉพาะ
ตำแหน่ง นายอำเภอ

กรมการอำเภอ . มาตรา ๕๖ เมื่อผู้ใด ๆ รับตำแหน่ง เป็น
 ต้อง กระทำ ^๒ ด้ย ^๒ กรมการ อำเภอ ^๒ ต้อง ^๒ กระทำ ^๒ ด้ย ^๒ ด้ย ^๒ บาด ^๒ ต่อ ^๒ หน้า

เมื่อแรกรับตำแหน่ง ผู้ว่าราชการ เมือง ^๒ แต่ง ^๒ ความ ^๒ ภัค ^๒ ที่ ^๒ จะ ^๒ รับ
 ต้อง ^๒ ถิ่น ^๒ นำ ^๒ แด ^๒ จิต ^๒ ทร ^๒ ราชการ ตาม ^๒ ตำแหน่ง ^๒ โดย ^๒ ความ ^๒ ซื่อ ^๒ ด้ย ^๒ ด้ย ^๒ จริ ^๒ ต
 ที่ ^๒ กำหนด ^๒ ผู้ ^๒ ใหญ่ ^๒ บ้าน ^๒ เปน ^๒ เบื้อง ^๒ คน ^๒ แต่ ^๒ เมื่อ ^๒ ถึง ^๒ กำหนด ^๒ พระ ^๒ ราช ^๒ พริ ^๒ ชี ^๒
 ถิ่น ^๒ นำ ^๒ ศรี ^๒ ด้ย ^๒ จะ ^๒ ปา ^๒ นะ ^๒ กาด ^๒ กรมการ อำเภอ ^๒ ต้อง ^๒ ไป ^๒ พร ^๒ อม ^๒
 กับ ^๒ กรมการ ^๒ เมือง ^๒ กระ ^๒ ทำ ^๒ ด้ย ^๒ ถิ่น ^๒ นำ ^๒ พระ ^๒
 พ ^๒ พ ^๒ ฒ ^๒ น ^๒ ด้ย ^๒ ต ^๒ ยา ^๒ ตาม ^๒ ประ ^๒ เพน ^๒ ที่ ^๒ เป ^๒ น ^๒ ซ ^๒า ^๒ ท ^๒ ุ ^๒ ด ^๒ ของ ^๒ ช ^๒ ุ ^๒ ด ^๒
 พระ ^๒ บ ^๒ าด ^๒ เต ^๒ ม ^๒ อ ^๒ ไป ^๒ ทุก ^๒ ๆ ^๒ คร ^๒ าว ^๒ หนึ่ง ^๒ เมื่อ ^๒ ถึง ^๒
 กำหนด ^๒ พระ ^๒ ราช ^๒ พริ ^๒ ชี ^๒ ด้ย ^๒ จะ ^๒ ปา ^๒ นะ ^๒ กาด ^๒ ให้ ^๒ กรมการ
 อำเภอ ^๒ บอก ^๒ กำหนด ^๒ ให้ ^๒ พร ^๒ อม ^๒ กัน ^๒ เขา ^๒ ไป ^๒ ถิ่น ^๒ นำ ^๒
 พระ ^๒ พ ^๒ ฒ ^๒ น ^๒ ด้ย ^๒ ต ^๒ ยา ^๒ ที่ ^๒ เมือง ^๒ ึ่ง ^๒ ทุก ^๒ คน ^๒ แต่ ^๒ ผู้ ^๒ ใหญ่ ^๒ บ้าน ^๒
 นั้น ^๒ ให้ ^๒ แบ่ง ^๒ เป ^๒ น ^๒ ๒ ^๒ พ ^๒ วก ^๒ ให้ ^๒ เขา ^๒ ไป ^๒ ถิ่น ^๒ นำ ^๒ ต ^๒ ร ^๒ ุ ^๒ ค ^๒
 พ ^๒ วก ^๒ ๓ ^๒ ด้ย ^๒ ท ^๒ พ ^๒ วก ^๒ ๓ ^๒ คง ^๒ ให้ ^๒ ได้ ^๒ ถิ่น ^๒ นำ ^๒ พระ ^๒
 พระ ^๒ พ ^๒ ฒ ^๒ น ^๒ ด้ย ^๒ ต ^๒ ยา ^๒ คน ^๒ ๓ ^๒ บ ^๒ ติ ^๒ คร ^๒ ึ่ง ^๒ เป ^๒ น ^๒ กำหนด ^๒ ถิ่น ^๒
 กำหนด ^๒ แต่ ^๒ ผู้ ^๒ ใหญ่ ^๒ บ้าน ^๒ คน ^๒ ใด ^๒ จะ ^๒ เขา ^๒ ไป ^๒ ถิ่น ^๒ นำ ^๒

พระพิพัฒน์สัตยา ไม่ได้ ด้วยความจำเป็น อย่าง
 ใด ให้กรมการ ข้าเภา รับ น้ำ พระพิพัฒน์สัตยา
 มาให้ถือ แด กระทำสัตย์ตาม ข้าเภา แต่ การ ที่
 กำนัน และ ผู้ใหญ่บ้าน จะถือ น้ำ กระทำสัตย์นี้ ถ้า
 เป็น คน นับถือ ต่าตนาใด ให้ ถือ น้ำกระทำสัตย์
 ตาม ดัทธิ ใน ต่าตนา นั้น

ประกาศมาณวันที่ ๒๐ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๒

เป็นวันที่ ๓๐๕๖๗ ใน รัชกาล บัณฑิตนั้น

.....

ประกาศ

ว่า ด้วย เวียก ค่า ธรรมเนียม ความ ฎีกา

รัตนโกสินทร ศก ๑๓๒

ด้วย พระเจ้าลูก ยา เเซอ พระองค์ เจ้า ว พพมณศักดิ์ เสด็จ บัดี้ กระทบวง
 ยุติธรรม รับ พระราช เสด็จนี้ ส้มเต็จ พระนาง เจ้า พระบรมราชินีนาถ
 ซึ่ง ดำเริ่ง ราชการ แผ่น ดิน ต่าง พระองค์ คำรัลเห็นขอ เสด่า ๆ ให้
 ประกาศ ทราบ ทัง กัน ว่า

เมื่อตั้ง กระทบวง ยุติธรรม ได้ มี ประกาศ ลง วันที่ ๒๕ มีนาคม
 รัตนโกสินทรศก ๑/๒๕๕๖ ใน ข้อ ๗ ว่า ด้วย วิธี เก็บ ค่า ธรรมเนียม

ความ นั้น คำ ขรรณเนียม ความ ฎีกา ให้เรียก ร้อย ละ ๖ ตาม
 รูป ความ ยี่ เหม การ แวง อยู่ แต่ใน เวลา ดั้นนี้ ก็ได้ ทรง พระ
 กรุณา โปรดเกล้า ฯ ถัด หยอช ผนึน ให้ เรียก คำ ขรรณเนียม
 ความ น้อย ลง ตาม ซึ่ง มี ปราบกฎ อยู่ใน พ, ราช บัญญัติ กระบวน พิจารณา
 ความ แ่ง บัรตัน โกลันทร ศก ๓๓๕ นั้น แล้ว

เพราะเหตุ นั้น ให้ยก เด็ก เรียก คำ ขรรณเนียม ความ ฎีกา ตาม
 อัตรารเดิม กำหนดให้เรียก ๓๐๐ ละ ๖ นั้น เดียว ตั้ง ตั้งแต่
 ไปคง ให้เรียก คำ ขรรณเนียม ความ ฎีกา ๓๐๐ ละ ๖ กิ่ง ตามจำนวน
 ทน ทรัพย์ ใน รูป ความ ตาม มาก แต่ น้อย แต่ส่วน ทน ทรัพย์ คำ กวาร์ร้อย
 ให้คง เรียก เป็น ร้อย เหม อัตราคำ ขรรณเนียม ความ ฎีกา ดับ ต่อไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒๕ เดือน พฤษภาคม บัรตัน โกลันทร ศก ๓๓๖
 เป็นวันที่ ๓๐๔๒๗ ใน รัชกาล บัศยุบนั้น

ประกาศ ฤกษ์ณ ปกครอง ท้อง ที่

สำหรับ หัว เมือง มณฑล กรุงเทพ ฯ

มี พระราช เสด็จนี้ ใน ส้ม เต็ง พระนาง เจ้า พระบรมราชินีนาถ
 ผู้สำเร็จ ราชการ แผ่น ดิน ต่าง พระองค์ โปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศ
 ทราบ ทัด กัน ว่า

ฉัษณธรร ปกครอง ท้อง ที่ แบบ แผน ที่ จัด อำเภอกำนัน รักษา
 การ ตาม ท้อง ที่ ที่ บัง พน ได้ มี พระบรมราชโอง การ โปรดเกล้า ฯ ให้

ตราพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ รัตนโกสินทร ศก ๑๑๑ มีข้อ
 ความแจ้งอยู่ในพระราชบัญญัตินั้นแล้ว ทรงพระราชดำริเห็น
 ว่า เขตของ กรุงเทพมหานคร ส่วนอำเภอชั้นนอกแต่หัวเมือง
 ในมณฑลกรุงเทพพระมหานคร ควรจัดการปกครองท้องที่ เป็น
 แบบแผนอย่างเดียวกันกับหัวเมืองทุกมณฑลเทศาภิบาล
 เพราะฉะนั้น ให้ใช้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ รัตน
 โกสินทร ศก ๑๑๒ ในเขตของกรุงเทพมหานคร ส่วนอำเภอ
 ชั้นนอกแต่หัวเมืองในมณฑลกรุงเทพพระมหานครนั้นด้วย ให้
 เด่นาบตีกระทรวง นครบาล มีหน้าที่รักษากฎในพระราชบัญญัติ ตามซึ่ง
 กำหนดไว้ในหน้าที่ของ เด่นาบตี กระทรวง มหาไทย์นั้น จึงทุกประการ
 ประกาศมา ณ วันที่ ๑๒ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๒
 เป็นวันที่ ๑๐๔๕๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

ประกาศ

ตั้งศาล มณฑล กรุงเทพฯ

รัตนโกสินทร ศก ๑๑๒

มีพระราชเสาวนีย์ ให้สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ผู้สำเร็จ
 ราชการแผ่นดินต่างพระองค์ ดำริดีเห็นชอบเห็นชอบกระหม่อม ใน
 ที่ประชุมตั้งว่า ด้วยข้าหลวงพิเศษจัดศาลยุติธรรม ตามหัวเมือง
 ๐๘/10/2566
 กราบ บังคม ทูลว่า การ ศาลยุติธรรมใน มณฑล กรุงเทพฯ ข้าหลวง

พิเศษได้จัดการ มาโดยลำดับ จนบัดนี้ เห็นด้วยเกล้า ๆ ว่า สมควร
จะตั้ง ค่าย มณฑล กรุงเก่า ขึ้นได้ ตาม พระบรมมณูญ ค่าย หัว เมือง จึง
ทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทาน พระราชานุญาต
ให้ตั้ง ค่าย มณฑล กรุงเก่า ขึ้น ที่ พระราชวัง จันทน์เกษม เมือง กรุงเก่า
แต่ให้ ค่าย มณฑล กรุงเก่า นี้ มีอำนาจ เต็ม ตาม พระบรมมณูญ ค่าย
หัว เมือง จึง ทูล ประการ

แต่การ ที่ คู่ ความ จะอุทธรณ์ คำพิพากษา ค่าย มณฑล ตาม
ความใน มาตรา ๒๐ แห่ง พระบรมมณูญ ค่าย หัว เมือง นั้น ใน ส่วน
ค่าย มณฑล กรุงเก่า นี้ เพราะเหตุที่ ข้า หลวง พิเศษ ยัง กำลัง จัด การ
อยู่ใน หัว เมือง มณฑล นั้น แต่ เพราะเหตุ ค่าย มณฑล เพิ่ง แรก ตั้ง ใหม่
อยู่ใน ความ ตรวจ ตรา ของ ข้า หลวง พิเศษ ถ้า คู่ ความ จะอุทธรณ์
คำพิพากษา ค่าย มณฑล กรุงเก่า ให้อุทธรณ์ ต่อ ข้า หลวง พิเศษ แทน
ค่าย อุทธรณ์ ใน ส่วนม สติชัย ยุติธรรม ใน กรุง เทพ ๆ ไป กว่า
จะโปรดเกล้า โปรดกระหม่อม ให้ประกาศ แก่ ไช้ ต่อไป ประการใด

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๒
เป ณ วันที่ ๓๐๕๓๘ ในรัชกาล บัดนี้

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติม พิกัด ภาษีภายใน

รัตนโกสินทร ศก ๓๓๖

มีพระราชเด้าณั้ ใน ล้มเด้า พระนาง เจ้าเส้าวภา ผ่อง ศรี พระบรมราชินีนาถ ซึ่ง ดำเร้า ราชการ แผ่นดิน ต่าง พระองค์ ใน พระบาท ล้มเด้า พระปรมมัทรมหาจุฬาลงกรณ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำเร้า เห็น เกดว่า ได้ตรา พระราชบัญญัติ พิกัด ภาษีภายใน รัตนโกสินทร ศก ๓๓๓ ไว้ เมื่อ วันที่ ๓ มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๓๓๓ เป้นวันที่ ๘๘๗ ใน รัชกาล บัดยบนี้ นั้น ภาษีขลัง ซึ่ง มีความใน มาตรา ๕๕ ให้เรียก ภาษี จาก เจ้าของ ผู้ขาย ฤ็พา ถ่วง ต้าน ตั้ง เก็บ ภาษี เป้น พิกัด ตาม ราคา ร้อย ละ เจ็ด แต่ ภาษี ใหม่ ซึ่ง มีความใน มาตรา ๗๓ ว่า ใหม่ จันเซต ซึ่ง ยัง มิได้ พอก ใหม่ เขมร ใหม่ ญวน แต่ใหม่ ดาว ให้เรียก ภาษี จาก เจ้าของ ผู้ขาย ฤ็พา ถ่วง ต้าน ภาษี เป้น พิกัด ตาม ราคา ร้อย ละ เก้า นั้น พิกัด เก็บ ภาษี ดัง อย่าง นี้ ยัง คลาด เกต้อน อยู่ กับ พิกัด ของ ตราเดิม ตั้ง แต่ ด้ม ไปให้แก้ พิกัด เก็บ ภาษีขลัง มาตรา ๕๕ ซึ่งมี คำว่า ให้เก็บ ภาษี เป้น ราคา ร้อย ละ เจ็ด นั้น เสีย คง เป้น ให้เก็บ ภาษีขลัง ด้ม หัก หนึ่ง ภาษี ใหม่ ต่าง ๆ ตาม มาตรา ๗๓ ซึ่งมี คำว่า ให้เก็บ

08/10/2566

ภาษี ตาม ราคา ร้อย ละเท่า นั้น เสีย คง เป็น ให้ เก็บ ภาษี ใหม่ ต่าง ๆ
แต่สืบสอง ชัก หนึ่ง

พระราชบัญญัติ แก้ไข เพิ่มเติม พักติ ภาษี ภายใน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๖
ตราไว้แต่วันที่ ๓๑ มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๖ เป็นวันที่
ที่ ๓๐๕๓๙ ในรัชกาล บัณฑิตยูนัน

ประกาศ แก่ พระธรรมนุญ ศาล หัก เมือง

มีพระราชเสาวนีย์ สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ซึ่ง
ดำรง ราชการ แผ่นดิน ต่าง พระองค์ ดำรัส เหนือเกล้า ฯ ในที่ประชุม
สั่ง ว่า ใน พระธรรมนุญ ศาล หัก เมือง รัตนโกสินทร ศก ๑๓๕
ใน มาตรา ๗ ซึ่ง กล่าว ด้วย ศาล เมือง มีความ ว่า “ศาล เมือง ต้อง
มี ผู้พิพากษา คณะ ๓ คือ อธิบดี ผู้พิพากษา ศาล เมือง กับ ผู้พิพากษา
อื่น รวม กัน ไม่ ต่ำ กว่า ๓ นาย จึง เป็น คณะ แด่ พิจารณา พิพากษา คดี
ได้ เต็ม อำนาจ ศาล เมือง ” ดังนี้ แต่ ใน มาตรา ๑๖ มีความ ว่า “ศาล
แขวง มี อำนาจ ที่ จะ พิจารณา แด่ พิพากษา คดี เพียง เท่า อำนาจ ใน
ตำแหน่ง ของ ผู้พิพากษา ” ดังนี้ แต่ ใน มาตรา ๑๗ ข้อ ๒ ว่า ด้วย
อำนาจ ศาล เมือง นั้น ที่ จะ พิพากษา อาญา จำ ยัง หา ได้ มี กำหนด ไม่
บริบูรณ์ ได้ ทรง พิจารณา ตาม รายงาน แด่ เหนือ เห็น ของ ข้า หาดวง พิเศษ
จัด ศาล ยุติธรรม ตาม หัก เมือง ทรง พระราชดำริ เห็น สมควร จะ
แก้ไข ความ ใน พระธรรมนุญ ศาล หัก เมือง ทั้ง ๒ มาตรา ที่ ได้ กล่าว
มา แล้ว จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ แก้ไข ความ ใน
มาตรา ๗ เป็น ดังนี้ ว่า

08/10/2566

“ มาตรา ๗ คำนวณจะต้องมีผู้พิพากษาประจำตำแหน่งคณะ ๓
 คืออธิบดีผู้พิพากษาคำนวณคดี กับผู้พิพากษาอื่น รวมกันทั้งสิ้น
 ไม่ต่ำกว่า ๓ นาย จึงจะเป็นองค์คณะที่จะพิจารณาแลพิพากษาคดี
 ได้เต็มอำนาจศาล ศาลเมืองนั้น ต้องมีผู้พิพากษาหนึ่งพร้อมกันไม่น้อย
 กว่า ๒ นาย จึงจะพิพากษาคดีได้เต็มอำนาจศาล แต่ศาล
 แขวงนั้นมีตำแหน่งผู้พิพากษาแต่ศาลระนาย” ดังนี้ แต่ความใน
 มาตรา ๑๖ นั้น ให้แก่เป็นดังนี้ว่า “ มาตรา ๑๖ คำนวณ
 นั้นต่างกันเป็น ๒ ชั้น คือศาลแขวงชั้นที่ ๑ ให้มีอำนาจที่
 จะพิพากษาคดีได้ดังนี้ คือ

สถานที่ ๑ คดีที่กำหนดทรัพย์สินไม่เกิน ๑๐๐๐ บาท

สถานที่ ๒ คดีที่กำหนดอาญาจำไม่เกิน ๓ ปี ศาลแขวง

ชั้นที่ ๒ ให้มีอำนาจที่จะพิพากษาคดีเพียงเท่าอำนาจในตำแหน่งของ
 ผู้พิพากษานั้น” ดังนี้ แต่ความในมาตรา ๑๗ ข้อ ๒ ประการ

๒ นั้น ให้แก่เป็นดังนี้ว่า ประการ ๒ ความมีโทษหลวง โดย
 กำหนดโทษเหล่านี้ คือ

สถานที่ ๑ จำไม่เกิน ๓๐ ปี

สถานที่ ๒ เชื้อยา

สถานที่ ๓ ปรับใหม่ไม่เกิน ๕๐๐๐ บาท” ดังนี้

ประกาศมา ณ วันที่ ๒๓ เดือน มิถุนายน วันโกสินทร ศก ๑๑๖
 เป็นวันที่ ๑๘๕๕๖/254 ในรัชกาลปัจจุบันนี้

ประกาศ ตั้ง ข้า หลวง พิเศษ
จัด การ ศาล ยุติธรรม มณฑล ปราบจัน บุรี

มี พระราช เลื่อนนี้ โน ดม เต็จ พระนาง เจ้า พระบรมราชินีนาถ
ผู้ ดำ เริ่จ ราชการ แผ่น ดิน ต่าง พระองค์ ดำ รัด หนีอ เกต่า หนีอ กระทบม
ไน ที่ ประชุม ตั้ง ว่า เมื่อ รัตน โกสินทร ศก ๓๓๕ ทรง พระกรุณา
โปรด เกต่า โปรด กระทบม ให้ ตั้ง ข้า หลวง พิเศษ จัด การ ศาล
ยุติธรรม ตาม หัว เมือง ความ แจ้ง อยู่ ไน ประกาศ แด พระราช บัญญัติ
ตั้ง วันที่ ๒๓ กันยายน รัตน โกสินทร ศก ๓๓๕ นั้น แลแล้ว ข้า หลวง
พิเศษ ได้ จัด การ ศาล ยุติธรรม หัว เมือง ไน มณฑล กรุง เก่า มา โดยลำดับ
บัด นี้ ทรง พระราช ดำ ริห์ เห็น ว่า ควร จะตั้ง มีอ จัด ศาล ยุติธรรม
ไน มณฑล ปราบจัน บุรี ได้ อ้อก มณฑล ๓ จึง ทรง พระกรุณา โปรด เกต่า
โปรด กระทบม ให้ พระยา ประชาธิปไตย กับ มีด เตอร์ เกิด แปรวิก
ข้า หลวง พิเศษ ประจำ การ ๒ นาย ออกไป จัด การ ศาล ยุติธรรม
มณฑล ปราบจัน บุรี พร้อม ด้วย พระยาวรเดช ศักดาจจ ข้า หลวง เทศา
ภิบาล ซึ่ง เปน ข้า หลวง พิเศษ โดย ตำแหน่ง นาย ๓ แด พระพรหม
สุรินทร ข้า หลวง ว่า ราชการ เมือง ชลบุรี ซึ่ง ได้ นาม บัด กระทบม
มหาดไทย ได้ รับ พระราชทาน พระราชา นุญาต เด็ก แด ตั้ง เปน
ข้า หลวง พิเศษ นาย ๓ ตาม พระราช บัญญัติ จัด การ ศาล ยุติธรรม
ไน มณฑล ปราบจัน บุรี นี้ ต่อไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓๘ เดือน มิถุนายน รัตนโกสินทร ศก ๓๓๖
เป็น วันที่ ๓๐๔๔๘ ในรัชกาล บัดนี้

ประกาศ ตั้ง ศาล เมือง เมือง สระบุรี

มีพระราชเสาวนีย์ ใน ส้มเต๋จ พระนาง เจ้า พระบรมราชินีนาถ
ผู้สำเร็จราชการแผ่นดินต่างพระองค์ ดำรัสเหนือเกล้าฯ ว่า
ทรงพระราชดำริเห็นว่า ที่เมือง สระบุรี ควรจะจัด การ ตั้ง ศาล
เมืองขึ้น ตาม พระบรมมณูย ศาล หัว เมืองได้ จึงได้ มี พระราชเสาวนีย์
โปรดเกล้าฯ ให้ตั้ง ศาล เมืองขึ้น ที่เมือง สระบุรี และให้ มี
อำนาจ ตลอดเขต เมือง สระบุรี และ เมือง ขึ้นเต็ม ตาม พระบรมมณูย
ศาล หัว เมือง ทุกประการ แลศาล เมือง สระบุรีนี้ ทรง พระ
กรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งให้นายเอม เนติบัณฑิตย์ กับ หดวง อิน
ธานุกา เป็น ผู้พิพากษาต่อไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๒ กรกฎาคม วันพฤหัสบดี ศก ๓๓๒
เป็นวันที่ ๓๔๖๕ ในรัชกาล บัคย์บันนี้

พระราชกำหนด
 แก่ความใน พระราชบัญญัติ
 กรมกระสอบป่าน์สิทธิการ

มีพระราชเสาวนีย์ โน้ดมตัจ พระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี พระบรมราชินีนาถ ผู้สำเร็จราชการแผ่นดินต่างพระองค์ ดำรัสเหนือเกล้าฯ ว่า
 ตั้งว่า พระราชบัญญัติกรมกระสอบป่าน์สิทธิการ อันได้ตราไว้เมื่อ
 ๑๓๒๒ ๒๒ กรกฎาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๒๒ ในมาตรา ๘ แห่ง
 หมวดที่ ๒ อันได้บังคับไว้ให้เรียกค่าเช่าเงิน แต่ผู้นำเงินมาขอ
 แลก แด้นำเงินมาส่งนั้น แต่ไปเพื่อ นำขยาให้เรียกค่า
 ขรรมนิยมเช่า แต่เงินที่ผู้นำมาขอ แลก ให้คงเรียกค่าขรรมนิยม
 เมา ตามพระราชบัญญัติ แต่จำเภาะเงินที่ผู้นำมาส่งเท่านั้น
 พระราชกำหนดให้ไว้ ๑๓๒๒ ๒๒ กรกฎาคม รัตนโกสินทรศก ๑๓๒๒
 เป็นวันที่ ๑๓๒๒๒ ในรัชกาลปัตยุมันนี้

พระราชกำหนดไปรษณีย์
 รัตนโกสินทรศก ๑๓๒๒
 พระราชดำริห์

ศกมตัจ พระพุทธเจ้าองค์แรก เป็น องค์ศาสดาองค์แรก ๒๒๒๒ พระศา
 ปัตยุมันกาล จันทรคตินิยม จุดศักราช ๑๓๒๒๒ กุกกุกตั้งวัจจร ส่วนมาค
 กฤษณบัคษ์ สัมตมตัจ สุริยคติวัจรี ๑๓๒๒ ๑๓๒๒ สิงหาคม
 มาค ๐๘/๑๐/๒๕๖๖ เอกนวดตีม มาดาหคุณพิเศษ ๑๓๒๒๒ ปัตยุมันรัชกาล

คิงส์คิม ลี้วัจฉนะ นวาทิเกะ ปญจะสตุคคะทลลส์ลลลลลิม ทิเรลเชตร
ปริเนทถาด กำหนด

พระบาท สมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ บดินทรเทพ
มหา มงกุฎ บุษยรัตนราช วังวิงษ์ วรุตมพงษ์บริพัตร วรชัตติยราช
นิกรโถม จาตุรันตบรมมหาจักรพรรดิราช สังกาศ บรม ชรมิกมหา
ราชา ชีราช บรมนารถ บพิตร พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรง
พระคุณ ชราม อัน ประเสริฐ เล็ดล ออก ณ พระที่นั่ง จักรกรี มหาปราสาท
บรมราช พิमानโดยสถาน อุดรธานี ภายใต พระมหา นพพลเสวตรนัทร
เหนือรัตน บรยงก์ พรหม คย พระบรมวงษานุวงษ์ แดเดเน 1 ตี รัฐมนตรี
องคมนตรี กระจวัชาติ ราช บริพัร ฝ่าย ทหาร พลเรือน ฝ่าย ทด
ดอง ชลั พระบาท บงกช โดยกำหนด ตาหน่ง เปน อันดับกับ จึง
มีพระบรม ราชโอง การ คำรัสเหนือเกล้า ฯ สั่งว่า การ ส่างกลไปรษณีย์
ซึ่งได้ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เจ้า พนักงาน เบ็ดใช้ การ รับส่ง
หนังสือ แล วัตถุต่าง ๆ ตั้งแต่วัน พุธ แรมห้าค่ำ เดือน แปด บุรพา ศาธ
ปีระกาล์ปัดศก จตุ ศักราช ๑๒๕๗ นั้น ได้ทำ การ มาโดย ดำดับ จน
ถึง เวลานั้น มีความ เจริญ ขึ้น เปน อัน มาก พระราช บัญญัติ ที่ได้
ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราไว้ เมื่อ ณ วัน อังคาร แรมสี่ ค่ำ
เดือน แปด บุรพา ศาธ ปี ระกาล์ปัดศก จตุ ศักราช ๑๒๕๗ นั้น
ขอ ความ ทศเพ็ญพอ แก่ความ เจริญ ของ บ้านเมือง แล การ ส่างกลไปรษณีย์
ของ กรุง สยาม ใน เวลา บัดยู่บัดนี้ไม่ จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ

ให้ตราพระราชกำหนดใหม่ แก่ ไซ จาก พระราช บัญญัติ เดิม เรียบ
เรียง ขึ้น เป็น หมวด มาตรา ดัง ข้าง หน้า ต่อ ไป นี้

ภาคที่ ๓

ว่าด้วย ข้อ บังคับ ทัวไป ใน การ กรมไปรษณีย์

หมวดที่ ๑

ว่าด้วย นาม แด กำหนด ไซ

มาตรา ๓ พระราช บัญญัติ นี้ ให้ เรียก ว่า พระราช กำหนด
ไปรษณีย์ รัตนโกสินทร ศก ๑๑๖

มาตรา ๒ พระราช บัญญัติ การไปรษณีย์สยาม ซึ่งได้ โปรดเกล้าฯ
ให้ตรา ขึ้นไว้แต่เมื่อ วัน อังคาร แรม ๕ ค่ำ เดือนแปด บรพาดาศ ปี
ระกา สัปตศก จุลศักราช ๑๘๔๗ นั้น ให้ ยกเลิก เสีย ตั้งแต่วันที่ ไซ
พระราช กำหนดใหม่ นี้ ต่อไป

มาตรา ๓ พระราช กำหนดนี้ ให้ ไซ ได้ตั้งแต่วันที่ ๓ ตุลาคม
รัตนโกสินทร ศก ๑๑๖ เป็นต้นไป

หมวดที่ ๒

ว่าด้วย รัฐบาลสยาม มีอำนาจ ฝ่าย เดียว ใน การ ถือ สรรพ
หนังสือฝากส่งไปในที่ ต่าง ๆ

มาตรา ๔ ใน ตำบลใด ๆ ใน พระราช อาณา เขต รสยาม ซึ่ง
รัฐบาลสยามได้ตั้ง ที่ ทำ การไปรษณีย์ หรือ การรับส่งไปรษณีย์ ขึ้นไว้แล้ว
ก็ดี 08/19/2566 หรือ ยัง จะ ตั้ง ต่อไป ก็ดี รัฐบาล สยาม ฝ่าย เดียว มีอำนาจ

พิเศษ สำหรับ ทำการ รับสรรพ หนังสือ ส่ง โดย ทางไปรษณีย์ จากตำบล
ใด ๆ ซึ่ง มีที่ ทำการ ไปรษณีย์ ตั้ง อยู่ ไปยัง ตำบลใด ๆ ขึ้น ๆ
ซึ่ง มีที่ ทำการ ไปรษณีย์ ตั้ง อยู่ จะเป็นใน พระราช อาณา เขต รด ยาม หรือ
นอก พระราช อาณา เขต รด ยาม ก็ดี แต่ รัฐบาล รด ยาม มี อำนาจ พิเศษ แต่ฝ่าย
เดียว สำหรับ ทำสรรพ การ รับ การ เก็บ การ ส่ง แด การ แจก หนังสือ
ฝาก หรือ การ รับ หนังสือ จาก ผู้อื่น ซึ่ง จะส่ง เข้า มา ยังกรุง รด ยาม
จาก ตำบลอื่น ซึ่ง เป็น พระราช อาณา เขต รด ยาม หรือ จาก เมือง
ต่าง ประเทศ สำหรับ จำหน่าย ส่ง ให้แก่ ผู้รับ เว้นไว้ แต่ หนังสือ
บาง อย่าง ซึ่ง จะกล่าว ต่อไปนี้ คือ

ข้อ ๓ หนังสือ ฝาก ไม่ มาก กว่า ๓ ฉบับ ซึ่ง ผู้หนึ่ง ฝาก กับ มิตร
ของ ผู้หนึ่ง ซึ่ง เป็น คน กำถึง เดินทาง สำหรับ ให้ ผู้หนึ่ง นำไป ส่ง ยัง
ผู้อื่น อีก ผู้หนึ่ง เป็น การ รับ ฝาก ให้กัน แต่ ผู้รับ ฝาก มิได้ คิด
เอา ค่าจ้าง หรือ ผล ประโยชน์ อย่าง หนึ่ง อย่างใด ใน การ ที่ รับ
ฝาก แต่ ถือ หนังสือ นั้น ๆ ไป ส่ง ยัง ผู้รับ

ข้อ ๒ หนังสือ ฝาก อย่าง ที่ กล่าว เหนือ ด้วย กิจ การ ของ ผู้ตั้ง
หรือ ผู้รับ หนังสือ นั้น แต่ ซึ่ง ได้ ส่ง ไป โดย ไซ คน ถือ พิเศษ แต่ คน
ถือ พิเศษ นั้น ต้อง ห้าม มิให้ รับ ฝาก หนังสือ จาก ผู้อื่น หรือ รับ
หนังสือ ไป ส่ง ยัง ผู้อื่น ได้ เป็น อัน ขาด

ข้อ ๓ หนังสือ ฝาก อย่าง ที่ กล่าว เหนือ ด้วย ลิน ค้า หรือ ทวิพัย
๐8/10/2566
ดิม บัด อย่างใด ๆ ซึ่ง ส่ง ไป โดย ทาง ทะเล หรือ ทาง บก แต่ เป็น

หนังสือที่จะส่งพร้อมกันกับสินค้า หรือทรัพย์สินนั้น ๆ โดยผู้ถือ
 มิได้รับค่าจ้างหรือรางวัล หรือผลประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใด
 ในการรับหรือถือ หรือนำส่งหนังสือนั้น ๆ แต่หนังสือนั้น ๆ
 จะต้องเป็นของเจ้าพนักงาน จะเรียกเบ็ดตรวจดูได้ ตามเวลาที่
 ที่เห็นควรตรวจ แต่ในหลังนั้นจะต้องเขียนไว้ว่าเป็น “หนังสือ
 ดำหรับผู้จะต้องรับสินค้า” หรือ “รับส่งของ” หรือเป็นเนื้อ
 ความคล้ายคลึงกันดังนี้ จึงจะเป็นอันใช้ได้

อนึ่ง หนังสืออย่างไม่ได้เบ็ดตรวจ ซึ่งฝากรวมมาในห่อ ซึ่ง
 เจ้าพนักงานจะเรียกตรวจดูไม่ได้นั้น ต้องนับเหมือนอย่างหนังสือเบ็ด
 ตรวจธรรมดา

มาตรา ๕ ในคำบดใด ๆ ในพระราชอาณาเขตสยาม ซึ่ง
 รัฐบาลสยามได้ตั้งที่ทำการไปรษณีย์ หรือการรับส่งอันใดแล้วก็ได้
 หรือยังจะได้ตั้งต่อไปก็ดี ห้ามมิให้คนจำพวกต่าง ๆ คงจะได้
 ถลำเข้าไปในท้ายมาตรานี้ กระทำการเก็บหนังสือถือหรือส่ง
 หรือแจกหนังสือ หรือรับฝากหนังสือ เพื่อจะนำไปแจกเป็นอันขาด
 ถึงมาว่าคนผู้นั้น จะมิได้รับค่าจ้างหรือรางวัล ในส่วนการ
 ที่กระกระทำนั้นก็ดี ก็ยังต้องห้ามเหมือนกัน คนจำพวกต่าง ๆ ซึ่ง
 อยู่ในข้อบังคับห้ามนี้ คือ :-

จำพวกที่ ๓ คนที่เป็นเจ้าของพาหนะสามล้อ ดำหรับรับ
 จ้างส่งคนโดยสาร หรือส่งสิ่งของสินค้า แต่คนถูกจ้างส่งคนรับ

รถเดินเรือ แต่ถูกจ้าง หรือ ผู้ทำ การ แทน ตัว ของ คน เช่น นั้น เป็น ต้น
แต่ถ้า เป็น หนังสือ ก่อตัว เภษการด้วย สิ้น ค่า ซึ่ง กำหนด บรรทุก อยู่ ใน
เครื่อง พาหนะบก หรือ น้ำ ของ คน นั้น ๆ ยอมให้ ถ้อไปได้

จำพวกที่ ๒ คน ผู้เป็น เจ้า ของ หรือเป็นนายหรือ จุฬ จของ เรือกำปั่น
หรือเรือ ไฟเล็ก หรือเรือ ต่าง ๆ ซึ่งใช้เดิน อยู่ใน จำแม่น้ำ แต่ค้าคอง
โต ๆ ใน พระราช อาณา เขต รสยาม หรือ เดินใน ระหว่าง เมือง ท่า
ทะเล เมือง หนึ่ง เมืองโต ใน พระราช อาณา เขต รสยาม กับ เมือง ท่าทะเล
เมือง หนึ่ง เมืองโต ใน พระราช อาณา เขต รสยาม หรือ นอก พระราช

อาณา เขต รสยาม แต่ถูกจ้าง หรือ ผู้ทำ การ แทน ก็ต้อง ห้าม เหมือน กัน
แต่หนังสือสยามที่ก่อตัว เภษการด้วยเรื่องสิ้นค่า ซึ่งมีบรรทุกอยู่ในเรือนั้น ๆ
แต่ เป็น หนังสือ ซึ่ง เจ้า พนักงาน มีโอกาส จะตรวจ เมื่อใดก็ได้ตาม
เวลา ควร แต่บน หนังสือ มี คำ เขียน ลงไว้ว่า “หนังสือ ถึง ผู้จะ
ต้อง รับ สิ้น ค่า” หรือคำ ซึ่งมี แจง ความ อย่าง นั้น ๆ ยอมให้ ถ้อไปได้

จำพวกที่ ๓ คน ที่ โดยสำน หรือคนอื่น ๆ ซึ่ง อยู่ใน เรือนั้น ๆ ด้วย
หมวดที่ ๓

บังคับ นายเรือ และ เจ้า ของ เรือ

มาตรา ๖ นายเรือกำปั่น ทุก ๆ ลำ ต้อง ยอมรับหนังสือไปรษณีย์
สำหรับ จะพาไป กับเรือ แต่ต้อง ทำไปรับ ให้ ไว้แก่ เจ้า พนักงาน เป็น
สำคัญ ด้วย แต่เมื่อใด ไป ถึง เมือง ที่ จะคอง ลง หนังสือ นั้น ๆ ก็

08/10/2566

ให้ตั้ง หนังสือ นั้น ๆ จะรวมอยู่ใน กฏ กัด หรือเป็นฉบับ ๆ ปดึก ๆ กัด ให้แก่เจ้าพนักงานไปรษณีย์โดยเร็ว

มาตรา ๗ เมื่อเจ้าของเรือ หรือผู้แทนเจ้าของ หรือ นายเรือดำคิดจะส่งใช้ให้เรือดำนั้น ไปจากท่าเมืองหนึ่ง เมืองใดในพระราชอาณาเขตสยาม ยังเมืองท่าเมืองหนึ่ง เมืองใดในพระราชอาณาเขตสยาม หรือนอกพระราชอาณาเขตสยามก็ ต้องมีหนังสือแจ้งความล่วงหน้า ตามเวลาอันสมควร ไปยังเจ้าพนักงานกรมไปรษณีย์ให้ทราบไว้ว่า เรือดำนั้น จะกำหนดให้ออกณวันนั้น แต่เวลานั้น แต่จะไปแวะที่ใด ๆ ก็แห่ง ถ้าจะเปลี่ยนเดือนกำหนดวัน แต่เวลาออกเรือนั้นอย่างไร ก็ต้องรีบเร่งบอกเพนหนังสือ ให้เจ้าพนักงานรู้ไว้เหมือนกัน เพื่อที่จะได้ประกาศแก่มหาชนให้ทราบ กำหนดของวันแต่เวลาที่ จะได้ปิดกั้นหนังสือ ซึ่งจะฝากไปกับเรือนั้น

การที่จะต้องบอกให้เจ้าพนักงานรู้ไว้ในเวลาดังนำอันสมควรนั้น ต้องเข้าใจว่า จะต้องบอกให้รู้ล่วงหน้า ๒๔ ชั่วโมง ก่อนเวลาที่เรือนั้นจะได้ออกไป

มาตรา ๘ ถ้าเม ไม่มีเจ้าพนักงานไปรษณีย์อยู่ในเรือกำปั่นลำนั้น ในเวลาที่กำลังเดินทางอยู่นั้น นายเรือลำนั้น มีอำนาจที่จะรับตรวจหนังสือที่จะมีผู้ฝากนั้นก็ได้ แต่เมื่อไปถึงเมืองที่หนังสือนั้น ๆ จะต้องไปถึง ก็ให้นายเรือนำไปส่งยังเจ้าพนักงานไปรษณีย์ของเมืองนั้น ๆ

หมวดที่ ๔

ว่าด้วยความรับประกัน

มาตรา ๘ ถ้าตั้งใดที่จุด บัญชีไว้แล้ว แต่ฝากให้ไปตั้งไป โดยนำไปตั้งถึง ไปรษณีย์อาคาร หลวงกรงสยาม ตามข้อบังคับแลอัตรา ที่ว่าไว้ นั้น จะหายไป ใน เขต บ้าน เมือง ฤๅใน ทาง เรือ ไปรษณีย์ใด ๆ เว้นแต่เป็น เหตุเหตุอื่น ถ้าตั้ง จะต้อง เสีย เงิน ค่า ทำ ชวณีย์ ให้แก่ ผู้ฝาก ตั้ง นั้น ไม่เกิน กว่า ๒๐ บาท ฤๅ ถ้า ผู้ฝาก จะขอ ให้ มอบ เงิน นั้น ให้ แก่ ผู้รับ หนังสือ ก็ ได้

มาตรา ๙ เงิน ค่า ทำ ชวณีย์ จะต้อง ใช้ ให้ โดย เร็ว ที่ สุด ที่ จะ ได้ ส่วน ให้ ได้ กำหนด เป็น อย่าง ชั่ว ที่ สุด ไม่เกิน กว่า ๓๒ เดือน ตั้งแต่ เวลา ที่ มา ร้อง นม

มาตรา ๑๑ ถ้า ผู้ ใด ร้อง ขอ เงิน ทำ ชวณีย์ พัน กำหนด ๓๒ เดือนไป นับ ตั้งแต่ เวลา ที่ จุด บัญชี ไว้แล้ว จะไม่รับใช้ ให้เลย เป็น อัน ชาติ

มาตรา ๑๒ ถ้า ของ ที่ ฝาก โดย จุด บัญชี ไว้ ฤๅ ที่ ฝาก ตาม ธรรมเนียม ชำรุด เสีย ไป อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ฤๅ ค้าง ส่ง ชำไป โดย ชำ ตาม ทาง ฤๅ ส่ง ถึง เจ้า ของ ชำ เกิน ไป อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ก็ ดี จะ ไม่ เสีย ค่า ทำ ชวณีย์ ให้เลย

มาตรา ๓๓ แม้ว่าสิ่งของที่ห่อฝากทางไปรษณีย์วัตถุนั้นหายไป
ถูกขโมยเสียไปอย่างไรก็ตาม เจ้าพนักงานจะเสียค่าทำขวัญให้
ตามที่ถือว่าคือเป็น คือ

ข้อ ๓ ถ้าของนั้นเป็นของส่งจากแห่งหนึ่งแห่งใด ในพระ
ราชอาณาเขตรสยาม ถึงแห่งหนึ่งแห่งใด ในพระราชอาณาเขตร
สยาม เจ้าพนักงานจะเสียค่าทำขวัญให้ตามราคาจริง ของสิ่งของ
ที่หายถูกขโมยเสียไป แต่จะใช้ไม่ให้เกินกว่าน้ำหนักค่าส่งตะเือง

ข้อ ๒ ถ้าของที่ห่อฝากนั้น เป็นของส่งในระหว่างกรุงเทพฯ
แต่เมืองต่างประเทศเมืองหนึ่งเมืองใด เจ้าพนักงานจะเสียค่าทำขวัญ
ให้ตามที่ใดตกลงกัน ในระหว่างประเทศสยามกับประเทศนั้น

มาตรา ๓๔ ถ้าเจ้าพนักงานนำสิ่งของให้ไปให้แก่ผู้รับ แต่
สิ่งของนั้นจะขโมยเสียไปอย่างหนึ่งอย่างใด ถ้าไม่ครบ ผู้รับไม่
ควรจะรับหรือสิ่งของนั้นไว้ แต่ควรจะจดหมายบันทึกเหตุที่ไม่รับนั้น
ลงในใบแจ้งความที่ติดกับของนั้นมา ถ้าได้กระทำดังนี้แล้ว
ผู้รับจึงจะเรียกเอาค่าทำขวัญได้ แต่ถ้าของนั้นผู้รับ ๆ ไว้แล้ว
ความประกำนั้นก็เป็นอันระงับในขณะนั้น จะเรียกเอาเงินค่าทำขวัญ
แก่เจ้าพนักงานไม่ได้เลย

มาตรา ๒๕๕๕ กรมไปรษณีย์ ต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ในจำนวน
เงินที่มีผู้ได้ฝากในทางพาณิชย์ทั้งสิ้น

มาตรา ๓๖ นอกจาก ข้อ ประกัน ที่ได้กล่าวไว้ ใน มาตรา
 ที่ หาย ข้าง บน นี้ รัฐบาล สยาม จะไม่ยอม รับผิดชอบ ในการ ที่
 ของ หาย ฤา ขำ รุด เสีย ไป ที่ได้ ฝาก ให้ ส่ง โดย ทาง ไปรษณีย์ นั้น เเต
 หนึ่ง เจ้า พนักงาน ผู้หนึ่ง ผู้ใด ใน โรง ไปรษณีย์ เมื่อ ได้ จัด การ ตาม
 ธรรมเนียม แล้ว แล หนังสือ ของ อื่น ๆ ที่ ฝาก โดย ธรรมดา หาย ไป
 ฤา ขัด ข้อง ใน ทาง ส่ง หนังสือ แล สิ่งใด ๆ ไป ผลิต ทาง ฤา ส่ง ผลิต ทั่ว ให้ ของ
 นั้น เสีย ฤา สูญ ไป จะ ถือ เอา ว่า เจ้า พนักงาน ไปรษณีย์ เป็น ผู้ รับผิดชอบ
 รับผิดชอบ ไม่ได้ เว้น ใด แต่ เจ้า พนักงาน ผู้หนึ่ง ผู้ใด แล ถึง เติบ เลือ ฤา
 แก่ง ทำ โดย ความ โกรธ ให้ ของ นั้น ต้อง ส่ง ข้ำ สูญ หาย ฤา ขำ รุด ไป
 ฤา ความ ที่ คิด ติง จึง ต้อง รับผิดชอบ

มาตรา ๓๗ รัฐบาล สยาม จะไม่ รับผิดชอบ ในการ
 ที่ จะ ส่ง หนังสือ ให้ ฤก ทั่ว ผู้ ที่ จะ รับ แม้ ว่า ผู้หนึ่ง ผู้ใด มา แจ้ง
 ความ ติง เจ้า พนักงาน แล้ว ว่า จะ ให้ คน มา รับ หนังสือ ที่ โรง ไปรษณีย์
 นั้น แล้ว ถ้า มี ผู้ ฤก ทั่ว ผู้ ที่ จะ รับ ของ ที่ จะ จด บัญชี มา ขอ
 รับ เอา ของ นั้น ไป เจ้า พนักงาน ก็ จะ มอบ ของ ให้ ไป แล ไม่ รับ ว่า
 เป็น เจ้า พนักงาน รับผิดชอบ ตาย มือ ผู้ ที่ ตง ชื่อ ใน หนังสือ ทั่ว นั้น ฤา ฤา
 ผู้ใด จะ นำ ทั่ว ที่ เจ้า พนักงาน ให้ ใจ สำหรับ ถู มา รับ หนังสือ ที่ โรง
 ไปรษณีย์ มา ยื่น ก็ เหมือน นี้ กัน ถ้า เป็น คน ปลอม มา รับ หนังสือ แล
 ติง ของ ไป จะ ถือ ว่า รัฐบาล สยาม เป็น ผลิต ทั่ว รับผิดชอบ ไม่ได้

08/10/2566

มาตรา ๑๘ แม้ว่าเกิด การ ดังคราม ขึ้น แต่รัฐบาล สยาม
 ได้ มีคำ ประกาศให้ทราบทั่ว กัน แล้ว ว่าไม่รับผิด รับ ชอบใน การ
 ดัง หนึ่งคือ ฤๅสั่ง ของ ที่ จะจด หมายดี ฤๅสั่ง ของ ตาม ธรรมเนียม
 แล้ว ก็ จะถือ ว่า รัฐบาล สยาม ต้อง รับ ผิด รับ ชอบ นั้นไม่ได้ ถ้า เบน
 การ ดังคราม จน ถึงได้ ประกาศ อย่าง นี้ แล้ว ผู้ใด จะส่ง หนึ่งสี่ไป มา
 โดย ทาง อื่น นอก จาก ทาง ไปรษณีย์ ก็ ผิดได้ ไม่ ต้อง ประพฤติ ตาม
 ความใน มาตรา ๔ ใน พระราช กำหนด นี้

หมวดที่ ๕

ว่า ด้วย อำนาจ พิเศษใน ประโยชน์ ของ กรมไปรษณีย์

มาตรา ๑๘ ข้อ ๑ เจ้าพนักงานใน กรมไปรษณีย์ คือ ผู้จัด
 การไปรษณีย์ ฤๅผู้ แทน ผู้จัด การ ทั้งไปรษณีย์ บุรุษ แด่คน ถือ ฤๅ
 หนึ่งสี่ ทั้งปวง เหล่านี้ นอกจาก มี คำ สั่ง เฉพาะ จาก รัฐบาล สยาม แล้ว
 ผู้ใด จะหน่วง เหนี่ยวไว้ ไม่ได้ เลย ยก เดี่ยว แต่ ทำความ ผิด ซึ่ง เป็น
 ความ อาญา มี โทษ หสอง เท่านั้น แต่ ห้าม มิให้ ผู้ใด จับ ฤๅยึดไว้ ฤๅ
 ขัดขวาง พาหะนะใช้ การไปรษณีย์ เว้น แต่ รัฐบาล สยาม จะบังคับ เฉพาะ
 ให้ กระทำ เท่านั้น

ข้อ ๒ ห้าม มิให้ ผู้ใด เบียด หน้อ ฤๅ หนี ฤๅ ฤๅ หนึ่งสี่
 ไปรษณีย์ ใน เวลา ที่ ส่ง ไปใน ระหว่าง โรงไปรษณีย์ ถ้า ผู้ใด ทำ
 ผิด ความใน ข้อ นี้ จะปรับ เป็น เงิน ตั้งแต่ ๒๐๐ บาท ลง มา ฤๅ
 ทำโทษ ซึ่งได้ ใช้การหนัก ฤๅไม่ใช้การหนักกำหนดตั้งแต่ ๓ เดือนลงมา

ข้อ ๓ บรรดารถแต่เรือต่าง ๆ ของจำมัญชนจะต้องหักทาง
ให้รถไปรษณีย์เรือต่าง ๆ ของไปรษณีย์ ถ้าผู้ใดทำผิดข้อนี้ จะปรับ
เป็นเงิน ๒๐ บาท ตงมา ถูกขังไว้ ใช้การหนัก ถูกไม่ต้องใช้การหนัก
กำหนดตั้งแต่ ๒๐ วัน ตงมา

ข้อ ๔ รถไปรษณีย์ มาใช้ ไปรษณีย์ เรือไปรษณีย์ แต่
ไปรษณีย์บุรุษ คนเดินไปรษณีย์ ไม่ต้อง เสียค่าใช้ทาง ซึ่ง จะติด
อัคราเก็บ แก่รถ ถูกคนใช้ ถูกเรือ ถูกมาใช้ของจำมัญชนทุกเมื่อ

ข้อ ๕ ถารถไปรษณีย์ มาใช้ ไปรษณีย์ เรือไปรษณีย์ ถูก
ไปรษณีย์บุรุษ เป็นเหตุ อับ คราย อย่างไร ลงใน ที่ คำบด แห่งใด
อำเภอกำหนด ท้อง ที่ นั้น แต่ ชาว บ้าน ที่ อยู่ใน ที่ โกลด เคยง ต้อง
ช่วยตาม ที่ ควร แต่ ต้อง เข้าใจ ว่า ชาว นาย รัฐบาต รับ จะให้ รางวัล
ค่า บวบ การ แก่ ผู้ ที่ ช่วยนั้น ตาม ล้มควร

ข้อ ๖ ถ้ามีเรือจ้าง ข้าม แห่งใด ๆ ถูก ที่ จะมี ต่อ ไป ก็ ตี แต่
ไปรษณีย์บุรุษ จะข้ามใน ทาง ราชการ เรือ กาง คง ตั้ง ข้าม โดย เรือ
แต่ที่ คำบด ได้ มี ดัฟพาน หิน ดัฟพาน ยก ก็ ต้อง ยอม ให้ ผู้ ถอน หนังสือ ไปรษณีย์
ข้ามได้ โดย เรือ อย่า ให้ คาง ถ้า ผู้ใด ขัด ขวาง ทำ ลิด ลวง ใน ข้อ นี้ จะปรับ
เป็นเงิน ๒๐ บาท ตงมา ถูก ขังไว้ ใช้ การ หนัก ถูก ไม่ต้อง ใช้ การ
หนัก กำหนด ตั้งแต่ ๒๐ วัน ตงมา

ข้อ ๗ หนังสือใด ๆ ที่ไม่ได้ บัด แต่ ตมไป ไปรษณีย์ เมื่อ เจ้า
พนักงาน หนังสือ นั้น ถึง ผู้รับ ไม่ ยอม รับ ก็ ไม่ จำเป็น ต้อง เสีย ค่า

08/10/2566

ปรับ แต่ถ้าผู้รับ ๕๖ หนึ่งข้อนั้นไว้แต่ฉีกเปิดแล้ว จำเป็น ต้อง
 เสียค่าปรับ ถ้าผู้รับคืน หนังสือ นั้นโดยทันทีโดยไม่ได้เปิด ผู้ฝาก
 หนังสือ นั้น จะต้อง เสีย ค่าปรับ ถ้าผู้หนึ่ง ผู้ใดไม่ยอม เสียค่าไปรษณีย์
 สำหรับ หนังสือใด ๆ ที่ จำเป็น ต้อง เสียตามกฎหมาย กรมไปรษณีย์
 มีอำนาจ ที่จะฟ้องร้อง ตามโรงศาล เพื่อจะไต่เงินค่าปรับแต่ค่าธรรมเนียม
 ตาม กฎหมาย

ข้อ ๘ กรมไปรษณีย์ มีอำนาจ ที่จะยึด หนังสือใด ๆ เมื่อ มี
 เหตุ ที่จะสงสัยว่า หนังสือ นั้น จะส่ง ผิด ด้วย หนังสือ ด้ยัญญา ต่อกด
 ไปรษณีย์ แต่ ข้อ บังคับ สำหรับ ด้ยัญญา นั้นไว้ จนกว่าจะไต่ว่า ก่อ
 ตก ลง ก็นั้น

ข้อ ๙ เมื่อ กรมไปรษณีย์ จะขอให้ ช่วยใน การ ที่ จะห้าม แล จับ ผู้หนึ่ง
 ผู้ใด ที่ ทำ ผิด ข้อ บังคับ กรมไปรษณีย์ เจ้า พนักงาน กอง ตระเวน
 อำเภอกำนัน แต่ กรม ศักตการ จะต้อง ช่วย ตาม คำ ขอ แต่ เจ้า
 พนักงาน กรม พระ นคร ชาติ จะต้อง ช่วย เจ้า พนักงานไปรษณีย์ ใน การ
 ที่ จะสืบ ถ้วนได้ ทามใน ความ เรื่อง ที่ เกิด ขึ้น

ภาคที่ ๒
ว่าด้วยโทษานุโทษ
หมวดที่ ๖
สำหรับ มหาชน

มาตรา ๒๐ ผู้ใดส่งหนังสือไปมา นอก จากทางไปรษณีย์ ซึ่ง
มีได้ อยู่ในจำพวก หนังสือที่ ว่าใน มาตรา ๕ นั้น จะต้อง ปรับ ราย
ฉบับ ๆ ละไม่เกินกว่า ๕๐ บาท หรือ ชั่งไว้ ใช้ การ หนัก หรือ
ไม่ต้อง ใช้ การ หนัก กำหนด ตั้งแต่ ๕๐ วัน ลง มา

มาตรา ๒๑ ถ้าผู้ใด รับ หนังสือ ถู หนังสือ ไป หรือ ส่ง หนังสือ
ใด ๆ ซึ่งมีได้ อยู่ในจำพวก หนังสือที่ อนุญาต นั้น ก็ จะต้อง ปรับ
ทำโทษ ดัง ที่ ว่า มา นี้ เหมือน กัน

มาตรา ๒๒ ว่า ถ้าผู้ใด รวบรวม หนังสือ หดาย ฉบับ เข้า ด้วย กัน
เพื่อ จะส่ง ไป ทางไปรษณีย์ เป็น หนังสือ ของ ห่อ ใหญ่ เหนือ ที่ อนุญาต
ให้ จำเพาะ แก่ พวก จัน ที่ จะส่ง ออก ไป เมือง จัน เท่านั้น แต่ ผู้ใด รู้ อยู่ แล
ซิ่น ส่ง หรือ ฝาก หนังสือ ให้ ส่ง ไป ใน ห่อ หนังสือ รวม เช่น ที่ ให้ อนุญาต
ตั้ง ว่า มา จำเพาะ พวก จัน ที่ จะส่ง หนังสือ ออก ไป เมือง จัน เท่านั้น ก็
ให้ ปรับ เป็น เงิน ฉบับ หนึ่ง ตั้งแต่ ๕๐ บาท ลง มา หรือ ชั่งไว้ ใช้ การ
หนัก หรือ ไม่ต้อง ใช้ การ หนัก กำหนด ตั้งแต่ ๕๐ วัน ลง มา

มาตรา ๒๓ ว่า ถ้าผู้ใด เคย ประพฤติ การ ผิด ตาม ที่ ได้ กล่าว มา
ใน มาตรา ๒๐ มาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ นี้ แล้ว จะ ปรับ ตาม ราย อาติศย์
ที่ ชื่น ทำ ผิด เป็น เงิน อาติศย์ ละ ๕๐๐ บาท ลง มา

มาตรา ๒๔ ผู้หนึ่งผู้ใดปรากฏาจะต่อคำ ขรมเนียม ไปรษณีย์
 แกตั้ง เขาแต่คณบปตอม หรือสิ่ง หมายถึง ปตอม คิต ดง ที่ หนังสือ หรือ
 สิ่งใด ๆ ที่ จะฝาก ไปในไปรษณีย์ หรือ แกตั้ง เขียน แต่ง ดงใน หนังสือ
 หรือ ห่อ ซึ่ง นำ มา ดั่ง ยัง ออพิเศไปรษณีย์แห่งใด ๆ เพื่อ จะให้ส่ง ทาง
 ไปรษณีย์ เปน ความเท็จ กตาว ด้วย หนังสือ หรือห่อ ที่ ดั่ง นั้น หรือ
 กตาว ด้วย ของ ใน ห่อ นั้น ทั้ง หมด หรือ แต่ส่วนใดส่วน หนึ่ง หรือ
 ร้อย แลดู แกตั้ง สิ่ง หรือ มอบฝาก หรือ พยายาม เพื่อ จะตั้ง หนังสือ
 หรือ ห่อ อย่าง หนึ่ง อย่างใด ซึ่ง มีคำ แต่ง เปน ความ เท็จ นั้น แด
 ผู้หนึ่งผู้ใด ซึ่ง ร้อย แด แกตั้ง สิ่ง หรือ คมไว้ เปนใจ ยอมให้ ตั้งหนังสือ
 หรือ สิ่งใด ๆ อันไม่ใช่ ราชการไปทางไปรษณีย์ ซึ่ง ดัดัก หลัง ของ
 เปน การ เท็จ ว่า “ เปน หนังสือ ราชการ ” จะต้อง ปรับผู้ นั้น เปน
 เงิน ๕๐ บาทดงมา หรือ ชงไว้ ใช้การ หนัก หรือ ไม่คัง ใช้การ
 หนัก กำหนดตั้งแต่ ๔๐ วัน ดงมา

มาตรา ๒๕ ห้ามมิให้ผู้หนึ่งผู้ใดฝากหนังสือ หรือ ห่อใด ๆ
 ซึ่ง มีเครื่อง ระเบิด ต่าง ๆ หรือ ของ ที่ จะทำ อัน ตราย แก่ หนังสือใน
 ทางไปรษณีย์ เปน อัน ชาติ ถ้าผู้ใด ทำ นิส ข้อ บังคับนี้ จะปรับทุกคราว
 ที่ ทำ เปน เงินดั่งนี้ ๘๐๐ บาทดงมา หรือ ชงไว้ ใช้การ หนัก หรือ
 ไม่คัง ใช้การ หนัก กำหนดตั้งแต่ ๓ ปี ดงมา

มาตรา ๒๖ ถ้าผู้ใดชกตี, ฟัน, แทง, หรือ ทำร้าย ต่อเจ้า
 พนักงาน 08/10/1566 หรือผู้รับจ้าง ทำการใน กรมไปรษณีย์ผู้หนึ่งผู้ใด หรือ
 กระทำ การ ชกตี ขวาง เจ้าพนักงาน แต่ผู้รับจ้าง กรมไปรษณีย์นั้น มิให้ทำ

การตามพนักงานได้ จะปรับผู้นั้นเป็นเงิน ๕๐๐ บาทลงมา หรือ
 ไขว่ไขว่การหนัก หรือไม่ต้องไขว่การหนัก กำหนดตั้งแต่ ๒ ปี
 ลงมา

หมวดที่ ๗

สำหรับนายเรือกำปั่น

มาตรา ๒๗ ว่า ถ้าเจ้าของเรือหรือนายเรือดำโตขัดขวางมิได้
 ทำตามในมาตรา ๖ มาตรา ๗ มาตรา ๘ นั้นแล้ว จะปรับ
 เป็นเงินตั้งแต่ ๕๐๐ บาทลงมา

มาตรา ๒๘ เมื่อเรือมาถึงกรุงเทพ ฯ ถ้านายเรือคนใด
 มีความเห็นต่อ ในการที่จะส่งบรรดาหนังสือไปยังกรมไปรษณีย์
 หรือเจ้าพนักงานกรมไปรษณีย์ หรือจะไม่ยอม หรือจะแกล้งเพิก
 ขนยไม่แจ้งความใบบอสำคัญ โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือ
 แกล้งแจ้งความเท็จใบบอสำคัญ ว่าได้ส่งถึงไปรษณีย์ แลหนังสือ
 ต่าง ๆ ไปยังกรมไปรษณีย์ หรือเจ้าพนักงานกรมไปรษณีย์ นาย
 เรือผู้นั้นก็จะต้องปรับทำโทษซึ่งที่ว่านี้เหมือนกัน

หมวดที่ ๘

สำหรับเจ้าพนักงาน

มาตรา ๒๘ ข้อความที่เป็นความลับในกรมไปรษณีย์ อันเป็น เรื่องที่ได้ทราบเพราะคน ได้รับตำแหน่งหน้าที่ราชการ นั้น แต่เป็น เรื่องที่ไม่ใช่สำหรับจะเปิดเผยให้มหาชนทราบ ห้ามมิให้ผู้ใด พุดแพร่กระจายไป เว้นไว้แต่เป็นความอาญา ศาลเรียกตัวไป บังคับถามจึ่งพุดได้ ถ้าเจ้าพนักงาน หรือผู้รับจ้าง ในกรมไปรษณีย์ ผู้หนึ่งผู้ใด นำความลับในกรมไปรษณีย์ไปพุด ถ้าชำระได้ความ จึ่งแล้ว จะทำโทษซึ่งได้ใช้การหนัก หรือไม่ต้องใช้การหนัก กำหนดตั้งแต่ ๖ เดือนขึ้นไปจนถึง ๒ ปีเป็นอย่างมาก

มาตรา ๓๐ ถ้าผู้ใดซึ่งรับราชการ อยู่ในรัฐบาล ทำสิ่งหมาย ปลดอมลงไว้ที่ซองหนังสือ หรือห่อหนังสือถึงของ หรือแกดถึง ดิบแก่ หรือเลิกดิมสิ่ง เครื่องหมายแต่แต่ฉบับไปรษณีย์ซึ่งปิดหนังสือ แต่สิ่งใดซึ่งฝากกรมไปรษณีย์ไปนั้น หรือแกดเปิดแต่ฉบับไปรษณีย์ ซึ่งเลิกออกจากหนังสือหรือสิ่งใด ๆ ไปเปิดลงไว้ในหนังสืออื่นแต่สิ่ง อื่น แต่รับเงินเรียกเงินค่าแต่ฉบับไปรษณีย์ผิดด้วยพิศษอัตราแล้ว ถ้าชำระณศาลพระราชอาญาได้ความจึ่งแล้ว จะทำโทษซึ่งคุกตั้งแต่ ๒ ปีลงมา

มาตรา ๓๑ ถ้าผู้ใดซึ่งรับราชการ อยู่ในรัฐบาลดัดยามตั้งว่า มาแล้ว แต่เป็นผู้เก็บรักษาหรือเป็นผู้เรียบเรียงหนังสือ แกดถึงแก่ ความไม่หนังสือนั้นให้ผิด หรือซ่อนหนังสือทำ ดายหนังสือเสียด้วย

08/10/2566

เจตนาจะขอโทษ อย่างไร ๆ เมื่อชำระโน้ต ศาล พระราช อาญาได้ความ
จริงแล้ว จะทำโทษ ชังไว้ ใช้การ หนัก หรือไม่ต้อง ใช้การ หนัก
กำหนด ตั้งแต่ ๒ ปี ลง มา

มาตรา ๓๒ บรรดาผู้ซึ่ง รับเป็น พนักงาน นำ หนังสือ ถู กัด
ถูก หัก ซึ่ง ฝาก ทางไปรษณีย์ ไป ส่ง แห่งใด ๆ ใน เวลาที่ รับ ราชการ อยู่
นั้น เมื่อดูรา ฎา เติ น เตื่อ ฎา ทำการ ผิด สิ่งใด ที่ จะให้ เป็น เหตุ
นำ กัด จะ เป็น อัน ตราย แก่ หัก หนังสือ แต่ ฎา สิ่ง ของ ซึ่ง ฝาก ไป
ใน ทางไปรษณีย์ นั้น ฎา เพิกเฉย ให้ ค้าง ชำ มิ ได้ ส่ง หนังสือ แต่ หัก
สิ่ง ของ นั้น ตาม เวลา ที่ สมควร ฎา มิ ได้ ระมัด ระวัง ตาม ที่ สมควร
เพื่อ ที่ จะ ส่ง ฎา หนังสือ ฎา สิ่ง ของ นั้น ไป มิ ให้ เป็น อัน ตราย
จะ ปรับ เป็น เงิน ๕๐ บาท ลง มา ฎา ชังไว้ ใช้การ หนัก ฎา ไม่ ต้อง
ใช้การ หนัก กำหนด ตั้งแต่ ๕๐ วัน ลง มา

มาตรา ๓๓ บรรดาผู้ ที่ รับ ราชการ อยู่ใน กรมไปรษณีย์ ถ้า ดัก
ขโมย ออก ฎา แกง ซ่อน ฎา ตัก ฎา ขัด ฎา เบียด หนังสือ ฎา หนังสือ ห่อ
หนังสือ ฎา หัก หนังสือ ซึ่ง ฝาก กรมไปรษณีย์ ไป นั้น ถ้า ศาล พระ
ราช อาญา ชำระ ได้ ความ จริง จะ เอา ผู้ นั้น เป็น โทษ ชังไว้ ใช้การ หนัก
ฎา ไม่ ใช้การ หนัก กำหนด ตั้งแต่ ๓ เดือน ขึ้น ไป จน ถึง ๕ ปี

ถ้า ผู้ใด ซึ่ง รับ ราชการ อยู่ใน กรมไปรษณีย์ ฉ้อ ดัก ขโมย เงิน
ฎา แด่ กรมไปรษณีย์ ฎา ทรมาน สิ่งใด ซึ่ง เป็น ของ หดวง จะ ทำโทษ ดัง
ที่ ก่อตัว มา นี้ เหมือน กัน

หมวดที่ ๘

ว่าด้วย แด่คัมภ์ไปรษณีย์ปลตอม

มาตรา ๓๕ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดทำแด่คัมภ์ไปรษณีย์ปลตอม อย่างหนึ่ง
 อย่างใด ตามที่ใ้กินในกรุงสยามนี้ก็ดี ฤๅแด่คัมภ์ไปรษณีย์ที่ใ้
 ในนานาประเทศก็ดี เมื่อชำระได้ความจริง ก็จะต้องทำโทษซึ่ง
 ใ้ใ้การหนัก กำหนดไม่เกินกว่า ๗ ปี แต่ปรับเป็นเงินไม่
 เกินกว่า ๓๐๐๐ บาท

มาตรา ๓๕ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดใ้ฤๅพยายามใ้แด่คัมภ์ไปรษณีย์ปลตอม
 คั้งที่กล่าวมาแล้วนั้น แลรู้ว่าเปนแด่คัมภ์ไปรษณีย์ปลตอม ฤๅมี
 เครื่องมืออย่างหนึ่งอย่างใด ที่เป็นเครื่องจำเพาะสำหรับทำแด่คัมภ์
 ไปรษณีย์ปลตอมนั้น เมื่อชำระได้ความจริง ก็จะต้องทำโทษซึ่งใ้
 ใ้การหนัก กำหนดไม่เกินกว่า ๒ ปี แต่ปรับเป็นเงินไม่เกินกว่า ๕๐๐ บาท

มาตรา ๓๖ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดจะใ้ฤๅพยายามเพื่อจะใ้แด่คัมภ์
 ไปรษณีย์อย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งใ้ฤๅฆ่าแล้ว ประสงค์จะฉ้อโดย
 เปลี่ยนฤๅลบ ฤๅทำตาย ลบเดือนวันเดือนปีตั้งใ้ในแด่คัมภ์ไปรษณีย์
 ที่ใ้ใ้แล้ว เมื่อชำระได้ความจริง ที่ศาลพระราชอาณา
 จะต้องทำโทษซึ่งใ้ใ้การหนัก ฤๅไม่ใ้การหนัก กำหนด
 คั้งแต่ ๒ เดือนลงมา หรือปรับเป็นเงินไม่เกินกว่า ๑๕๐ บาท

มาตรา ๓๗ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดสมรั่วมคิดใน การที่กล่าวมาแล้ว
 นี้ ก็จะต้องปรับโทษคั้งที่กล่าวมาแล้วนี้

๕ ๐8๒10/2566

ภาคที่ ๓

ว่าด้วย ข้อ บังคับ พิเศษ

หมวดที่ ๑๐

ว่าด้วย การ ทำโทษ แต่ พ้อง ร้อง

มาตรา ๓๘ บรรดาโทษ ซึ่งมีข้อปรับ แต่ทำโทษในพระราชกำหนด

นี้ ผู้พิพากษา ศาล พระราช อาญา จะเป็นผู้ตัดสิน ทำโทษ

มาตรา ๓๙ เจ้าพนักงาน กรมไปรษณีย์ มีอำนาจ ที่จะร้อง ฟ้อง แต่

ชายใด ตาม กฎหมาย เพื่อ ที่จะบังคับ ให้ ใช้ พระราช กำหนด นี้ได้ ตลอด

แต่ก่อน เวลา ที่จะร้อง ฟ้อง กัน ยัง โรง ศาล นี้ ให้ เจ้าพนักงาน

กรมไปรษณีย์ มีอำนาจ ที่จะรับ เงิน ค่าปรับ ซึ่ง ผู้กระทำผิด ปรานี

ปรานอม ยอม จะเสียให้ ตาม ข้อ ความ ใน พระราช กำหนด นี้ ได้

ประกาศ อุตสาหกรรมเนียมไน ที่ว่า การ จำเอบ

รัตน โกสินทร ศก ๑๓๖

มีพระราชเด้าณนี้ ตั้งตั้งพระนางเจ้าเล้าวภาเมืองศรี พระบรมราชินีนาถ

ซึ่ง สำเร็จ ราชการแผ่นดินต่างพระองค์ ดำรัสเหนือเกล้าฯ ให้ประกาศ

๑๐๑/1๐/256๖

ให้ทราบทั่วกันว่า อัตราค่าธรรมเนียมต่าง ๆ นั้น ได้ตราไว้ในท้ายพระราชบัญญัติต่าง ๆ เป็นอันมากแล้ว แต่อัตราค่าธรรมเนียมในที่ว่าการอำเภอ ยังหาได้ตราไว้ไม่ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพิกัดค่าธรรมเนียมในที่ว่าการอำเภอไว้ เพื่อให้เป็นบันทัดฐานในการที่อำเภอกำหนด จะเรียกค่าธรรมเนียมแก่ผู้มาขอให้อำเภอกำหนดทำหนังสือหรือสิ่งสำคัญ อันเป็นหลักฐานพยานคดีของตน ๆ ก็ให้อำเภอ กำหนดเรียกค่าธรรมเนียม แต่ตามอัตราตั้งแจ้งอยู่ในตารางต่อไปนี้

รายการ	จำนวนเงิน		รวมเงิน		จดหมายเหตุ
	บาท	อัฐ	บาท	อัฐ	
ค่าธรรมเนียม ทำ คำกฎหมายตราดิน					
ค่า ทำ คำ กฎหมาย ตรา ดิน		๓๒			ตั้งหลวง
ค่า กระดาษ แด่ ซอง		๓๖			ตั้งหลวง
ค่า เขียน ฉบับ ละ		๓๒			ตั้งหลวง
ค่า พยาน		๓๖			ให้แก่พยาน
รวม ฉบับ ละ			๑	๓๒	
ค่าธรรมเนียม เทียบ ค่า ตรา ดิน (ถ้าจะตั้ง การ ดำเนา)					
ค่า เทียบ		๓๖			ตั้งหลวง

รายการ	จำนวนเงิน		รวมเงิน		จดหมายเหตุ
	บาท	สต.	บาท	สต.	
ค่า กระจก		๑			ตั้งหลอด
ค่า เชื้อน ฌบับ ตะ		๑			ตั้งหลอด
รวม ฌบับ ตะ				๓๒	
ค่า ขรรณเนียม ทำ ค่า ชันด์ศร (เมื่อ มี ผู้ขอ ให้ ชันด์ศร)					
ค่า ชันด์ศร		๓๒			ตั้งหลอด
ค่า กระจก		๓๖			ตั้งหลอด
ค่า เชื้อน ฌบับ ตะ		๓๒			ตั้งหลอด
ค่า พยาน		๑๖			ให้เกพยาน
รวม ฌบับ ตะ			๓	๓๒	
ค่า ขรรณเนียม เทียบค่า ชันด์ศร (ถ้า จะ ต้อง การ ดำเนา)					
ค่า เทียบ		๑๖			ตั้งหลอด
ค่า กระจก		๑			ตั้งหลอด
ค่า เชื้อน ฌบับ ตะ		๑			ตั้งหลอด
รวม ฌบับ ตะ				๓๒	
ค่า ขรรณเนียม ทำ ค่า ชายศิ					
ค่า ชายศิ		๓๒			ตั้งหลอด
ค่า กระจก แด่/ชอง 566		๑๖			ตั้งหลอด
ค่า เชื้อน ฌบับ ตะ		๓๒			ตั้งหลอด

รายการ	จำนวนเงิน		รวมเงิน		จดหมายเหตุ
	บาท	อัฐ	บาท	อัฐ	
ค่าพยาน		๑๖			ให้แก่พยาน
รวม ฉบับ ตะ			๑	๓๒	
ค่าธรรมเนียมเทียบ ค่า ฮายค (ถ้า จะต้อง การ ดำเนิน)					
ค่าเทียบ		๑๖			ตั้งหวดง
ค่า กระดาษ		๘			ตั้งหวดง
ค่าเขียน ฉบับ ตะ		๘			ตั้งหวดง
รวม ฉบับ ตะ				๓๒	
ค่าธรรมเนียมเปรียบเทียบความแพ้					
ค่าหมายเรียกจำเลยหรือเรียกพยาน					
ฉบับ ตะ		๓๒			ตั้งหวดง
ค่าเปรียบเทียบ ความ แพ้ แดง กัน ได้ เรือง ตะ	๒				ตั้งหวดง
ค่า บอย การพยาน ฝูงข้าง ต้องเสียตาม อัตราใน ท้าย พระราชบัญญัติ					
ตั้งชณ พยาน ศึก ๑๑๓					ให้แก่พยาน
ค่าธรรมเนียมทำสำกรมธรรมเนียม ให้นำ เงิน เสีย					
ค่าตรา ตาม จำนวน เงิน ชั่ง ตะ		๑๖			ตั้งหวดง
ค่าเขียน ฉบับ ตะ		๑๖			ตั้งหวดง

รายการ	จำนวนเงิน		รวมเงิน		จดหมายเหตุ
	บาท	อัฐ	บาท	อัฐ	
ค่า กระจกตาช		๘			หักใช้ ให้ อำเภอที่ได้ ออกเงินซื้อ ไว้ตามราคา ได้แก่พยาน
ค่า พยาน		๑๖			
ค่า ชกรรมเนียม ทำ บริคคนให้ สัญญา					
ค่า ตรา ทน ทรพย แค ห่า ชั่ง ดึง มา	๑				สั่งหตวง
ค่า ตรา ทน ทรพย เกิน ห่า ชั่ง ชนไป	๕				สั่งหตวง
ค่า เขียน ฉบับ ๓		๑๖			สั่งหตวง
ค่า กระจกตาช		๘			หักใช้ ให้ อำเภอตามราคา กระจกตาชที่ ออกเงินซื้อ
ค่า ชกรรมเนียม หนังสือ เดินทาง ฉบับ ๓		๓๖			สั่งหตวง
แบ่ง เป็น ค่ากระจกตาช		๕			สั่งหตวง
แบ่ง เป็น ค่า เขียน		๕			สั่งหตวง
ให้ ผู้ใหญ่ บ้าน ซึ่งเป็น ผู้นำ มา ขอหนังสือ ๑๘/10/2566		๘			ให้แก่ผู้นำ

รายการ	จำนวนเงิน		รวมเงิน		จดหมายเหตุ
	บาท	อัฐ	บาท	อัฐ	
ค่า ขรรคมณีถมคว่ำ พิมพ์รูปพรต. ลัศคว พาทะนะ					
แบ่ง เป็นค่า ตรา		๖๖			ส่งหลวง
ค่า เขียน		๘			ส่งหลวง
ค่า กระดาษ		๒			หักใช้ อำเภอก
ให้ แก่ ผู้ใหญ่ บ้าน ซึ่ง เป็น ผู้นำ		๔			ซึ่งออกเงินช้อ ได้แก่ผู้นำ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ กันยายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๖
 เป็นวันที่ ๓๐๕๒๒ ในรัชกาล บัณฑิตยบันนี้

พระราชกำหนดว่าด้วยภาษีน้ำตาล
 รัตนโกสินทรศก ๑๑๖
 แก่ความในพระราชบัญญัติพิภักดิ์ภาษีภายใน
 รัตนโกสินทรศก ๑๑๑

มีพระราชเสาวนีย์ ใน สัมเด็จพระนาง เจ้าเสาวภาผ่องศรี พระ
 บรมราชินีนาถ ผู้สำเร็จราชการแผ่นดินต่างพระองค์ ดำรัสเหนือ
 เกด้า ๖๘/ซึ่ง 2986 พระราชบัญญัติพิภักดิ์ภาษีภายใน อันได้ตราไว้
 เมื่อ ณ วันที่ ๑ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๑๑ ในมาตรา ๓๓ อัน

ศก ๑๓๖

หน้า ๑๑๕

ได้บังคับไว้ ให้เจ้าภาษีทำหม้อ ตาด ขนาด จู น้ำ ตาด ได้ ๑๒ นิ้ว
 ตกบาท ประทับตราแล้วขายให้แก่ราษฎร พัน ละ ๖ บาทนั้น ใน
 กาลบัดนี้สิ่งของ ซึ่งสำหรับทำหม้อ ตาด มีราคาแพงขึ้น เจ้าภาษี
 หรือเจ้าพนักงานผู้เก็บภาษี จะทำขายตามราคา อันบังคับไว้ใน
 พระราชบัญญัตินั้น คือไปไม่ได้ เพราะฉะนั้นแต่ไปเมื่อหน้า ราคา
 หม้อ ตาด อันต้อง ตามขนาดดัง กล่าว มาแล้วนี้ ไม่ต้องขายให้ราคา
 ยืน อยู่ตามปกติ ในพระราชบัญญัติเดิมนี้ ให้อธิบดี กรมศุลกากร
 หรือข้าหลวงผู้ว่าราชการเมือง พิจารณา กำหนดราคาให้เจ้าภาษี
 หรือเจ้าพนักงานผู้เก็บภาษี ขายให้พอควรกัน กับทุนที่ลงไปในการ
 ทำหม้อ ตาด นั้น เปลี่ยนแปลงขึ้นลด ราคาเป็นคราว ๆ ตาม
 คราวสูงของ ถูกแพง แต่ตาม ครัว แล ประเทศ ที่ตั้ง ทำหม้อ ตาด นั้น
 แต่ถึง อย่างไร ก็ดี อธิบดี กรมศุลกากร แล ข้าหลวงผู้ว่าราชการ
 เมือง จะกำหนดให้ขายหม้อ ตาด ราคากว่า พัน ละ ๕ บาท ขึ้น
 ไปไม่ได้

พระราชกำหนดให้ไว้ ณ วันที่ ๔ กันยายน วันโกสินทร ศก ๑๓๖
 เชน จันท์ ๑๐๕๒๕ ในรัชกาล บัณฑิตยัมพูน

ประกาศ

ว่าด้วยผู้ซึ่งจะหลุดเกล้า ๆ ถวายฎีกา
 วันโกสินทร ศก ๑๓๖

เดิมนับที่กระทรวงยุติธรรม รับพระราชเสาวนีย์ดำรัสเห็นเกล้า ๆ
 ให้ประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ตั้งแต่บัดนี้ต่อไป ผู้ใดผู้หนึ่ง จะหลุดเกล้า ๆ

๑๐๘๒๑/๒๕๖๖

ถวาย ฎีกา ถวาย คำนวณ ค่าพิพาทภายใน คดี ซึ่ง คน เป็น คู่ ความให้สิ่ง
ฎีกานี้ ตั้ง จะกล่าวต่อไป

๑ ในกรุง เทพ ฯ ให้ตั้ง คู่ เสนาบตี กระทบ ยุติกรรม หรือ
ผู้ ซึ่ง เสนาบตี กระทบ ยุติกรรม จะ ได้ ให้ อำนาจ ไว้ เพื่อ จะ ได้ นำ
ขึ้น ทูลเกล้า ฯ ถวาย พร้อม ด้วย ถ้อย คำ จำนวน ใน คดี เรื่อง นั้น

๒ ใน หัว เมือง ให้ ตั้ง คู่ คำนวณ มณฑล หรือ ข้าราชการ
เพื่อ จะ ได้ เรียก รวม คำ จำนวน บอก เข้ายัง กระทบ ยุติกรรม

๓ ให้ ผู้ ที่ เสนอ ฎีกา ตั้ง ให้ เก็บ เงิน ค่า ขึ้น คำนวณ ตาม อัตรา
แต่ ค่า คดี ดิน ๓ ชั่ง แต่ ตั้ง ฎีกา กับ จำนวน ความ ขึ้น ไป จน ถึง ค่า ฎีกา
โดย ลำดับ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๕ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๓๓๖
เป็น วันที่ ๓๐๕๒๕ ใน รัชกาล ปัตยุนี

ประกาศแก่ ไซขบมบังคับสำหรับกรบองกัน

ผู้ รាយ ตก ข้าง ทาง หัว เมือง ตาว เชียง

แต่ เมือง ที่ ติด ต่อ กับ เมือง พม่า

มี พระราช เสด็จ นี้ ใน ส้ม เต็ม พระนาง เจ้า พระบรม ราชนี นารถ
ซึ่ง สำเร็จ ราชการ แผ่น ดิน ต่าง พระองค์ คำนวณ เห็น เกิด ฯ ตั้ง ว่า
ประกาศ ขอบ บังคับ สำหรับ การ บอง กัน ผู้ ราย ตก ข้าง ทาง หัว เมือง
ตาว เชียง ที่ ติด ต่อ กับ เมือง พม่า ซึ่ง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ

ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แผ่นที่ ๕ ออกเมื่อวันที่ ๒๘
 เมษายน รศ. ๑๑๖ นั้น ความในข้อ ๕ ที่ว่า “เจ้า
 พนักงานฝ่าย อังกฤษ จะได้มอบ ช่าง ให้แก่ เจ้า ของ” แต่ ความในข้อ ๕
 ที่ว่า “เจ้าพนักงาน เมือง นคร เชียงใหม่ หรือ เมือง ชน เมือง นคร
 เชียงใหม่ จะได้มอบ ช่าง ให้แก่ เจ้า ของ” นั้น ยัง คลาดเคลื่อน
 อยู่ จึงโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศแก้ไขให้ถูกต้อง ตามที่เป็นจริง
 ดังต่อไปนี้ คือ

๑ ความในข้อ ๕ ที่ว่า “เจ้าพนักงานฝ่าย อังกฤษ จะได้มอบ
 ช่าง ให้แก่ เจ้า ของ” ให้แก้เป็น “เจ้าพนักงาน เมือง นคร เชียงใหม่
 หรือ เมือง ชน เมือง นคร เชียงใหม่ จะได้มอบ ช่าง ให้แก่ เจ้า ของ”

๒ ความในข้อ ๕ ที่ว่า “เจ้าพนักงาน เมือง นคร เชียงใหม่
 หรือ เมือง ชน เมือง นคร เชียงใหม่ “จะได้มอบ ช่าง ให้แก่ เจ้า ของ” ให้
 แก้เป็น เจ้าพนักงานฝ่าย อังกฤษ จะได้มอบ ช่าง ให้เจ้า ของ”

๓ ข้อความอื่น ๆ นอกจากที่แก้ไขใหม่ให้คงไว้ได้ ตาม
 ประกาศ เดิมทุก ประการ

ประกาศมาแต่ กระทรวงมหาดไทย วันที่ ๘ กันยายน รศ.
 ๑๑๖

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ
 เลขาธิการ กระทรวงมหาดไทย
 รับพระราชเสาวนีย์

ประกาศ

การรักษาน้ำใน รัตนโกสินทรศก ๑๑๖

มี พระราชเสาวนีย์ ส้มเต๋จ พระนาง เจ้า เสด็จภา ม่อง ศรี พระ
 บรมราชินีนาถ ซึ่ง ดำรง ราชการ แฝง ดิน ต่าง พระองค์ พระบาท
 ส้มเต๋จ พระบรมมหาราชวังต่างกรณี พระจุตจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 ดำริดี เห็นอ เกด้าเห็นอ กระหม่อม ให้ ประกาศให้ ทราบทั่ว กวี่ ว่า
 ด้วย ทรง พระราช คำริห์ว่าไม่ ชอบ ลัก ใน พระราช อาณา เขตร ดยยาม
 นับว่า เปน บ่อ เกิดแห่ง ทรพัย ส้มบค แล ความ เจริญ ส่วน หนึ่ง ควร
 จะจัด ทาร บ้อง กน รักษาไม่ ใน บ้านนี้ไว้ ให้ เจริญ ออกงาม ไพบูดยั
 โดย แขง แรง

ก็ เหตุ ที่ ทำให้ ไม่ ไนมา เต๋อม นอย ดอยตง นัน ทรง ทราบ ผาดของชุด
 พระบาท ว่า คือ การ ที่ กาน คัด โคน คนไม่ ที่ ยง เด็ก อ่อน ยังไม่ ได้ ขนาด
 กำหนด ควร คัด ซึ่ง ได้ ทำ กน ชุก ชุม ใน แขวง เมือง ตก กำแพง
 เพชร แด พิไชย เปน ดย ควร จะ ห้าม เสีย ให้ เต็ด ขาด ย่า
 ให้ ผู้ ไต คัด กาน พัน โคนไม่ เซ้น นัน อีก ค่อ ไป

แต่ จะ ห้าม เสีย หมด มี ให้ ราษฎร นำไม่ ที่ ได้ กาน คนไว้ ใน บา
 หรือ ที่ ได้ คัด โคนไว้ แลว แต่ เดิม ไป จาก บา ที่ เดียว ก็ ทรง เห็น ว่า
 เปน การ คัด ผด ประโยชน์ การ หา เลียง ชีฟ ของ ราษฎร เปน การ
 เต็ด รว้น เกินไป นก ดง น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้ เป็นข้อบังคับ
สำหรับการรักษาป่าไม้ต่อไป ดังนี้

มาตรา ๑ แต่ไปห้ามมิให้ ผู้ใด ผู้หนึ่ง กาน หรือ ตัดโค่น ต้นไม้
สัก ที่ยัง เตี้ย อ่อน วัดสูง แต่พิน ต้น ขึ้นไป ๓ ศอก โอบยัง
ไม้ได้ ๕ ก้าน เป็น อันขาด

มาตรา ๒ บรรดา ต้นไม้สัก ที่ได้ กาน ต้นไว้ ในป่าแล้ว แม้
จะยังไม่ ได้ ขนาด กำหนด ก็ยอม อนุญาตให้ โค่น ตัด นำไปใช้ ใน การ
ปลูก สร้าง บ้าน เรือน หรือ ใน การ กุศล กล่าว คือ สร้าง โบสถ์ วิหาร
ใน พระอาราม เป็น ต้น ได้ โดยไม่ต้อง เสีย ภาษี ค่า ต่อไม้

มาตรา ๓ บรรดา ไม้สัก ที่ ยัง เตี้ย อ่อน ที่ได้ ว่างไว้ใน
มาตรา ๑ ห้าม มิให้ ผู้ใด นำไป ขาย หรือ แลก เปลี่ยน เพื่อ ทพย
แถม ประโยชน์อื่น ๆ ยกไว้ แต่ได้ เสีย ภาษี ความ อิศรา ต้นหนึ่ง
วัดได้ ต่ำ กว่า ๓ พิกัด เปง เงิน ๘ สลึง

มาตรา ๔ ใน การ เก็บ ภาษี ค่า ต่อ ไม้ นั้น ให้ ผู้ว่าราชการ เมือง
ที่ มี ป่า ไม้ นั้น เป็น เจ้า พนักงาน เก็บ แต่ เป็น ผู้ ตัด ไร่ ไม้ ขอน สัก
ทุก ๆ ต้น เมื่อ เสีย ภาษี แล้ว ด้วย ตรา ค้อน เหล็ก ซึ่ง อนุญาตไว้
สำหรับการ นั้น แต่ ถ้า ผู้ เสีย ภาษี จะยอม ทำ สัญญา ให้ เจ้า ภาษี
เก็บ ภาษี เมื่อก่อน ต้อง ตง มา ถึง ตำแหน่ง ภาษี เมื่อก่อน ก็ได้

มาตรา ๕ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๗ ไป
บรรดา ไม้ ขอน สัก ที่ วัด ยัง ไม่ เต ๑ พิกัด ถ้า ยัง ไม่ ได้ เสีย ภาษี ก่อน
แล้ว จะ ไม่ ยอม ให้ ต้อง ตวง ตำน ภาษี ขอน สัก ขอน หนึ่ง ตง มา เป็น อันขาด

0841042566

มาตรา ๖ ไม้สักในป่า ที่เป็นไม้เล็กอ่อน อดยังไม่ได้ขนาด หรือ ที่ไม่ได้ กานไว้ก่อน พระราชบัญญัตินี้ ได้ประกาศโฆษณาการ นั้น ถ้าผู้ใด ชน กาน หรือ ตัดโค่นก็ตัด นำไปขาย หรือ เพียร พยายาม เพื่อ จะขาย ก็ตัด ต้อง ตวง ตำน ภาษี ซึ่ง รัฐบาลได้ตั้งไว้ หรือ พยายาม เพ้อ จะตัด ก็ตัด ผู้นั้น มีความผิดต่อระหว่าง โทษจำคุกไม่เกินกว่า ๓ เดือน หรือ ต้อง เสีย เงิน ค่าปรับใหม่ ไม่เกิน กว่า ๕๐๐ บาท หรือ ทั้ง จำ แต่ ปรับด้วย ทั้ง ๒ สถาน แต่ปรับ ไม่นั้น เป็น ของ หลวง ด้วย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๘ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๖ เป็นอัน
ที่ ๑๐๕๓๐ ในรัชกาล บัณฑิตนี้

พระราชบัญญัติว่าด้วย ชิงขี้
รัตนโกสินทร ศก ๑๓๖

มีพระราชเสาวนีย์ สมเด็จพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี พระบรมราชินีนาถ ซึ่ง ดำ เ็จ ราชการ แล่น ดิน ต่าง พระองค์ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า

ทุกวันนี้ มี คน ชก ชวน กัน ตั้ง ชอง เป็น หมู เรียกว่า ชิงขี้ มี ชื่อต่าง ๆ บาง และเรียกชื่ออย่างอื่น ๆ บาง แล้วเกิดวิวาทยกพวกเข้าทบตี ฟันแทงยิง ซึ่ง กัน แต่ กัน มาด เจ็บ เป็น ชัน คราย แก่ ร้าง ภายแต่ชีวิตร เมือง ๆ มา เป็น ที่ หวาด หวั่น แก่ อาณา ประชา ราษฎร

ทั้งหลาย ทอไป ใช้แต่เท่านั้น ครั้น มี ผู้ ฟอง ร้อง ว่า ก่อตัว จะเอาโทษ
 พวก นี้ ตาม กฎหมาย บ้าน เมือง พวก หัว นำ ก็ เข้า ช่วย บัง กัน ชัด ชวาง
 มี ให้ จับกุม พวก เหล่า นี้ มา ชำระ ตัด ติน ตง โทษ ตาม กฎหมาย บ้าน
 เมือง ได้ โดย สดวก เหตุ นั้น จึง ทรง พระราช ดำริ ให้ เห็น สัมควร ที่ จะ
 บัง กัน มี ให้ มี การ ทุจริต เช่น ก่อตัว มา น เกิด ชน อีก ต่อ ไป

จึง มี พระราช เสด็จ นี้ ดำริ สเห็น เกิด ๑ ให้ ตราร พระราชบัญญัติ
 ไว้ ต่อ ไป ดังนี้

มาตรา ๑ ตั้งแต่นั้นออกประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้เป็นต้นไป บรรดา
 กฎหมาย พระราช บัญญัติ ประกาศ แล ข้อ บังคับ ที่ ว่า ด้วย เรือง
 อัง ยี่ ทง บวง นัน โหยง เด็ก เล็ก เลี้ย

มาตรา ๒ ใน พระราช บัญญัติ นี้ คำว่า หมู่ ฎา ชอง นั้น
 ไม่ได้ หมาย ความ รวม บริษัท ต่าง ๆ ตั้ง จะ ก่อตัว ต่อ ไป นี้ คือ
 ข้อ ๑ บริษัท ซึ่ง ตั้ง ชน เพื่อ ประโยชน์ แต่ การ ค้า ขาย อย่าง เดียว
 ข้อ ๒ บริษัทใด ๆ หรือ หมู่ใด ๆ ซึ่ง ทรง พระกรุณาโปรด
 เกล้า ฯ พระราชทาน พระบรม ราชานุญาต ให้ ตั้ง อยู่ โดย ชอบ ด้วย
 พระราช กำหนด กฎหมาย

ข้อ ๓ บริษัท หรือ หมู่ใด ๆ กี่ ตี ฎา ผู้ เข้า หุ้ น ส่วน ก็น กี่ ตี
 มี คน เข้า ก็น ไม่ เกิน กว่า ๓๐ คน เพื่อ จะ ทำ การ ค้าง ๆ ที่ ชอบ ด้วย
 กฎหมาย แต่ คน ผู้ เข้า บริษัท ฎา เข้า หมู่ ฎา หุ้ น ส่วน นน ไม่ ต้อง

08/10/2566

ลำบากตัว เพื่อจะมีตบะ ความดี ของ บริษัท ฤๅหมู ฤๅการเข้า
หุ้นส่วน แต่ในที่สุด บริษัท ฤๅหมู ฤๅการเข้าหุ้นส่วนนั้น มิ
ได้ ทำการ ตบะอัน มี ชอบ อย่าง หนึ่ง อย่างใด ด้วย

มาตรา ๓ บรรดา พวก ที่ ตั้ง ขึ้น เป็น หมู เป็น ช้อง ซึ่ง ตั้ง อยู่ใน
เวลา ออก ประกาศใช้ พระราชบัญญัติ นี้ กิต ฤๅ จะ ตั้ง ขึ้น ภายใน หัก วัน
ใช้ พระราชบัญญัติ กิต ต้อง มาขอจดทะเบียนไว้ต่อเจ้าพนักงาน ผู้ ซึ่ง
จะได้ รับ ตำแหน่ง แล้ว มี ชื่อ ประกาศไว้ ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา
ตาม ครัง ตาม คราว แต่ การ ขอ จด ทะเบียน นั้น ต้อง ทำ เรื่อง ราว มา ขึ้น
ให้ แจง ความ ประสงค์ ของ หมู ฤๅ ช้อง ที่ ตั้ง ขึ้น กับ ทั้ง สำเนา ขอ
บังคับ สำหรับ หมู ฤๅ ช้อง นั้น กับ บัญชี ราย ชื่อ สมาชิก ผู้ เข้า
เป็น หมู เป็น ช้อง กับ ราย ชื่อ แต่ คำ บัด ที่ อยู่ ของ ผู้ เป็น หัว หน้า นาย
ใหญ่ นาย รอง กับ คำ บัด ที่ จะ ตั้ง โรง ประชุมใหญ่ น้อย สำหรับ
ประชุม กัน นั้น ติด ท้าย เรื่อง ราว มา ด้วย

มาตรา ๔ เจ้าพนักงาน ผู้ จด ทะเบียน มี อำนาจ ที่จะ เรียก ผู้ เป็น
หัว หน้า นายใหญ่ นาย รอง แต่ ผู้ จัด การ แต่ ผู้ กระทำ การ ใน ที่ ทำ การ
นั้น แต่ สมาชิก ของ หมู ฤๅ ช้อง ใด ๆ ที่ ได้ ตั้ง ทะเบียน แล้ว ฤๅ ที่
บังคับ ให้ ตั้ง ทะเบียน ไว้ แล้ว กิต ฤๅ ที่ ต้อง บังคับ ให้ ตั้ง ทะเบียน ตาม

มาตรา ๓ ของ พระราชบัญญัติ นี้ โดยมี หมาย เรียก มา ได้ ทุก เวลา
แต่ ได้ ตาม ใด ตก ๆ คน ที่ ต้อง เรียก มา นั้น ให้ แจง ความ โดย ดุษยต
ใน กิจ ชุระ ของ พวก ที่ เป็น หมู เป็น ช้อง นั้น ๆ บรรดา ผู้ เป็น หัว หน้า

08/10/2566

นายใหญ่ นายรองและผู้ทำการต่าง ๆ แต่เดิมชก ที่ต้องเรียกนั้น
 จำเป็ต้องมา แต่ต้องแจ้งความโดยตเขียน ถ้าผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับ
 นี้ พิจารณาเป็นคดีให้ปรับเงินไม่เกินกว่า ๕๐๐ บาท ถ้าจำคุก
 ไม่กำหนดไม่เกินกว่า ๒ เดือน ถ้าทั้งจำคุก แต่ปรับเป็นพินัยด้วย ทั้งต้อง
 คุกคาม

มาตรา ๕ ถ้าเจ้าพนักงานผู้จัดทะเบียน เห็นสมควร ก็มีอำนาจ
 ที่จะเรียกผู้หนึ่ง ผู้ใดซึ่งได้จดทะเบียนไว้ ในทะเบียนแล้วก็ได้ ถ้าที่ขอจดทะเบียน
 ในทะเบียน เป็นหัวหน้า นายใหญ่ นายรอง ผู้ทำการต่าง ๆ ใน
 หมู่ชนชองใด ๆ ก็ดี ที่ได้จดทะเบียนไว้ก็ดี ถ้าจะจดทะเบียน
 ให้ทำทาน บนว่า จะไม่กระทำผิด พระราชบัญญัตินี้ แต่ให้ มีประกัน
 ต้อง คน คิดเป็นเงินสำหรับที่จะเสียค่าปรับมีจำนวน มากน้อย
 ตามแต่ เจ้าพนักงาน จะเห็นสมควร แต่รวมเงินไม่เกินกว่า ๔๐๐๐ บาท

มาตรา ๖ ถ้าหมู่ชองใด ๆ ไม่ได้ประพฤติการ ตามหน้าที่
 อันสมควร แก่พวกนั้น ก็ดี ถ้าตั้งพวกขึ้น ถ้าตั้งเป็นพวกอยู่ เพื่อ
 จะกระทำการ ที่ไม่ชอบด้วย พระราชกำหนดกฎหมายก็ดี เจ้าพนักงาน
 จะไม่ให้จดทะเบียน ถ้าได้จดทะเบียนแล้ว จะถอนเสีย ไม่ให้มี
 อยู่ในทะเบียนต่อไปก็ได้

มาตรา ๗ หมู่ชองใด ๆ ที่ไม่ได้จดทะเบียนก็ดี ถ้าได้จดทะเบียน
 ทะเบียนไว้แล้ว ภายหลังต้องถอน เสีย จากทะเบียนก็ดี หมู่ชอง
 นั้น ๆ ต้องนับว่าเป็นพวกซึ่งตั้งอยู่โดยผิดด้วยกฎหมาย

08/10/2566

มาตรา ๘ ถ้า หมู่โต ของ โต ไม่ได้ มา ขอ จุด ทะเบียน เสีย
ภายใน กำหนด เดือน นั้น นับแต่วันที่ได้ ออก ประกาศใช้ พระราชบัญญัติ
นี้ เป็น ต้นไป ต้อง ถือ ว่า หมู่ นั้น ของ นน โต ตั้ง อยู่ ผิด ด้วย กฎหมาย

มาตรา ๘ การ ชุม นุ่ม กัน ตั้งแต่ ๕ คน ถ้า มากกว่า
๕ คน ขึ้นไป ต้อง ถือ ว่า เป็น การ ชุม นุ่ม กัน ผิด ต่อ กฎหมาย ใน
เวลาที่ มี เหตุ การณ์ ดัง กล่าว ต่อ ไป ใน ข้อ ความ เหล่า นี้ คือ

ข้อ ๑ เมื่อ คน ที่ ชุม นุ่ม กัน นั้น เป็น พวก ใหม่ ใน ชอง ที่ ตั้ง
ขึ้น โดย ผิด ต่อ กฎหมาย

ข้อ ๒ เมื่อ ความ มุ่งหมาย ของ คน ผู้ ที่ ชุม นุ่ม กัน นั้น เป็น
ประการ หนึ่ง ประการ ใด ใน ๓ ประการ นี้ คือ

ประการ ที่ ๑ เพื่อ จะ ชัด ขวาง ฤๅ ต่อ ด้ การ ทง ปวง ที่ ข้าราชการ
ฤๅ เจ้า พนักงาน กระทำ ตาม กฎหมาย

ประการ ที่ ๒ เพื่อ จะ กระทำ การ ทุจริต ต่าง ๆ ให้ เป็น ที่ เดือด
ร้อน แก่ ชอง ประชาชน ฤๅ จะ กระทำ ร้าย ชั้น ๆ ซึ่ง เป็น ข้อ ต้ม ด้
มี โทษ หดอง ตาม กฎหมาย

ประการ ที่ ๓ เพื่อ จะ ทำ การ ทาง ใช้ อำนาจ กด ชี้ ด้วย คำ สั่ง
ให้ คน อื่น กด ้ เกรง ด้ ช่ม ชั้น ให้ คน นั้น ๆ ทำ การ ลัง ด้ ซึ่ง
กฎหมาย ไม้ ด้ บังคับ ให้ ทำ ฤๅ ช่ม ชั้น คน นั้น ๆ ไม้ ให้ ทำ การ ลัง ด้
ซึ่ง กฎหมาย อนุญาต ให้ ทำ

มาตรา ๑๐ ถ้า พบ ชง หรือ เครื่องหมาย ชั้น ๆ ฤๅ สรรพ
หนังสือ ต่าง ๆ ของ หมู่ ของ ชอง โต ๆ อยู่ กับ ผู้ โต ก็ จะ ต้อง ถือ

08/10/2566

ว่าผู้^๒นั้น เป็น พวก หมู^๒ ช้อง^๒ นั้น ๆ จนกว่าผู้^๒นั้น จะพิศุ^๒ศร^๒ ด้วย พยาน ให้เห็นจริงว่าคนไม่^๒ใช่พวกใน หมู^๒ ช้อง^๒ นั้น ๆ

มาตรา ๑๑ ห้ามไม่ให้ หมู^๒ ช้อง^๒ ที่ใดจุด ทะเบียนไว้ตาม ข้อ พระราชบัญญัติ^๒ นี้ มี การ ชุม นุ่ม เว้นแต่หัว นำ หมู^๒ ช้อง^๒ นั้น ได้บอกต่อง^๒ นำให้เจ้าพนักงาน ผู้จุด ทะเบียน ทราบ ก่อน อย่าง น้อย ๒๔ ชั่วโมง ใน คำแจ้ง ความ นั้น ต้อง บอก เวลา แล วัน ชุม นุ่ม แล จะ ชุม นุ่ม ที่ ค่ำบดใด แล ชุม นุ่ม ด้วย เหตุอันใด ถ้า จะ ทำ การ สิ่งใดใน ที่ ชุม นุ่ม นั้น ๆ เจ้าพนักงาน ผู้จุด ทะเบียน ถ้า เจ้า พนักงาน กอง ตระเวร คน หนึ่ง คนใด ที่ ได้ รับ ใบ อนุญาต จาก เจ้า พนักงาน ผู้จุด ทะเบียน มี อำนาจ ที่ จะ เข้า ไป ใน ที่ ชุม นุ่ม นั้น โดย สัตวกร การ ชุม นุ่ม ทุก ราย ซึ่ง ได้ ชุม นุ่ม ผิด ต่อ มาตรา นี้ ต้อง ถือ ว่า ผิด ต่อ กฎหมาย แล ถ้า ผู้ใด ชด ชววง ห้าม ปราบ เจ้า พนักงาน ที่ ได้ รับ อนุญาต ไม่ให้ เข้า ไป ใน ที่ ชุม นุ่ม ได้ พิจารณา ส้ม ให้ ปรับ เงิน ไม่เกิน กว่า ๕๐๐ บาท ถ้า จำคุก มี กำหนด ไม่เกิน กว่า ปี ๑ ถ้า ทั้ง ปรับ แล จำคุก ด้วย ทั้ง สอง สถาน

มาตรา ๑๒ ถ้าคนใด คนหนึ่ง เป็น ผู้จุด การ ถ้า เป็น ผู้ช่วย ใน การ ของ หมู^๒ ช้อง^๒ ซึ่ง ได้ ตั้ง ชุม ผิด ด้วย กฎหมาย นั้น พิจารณา เป็น สัตย ให้ จำคุก ไม่เกิน กว่า ๕ ปี หรือ ปรับ เป็น พิไนย ไม่เกิน กว่า ๒๐๐๐ บาท ถ้า ทั้ง จำคุก แล ปรับ เป็น พิไนย ด้วย ทั้ง สอง สถาน

มาตรา ๑๓ คนใด คนหนึ่ง ซึ่ง เป็น สามีภักดิ์ ดี ถ้า ทำ การ เหมือน เป็น คน อยู่ ใน พวก ของ หมู^๒ ช้อง^๒ ซึ่ง ได้ ตั้ง ชุม ผิด ด้วย กฎหมาย ถ้า ไป ชุม นุ่ม ด้วย เหล่า ที่ ชุม นุ่ม กัน ผิด กฎหมาย ถ้า เกี่ยว

08/10/2566

ของ ด้วย หมู่แต่ ของ ที่ เขา ชุมนุม กัน ตั้ง ว่า มา นี้ ฎา ออกเงิน เข้า
 เรี่ยราย ให้ หมู่แต่ ของ ที่ เขา ชุมนุม กัน ตั้ง ว่า มา นี้ ฎา ช่วย
 อุดหนุน อย่าง ขึ้น ฎา ชักชวน โดยความ ชู้เชิญ ให้ คนใด คนหนึ่ง มา
 เข้าใน หมู่ใน ของ ซึ่ง ได้ ตั้ง อัน ผิด ด้วย กฎหมาย พิจารณา เป็น
 ด้ยให้ จำคุก ไว้ ไม่เกิน กว่า ๓ ปี ฎา ให้ ปรับ เป็น ฟินอย ไม่เกิน
 กว่า ๑๐๐๐ บาท ฎา ทั้ง จำคุก แต่ ปรับ เป็น ฟินอย ด้วย ทั้ง สอง ด้สถาน

มาตรา ๑๔ ถ้า คนใด คนหนึ่ง ไป ชุมนุม ใน หมู่ใน ของ ฎา ใน ที่
 ชุมนุม กัน อัน ผิด กฎหมาย นั้น มี อาวุธ ฎา ตั้ง ขึ้น ที่ ไชต่าง อาวุธ อัน
 เป็น เครื่อง ที่ จะ ทำ อันตราย แก่ ชีวิต ได้ เอง ก็ ให้ ส่ง โทษ จำคุก ผู้ นั้น ให้ มาก
 ขึ้น ถึง ๕ ปี ได้ ฎา ให้ ปรับ ผู้ นั้น เป็น ฟินอย ถึง ๑๕๐๐ บาท ได้

มาตรา ๑๕ ถ้า พวก ที่ เขา ชุมนุม อัน ผิด ค่อ กฎหมาย ฎา คน
 ใด คนหนึ่ง ใน พวก ที่ เขา ชุมนุม กัน ตั้ง ว่า มา นี้ กระทำ การ ด้ง ด้ ผิด
 ด้วง ตเมิต พระราชกำหนด กฎหมาย ด้หรับ แผ่นดิน เพื่อให้ ด้สำเร็จ ประโยชน์
 ของ หมู่ ของ ของ ที่ เขา ชุมนุม กัน ตั้ง ว่า มา นี้ ฎา คนใด คนหนึ่ง
 ใน พวก ที่ เขา ชุมนุม กัน ตั้ง ว่า มา นี้ รู้ว่า การ ที่ กระทำ ด้ง นั้น เพื่อ
 ให้ ด้สำเร็จ ประโยชน์ เช่น ก่ ด้ว มา แด้ง นั้น ต้อง ถือ ว่า บรรดา คน ใน
 พวก ที่ เขา ชุมนุม กัน อัน ผิด ค่อ กฎหมาย นั้น ทุก คน เป็น ผู้ กระทำ การ
 ผิด ด้วง ตเมิต ค่อ พระราช กำหนด กฎหมาย ด้หรับ แผ่นดิน ด้มอ กัน

มาตรา ๑๖ บรรดา ด้มุด กระตาศ ฎา ด้รรพ หนึ่ง ด้ือ ด้่าง ๑
 ชง ฎา เครื่อง หมาย อย่าง ขึ้น แต่ ทรวย ด้ง ของ ทง ปวง ซึ่ง พง ด้ือ ชอน
 จาก ที่ ด้ ๐๘/10/2566 ฎา ไม่ พง ด้ือ ชอน จาก ที่ ด้ ซึ่ง มี เหตุ ด้มควรร จะ เชื่อ ว่า เป็น

ของ หมู ของ ช้อง ที่ เขา ชุม นุม กน อิน ผลิต ต่อ กฎหมาย ฎา ซึ่ง เกี่ยว
ของ ใน ทาง โด ทาง หนึ่ง กับ หมู กับ ช้อง ที่ เขา ชุม นุม กน อิน ผลิต ต่อ
กฎหมาย นั้น เมื่อ จบ หรือ คา โด ณ ที่ โด ๆ ให้ ริม เบน ของ แผ่น
ดิน โด ทง ด้น

มาตรา ๑๗ ถ้า เมื่อ เา ข้าราชการ หรือ เจ้า พนักงาน ผู้ มอานาจ
แต่ นำ ที่ ตาม กฎหมาย มี คำ ด้ง ให้ เอน ซ้อ หมู ซ้อ ช้อง โด ๆ ออก
ด้ย จาก ทะเบียน ด้ย หมู ช้อง นั้น ๆ ต้อง ด้ก ไม่ เบน หมู เบน ช้อง
ที่ ซอบ ด้วย กฎหมาย โด ต่อ ไป โดย เหตุ ที่ เา ซ้อ ออก ด้ย จาก ทะเบียน
แต่ บรรดา ทพย ด้มบต ของ หมู ของ ช้อง ซึ่ง ต้อง ให้ ด้ก นั้น ให้ ค้าด
อญา ด้ง เจ้า พนักงาน รักษา ไว้ ให้ เจ้า พนักงาน ด้ ได้ ริม คำ ด้ง ของ
อชบต ผู้ พกษา ค้าด อญา ไป ด้ม แต่ ยด ทพย ด้มบต ด้
ด้ย ชาย ทอด คตาด ด้ย แดว ให้ เา เงิน นน ไซ หน ด้น ของ หมู ของ
ช้อง ซึ่ง ต้อง ด้ก ด้ย นน หมด แดว เด้ด เงิน มาก น้อย เา ด้ ให้ ด้ก
ให้ ด้ก คน ทง หลาย ผู้ โด เา พก ด้ย ใน หมู ใน ช้อง ซึ่ง ต้อง ด้ก นั้น
จง เา ด้ก คน

มาตรา ๑๘ การ พ้อง ร้อง กถาว โทษ ผู้ กระทำ ด้ด ตาม
พระราชนัญญิต น กรม อัยการ แด ผู้ ข้าราชการ เมือง มี อานาจ
ที่ จะ พ้อง หรือ ว่า แทน ผู้ ด้น ได้ คตอด

พระราชนัญญิต ด้ตรา ให้ วัณ วัณ ด้ ๓ ตุลาคม รัตน โกสินทร ศก ๑๓๖
เป็น วัณ ด้ ๑๐๕๕๓ ใน รัชการ ด้ตย ด้น

ประกาศ
เรื่อง จัด ศาลยุติธรรมใน มณฑล
ปาจิณบุรี

มีพระราชเสาวนีย์ ใน ส้มเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ
ซึ่ง ดำรง ราชการ แผ่นดิน คำว่า พระองค์ ดำรัสเห็นเกล้า ๆ ในที่
ประชุม สั่ง ว่า ให้ ประกาศให้ ทราบทั่ว กัน ว่า

ด้วย ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ ข้า หลวง พิเศษ ออกไป ลง
มือ จัด การ ศาลยุติธรรมมณฑล ปาจิณบุรี ความ แจ่ม อยู่ใน ประกาศ ลง
วันที่ ๒๘ มิถุนายน ร.ศ. ๑๑๖ นั้นแล้ว ข้า หลวง พิเศษ ได้ จัด การ
ศาลยุติธรรม ที่ เมือง ชดบุรี ข้าราชการ ความ เก่า แล้วไป โดย มาก
จน ถึง กำหนดที่ ข้า หลวง พิเศษ จะ ได้ ย้าย จาก เมือง ชดบุรี ไป จัด การ
ศาลยุติธรรม ที่ เมือง อื่น ใน มณฑล นั้น ต่อไป แต่ ข้า หลวง พิเศษ
ได้นำ ความ กราบ บังคม ทูล ว่า ที่ เมือง ชดบุรี นี้ ส้มควร จะ จัด การ ศาล
ใหม่ ตาม พระบรมมณูญ ศาล หัว เมือง ได้ แล้ว จึง ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้า ๆ ให้ ตั้ง ศาล มณฑล ปาจิณบุรี ขึ้น ที่ เมือง ชดบุรี และ
ให้ ศาล มณฑล นี้ มี อำนาจ เต็ม ตาม พระบรมมณูญ ศาล หัว เมือง
จง ทุก ประการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๘ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๖

(ลง พระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดี กระทรวงมหาดไทย

รับ พระราชเสาวนีย์

ประกาศเรื่อง จัด ศาล ยุติธรรม ใน มณฑล

นคร ศรีธรรมราช

มีพระราชเสาวนีย์ ใน สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ
 ซึ่ง ดำรง ราชการ แผ่นดิน ต่าง พระองค์ ดำรัส เห็นชอบ เห็นชอบ
 ถึงใน ที่ ประชุม ว่า เมื่อ รัตนโกสินทร ศก ๓๓๕ ทรง พระกรุณา
 โปรดเกล้า โปรดกระหม่อม ให้ตั้ง ข้าหลวง พิเศษ จัด การ ศาล
 ยุติธรรมตาม หัวเมือง ความแจ้ง อยู่ใน ประกาศพระราช บัญญัติลง
 วันที่ ๒๐ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๓๓๕ นั้นแล้ว

บัดนี้ ทรง พระราชดำริเห็นว่า ควร จะตั้ง มีอัยการ ตั้ง ศาล
 ยุติธรรม ใน มณฑล นคร ศรีธรรมราช ขึ้น ตาม พระบรมบัญญัติ ศาล
 หัวเมืองใต้ อีก มณฑล ๑ จึง มีพระราชเสาวนีย์ โปรดเกล้าโปรดกระ
 หม่อม ให้ตั้ง พระยาสุขุม นโยวินิต ข้าหลวงเทศาภิบาล เป็น ข้า
 หลวง พิเศษ ซึ่ง มีหน้าที่ อยู่แล้ว ตาม พระราชบัญญัติ ใน มาตรา ๒
 กับ พระยาศรีธรรมราช ผู้ดำรง ราชการ เมือง นคร ศรีธรรมราช
 ซึ่ง เสนาบดี กระทรวง มหาดไทย ได้เลือก ตั้ง ขึ้น เป็นข้าหลวงพิเศษ
 ตาม พระราชบัญญัติ อีก นาย ๑ รวม ๒ นาย เป็น ข้าหลวง พิเศษ

มีอำนาจ จัก การ ตั้ง ศาล ยติธรรม ใน มณฑล นคร ศรี นครราช
ได้ เติม ตาม พระราช บัญญัติ ข้าราชการ พิเศษ ทูล ประการ

ประกาศ มา ณ วันที่ ๘ ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๓๓๖

(เช่น พระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

รับ พระราชเสาวนีย์

ข้อ บังคับ ของ ทาง รถไฟ กรุง สยาม

ด้วย สมเด็จพระนาง เจ้า พระบรมราชินีนาถ ซึ่ง ดำรง ราชการ
แผ่นดิน ดำรง พระองค์ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ พระราชทาน
พระราชบัญญัติ ให้เสนาบดีกระทรวงโยธาธิการ ทำกฎ เสนอ ข้อ
บังคับ สำหรับ การ รถไฟ นคร ราช สยามไว้ เพื่อให้ ผู้ที่ โดย ส่วน
ๆ ที่ เกี่ยว ของ ด้ว การ รถไฟ นี้ ประพฤติ ตาม ข้อ ทัง หดหาย ดัง คอ ไปนี้

ข้อ บังคับ ของ ทาง รถไฟ กรุง สยาม

ข้อ ๑ ห้าม มิ ให้ คน โดย ส่วน คน หนึ่ง คน ใด หนึ่ง ใน รถ หรือ บน รถ
รถ หนึ่ง รถ ใด ที่ ใช้ ใน ทาง รถไฟ นอก จาก ผู้ หนึ่ง ที่ เเจีย ค่า โดย ส่วน แลว

ข้อ ๒ คน โดย ส่วน หนึ่ง หาย ต้อง เอา ตัว ของ คน ออก ให้
เจ้า พนักงาน รถไฟ ด้ว เมื่อ เจ้า พนักงาน เรียก รั้ง ขอ ด้ว แล ต้อง
มอบ ตัว นั้น ให้ แก่ เจ้า พนักงาน ผู้ ด้ว มี หน้า ที่ ะ รับ ก่อน เวลา

จะ ออก จาก โรง พก ด้ว เชน

08/10/2566

กล่าวด้วยตัว แต้ ไช้ทั้งไปมา

หรือตัว ประจำบ จะให้ผู้อื่นไช้ ไม่ได้

ข้อ ๓. ตัว ประจำบ นั้น จะให้ผู้อื่นไช้ ไม่ได้ ต้องไช้แต่จำเพาะตัว
 ผู้ที่จะไปมาไช้ คำบต หนึ่ง คำบตใด ที่มีชื่อคำบตแจ้ง อยู่ใน ตัว นั้น
 ว่าตั้งแต่ คำบต นั้นไปถึง คำบต นั้น แต่ ถ้าผู้อื่นผู้หนึ่งผู้ใด ตก
 ตอบ เขา ตัว ประจำบไปไช้ หรือคิดจะไช้จะต้อง ถูก ปรับจนถึง ๓๐ บาท
 นอกจาก ค่าโดย ส่วน ตาม ขรรมเนียม แห่ง ระเบียบ ทั้ง หมดที่ แจง
 อยู่ใน ตัว นั้น แต่ ถ้า ขรรมเนียม พิเศษ ที่ได้แจ้ง อยู่ใน ข้อ ๕ แห่ง ข้อ
 บังคับ เหล่านี้ ด้วย

ถ้าเจ้าพนักงานได้พบ ประ ผู้หนึ่ง ผู้ใด ตก ตอบ เขา ตัว ประจำบ
 ไปไช้เจ้าพนักงาน จะเก็บ ธิบ เขา ตัว นั้น เสียโดยทันที ไม่ให้ ไช้ต่อไป
 อีก เว้น แต่ผู้เจ้า ของ จริง ๆ จะแสดงให้ เห็นได้ โดยสัตย์จริง
 ว่า มีผู้ตก ตอบ เขา ตัว นั้นไปโดย เขามีได้ ู้ เห็น เคย กับ จะดีโทษ เขา
 ว่าไม่ รมัด ระวัง นั้นไม่ได้

ถ้าผู้หนึ่ง ผู้ใด ตก ตอบ เขา ตัว นั้นไปไช้ โดยผู้เจ้า ของ ตัว ทราม
 แดง กติ ผู้เจ้า ของ ตัว จะต้อง ถูก ปรับจน ถึง ๓๐ บาท กับ ทั้ง เจ้า
 พนักงาน จะไม่ให้ ไช้ตัว นั้นได้อีก

กล่าวด้วยโทษ สำหรับ คนโดย ส่วน
 ที่ไม่ได้เอาตัว ออกให้ดู

ข้อ ๔. ถ้าคน โดย ส่วน คน หนึ่ง คนใด ไม่เอาตัว ออก ให้ดู
 หรือไม่ มอบ ตัว ให้เจ้า พนักงาน แดง จะต้อง เสีย ค่าโดย ส่วน นั้นตั้ง

08/10/2566

แต่ค่าบัตรที่รถไฟออก หรือตั้งแต่โรง พัก สะเตชั่น ที่ ครบ๑ ตัว ครึ่ง
หลัง นั้น ก็จะต้อง ถูก ปรับ ตาม ที่ หมายไว้ ใน กฎ ข้อ ๕ ที่ แจง อยู่ใน

กล่าวด้วย คน โดย ส่วน ที่ ไม่มี ตัว

หรือ ที่ นั่ง ชั้น สูง เกินไป

ข้อ ๕ คนโดย ส่วนไป ในรถไฟไม่มีตัว หรือไปเกิน ระยะ
ที่ แจง อยู่ใน ตัว นั้น หรือ นั่งใน ชั้น สูง กว่าที่ แจง อยู่ใน ตัว นั้น ถ้า
จับได้ จะต้อง ยึด เขา ตัวไว้ ให้เสียเงิน นอก จากค่า โดย ส่วนที่ กล่าว
ใน ข้อ ๔ นั้น อีก ตาม ชั้น ที่ คนไป คือ ชั้น ที่ ๑ หนึ่ง บาท ชั้น
ที่ ๒ แดงชั้น กดาง ถึง ดำดั่ง ชั้น ที่ ๓ หนึ่งบาท

แต่ ถ้าคน โดยส่วนไปรถไฟ ไม่มีตัว หรือไป ชั้น สูง กว่าที่ คน ควรจะ
ไป แต่ได้ แจง แก่ เจ้า พนักงาน รถไฟว่า คน มีได้ มั่ง หมาย จะซื้อ โถง
รถไฟ แล้ว ต้อง เสีย ค่า ปรับ ตกลง มา คือ ชั้น ที่ ๑ หนึ่ง บาท
ชั้น ที่ ๒ สอง ดั่ง ชั้น ที่ ๓ หนึ่ง ดั่ง นอก จาก ที่ ต้อง เสีย ค่า โดยส่วน
ตาม ขรรมนิยม หรือค่า โดยส่วนที่ ผิด กัน เมื่อ คนไป ใน ชั้น สูง นั้น

กล่าวด้วย การ เปลี่ยน แปลง แก้ว ไซ

หรือ กระทำให้ ติบ เดือน

ใน หนังสือ เบิก ดั่ง หรือ ตัว

ข้อ ๐๘๑๐/๒๕๐๖ ถ้าคน โดย ส่วน ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด เปลี่ยน แปลง แก้ว ไซ หรือ
กระทำให้ ติบ เดือน ใน หนังสือ เบิก ดั่ง หรือ ตัว โดย ความ ตงใจ เพื่อ

จะให้กำหนดวัน เติช หมายถึง หรือ ข้อ ความ สำคัญ สิ่ง หนึ่ง สิ่ง ใด ที่
แจ้ง อยู่ใน หน้าที่ เป็น ที่ อ่าน ไม่ได้ จะต้อง ถูก ปรับ ไม่ เกิน กว่า ๓๐ บาท
ขึ้นไป

กล่าว ด้วย คน มีโรค อัน เป็น ที่ จะ คิด กัน ได้

ข้อ ๗ ถ้า ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด มีโรค อัน เป็น ที่ น่า เหม็น หรือ ที่ จะ คิด
กัน ได้ ไป ใน รถ ไฟ โดย ไม่ ได้ รับ อนุญาต พิเศษ จาก เจ้า พนักงาน
นาย โรง พัก ก่อน แต่ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด ที่ เป็น ผู้ ดู แล คน โรค อัน นี้ ที่ ไป ใน รถ
ไฟ นั้น เจ้า พนักงาน ใน รถ ไฟ จะ ได้ ออก เลี้ย ด้วย กัน

กล่าว ด้วย การ ฉ้อ โกง รถ ไฟ

ข้อ ๘ ถ้า คน หนึ่ง คน ใด กระทำ การ เพื่อ จะ ฉ้อ โกง รถ ไฟ โดย
อาการ อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด เพื่อ จะ หด มหัด ไม่ เสีย ค่า โดย ส่วน จะ
ต้อง ถูก ปรับ ไม่ เกิน กว่า ๕๐ บาท ขึ้น ไป

กล่าว ด้วย เงิน ที่ คืน ให้ แก่ ผู้ โดย ส่วน

โดย เหตุ ว่า ที่ นั่ง ใน รถ ไม่มี

ข้อ ๘ เมื่อ ผู้ โดย ส่วน ได้ ขอ ตัว แลว ครั้น มา ถึง รถ ไม่มี
ที่นั่ง จะ ไป ไม่ ได้ ผู้นั้น จะ ได้ เงิน ค่า ตัว คืน แต่ ต้อง ให้ เขา ตัว
ไป คืน แลว ร้อง ขอ ใน กำหนด ๓ ชั่วโมง ตั้งแต่ เวลา ที่ ได้ รับ ตัว ไป

ผู้ โดย ส่วน ทั้ง หด ยาย ที่ ได้ ขอ ตัว ขึ้น ดัง แลว แต่ ต้อง ไป ชำ ค่า
กว่า กำหนด ที่ แจ้ง อยู่ใน ตัว โดย เหตุ ว่า ไม่มี ที่ นั่ง ขึ้น นั้น ใน รถ ผู้
โดย ส่วน เหล่า นั้น จะ ได้ เงิน ซึ่ง เป็น ราคา ค่า ที่ นั่ง ที่ ผิด กัน นั้น กติบ

คืน เมื่อเวลาถึง ตัว คืน นั้น แต่ ของ บอกล กล่าวให้ ผู้ กัก กับ
รถ ทราบไว้ ก่อน เวลา ที่ รถ จะ ออก

กล่าว ด้วยการ ชน รถ แล ลง จาก รถ

เมื่อ เวลา ถึง รถ เดิน

ข้อ ๑๐ ถ้า คน โดย ส่วน ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด ชน รถ หรือ ลง จาก รถ
หรือ กระทบ การ เพื่อ ชน รถ หรือ ลง รถ ๆ หนึ่ง รถ ใด ใน เวลา รถ เดิน
หรือ ชน รถ ลง รถ ตาม ใน ที่ อื่น นอก จาก ข้าง รถ ที่ เทียบ อยู่ กับ ที่ จอด
หรือ ที่ ๆ เจ้า พนักงาน รถ ไฟ ใด จุด ทำ ไว้ สำหรับ คน ชน รถ แล ลง
จาก รถ หรือ เปิด ประตู เมื่อ เวลา รถ เดิน กัก ผู้ หนึ่ง จะ ต้อง ถูก
ปรับ มี จำนวน ถึง ๕๐ บาท

กล่าว ด้วย คน ไป กับ รถ เครื่อง จักร แต่ อื่น ๆ

ข้อ ๑๑ ถ้า คน หนึ่ง คน ใด ไป กับ รถ เครื่อง จักร รถ ใด ถ่าน หรือ
รถ พ่วง ที่ สำหรับ ใช้ ไฟ การ รถ ไฟ ไม่ ใช้ รถ สำหรับ คน โดย ส่วน เมื่อ
คน ไม่ มี น้ำ ที่ ๆ จะ ไป เช่น นั้น จะ ต้อง ถูก ปรับ ไม่ เกิน กว่า ๕๐ บาท
ขึ้นไป กับ จะ ต้อง ได้ ออก เสีย จาก ทาง รถ ไฟ ด้วย

กล่าว ด้วยการ สับ บุหรี่

ข้อ ๑๒ ถ้า ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด สับ บุหรี่ ใน รถ หรือ บน รถ ที่ ใด จุด
ไว้ สำหรับ เฉพาะ แต่ ผู้ ที่ ไม่ สับ บุหรี่ แล้ว จะ ต้อง ถูก ปรับ ไม่ เกิน
กว่า ๕ บาทขึ้นไป แต่ ถ้า ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด ชน สับ บุหรี่ เมื่อ คน ใด ทราบ

ความแล้วว่า ต้องห้ามเจ้าพนักงาน จะได้ ออก เสีย จาก รถ
แต่ จาก บริเวณ ของ ทาง รถไฟก็ได้

กล่าว ด้วย การ เมาส์มา

หรือ การกระทำ ให้ เป็น ที่ รำคาญ แก่ คน ขึ้น

ข้อ ๑๓ ถ้าเจ้าพนักงาน พบ เห็น ผู้หนึ่ง ผู้ใด เมาส์มา กระทำ
ให้ เป็น ที่ รำคาญ แก่ ผู้อื่น หรือ ประพฤติกิริยา ซึ่ง หรือ พุดจา
กา คำ ที่ ชั่ว หรือ หยาบคาย หรือ แกล้ง กระทำ อุ้ม ฉวย รบ กวน ไม่
ให้ คนอื่น ได้ ความ สบาย หรือ ดับไฟ จะต้อง ถูก ปรับ ไม่ เกิน กว่า ๑๐ บาท
ขึ้นไป กับ จะ เก็บ ริบ เขา ค่า โดย สำน ที่ จะ ได้ เสีย ไป แล้ว นั้น หรือ
ใบ เบิก ต้อง ที่ ได้ รับ แล้ว นั้น กับ จะ ได้ ออก เสีย จาก ทาง รถไฟ ด้วย

กล่าว ด้วย การ ทำ การ ชัด ขวาง

ต่อ เจ้า พนักงาน รถไฟ

ข้อ ๑๔ ถ้าผู้หนึ่ง ผู้ใด ตั้งใจ ทำ การ ชัด ขวาง ต่อ เจ้า พนักงาน
ผู้หนึ่ง ผู้ใด ใน การ ที่ เจ้า พนักงาน ผู้นั้น จะ รับ รวบรวม ใบ นำ ที่ ของ คน
อยู่ แล้ว จะต้อง ถูก ปรับ ไม่ เกิน กว่า ๕๐ บาท ขึ้นไป

กล่าว ด้วย การ ทำ การ ชัด ขวาง

ต่อ การ บอก ข่าว

ข้อ ๑๕ คน โดย สำน ผู้หนึ่ง ผู้ใด ไป เล่น ไป ลอด แล่ วน กับ เครื่อง
ต่าง ๆ ที่ กรม รถไฟ ได้ จัด ทำ ขึ้นไว้ สำหรับ บอก ข่าว ไป มา
ใน ระหว่าง คน โดย สำน แต่ เจ้า พนักงาน ผู้กำกับ รถ โดย เหตุ ที่

08/10/2566

ไม่จำเป็นแล้ว จะต้องถูกปรับไม่เกินกว่า ๕๐ บาทขึ้นไป

ข้อ ๑๖ ก่อด้วย การ กระทำ การ ขัด ขวาง รั่ว วย ต่อ ทาง
รถไฟ หรือ สิ่ง ของ ต่าง ๆ ที่ ใช้ สำหรับ ทำ การ คง มี โทษ ตาม
กฏหมาย อาญา โทษ หลวง

ข้อ ๑๗ ก่อด้วย การ ขวาง ปาลิ่ง ของ ไป ที่ รถ คง มี โทษ
คาม กฏหมาย อาญา โทษ หลวง

ก่ด้วย ชาย ขึ้น รถ

ที่ ได้ จด ไว้ เฉพาะ สำหรับ หญิง

ข้อ ๑๘ ชาย ผู้หนึ่ง ผู้ใด ขึ้น รถ หรือ เข้า ไป ใน ห้อง พัก หรือ
ที่ ซึ่ง ได้ จด ไว้ เฉพาะ สำหรับ หญิง โดยไม่มี ข้อ แก้ว อัน สมควร แล้ว
จะต้อง ถูก ปรับ ไม่เกิน กว่า ๕๐ บาทขึ้นไป กับ ทั้ง จะ รับ เอา เงิน ค่า
โดย ส่วน ที่ ได้ เสีย ไป แล้ว นั้น หรือ ค่า โย เบิก ต้อง ที่ ตน ได้ ขอ แล้ว
แต่ เจ้า พนักงาน รถไฟ จะ ได้ เสีย จาก ทาง รถไฟ ด้วย ก็ได้

ก่ด้วย การ ขัด ขึ้น ไม่ยอม ไป

จาก ห้อง รถ ซึ่ง เต็ม แล้ว

ข้อ ๑๙ คน โดย ส่วน ผู้หนึ่ง ผู้ใด ไม่ยอม ไป จาก ห้อง รถ ซึ่ง
เป็นที่ หวง ห้าม หรือ ห้อง ซึ่ง มี คน โดย ส่วน อยู่ เต็ม ครบ จำนวน อย่าง
มาก แล้ว หรือ ขัด ขัน กัน กาง มี ผู้ อื่น ผู้ ที่ ควร จะ เข้า ไป ได้
เขา ไป ใน ห้อง ที่ กรม รถไฟ ไม่ได้ หวง ห้าม ไว้ สำหรับ ผู้ ซึ่ง ห้าม นั้น
หรือ ห้อง ที่ ยัง ไม่มี คน โดย ส่วน เต็ม ครบ จำนวน อย่าง มาก ก็ ได้ จะต้อง

08/10/2566

ถูก ปรับ ไม่เกิน กว่า ๒๐ บาท ขึ้นไป

กล่าวด้วยกรมกรุก

ข้อ ๒๐ คนหนึ่งคนใดบกพรุกหรือเข้าไปโดยไม่ชอบธรรม ไนรดไฟ หรือใน เขตที่ ทาง รดไฟ เว้น แต่ที่ นั้น เป็นที่ ได้ จัด ไว้ สำหรับ มหาชน ทัวไป แลแล้ว จะต้อง ถูก ปรับ ไม่ เกิน กว่า ๑๐ บาท ขึ้นไป แล ถ้า ผู้นั้น ยัง ชด ชน อย เมื่อ เจ้า พนักงาน รดไฟ ร้อง ขอ ให้ ออก ไป แลแล้ว จะต้อง ถูก ปรับ ชน อีก ๕๐ บาท

กล่าวด้วยคนขับรถ

ข้อ ๒๑ คน ขับ รถ หรือ เกวียน ชน เด็ก คน ค่าง ๆ ข้าง ไต ๆ กัด หรือ รดอื่น ๆ กัด ใน เวลา ที่ อย ใน บริเวณ ของ ทาง รดไฟ ไม่ ประพฤติ ตาม คำ สั่ง เจ้า พนักงาน ไน ข้อ ชน ครอบ อย่าง หนึ่ง อย่าง ไต แล้ว จะต้อง ถูก ปรับ ไม่ เกิน กว่า ๑๐ บาท ขึ้นไป

กล่าวด้วย การ ปลด อย สัตว์ ให เดิน บน ทาง รดไฟ

ข้อ ๒๒ ถ้า คน หนึ่ง คน ไต ชน สัตว์ หรือ ปลด อย ให้ สัตว์ เดิน ผ่าน ทาง หรือ อย ใน ทาง รดไฟ นอก จาก เวลา แล คำ บล ที่ ๆ ไต กำหนด ไว้ แลแล้ว จะต้อง ถูก ปรับ จน ถึง สัตว์ ๕ บาท

กล่าวด้วย สัตว์ พาหนะ เทียบ อย ตาม ทาง รดไฟ

ข้อ ๒๓ เจ้า ของ สัตว์ พาหนะ ปลด อย ให้ สัตว์ พาหนะ ของ คน เทียบ อย ใน เขต ที่ ทาง รดไฟ คบ หนึ่ง คน ไต เมื่อ เจ้า พนักงาน พบ เห็น เขา จะต้อง ถูก ปรับ จน ถึง สัตว์ ๕ บาท ถึง คำ สั่ง

กล่าวด้วยการจำเป็นอย่างวิเศษแล้ว

ข้อ ๒๔ เจ้าพนักงานรถไฟจะไม่รับผิดชอบในการเสียหาย หรือ ขำรุดทรุดโทรม แต่ อันตราย อย่าง หนึ่ง อย่างใด ที่ จะเกิด ขึ้น แก่ สิ่ง ของ ต่าง ๆ แต่ เครื่อง ภาชนะใช้ ด้ย เดินทาง ซึ่ง เป็น ของ คน โดย ด้ย เอง หรือ ที่ คน โดย ด้ย นั้น เป็น ผู้ ระวัง รักษา นั้น เอง เว้น ใ้ แต่ เจ้า พนักงาน รถไฟ ด้ย รับ มอบ หมาย ด้ย ได้ ให้ โย เสร็จ ใ้ เป็น สำคัญ

กล่าวด้ย ความรับผิดชอบของเจ้าพนักงานรถไฟ

มีกำหนด เว้น ใ้ แต่ ด้ย การ ด้ย ประกัน

ข้อ ๒๕ (๑) เจ้าพนักงานรถไฟ ไม่ ด้ย รับผิดชอบ ใน เหตุ ด้ย เสียหาย หรือ ขำรุด ทรุด โทรม หรือ อันตราย อย่าง หนึ่ง อย่างใด ที่ เกิด ขึ้น แก่ สิ่ง ของ ต่าง ๆ ที่ มี ข้อ ด้ย ต่อ ไป นี้ หรือ จะ เบ่น ห้อ หรือ หับ เครื่อง บัง กัน อย่างใด ก็ ด้ย ซึ่ง มี ของ เหล่า นั้น อยู่ ใน นั้น คือ

(ก) ทองหรือเงิน จะเป็นเงินตราของตราหรือไม่มีตรา ก็ตาม จะเป็นรูปพรรณหรือไม่ใช่ของรูปพรรณ ก็ตาม

(ข) ของที่ขบขันต่าง ๆ

(ค) เสื้อผ้า แต่ เครื่อง บัง กัน รอย แต่ ใ้ ไป รัง ที่ ใ้ ด้ย ไป ด้ย ด้วย ทอง เงิน ซึ่ง ไม่ ใ้ เครื่อง ยศ หรือ อยู่ ใน ด้ย ด้ย เครื่อง ยศ ของ นาย ทหาร พล ทหาร ด้ย เรือ พนักงาน พด ะ ระ เวณ แต่ ขำ ราชการ ที่ ใ้ ไป ใน ราชการ ด้ย ยาม หรือ ด้ย ะ ระ เภศ ด้ย ซึ่ง เป็น ผู้ มี ด้ย ตำแหน่ง จะ ใ้ เครื่อง ยศ เหล่า นั้น

(ง) ใ้ ด้ย ด้ย พืช ด้ย พด ะ คย ต่าง ๆ แต่ เครื่อง ด้ย ระ ด้ย บั ด้ย ต่าง ๆ

- (ง) นาฬิกาพก นาฬิกาติดอก หรือนาฬิกา หุ่น ชนิดไป
- (จ) เครื่อง ปรักคณห์ ประกัน ของ หดวง
- (ฉ) ตัว ตรา หดวง ต่าง ๆ
- (ช) ตัว แลก เงิน ตัว สัญญา กำหนด ใช้เงิน ตัว แแบ่ง ไม้ต หรือ

ตัว รับ ประกัน สัญญา ใช้เงิน ต่าง ๆ

- (ซ) แผนที่ หนังสือ เขียน ต่าง ๆ แด หนังสือ ตีพิมพ์ ต่าง ๆ

(ฅ) รูปภาพ แด ลวด ตาย ทาสี รูป พิมพ์ด้วย แด สลัก รูป พิมพ์ หิน รูป ถ่าย รูป พรณ ตาย แด อย รูป สลัก หรือ ไม้ แด เครื่อง ต่าง ๆ ที่ ประดิษฐ์ ทำ ขึ้น โดย วิจิตร ต่าง ๆ

(ญ) เครื่อง อย แด เครื่อง แก้ว ต่าง ๆ ของ เกิดอบ หรือ ทำ ด้วย ศิลาต่าง ๆ ทุก อย่าง

- (ด) ใหม ที่ ทอ เปน ผืน ผ้า แลว แด ที่ ยัง ไม่ ได้ ทอ จะ มา ด้วย

กัณ กับ ของ อื่น ๆ หรือ มา ต่าง หาก

- (ต) ผ้า ห่ม กันหนาว
- (ถ) ผ้า โปรง แด ชน นก แล สัตว์ ต่าง ๆ
- (ท) ผืน
- (ธ) ของ ทำ ด้วย งา ช้าง ไม้ ตา หิน ฟองน้ำ ไม้ จันทน์
- (ณ) สมณ นาม นจันท์ แด นาม นหอม อื่น ๆ ที่ ใช้ ทำ เครื่องหอม
- (บ) หีบ เพง แล เครื่อง มือ วิชิตา ต่าง ๆ
- (ป) ของ อื่น ๆ ที่มี ราคา อย ซึ่ง ทำน เณ มา บัด ี ทร ทรง

โยธาธิการ จะ ประกาศ แจง ความ ใน หนังสือ ราชกิจจา เพิ่ม เติม ลง ใน

รายชื่อนี้ เมื่อตั้งของเหล่านี้ มีราคาเกินกว่า ๑๐๐ บาทขึ้นไป เว้น
 ไปได้แต่ราคาแต่ชนิดของ ๆ เหล่านี้ ห้อหรือมัดของเครื่องเหล่านี้
 ผู้ฝากจะได้แจ้งความให้เจ้าพนักงานตรวจตราตักม แต่ได้เสียเงิน
 ค่ารับประกัน หรือค่าทำขวัญที่รถไฟต้องระวัง เหตุอันตรายที่
 ขึ้นมากเกินกว่าที่เจ้าพนักงานได้กะไว้ เงินค่ารับประกัน แต่เงิน
 ค่าทำขวัญเหล่านี้จะต้องเสียให้แก่เจ้าพนักงานผู้รับ ที่กรมรถไฟได้คง
 ไว้โดยสมควร ให้เป็นผู้รับเงินนั้นแทนกรมรถไฟ แต่เมื่อผู้
 ใดตรวจตราหรือกระทำอย่างใดให้เห็นเป็นที่พอใจอยู่แล้วว่า ห้อ
 มัดเหล่านี้ มีของถูกต้องตามที่เจ้าของได้แสดง

กล่าวด้วยการห้อยหรือบนของแต่หมายสำคัญที่ห้อยต่าง ๆ
 ไม่เรียบร้อยแต่อื่น ๆ

(๒) เจ้าพนักงานรถไฟจะไม่รับผิดชอบ ในการเสียหายหรือ
 เป็นอันตรายอย่างหนึ่งอย่างใด ซึ่งเกิดขึ้นแก่ของซึ่งผูกมัดห้อยบน
 แต่หมายสำคัญ หรือซึ่งแจ้งแสดงชื่อคำตักแก่วัตถุที่ห้อยไม่พอ หรือ
 ไม่เรียบร้อยหรือมัดของต่าง ๆ รวมอยู่ด้วยกัน ซึ่งจะทำให้กระทบ
 กัน แต่เป็นอันตรายแก่ของในห้อยนั้น หรือของอื่น ๆ มากระทำ
 หรือทำให้ของอื่นแตกเป็นอันตราย หรือโดยฉะฉานนั้นไว้ เป็น
 มาในภาชนะไม้ดี หรือขัดไม่เรียบร้อย หรือโดยฉะฉานนั้นจะเสีย
 ไปเพราะการเนาเปื่อยขึ้นอย่างหนึ่งอย่างใดเลย

กล่าวด้วยการเสียหาย

หรืออันตรายที่เกิดขึ้นแก่ของที่ได้รับประกันไว้

(๓) ของที่เสียหาย ที่มีราคาพิเศษ ที่ได้ รับ ประกัน ดัง กล่าวแล้ว
ข้าง ต้น นี้ เสียหาย หรือ เป็น อันตราย ชั่วครุฑ หัก พัง ไม้ กัด เงิน
ค่าทำขวัญที่ เจ้า พนักงาน จะเสียไฉนนั้น จะไม่เกิน กว่า ราคาที่ ผู้ฝาก ได้
แจ้ง แสดงไว้แต่เดิม นั้น แล่น้ำที่ ๆ จะอันตราย ว่า ราคาที่ได้แสดงไว้
นั้น จะเป็น ราคา ของ นั้น จริง หรือ ไม่ จริง นั้น ถึง จะ ได้ ทำ หนังสือ
บอก กล่าว แสดงไว้ อย่างใด กัด ต้อง เป็น น้ำที่ ให้ ผู้ ร้อง ขอ ค่า ทำ ขวัญ นั้น
จะต้อง กระทำให้ ปราบ กฏ

กล่าว ด้วย กำหนด เวลา

ที่ สัม ควร จะ ร้อง ขอ ค่า ทำ ขวัญ

ข้อ ๒๖ เจ้า พนักงาน จะ ไม่ รับ ฟัง คำขอ ร้อง เอา ค่าทำขวัญ อย่าง
หนึ่ง ช่างใด นอกจากได้ ร้อง ขอ ภายใน กำหนด ๒ เดือน ตั้ง แต่
เวลา ที่ เกิด เหตุ ขึ้น เท่านั้น

กล่าว ด้วย ของ

ที่จะเกิดอันตรายหรือของเน่าเหม็น

ข้อ ๒๗ (๓) ห้าม มีให้ ผู้ หนึ่ง ผู้ ใด นำ ของ เน่าเหม็น หรือของ
ที่ จะ เป็น อันตราย ชั่วครุฑไฟไปเอง หรือให้ เจ้า พนักงาน รถไฟ นำเอาของ
นั้น ไปใน รถไฟ โดย ตำ พัง เป็น อัน ขาด

(๒) ห้าม มีเหตุหนึ่ง ผู้ใด เขา ของ อย่าง ที่ กล่าว นั้น ไป ด้วย
 ใน รถไฟ นอกจากได้แจ้ง ความ โดย ชัด เจน ให้ นายโรง พัก หรือ
 เจ้า พนักงาน รถไฟ ผู้ที่ดูแลกำกับ อยู่ใน ที่ ๆ คน ได้นำ เขา ของ ไป
 ขึ้น รถ นั้น ทราบ ชนิด ของ นั้น ก่อน หรือ ขอ มอบ หรือ สิ่ง ของ
 อย่าง นั้น ไป บน รถ รถไฟ เมื่อ คน ไม่ได้ หมาย ชื่อ บอก ชนิด ของ ให้
 แจ้ง ใจ ช่าง นอก ห้อ หรือ มิฉะนั้น ถ้าไม่ ได้ มี หนังสือ แจ้ง ชนิด ของ นั้น
 ให้ เจ้า พนักงาน รถไฟ ซึ่ง เป็น ผู้รับ ของ นั้น ทราบ ก่อน ไม่ได้ ทั้ง ดั้น

(๓) เจ้า พนักงาน รถไฟ ทุก ๆ คน อาจ ที่ จะ ไม่ ยอม รับ ของ เช่น
 ที่ กล่าว แลว เหล่า นี้ ขึ้น ใจ ใน รถ แต่ ถ้า เจ้า พนักงาน เหล่า นี้ ได้ ทราบ
 ความ ว่า ของ เหล่า นี้ ได้ รับ ใจ แลว โดย ไม่ได้ มี ผู้แจ้ง ความ ดัง นำ
 ตาม ที่ กล่าว ใจ ใน ตอน ๒ ของ นี้ แลว เจ้า พนักงาน อาจ ที่ จะ ไม่ ยอม
 พา เขา ไป หรือ หยัด ใจ ไม่ รับ สิ่ง อื่น ต่อ ไป ก็ได้

(๔) ถ้า เจ้า พนักงาน มี เหตุ ที่ นำ ดัง ใจ ว่า ของ เช่น ที่ กล่าว
 แลว มี สิ่ง หนึ่ง ดัง ใจ จะ มี อยู่ใน ห้อ อื่น หนึ่ง ซึ่ง เป็น ของ ยัง ไม่ มี ผู้แจ้ง
 ความ ดัง นำ ตาม ที่ กล่าว ใจ ใน ตอน ๒ ข้าง บน นี้ • เจ้า พนักงาน
 มี อำนาจ ที่ จะ ให้ เปิด ห้อ ของ นั้น ออก เพื่อ จะ ได้ ตรวจ ของ ใน ห้อ นั้น ได้
 กล่าว ด้วยการ ติกลับ เขา ดัง ของ

ที่จะเป็นอันตราขายของเน่าเหม็นขึ้นรถไฟ

๐๘/๑๐/๒๕๖๖
 ข้อ ๒๗ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดประพฤติขัดขึ้นข้อ ๒๗ ได้นำเขาของ
 ที่ จะ เกิด อัน ตราย แล ของ เน่า เหม็น ขึ้น รถไฟ หรือ เขา ของ ุอย่าง

นั้น มาฝาก หรือ มอบให้ บนทุก รถไฟก็ได้ จะต้อง ถูก ปรับ ตั้งแต่ ๕๐๐ บาท ถึง มา กับ จะต้อง รับผิดชอบ ใน เหตุ เสีย หาย แล อันตราย ทั้ง สิ้น ซึ่ง เกิด ขึ้น เพราะของ นั้น ไป ใน รถไฟ ทุก อย่าง

กล่าวด้วยคดีใด

กระทำอันตรายแก่ทรัพย์สินของ ๆ รถไฟ

ข้อ ๒๙ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดทำรถไฟหรือของอื่น ๆ ซึ่งเป็นของรถไฟ ให้เสียหายเหมือนเปราะอย่างหนึ่งอย่างใดก็ดี จะต้องถูกปรับให้ใช้ราคาของที่เสียหายไป กับจะต้องถูกปรับอีกด้วยตั้งแต่ ๕ บาท ถึง ๓๐ บาท

กล่าวด้วยการเกาะกุมผู้กระทำผิด

ข้อ ๓๐ เจ้าพนักงานแต่คนใช้ของกรมรถไฟ ต้องเป็นพระตุ้มแต่ให้คนทั้งปวงประพฤติตามข้อบังคับที่กล่าวมาข้างบนนี้ โดยเคร่งครัด แฉง แฉง แต่มีอำนาจที่จะเกาะกุมจับผู้กระทำผิดได้ เมื่อเป็นการจำเป็น

ข้อ ๓๑ การรับผิดชอบของเจ้าพนักงานรถไฟในสิ่งของทั้งสินนั้นพึงเข้าใจว่าจะหมดสิ้นเมื่อพ้น ๒๔ ชั่วโมง ตั้งแต่เวลาที่ของเหล่านั้นได้ส่งมาถึงโรงพักปลายทางที่จะส่งของนั้นไปแล้ว ต่อเวลานี้ไป ผู้เป็นเจ้าของจะต้องดูแลระวังรักษาเอาเองทั้งสิ้น แต่ถ้าของนั้นเจ้าพนักงานรถไฟจะได้เก็บเอาไว้ในโรงแล้วก็ได้ เจ้าของ

08/10/2566

จะต้องดูแลระวังเอาเองทั้งสิ้น

ข้อ ๓๒ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดได้กระทำความผิดต่อข้อบังคับเหล่านี้ กับไม่ยอมเสียค่าปรับใหม่ตามที่ได้ตราไว้ในข้อบังคับนั้นแล้ว จะต้องถูกจับนำมาขึ้นกระทรง ผู้มีหน้าที่เพื่อจะได้ชำระตามกฎหมาย พระราชทาน พระราชานุญาต ณวันที่ ๓ ตุลาคม วันโกสสินทร

เสนาบดี กระทรง โยธาธิการ

พิทยตามพฤคิศาตา

ผู้รับ พระราชานุญาต

ประกาศตั้งเจ้าพนักงานผู้จดทเบียนนงย

พระเจ้านอง ยา เซอ กรมหมื่นนเรศวรฤทธิ์ เสนาบดี กระทรง นครบาล ขอประกาศให้ทราบทั่วกัน ว่า

ตาม ข้อ ความใน พระราช บัญญัติ ว่าด้วย อังยี่ วันโกสสินทร ศก ๑๑๖ มาตรา ๓ ว่าด้วย เจ้าพนักงาน ผู้จดทเบียนนรตวพวกทตั้ง ชนเปนมุ เป็นช้อง นั้น เมื่อทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ตั้งให้ ผู้ใดรับตำแหน่ง จะได้ ประกาศ ชื่อ ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา ตาม ครัง ตาม คราวนั้น

บัดนี้ มีพระราชเสาวนีย์ ดำรัสเจ้าพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ผู้สำเร็จ ราชการแผ่นดินต่างพระองค์ ดำรัสเหนือเกล้าฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งให้ พระยาอินทราธิบดีสุทธพรวรของเมือง เจ้ากรม กษง ๓ระเวบ ขวา รับ ราชการใน ตำแหน่ง ที่ เจ้า พนักงาน ผู้จด ทเบียน

ศก ๑๓๖

หน้า ๑๕๕

ตาม พระราชบัญญัติ ใน มณฑล กรุงเทพ พระมหานคร ตั้งแต่วันที่ได้ออกประกาศนี้ เป็นต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑๖ ตุลาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๖ ฤาเปนวันที่ ๑๐๕๒๗ ในรัชกาล บัณฑิตนี้

พระราชกำหนดศุขาภิบาล

กรุงเทพ ฯ

รัตนโกสินทร ศก ๑๓๖

ศุภมัตถุ พระพุทธเจ้าต้นกาด เปน อดีตภาค ตัวงั่ว ๒๕๕๐ พระราชา บัณฑิตนี้ กาดเงินทศนิยม จุดศักราช ๑๕๕๗ ถูกถูกตั้งวัจฉระ กัดติกะมาศ กาศักษ อัฐมีถัด สิริยัคคีวัชร รัตนโกสินทร ศก ๑๓๖ พุคัจกายนมาศ ได้ฝั ดมะมาต่าห คุณพิศม ภูมวาว บัณฑิตนี้ รัชกาล ดิงสถิมะ ตั้งวัจฉระ อัฐฐะ มวุตยา ชิกะ บัณฑิตนี้ ตักตักระหะ ตะหัดสถิมะ พิวสเชตร ปริเนทกาดกำหนด

สมเด็จพระนางเจ้า เสด็จมา ณ กษี พระบรมราชินีนาถ ซึ่งสำเร็จราชการแผ่นดินต่างพระองค์ สมเด็จพระปรมินทร มหาจุฬาลงกรณ์ เสด็จนิทร เทพยมหา มงกุฎบุรุษย์ รัตน ราชา ราชวิวงษ์ วัจฉระ พงษ์ บริพัตร วัจฉะศิยราชนิกรโมตม เจ้าสุรินตบรมมหาจักรพรรดิราช ตั้งกาศบรมธรรมิก มหาราชา ชีราช บรมนารถพิวาร พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระคุณชรรวมอื้น ประเดวีฐ

เสด็จ ออก ณ พระที่นั่ง จักรกริมหาปราสาทบรมราชพิฆาน โดยเสด็จาน
 อุตสาหกรรม ภายใต้พระมหานพปตเสด็จครจักรเหนือรัตนบรยงก์ พร้อม
 ด้วยพระบรมวงษา นวงษ์เสด็จาตรีรัฐมนตรี อภิมนตรี กรวีชาติราช
 บริหาร ฝ่ายทหาร พลเรือน เฝ้าทูล ถอง ชูพระบาท มงกษ โดยกำหนด
 ตำแหน่ง เป็น อัน ตบกัน

จึง มี พระราชเสด็จนี้ ดำรัสเหนือเกล้า ๆ ให้ ประกาศให้ทราบ
 ท่วงกัน ว่า

ด้วยการ ศุขาภิบาล กรุงเทพ พระมหานคร นั้น เป็น การสมควร
 ที่ จะเตรียม การ ขึ้นไว้ แลจะได้ จัก การ ให้ สำเร็จ บริบูรณ์ เป็น แบบ
 คือไป เพื่อได้ บ้อง กันโรค ภัยอันตราย ของ มหาชน นั้น ทรง พระราช
 ดำริเห็น ว่า สมควร ที่ จะตั้ง ตั้ง เจ้าพนักงาน ศุขาภิบาล ขึ้น อยู่ใน
 บังคับบัญชา ของ เสด็จาตรีกระทรวง นคร บาท สำหรับ ให้ ได้ รับ ถง
 มีอ จัก การ รักษา ความ สะอาด บาง อย่าง ขึ้น ในทันที เพื่อ ที่ บ้อง กันโรค
 ภัยอันตราย ใน กรุงเทพ ๆ แลให้ สืบ ถอง ตรวจตรา การ ที่ เกี่ยว
 โยทางโรคภัย ของ มหาชน ท่วงไป เพื่อจะได้ ดำริ ทำ ชู บังคับ แล
 ทำ การ ต่าง ๆ ตาม ต้มยี่ตาม คราว อัน สมควร แก่ การ รักษา ความ สะอาด
 บ้อง กันไม่ให้ เกิดโรคภัย กับนี้จะ ให้ ได้ เป็นระเบียบเรียบร้อย แต่งตาม
 ให้เป็นที่ เจ็บใจ ท่วงไป ลงอดเขต แฉวง พระนคร นั้น

จึง ทรง พระราชเสด็จาโปรดเกล้า ๆ ให้ ทราพระราช กำหนด ขึ้นไว้ คือ
 ไป ดังนี้

หมวดที่ ๑

ว่าด้วย ตั้ง เจ้า พนักงาน แพทย์ สำหรับ ตรวจโรค กับ ช่างใหญ่ (เอนยีนเนีย) สำหรับ ตรวจ รักษา ความ ผิดอาด บัอง กัน โรค กับ ช่างนำ แต่ นำ ที่ ของ เจ้า พนักงาน ทวี ด้อง แต่ ตั้ง กรม ศุขากิบาท กรุง เทพ ฯ มาตรา ๑ ให้ เดี้นาบตี กระทรวง นคร บาท เลือคน ผู้ ที่ ดัด ควรบ เปน เจ้า พนักงาน ศุขากิบาท เพื่อ พระราช ทาน พระบรม ราชานุญาต ตั้ง ขึ้น ใน ตำแหน่ง ด้อง นาย ตำแหน่ง หนึ่ง — เปน เจ้า พนักงาน แพทย์ ศุขากิบาท ตำแหน่ง หนึ่ง — เปน เจ้า พนักงาน ช่างใหญ่ (เอนยีนเนีย) ศุขากิบาท ขึ้น อยู่ใน กระทรวง นคร บาท แต่ ให้ กำหนด เงิน เดือน แล เงิน ค่า ใช้ ด้อย สำหรับ ตำแหน่ง นั้น เพื่อ พระราช ทาน พระบรม ราชานุญาต ด้วย

มาตรา ๒ เจ้าพนักงานแพทย์ศุขากิบาทนั้น ให้ อยู่ใน บังคับบัญชา ของ เดี้นาบตี กระทรวง นคร บาท มี ช่างนำ แต่ นำ ที่ สำหรับ ตรวจ แล จัด สรรพการ ที่ เกี่ยว เนื่อง ใน การ ซึ่ง จะ ต้อง กระทำ ตาม ข้อ บังคับ ใน พระราช กำหนด ที่ได้ คราว ใจ แล ดู หรือ ที่ จะ ครว ขึ้น ค่อ ไป ภาย นำ ใน การ รักษา ความ ผิดอาด ให้ ตี ขึ้น กัน โรค ภัยอันตราย ของ มหาชน แต่ ให้ ทำ รายงาน แจ่ง ผล ของ การ ที่ได้ ตรวจ แล จัด การ นั้น ดำริ ให้ การ ต่าง ๆ ที่ เห็น ควร จะ ต้อง จัด ทำ ขึ้น เพื่อ เปน การ บำรุง ความ บัอง กัน โรค ภัยอันตราย ของ มหาชน ขึ้น เดี้นาบตี เปน คราว ๆ แล ทั้ง ต้อง ออก ความ เห็น แนะนำ กับ กระทำ การ ช่วย ใน การ แพทย์ ต่าง ๆ อัน เกี่ยว

เนื่อง ในราชการ ของ กระทรวง นคร ชาติ ในเวลาเมื่อเสนาบดี จะ ให้
กระทำ นั้น ด้วย

มาตรา ๓ เจ้าพนักงานช่างใหญ่ (เอนยีนเนีย) ศุขามิบาล นั้น
ให้ อยู่ในบังคับบัญชา ของเสนาบดี กระทรวง นคร ชาติ มีอำนาจ แด
หน้าที่สำหรับ ตรวจ แด จัด ตั้งรพการ อัน เกี่ยวเนื่อง ด้วย การ ทำ การ การ
บำรุง รักษา การ เบียดเบียนแปลง หรือ ซ่อมแซม แห่ง การ ปลูกสร้าง
ที่ได้ ทำ ขึ้น แล้ว หรือ ที่ จะ ทำ ขึ้น แล้ว หรือ ที่ จะ ทำ ขึ้น คือ ไป ใน กทม. ซึ่ง
ซึ่ง เกี่ยว เปน การ เกี่ยว แก่ การ รักษา ความ ปลอดภัย บ่ง กันโรค เปน ต้น
ว่า คลาต โรงฆ่าสัตว์ ที่ ทำ การ ดูปน้ำ ที่ อายน้ำ โรงซักผ้า ที่ ถ่าย
อุจจาระ ที่ ถ่าย บัดต่างะ ร้าง ถ่ายน้ำ ร้าง ถ่ายโลโคกรก การ ท่อน้ำ แด
การ ต่าง ๆ สำหรับ ขนโลโคกรก อุจจาระ แด ขยะมูลฝอย การ ทำ ที่ ซึ่ง
ไม่ มีความ ปลอดภัย ให้ สัตว์ ชัน การ ชำระ แด รด น้ำ ถนน แด ล้าง ร้าง
โลโคกรก การ กวาด ถนน แด ขน เครื่อง โลโคกรก แด สิ่ง ที่ เปน ที่ รำคาญ
ต่าง ๆ เปน ต้น

เจ้าพนักงานช่างใหญ่ (เอนยีนเนีย) ศุขามิบาล ต้อง ทำ รายงาน แจ้ง
ผล ของ การ ที่ได้ ตรวจ แด จัด ชัน เหล่า นี้ ขึ้น ต่อ เสนาบดี กระทรวง นคร ชาติ
เปน คราว ๆ แด ต้อง ร้าง แบบ อย่าง การ ต่าง ๆ ท่าง บประมาณ จำนวน
เงิน ที่ การ นั้น บางเมื่อที่ จะ ต้อง รับ เหมมา สำหรับ การ ทำ การ อย่าง ได ๆ
ใน การ รักษา ความ ปลอดภัย บ่ง กันโรค ภัยอันตราย ตาม การ ที่ เสนาบดี จะ
สั่ง ให้ ทำ นั้น ด้วย

มาตรา ๔ ให้เจ้าพนักงานแพทยกับช่างใหญ่ (เฮนยีนเนีย) ศุขาภิบาล
 ประชุมพร้อมด้วยเสนาบดีกระทรวงนครบาลเป็นประธาน ในเมื่อเสนาบดี
 จะเห็นสมควรนัดประชุม ซึ่งจะมีต่อมาไปเป็นคราว ๆ เพื่อปรึกษา
 การศุขาภิบาล ให้เจ้าพนักงานแพทยกับช่างใหญ่ (เฮนยีนเนีย) ชี้แจง
 ความเห็นตามหน้าที่ของกรมศุขาภิบาล ในข้อความต่าง ๆ อันจำเป็น
 ที่ต้องมีคำแนะนำของเจ้าพนักงานแพทยแก่ช่างใหญ่ (เฮนยีนเนีย)
 นั้น ถ้าเรื่องที่ปรึกษาเจอนำที่กัน เจ้าพนักงานแพทยกับช่างใหญ่
 (เฮนยีนเนีย) ศุขาภิบาลมีความเห็นไม่ตองกัน เสนาบดีจะเป็นผู้ตัดสิน
 ให้เป็นการตกลง โดยได้รับความแนะนำผู้อื่น ซึ่งเสนาบดีจะเห็น
 สมควรหาข้อใด ถ้าข้อความที่ปรึกษา เจ้าพนักงานทั้งต้องม
 ความเห็นตองกัน แต่เสนาบดีมีความเห็นต่างไป ต้องนำเรื่องนั้น
 ขึ้นกราบบังคมทูลพระกรุณา ทราบใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท

มาตรา ๕ เมื่อเสนาบดีกระทรวงนครบาลจะขอพระราชทานพระ
 บรมราชาัญญาต ออกรักษาข้อบังคับ สำหรับการศุขาภิบาลที่คิดขึ้น
 ใหม่ก็ดี แก่ข้อความหรือเด็กก่อนข้อบังคับที่มีอยู่แล้วก็ดี หรือ
 คิดทำการปลูกสร้าง อย่างใดอย่างหนึ่ง สำหรับกรมศุขาภิบาลนั้น ก็ต
 ให้นำข้อความเห็นของเจ้าพนักงานแพทยหรือช่างใหญ่ (เฮนยีนเนีย)
 ศุขาภิบาล 08/1 ตกลงเรื่องที่เกี่ยวข้องในหน้าที่ของฝ่ายใดหรือทั้งต้องฝ่ายนั้น
 ทูลเกล้าฯ ถวาย ทราบใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาทด้วย

มาตรา ๖ เมื่อมีการรับเหมา เพื่อทำการ ช่าง หนึ่ง อย่างใด หรือ เพื่อรับจัดตั้ง ของ หรือ สิ่ง สิ่งใด ๆ สำหรับทำการ ทั้ง ปวง อัน เกี่ยว ใน การ ศุขาภิบาล ต้องจ่ายค่าเงิน เกิน กว่า ๓๐๐ บาทขึ้นไปแล้ว ต้อง ทำ เป็น หนังสือ ให้ เสนอ บัด กระทรวง นคร ชาติ ดัง นาม ด้วย แต่ใน

หนังสือรับเหมา นั้น ต้องแจ้ง รายละเอียด คือ

- ข้อ ๑ ระบบการ หรือ นวัตกรรม ที่จะทำ หรือ ของ ที่ จะจัดตั้ง
- ข้อ ๒ วัสดุ สิ่ง ของ ที่ จะต้องใช้
- ข้อ ๓ จำนวน ราคา เงิน ค่าจ้าง ทำ การ หรือ ค่า ของ สิ่ง นั้น ๆ
- ข้อ ๔ กำหนด เวลา ที่ ทำ การ หรือ ทำ นวัตกรรม นั้น ๆ จะให้แล้ว

หรือ เมื่อใด จะส่ง สิ่ง ของ ให้ ครบ

- ข้อ ๕ ค่าปรับใหม่ ใน การ ที่ ทำผิด ข้อสัญญาเหมา นั้น ด้วย

มาตรา ๗ เจ้าพนักงาน แพทย์ แล ช่างใหญ่ (เอนยินเนีย) ศุขาภิบาล ทำ การ โดย ต่าง หาก กัน หรือ รวม กัน อย่างใด อย่าง หนึ่ง ก็ดี อยู่ใน หน้าที่ ได้ บังคับ บัญชา ของ เสนอ บัด กระทรวง นคร ชาติ ซึ่ง จะได้ บังคับ กรม ศุขาภิบาล ให้ มี เจ้าพนักงาน ผู้ช่วยราชการ เปน ตน ว่า ดำรง อด ช่าง ร้อง (ผู้ช่วย เอนยินเนีย) คน ทำ เสนอ ที่ ช่าง เขียน แบบ ตัวอย่าง คน แปล หนังสือ ดำม เสนอ และ คนงาน ต่าง ๆ นั้น ให้ เสนอ บัด กระทรวง นคร ชาติ กำหนด จำนวน จัด ขึ้น จำเพาะ การ กรม ศุขาภิบาล ทำ ำณูชี้ จำนวน คน แล เงิน เดือน ค่า ใช้ ส่วย เบ็จ เสรี จ นำ ขึ้น กราบ บังคม ทูล พระกรุณา ขอ พระราช ทาน พระบรม ราชานุญาต เปน คราว ๆ ที่ จัด การ ไป

02/10/2366

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยการศึกษาบิดักำหนดให้จัดให้ดังนี้

มาตรา ๘ การรักษาความสะอาดให้ดีขึ้น เพื่อป้องกันโรคมัยนัครายให้ลงมือจัดให้เป็นไป ในเวลาเร็วที่สุดที่จะเป็นไปได้ ในกรุง เทพ ... นั้น ตั้ง รวย การ กำหนด ต่อไป นี้ คือ

ข้อ ๑ การ ทะลาย ชยะเชื้อ มุต ฝอย

ข้อ ๒ การ จัด เว็จ ที่ ถ่าย อุจระ แด มัสสัดาวะของ มหา ชน ทั่วไป

ข้อ ๓ จัดการห้ามต่อไปในภายหน้าอย่าให้ปลุกสร้าง หรือซ่อมเรือน

โรงที่จะเป็นเหตุให้บังเกิดโรคได้

ข้อ ๔ ชน ย้าย สิ่ง โสโครก แด สิ่ง ที่ รำคาญ ของ มหา ชน ไปให้พ้น เลี้ย

ตอน ๑ การทะลายชยะเชื้อมุตฝอย

มาตรา ๘ เส้นาบตี กระทรวง นคร บาด เป็น ผู้กำหนัดให้ กรม

ศึกษาบิดักำหนด ให้เห็น สุ่มควร ซึ่ง จะได้ ทำ ตาย เลี้ย บรรดา

กอง ชยะเชื้อ มุต ฝอย เป็น อัน มาก ที่ มี อยู่ ใน เวลา นี้ ตาม ถนน หดวง

หรือ ทาง เคน แด ตาม ริม ฝั่ง แม่น้ำ หรือ คัดอง ต่าง ๆ ภายใน พระนคร

ให้ ตัด น้อย สั้น ไปโดย ลำดับ แด การ ที่จะ ให้ เป็น ไป ได้ ตาม กถำ แด แล ให้

เส้นาบตี กับ เจ้า พนักงาน ข้าง ใหญ่ (เอนยิน เนี้ย) ศึกษาบิดักำหนด จัด เป็นการ

จ้าง เหม่า ให้ ผู้ ที่ รับผิดชอบ ให้ ผู้ ที่ รับผิดชอบ ชน ชยะเชื้อ มุต ฝอย ไป ใน

เวลา มี กำหนัด โดย ชยะเชื้อ มุต ฝอย หรือ บันทุก เรือ ไป ทั้ง ใน ตำบล ที่ นอก

พระนคร ซึ่ง ได้ หา หรือ ด้วย เจ้า พนักงาน แพทย์ ศึกษาบิดักำหนด ให้ เลือก

กำหนดแล้ว ว่าไม่เกิดเป็นเครื่องเดือตรอน แต่เป็นคำบดที่จะได้จัดการ
เมฆขมเยื่อ มุตฝอยนั้น โดยทางที่จะไม่ให้เกิดอันครายได้ต่อไป แต่
มุตเท่าของขมเยื่อนั้น ถ้าจะใช้ให้ ไช้ถมที่ถ่มควย

มาตรา ๓๐ บรรดาที่ทิ้งปวงซึ่งในเวลานี้มีของใส่ใส่โครกทับถม
อยู่นั้น ให้เจ้าพนักงานแพทย์ศุขาภิบาล แนะนำให้จัดการที่จำเป็น
มองกัน เพื่อจะไม่ให้เป็นเหตุเกิดโรคขึ้นได้

มาตรา ๓๑ ให้กรมศุขาภิบาลจัดตั้งสำหรับจะได้อบรมฝอย หรือ
ของเบือนเปรอะมุตเท่า แต่ขมเยื่ออันเป็นภาชนะเขื่อนได้ หรือของ
ขยุ้นประจำที่ในพระนครหลาย ๆ แห่ง สำหรับได้ทิ้ง บรรดาสิ่งใส่โครก
ที่กล่าวแล้วนั้น ชั่วสมัยหนึ่ง หรือจัดให้มีเกวียนเดินไปทั่ว ๆ พระ
นครทุกวัน เป็นกำหนดเดวราบ บันทุกบรรดาสิ่งใส่โครกนั้น นำไป
ทิ้งยังตำบลที่กล่าวมาแล้ว

เมื่อมีเกวียน หรือสิ่งสำหรับรับรับของใส่โครกจัดไว้สำหรับ
ถนน หรือที่ตำบลใดในพระนครแล้ว ผู้ใดผู้หนึ่งเอาของใส่โครก
ทิ้งเอง หรือใช้ให้ไปทิ้ง หรือยอมให้ทิ้งลงในถนน หรือที่ตำบล
นั้น นอกจากเกวียน หรือสิ่งสำหรับรับรับนั้นแล้ว ผู้นั้นมีความผิด
ต้องมีโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่า ๑๖ บาท

เว้นเสียแต่ถ้าผู้ใดผู้หนึ่ง เอาของที่กล่าวไว้ใน มาตรา ๑๒ ขย
๓ นั้นทิ้งเอง หรือใช้ให้ไปทิ้ง หรือยอมให้ทิ้งลงในถนน หรือใน
เกวียน หรือในสิ่งสำหรับรับรับของใส่โครกนั้นแล้ว ผู้นั้นมีความผิด
ต้องมีโทษปรับเป็นเงินไม่เกินกว่า ๑๖ บาท

มาตรา ๑๒ ข้อ ๑ ถ้าเจ้าพนักงานแพทย์ศุขาภิบาลยื่นรายงานให้กรมศุขาภิบาล จดหมายบอกกล่าวไปยังผู้หนึ่งผู้ใด ที่ทำการค้าขายตั้งโรงไม่ซั่มส์ หรือโรงทำงาน หรือตั้งโรงเลี้ยงสัตว์พาหนะอย่างหนึ่งอย่างใด มีม้าแต่โค กระบือ เป็นต้น หรือที่เลี้ยงแกะแพะ สุกร หรือเป็ดไก่ในเขตพระนคร กำหนดให้ย้ายสิ่งได้โครถต่าง ๆ ที่เกิดจากกรรที่ท่า หรือเกิดจากที่เลี้ยงสัตว์อยู่นั้น เป็นคราว ๆ ไปด้วย ถ้าผู้ใดรับจดหมายบอกกล่าวนั้นไม่กระทำตาม ผู้นั้นย่อมมีความผิดทีเดียว เจ้าพนักงานไม่ต้องมีจดหมายบอกกล่าวตักเตือนอีก ให้ตั้งโทษอาบัติผู้นั้นวันหนึ่งเป็นเงินไม่เกิน ๑๐ บาท ทุก ๆ วันไป ในเวลาซึ่งไม่ทำตาม คำนี้น

ข้อ ๒ เนื้อข้างใหญ่ (เอนบินเหน็บ) ศุขาภิบาลยื่นรายงานว่าควรระงับจ้างต่อผู้หนึ่งผู้ใด เพื่อทำการขนมูลสัตว์หรือสิ่งได้โครถขึ้นเกิดจากสุกร หรือเกิดจากดินคี่ หรือเกิดจากโรงเลี้ยงสัตว์ หรือเกิดจากเรือกลสวน ไปจากที่แห่งใดแล้ว กรมศุขาภิบาล จะรับจ้างเหมาต่อผู้ใด เพื่อขนของได้โครถที่กล่าวไปจากที่ของผู้นั้นก็ได้ แต่ให้มีกำหนดข้อสัญญาที่เหมาะสม กับจำนวนเงินค่าจ้างแต่ละเวลาที่จะให้แล้วเสร็จจตั้งนั้นไปอย่างใดอย่างหนึ่ง igit แต่เสนาบดีจะเห็นควร

ตอน ๒ การจัดเวทีที่ถ่ายอุจจาระ แด่ บั๊ตส์สำวะของ มหาชน ทั่วไ
 มาตรา ๑๓ ข้อ ๓ ให้กรมศุขาภิบาล ปรึกษาพร้อมด้วย
 เจ้าพนักงาน แพทย์ กับช่างใหญ่ (เชนยีนเนีย) ให้ มีเวที ที่ ตำบล อัน
 สมควร สำหรับ ราษฎรถ่ายอุจจาระ แด่ บั๊ตส์สำวะได้ โดยสะดวก ไม่เป็นที่
 เด็ดร้อน แด่จัดการ รักษา แด่ชำระให้เรียบร้อยทุก ๆ วัน

ข้อ ๒ อนึ่ง กรมศุขาภิบาล จะออกใบอนุญาต ให้ตั้ง เวที สำหรับ
 มหาชน เข้า ถ่ายอุจจาระ ตามแต่ เจ้าพนักงาน จะเห็น สมควรก็ได้

มาตรา ๑๔ ข้อ ๑ ถ้า เจ้าพนักงาน แพทย์ กับช่างใหญ่ (เชนยีนเนีย)
 ศุขาภิบาล มีความเห็น ว่า เวียนโต คัดโต หรือ ที่ บ้าน โต ที่ จะตั้ง ให้ มี
 เจริญ ชื่นใหม่ หรือ ตั้ง เพิ่ม เต็ม ชน คัด ใน ที่ ตก ตก กับ เวียน คัด
 หรือ บ้าน แห้ง โต ๆ ให้กรม ศุขาภิบาล มีหนังสือ แจ้งความ ไปยัง ผู้เจ้า
 ของ ที่ นั้น ๆ ให้จัดตัว เจริญ เช่น ต้อง การ นั้น ให้แล้ว ภายในกำหนด
 ตาม สมควร

ข้อ ๒ ถ้าผู้ใดที่ ได้ รับ หนังสือ แจ้ง ความ ให้จัด การ ดังที่กล่าว แล้ว
 ไม่กระทำตาม ผู้นั้น มีความผิด ต้อง มีโทษ ปรับ เป็น เงิน ไม่เกิน
 กว่า ๓๐ บาท แต่ทั้ง ต้อง ปรับ อีก ไม่เกิน กว่า ๑๐๐ ๕ บาท ทุก ๆ
 วัน ใน เวลา ซึ่งไม่ทำ ตาม จดหมาย นั้น ด้วย

มาตรา ๑๕ ให้ได้มาบัตั้กระทรวง นคร มาต ปรึกษาพร้อมด้วย
 เจ้าพนักงาน แพทย์ กับช่างใหญ่ (เชนยีนเนีย) ศุขาภิบาล ข้อ ๑
 บังคับ ใน การ จัด ณ อุจจาระไปทิ้ง เพื่อ จะชัก จูง ไม่ให้ เกิด ทุจจาระ ลง ใน
 คดอง แม่น้ำ ใน รวงน้ำ แด่ ตาม เหน ทาง ต่อไป

ตอน ๓ การจัดห้ามต่อไปในภายหน้า อย่าให้ปลุกสร้าง หรือ
ซ่อมเรือนโรงที่จะเป็นเหตุให้บังเกิดโรคได้

มาตรา ๑๖ ข้อ ๓ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใด คิดจะปลุกสร้างหรือต่อ
เติมเรือนโรงใด ๆ ภายหลังจากเมื่อประกาศให้ใช้พระราชกำหนดคณิน
แล้วจะต้องมีหนังสือแจ้งความคิดที่จะทำนั้น ไปยังกรมศุขาภิบาล
กับยื่นแบบตัวอย่างอธิบาย คือ

ประการที่ ๑ ระบุรากและระดับพื้นชั้นต่ำที่สุดนั้น จะกำหนด
สูงเท่าใด

ประการที่ ๒ ถ้าเรือนจะมีเฉียงด้วย ให้แจ้งระดับพื้นแต่สูง
เพียงใด

ประการที่ ๓ จะจัดการถ่ายน้ำอย่างไร

ประการที่ ๔ แบบตัวอย่างด้านหน้าเรือนนั้น จะทำเป็นอย่างไร

กับทั้งขออธิบายรายการที่จะคิดทำแต่จะทำด้วยสิ่งใดด้วย
แต่ผู้ที่จะปลุกเรือนนั้น จะต้องทำตามคำสั่งของกรมศุขาภิบาล
ทุกสิ่งทุกอย่าง อันที่ควรได้นำให้ปฏิบัติตามพระราชกำหนดนี้ สร้าง
แต่ทั้งตามกฎข้อบังคับใด ๆ ซึ่งจะได้ตั้งขึ้น เป็นการเนื่องจากพระ
ราชกำหนด เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปลุกสร้าง หรือต่อเติมคอกเรือนโรง
ที่จะเป็นอันตราย แต่เป็นที่ประกอบให้เกิดโรคแก่ผู้อยู่ หรือแก่
เพื่อนบ้านใกล้เคียง หรือรูปเรือนภายนอกจะไม่งดงาม สัมกับที่ทาง
ถนน หรือตำบลที่จะสร้างนั้น

ข้อ ๒ คำที่ว่า ปลุกสร้าง หรือ ต่อเติม ตึก เรือน โรง
 นั้น ให้เข้าใจว่า การเพิ่มเติม หรือ การเปลี่ยนแปลง อย่างใด ๆ
 ซึ่งตลอดถึง ทำ รากใหม่ หรือ เพิ่มเบ้อง บนใหม่บน รากเก่า หรือ
 แปลง ตึกโรง ที่ไม่ได้ ทำไว้สำหรับ ให้ คน อยู่แต่ เดิม มา เป็นที่ สำหรับ
 คนอยู่ หรือแปลงตึก เรือนโรง อันแต่แรกได้ ปลุกไว้เป็น หาดง เดียว ให้
 กลาย เป็น หาดง หลัง

มาตรา ๓๗ ถ้า การ ปลุกสร้างใด ๆ อย่าง ที่ได้กล่าว แล้ว ใน
 มาตรา ข้าง บน นั้น ลง มีชื่อ ทำ หรือ ปลุกสร้าง ขึ้น โดยไม่ได้แจ้ง ความ
 หรือส่ง แผน ที่ อธิบาย ข้อ ความ ตาม ที่ กล่าว แล้วนั้นก็ได้ หรือทำการ
 ขัดขึ้น ผิดต่อ ความ แนะนำ อัน ถูก ต้อง ด้วย กฎหมาย ซึ่ง กรม คุษา
 ภิบาลส่งไป ในเวลาใด ๆ ก่อนต้น กำหนด ๓๐ วัน นับ แต่วันมีจุด
 หมายแจ้ง ความ ไป นั้น ก็ได้ หรือ กระทำ การใด ๆ อัน ผิดต่อพระราช
 กำหนด นี้ หรือ ผิดต่อ กฎ ข้อ บังคับ อัน เนื่อง ใน พระราช กำหนด นี้ ก็ได้
 หรือ ถ้า จะทำ ควร เปลี่ยน แปลง ให้ ผิดไป จาก แบบตัว อย่าง แต่คำ อธิบาย
 รายการ ที่ กำหนด จะทำ อัน กรม คุษาภิบาลได้ ตรวจ เห็น ชอบด้วย แล้ว นั้น
 นอกจากได้รับ อนุญาต ด้วย หนังสือ นั้น ก็ได้ ผู้ที่ ขัดขึ้น ทำ การ ปลุกสร้าง
 ตึก เรือน โรง นั้น มีความ ผิด ต้อง มีโทษ ปรับ เป็น เงิน วัน ละ ๓๐ บาท
 ทุก ๆ วันไป กว่า จะกระทำ การ เปลี่ยน แปลง ให้ ถูก ต้อง หรือ ทำ
 ดาย ตึก เรือน โรง ซึ่งได้ ทำไม่ถูก ต้อง นั้น ลง เสีย แต่อย่างไร ก็ได้ถ้า
 กรม คุษาภิบาล ไม่ได้ มีหนังสือ ออก ความ เห็น อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด ภาย

08/10/2566

ไป ๓๐ วัน ตั้งแต่ได้แจ้ง ความแต่ ยื่นแบบแผน ที่ทั้ง คำอธิบาย ดังกล่าว มาใน มาตรา ๑๖ แล้ว ก็ให้ ปลุกสร้างตึกเรือนโรง ตามแบบอย่าง ที่ยื่นไว้ ได้ โดยไม่มีความผิด

มาตรา ๑๘ ห้ามไม่ให้ ผู้ใด ๆ ปลุกสร้าง ตึก เรือน โรง อย่างใดอย่างหนึ่ง อันมุ่ง หลังกา หรือ ทำฝาด้วยแฝก หรือ ไม้ไผ่ หรือ เตื่อ หรือ จาก หรือ ของ อัน เปน เชื้อไฟ อันใน ระยะใกล้ กว่า ๓๐ วา จาก เรือน หลัง อื่น หรือ แลว ถนน นอก จาก มี หนังสือ อนุญาต แต่ กรมศุขาภิบาล

ถ้า ผู้ใด ผู้หนึ่ง ทำ ความผิด ขัดต่อ มาตรา นี้ ต้อง มีโทษ ปรับวันหนึ่ง เปน เงิน ไม่เกิน กึ่ง ตำลึง ทุก ๆ วันไป กว่า จะ ได้ หรือ หลังกา หรือ ฝาด ที่ ทำผิด ต่อ พระราช กำหนด นั้น ด้วย

มาตรา ๑๙ ตึก เรือนทุก ๆ หลัง ที่ จะ ได้ ตั้ง มีตสร้างใหม่ ภาย หลัง ประกาศให้ ใช้ พระราช กำหนด ตอน นี้ แล้ว เปน ตึก เรือนสำหรับ จะ ใช้ เปน ที่ ให้ คน อยู่ ทั้ง หมด หรือ แค เฉพาะ ส่วน กิตติ ถ้า กรมศุขาภิบาล ไม่ได้ อนุญาต ให้ ทำ อย่าง อื่น ใจ แล้ว จะ ต้อง มีที่ว่าง ระหว่างข้าง หลัง เรือน ต่อ ติด เปน บริเวณ ของ ตึก เรือน นั้น มีกำหนด ดัง นี้ ต่อไป คือ

ถ้า ตึก เรือน สูง ไม่ มาก กว่า ๒ ชั้น ต้อง มีที่ว่าง หลัง ตึก เรือน ไม่น้อย กว่า ๒ วา ถ้า ตึก เรือน สูง ๒ ชั้น ต้อง มีที่ว่าง หลัง ตึก เรือน ไม่น้อย กว่า ๓ วา

08/10/2566

ในที่ว่าง ที่กล่าวแล้วนี้ ไม่ให้ มีการปลูกสร้างอย่างใด นอกจาก
เจดีย์ ที่อาบน้ำ คราว เด็ดโรง มา ซึ่ง จะต้อง ทำ ไม่ให้ สูง กว่า ระดับเพดาน
ห้อง พน ชั้นล่าง ของ ตึก เรือน นั้น แต่ ที่ ว่าง นั้น ต้อง ให้ มี ศาลกต ด้านของ
ตึก เรือน (ไม่ ต้อง เติบโต ผนัง ตึก ข้างหลังก็ได้)

ตอน ๔ การ ขนย้าย สิ่งใด ใดครก ที่ ราคาคง ให้ พน เสีย

มาตรา ๒๐ กรม ศุขาภิบาล จะต้อง จัด การ ให้ ขน ย้าย สิ่ง ซึ่ง
เป็นที่ ราคาคง แต่ ซึ่ง จะ ทำให้ เกิด โรค หรือ อื่น ตราย ได้ แก่ มหาชน นั้น
ไป เสีย ให้ พน จาก ถนน หลวง หรือ จาก ที่ ของ เอก ชนม์ ใด ๆ ตาม
อำนาจ หน้า ที่ ของ กรม ศุขาภิบาล อัน ต้อง ด้วย กฎหมาย แต่ ถ้า จำ เปน
แล้ว ให้ พอง ผู้ กระทำ ผิด ละเมิด ต่อ มาตรา ใด มาตรา หนึ่ง ใน พระราช
กำหนด นี้ ยัง โรง ศาล ด้วย แต่ อีก ประการ หนึ่ง ให้ กรม ศุขาภิบาล มี
หน้าที่ ๆ จัด รักษา ถนน ทางน้ำ รวงน้ำ ทรอกทาง ศาลง แต่ ใด ๆ
ให้ เรียบ ร้อย อย่า ให้ รก ใด ใดครก เบน เบน ะได้

หมวดที่ ๓

ว่าด้วยกฎข้อบังคับ

ที่จะขยายจังหวัดการศุขาภิบาลให้กว้างขวางต่อไป

มาตรา ๒๑ ข้อ ๓ เมื่อ เสด็จ มา บัด ักระทรง นคร บาท ได้ ประชุม
ปลุกษา พร้อม กับ เจ้า พนักงาน แพทย์ แต่ ข้าง ใหญ่ ศุขาภิบาล ตั้ง ได้ กำหนด
ไว้ ^{08/๓0/2566} ใน มาตรา ๔ ของ พระราช กำหนด นี้ แล้ว ก็ ให้ มี อำนาจ ตั้ง
กฎข้อ บังคับ เพื่อ เปน ประโยชน์ อย่าง ใด อย่าง หนึ่ง ที่ เห็น เปน การ จำ เปน

สำหรับที่ จะได้กระทำให้ การ ทังปวง ใน พระราชกำหนดนี้ เปน อันสำเร็จ
ไปก็ดี หรือ โดยมีอำนาจแล้ว ตาม พระราชกำหนดอื่น ๆ ก็ดี
ซึ่งไม่เปน การ ขัดขวาง ต่อ ข้อ ความ ใน พระราชกำหนดนี้ หรือพระราช
กำหนดบทอื่น ๆ ที่ยังไม่ใช้อยู่ใน พระราช อาณาจักร นั้น ก็ตั้งกฎข้อ
บังคับได้ทุกประการ

ข้อ ๒ เลื่อนบท กระทรง นคร ชาติ เมื่อได้ ประชุม ปกษาคัง เช่น
ว่ามาใน ข้อ บน แล้วนั้น มีอำนาจ ที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพิ่มเติม หรือ
เลิกถอน กฎข้อ บังคับอย่างใด ๆ หรือทำกฎข้อบังคับมาแทนใหม่อันใด ๆ
ที่ไม่เปน การ ผิด กับ ข้อความที่วางไว้ ใน พระราชกำหนดนี้ได้ทุกประการ

ข้อ ๓ ใน การ ที่ ทำ กฎ ข้อ บังคับ นี้ เลื่อนบท กระทรง นคร ชาติ
จะตั้ง อัตรา ภาษี ใน ความ ผิด ที่ จะมี กระทำ ผิด ขึ้น ต่อ กฎ ข้อ บังคับ
นั้น ๆ ก็ได้ แต่ค่าปรับในความผิด ข้อหนึ่ง อย่าให้เกินกว่าเงิน ๕๐ บาท
หรือ ถ้าเป็น ความ ผิด ยี่ ขัด ขึ้น ต่อ ข้อ บังคับ นั้น ๆ ต่อไป ให้ตั้งโทษ
ปรับ เรียง วัน ได้ ไม่เกิน กว่าวัน ละ ๒๐ บาท ใน ระหว่าง เวลา ที่ ยังขึ้น
ทำผิด อยู่ นั้น

ข้อ ๔ บรรดา กฎ ข้อ บังคับ ข้อ ความ เปลี่ยน แปลง หรือ ข้อ
ความ เพิ่มเติม หรือ ข้อ ความ เลิก ถอน หรือ ข้อ ความ ตั้ง ใหม่ เปลี่ยน
กฎ ข้อ บังคับใด ๆ ก็ดี ต้องได้รับ พระราช ทาน พระบรมราชานุญาต
แต่ ได้ ออก ประ กาศ ใน หนังสือ ราชกิจจานุเบกษา เสีย ก่อน แล้ว จึง
จะเป้น อัน ใ้ ได้

08/10/2566

มาตรา ๒๒ เจ้าพนักงานช่างใหญ่ (เอนยีนเนีย) แด แพทย์ศุข
 ภิบาล ต้อง ยื่น รายงาน เบเนคราว ๆ ต่อ เสนาบดี กระทรวง นคร มาต
 แจง ด้วย ความ เจริญไป อย่างไร ของ การ จัด กรม ศุขภิบาล แด ของ
 การ รักษา ความ สอาด ให้ ดี ขึ้น ใน กรุง เทพ ๆ บาง แห่ง หรือ ทั่วไป
 ทุก แห่ง โดย อยาไศรย ความ รู้ นอกจาก ความ ที่ได้ เห็น แด ทด
 ดอง แด แด โดย กำ ลัง ที่ พอ จะ ได้ มี อยู่ อยุ่ อยุ่ ไต ๆ เสนาบดี กระทรวง นคร มาต
 ต้อง ทำ ความ เห็น ใน การ ที่ จะ คิด ขยาย จัง หวัด จัด การ ศุขภิบาล ขึ้น ทูต
 เกต่า ๆ ถวาย เพื่อ พระราช ทาน พระบรม ราชานุญาต ให้ จัด การ
 แด กว้าง ต่อ ไป ทั่ว พระนคร นั้น ด้วย

หมวดที่ ๔

ว่าด้วยขอบังคับเบ็ดเตล็ด

มาตรา ๒๓ พระราชกำหนดนี้ ให้เรียกชื่อว่า "พระราชกำหนด
 ศุขภิบาล กรุง เทพ ๆ รัตนโกสินทร ศก ๓๓๖" ข้อ ความ ใน มาตรา
 ทั้ง หดาย เว้น ไว้ แด มาตรา ๓๓, ๓๒, ๓๓, ๓๔, ๓๖, ๓๗, ๓๘,
 แด ๓๙ รวม ๘ มาตรา นี้ แด ให้ ใช้ เมื่อ ได้ ประกาศ ใน ราชกิจ จา
 นุเบกษา แด การ ที่ จะ ใช้ ตาม ความ ใน มาตรา ที่ ยก เว้น ไว้ ใน ตำบล
 หนึ่ง ตำบล ไต หรือ ทั่ว ไร ทั้ง แขวง กรุง เทพ ๆ นั้น จะ ได้ ประกาศ
 ใน ราชกิจ จานุเบกษา ให้ ทราบ ต่อ ไป ใน ภาย น้

มาตรา ๒๒ เจ้าพนักงานช่างใหญ่ (เอนยีนเนีย) แด แพทย์ศุข
 ภิบาล ต้อง ยื่น รายงาน เบเนคราว ๆ ต่อ เสนาบดี กระทรวง นคร มาต
 แจง ด้วย ความ เจริญไป อย่างไร ของ การ จัด กรม ศุขภิบาล แด ของ
 การ รักษา ความ สอาด ให้ ดี ขึ้น ใน กรุง เทพ ๆ บาง แห่ง หรือ ทั่วไป
 ทุก แห่ง โดย อยาไศรย ความ รู้ นอกจาก ความ ที่ได้ เห็น แด ทด
 ดอง แด แด โดย กำ ลัง ที่ พอ จะ ได้ มี อยู่ อยุ่ อยุ่ ไต ๆ เสนาบดี กระทรวง นคร มาต
 ต้อง ทำ ความ เห็น ใน การ ที่ จะ คิด ขยาย จัง หวัด จัด การ ศุขภิบาล ขึ้น ทูต
 เกต่า ๆ ถวาย เพื่อ พระราช ทาน พระบรม ราชานุญาต ให้ จัด การ
 แด กว้าง ต่อ ไป ทั่ว พระนคร นั้น ด้วย

หมวดที่ ๔

ว่าด้วยขอบังคับเบ็ดเตล็ด

มาตรา ๒๓ พระราชกำหนดนี้ ให้เรียกชื่อว่า "พระราชกำหนด
 ศุขภิบาล กรุง เทพ ๆ รัตนโกสินทร ศก ๓๓๖" ข้อ ความ ใน มาตรา
 ทั้ง หดาย เว้น ไว้ แด มาตรา ๓๓, ๓๒, ๓๓, ๓๔, ๓๖, ๓๗, ๓๘,
 แด ๓๙ รวม ๘ มาตรา นี้ แด ให้ ใช้ เมื่อ ได้ ประกาศ ใน ราชกิจ จา
 นุเบกษา แด การ ที่ จะ ใช้ ตาม ความ ใน มาตรา ที่ ยก เว้น ไว้ ใน ตำบล
 หนึ่ง ตำบล ไต หรือ ทั่ว ไร ทั้ง แขวง กรุง เทพ ๆ นั้น จะ ได้ ประกาศ
 ใน ราชกิจ จานุเบกษา ให้ ทราบ ต่อ ไป ใน ภาย น้

พระราชบัญญัติรักษาต้นไม้สัก

มีพระราชเสาวนีย์ สมเด็จพระนางเจ้าเสาวภาผ่องศรี พระบรมราชินีนาถ
ซึ่งเสด็จ ราชการ แ่่นดินต่าง พระองค์ ดำรัสเห็นชอบเกล้าเห็นชอบระหม่อม
ในที่ประชุมสั่งว่า ได้ทรงทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท ว่าทุกวันนี้
คนทั้งหลาย ซึ่งมีได้ รับอนุญาตโดยชอบ ด้วยพระราชกำหนดกฎหมาย
ยัง ชอบตัดฟันไม้สักทุก ๆ ขนาดที่ในป่าตามอำเภอใจ มีอยู่เนื่อง ๆ
การที่คนทั้งหลาย เขียวชอบตัดฟันไม้สัก ดังนี้ เป็นทางที่จะให้ป่า
ไม้สัก เป็นอัน ทรายย่อยยับในภายหน้า จำเป็น จะต้อง จัดการ บัง
กัน แลยอมให้ทำแต่ โดยสมควร แลอยู่ใน ความ ตรวจตรา ของ
กรมป่าไม้ จึงทรง พระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ตรา
พระราชบัญญัติไว้ดังนี้

ตั้งแต่วันที่ได้อตรา พระราชบัญญัติ นี้ แด่ต่อไป ถ้าผู้หนึ่ง ผู้ใด
ตัด หรือ กาน ต้นไม้สักในป่า แห่งหนึ่ง แห่งใด โดยมีได้รับ อนุญาตอนุญาต
แต่ รัศมีไฟของ รัฐบาล หรือไม่ได้ รับใบอนุญาตของ เจ้าพนักงานกรมป่า
ไม้ผู้ได้รับอำนาจจากรัฐบาล ให้ชักข้อใบอนุญาตเช่นนั้นได้ ผู้หนึ่งผู้ใด
ขึ้นตัด หรือ กาน ต้นไม้สัก โดยมีได้รับ อนุญาต อย่างหนึ่ง อย่างใดดัง
ได้ว่ามานี้ พิจารณาเป็น ดัดยัดต้อง ระวางโทษ ให้ปรับตาม ราย ต้น

ไม้ ซึ่งตัดหรือ กาน นั้น เป็นเงินไม่เกิน ต้ม ตะ ๒๐ บาท แด
ให้ ริมไม้ ที่ ตัด หรือ กาน นั้นไว้เป็น หลวง

เป็น น้่า ที่ ของ เสนาบดี กระทรวง มหาดไทย ที่ จะรักษา การ ให้ เป็น
ไป ตาม พระราชบัญญัติ นี้

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓ เดือน ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๖
เป็น วันที่ ๑๐๖๑๓ ใน รัชกาล บัคยบุนนี้

ประกาศ

เลิกพระราชบัญญัติจัดการป้องกันกาฬโรค

มีพระราชเสาวนีย์ สมเด็จพระนาง เจ้าเสาวภาผ่องศรี พระบรม
ราชินีนาถ ซึ่งสำเร็จ ราชการ แผ่นดิน ต่าง พระองค์ ดำรัส เห็นเกล้า ๆ
ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า โปรดกระหม่อม ให้ ประกาศให้ ทราบทั่ว
กันว่า เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน รัตนโกสินทร ศก ๑๓๖ ได้ทรง
พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ ประกาศ พระราชบัญญัติ ห้าม เวื่อ ที่ มาจาก
เมือง ชัวเถาไว้ฉบับหนึ่ง แล้ว ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ประกาศ
แก้ไข แต่เพิ่ม เดิม เมื่อวันที่ ๓ พฤษภาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๓๖
อีก ฉบับหนึ่ง โดยใช้กาฬโรคได้เกิดขึ้น ที่ เมือง ชัวเถา ภายหลัง
โรค นั้นได้เคยตามไป ยัง เมือง อื่น ๆ ด้วย จึงได้ ทรง พระกรุณาโปรด
เกล้า ๆ ให้ตราพระราชบัญญัติเพิ่ม เดิม ฉบับ อีก ตามที่ เปนไป

ในคราว นั้น ๆ คือ ประกาศจัดการ บ้อง กัน กาฬโรค เพิ่ม เต็ม ถึง
วันที่ ๖ กรกฎาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๖ ฉบับหนึ่ง ประกาศจัดการ
บ้อง กัน กาฬโรค เพิ่ม เต็ม ถึง วันที่ ๑๕ สิงหาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๖
ฉบับหนึ่ง

บัดนี้ ทรง พระราชดำริว่า ใช้ กาฬโรค ซึ่งได้ เกิด ขึ้นตามเมือง
นั้น ๆ ก็หาย หมดแล้ว จึง ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ ยก
เลิก ประกาศ พระราชบัญญัติ จัด การ บ้องกัน กาฬโรค & ฉบับ ซึ่ง
กล่าว มา แล้วนี้ เสีย ตั้งแต่วันที่ ได้ ถึง ใน ประกาศ ฉบับ นี้ เวน ต้นไป

ประกาศ มา ณ วันที่ ๔ ธันวาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๖ เปน
วันที่ ๑๐๒๑๖ ใน รัชกาล บัดนี้

เจ้าพระยาภาณุวงศ์

เสนาบดีกระทรวงมหาดการ

รับพระราชเสาวนีย์ในที่ประชุม

พระราชบัญญัติ

สำหรับ แต่งงานคนต่างประเทศ ในกรุงสยาม

08/10/2566

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัส เห็นชอบเกล้า ฯ ให้ ประกาศให้ ทราบ
ทั่ว กัน ว่า

ด้วย ทรง พระราช ดำริ หวังว่า เสด็จมาดี ว่า การ ต่าง ประเทศ ได้นำ ความ ฐึ้น
 กราบ บังคม ทูล พระกรุณา ทราบ ได้ ฝ่าฝืน ของ ฐึ้น พระบาทว่า คน ต่าง ประเทศ
 ที่ เข้ามาย อยุ่ ใน พระราช อาณา เขต นี้ บาง คน มี ความ ฐึ้น ของ อยุ่ เมื่อ
 ได้ คบ แต้ กัน แล้ว ฤๅ คิด จะ คบ แต้ กัน แล้ว จะ มี การ แต้ จะ พิสูจน์ ว่า
 ได้ แต้ งาน เป็น ดำมี ธิริยา กัน ถูก ค้อง ตาม กฎหมาย แห่ง พระราช อาณา จักร
 นี้ แต้ ว่า เพราะ เหตุ ฐึ้น การ จึง ปราบ ฎว่า ควร ที่ จะ ประภาค เป็น พระ
 ราช บัญญัติ อธิบาย ความ ให้ คน เหล่า นั้น ทราบ ได้ ว่า มี ฐึ้น ความ
 ตาม กฎหมาย ว่า แต้ งาน เป็น ดำมี ธิริยา กัน ถูก ค้อง อยุ่ อย่างไร แต้ เมื่อ
 ผู้ ที่ จะ แต้ งาน กัน ทั้ง สอง ฝ่าย ก็ ดี ฤๅ แต้ ฝ่าย หนึ่ง ฝ่าย ใด ก็ ดี เป็น
 คน ต่าง ประเทศ แล้ว จะ ควร พิสูจน์ ให้ เป็น หลักฐาน ใน การ แต้ งาน
 อยุ่ อย่างไร ด้วย จึง ทรง พระกรุณา โปรด เกล้าฯ ให้ ทรา พระราช บัญญัติ
 นี้ สืบ ไป ดัง นี้ ว่า

มาตรา ๑ การ แต้ งาน ตาม กฎหมาย แต้ ธรรมเนียม ฝ่าย สยาม นั้น
 เป็นการ ปฏิญาณ สัญญา กัน ใน ระหว่าง ดำมี กับ ธิริยา ซึ่ง มี ฐึ้น สำคัญ ตาม
 ปกติ ใช้ ได้ เหมือน กัน ฐึ้น สัญญา กัน อยุ่ อื่น ๆ แต้ เหตุ ฐึ้น นั้น
 เมื่อ ได้ แต้ ตง ด้วย คำ ปฏิญาณ ค้อง กัน ฤๅ ได้ ทำ การ มงคด พิธี ให้ เป็น ที่
 ปราบ ฎ ชัด เจน ว่า ชาย หญิง ทั้ง สอง ฝ่าย นั้น ยินยอม พร้อมือ ใจ กัน ด้มค
 ที่ จะ เป็น ดำมี ธิริยา ค้อง กัน แต้ ฝ่าย ชาย ก็ ดี ฤๅ ฝ่าย หญิง ก็ ดี ไม่
 ได้ กระทำ การ อื่น เป็น ที่ ค้อง ห้าม ตาม กฎหมาย นั้น แต้ ก็นับ ว่า
 เป็น อื่น ได้ กระทำ การ แต้ งาน กัน ถูก ค้อง ใช้ ได้ ตาม กฎหมาย :

สืบตามทงความ
 18/10/2536
 ในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒ เมื่อชายแต่หญิงทั้งสองฝ่ายเกิด ๒ คู่ ฝ่ายหนึ่ง
 ฝ่ายใดก็ได้ เป็นผู้ทอขายในกรุงสยามแล้ว การที่ตกลงปรองดองพร้อมใจกัน
 ที่จะเป้น ตำมแต่ภริยาซึ่ง กั้น แด่ กั้นนั้น จะพึงพิศุทธิ์ ให้เป้นหลักฐานตาม
 กฎหมายได้ ในเวลาที่กระทำกร แต่งงาน กั้น ๒ คู่ ในเวลาที่ แต่ง กั้น
 แด้ว โดยแสดง คำ ปฏิญาณ อัน นั้น ให้ ปรากฏ ต่อ หน้า ผู้ มี ชื่อ ซึ่ง
 รู้จัก กั้น มาก เป้น พยาน อย่างน้อย ที่สุด ๕ คน ถ้า แต่ง กั้น ใน กรุง เทพ ฯ
 ก็ให้ แสดง คำ ปฏิญาณ นี้ เฉพาะ หน้า เสด็จ มา ต่ กระ ทรวง พระ นคร บาด ๒
 ผู้ แทน เสด็จ มา ต่ นั้น ถ้า เป้น การ นอก กรุง เทพ ฯ ก็ให้ แสดง ต่อ ผู้ อว
 ราช การ เมือง ซึ่ง ชาย แต่ หญิง ฝ่าย หนึ่ง ฝ่าย ใด อยู่ใน ขณะ นั้น อยู่ เมือง นั้น

มาตรา ๓ ให้เจ้าพนักงานผู้รับคำ แต่ง นั้น เขียน คำ ปฏิญาณ
 ดัง กล่าว มา ใน มาตรา ๒ เป้น ภาษา สยาม อย่าง เดียว ๒ คู่ ชาย หญิง
 คู่ นั้น จะ ต้อง ให้ การ ให้ มี คำ แปล ให้ เขียน เป้น ภาษา ไทย กับ ภาษา
 อังกฤส ให้ ถูก ต่อกัน ใน ความ หมาย แด่ ความ ประสงค์ ทั้ง สอง ภาษา
 ให้ มี ศัภ มา ศ์ วัน ๒ คู่ แต่ง งาน กั้น มี ชื่อ ชาย แด่ ที่ เกิด ของ ชาย แต่ หญิง
 นั้น ทั้ง สอง ฝ่าย ถ้า เจ้า พนักงาน ที่ กล่าว มา แด้ว นี้ จะ ขอ ให้ ตั้ง หลัก
 ฐาน อัน ใด ซึ่ง จะ ได้ เป้น พยาน ยืนยัน ความ ที่ กล่าว ไว้ ให้ เป้น ที่ พอ ใจ
 ก็ ต้อง ให้ มี มา แด่ ตง ด้วย เหมือน กัน แด่ คำ ปฏิญาณ เช่น นี้ ให้ ทำ
 เป้น สอง ฉบับ ตง ชื่อ เจ้า พนักงาน ที่ กล่าว มา แด้ว ตง ชื่อ ชาย หญิง
 ทั้ง คู่ ตง ชื่อ พยาน ทั้ง หลาย กับ ทั้ง ใน ที่ สุด ตง ชื่อ บิดา มารดา ของ
 ชาย แต่ หญิง ทั้ง สอง ฝ่าย ๒ คู่ ฝ่าย ใด ฝ่าย หนึ่ง ซึ่ง อยู่ใน ที่ นั้น ด้วย

ทุกฉบับ ต้นฉบับคำปฏิญาณนี้ ให้เก็บรักษาแต่จดหมายเหตุไว้ใน
ห้องเก็บหนังสือ ของกระทรวงที่ทำการนั้นฉบับหนึ่ง อีกฉบับหนึ่ง
ให้ส่งไปเก็บรักษาแต่จดหมายเหตุไว้ในห้องเก็บหนังสือ กระทรวงว่า
การต่างประเทศ

มาตรา ๔ ถ้าผู้หนึ่งผู้ใดต้องการ แดขอดำเนินคำปฏิญาณ
ดังกล่าวมาในมาตรา ๓ แต่โดยสังเขป ฤๅโดยเต็มความบริบูรณ์
ก็ดี ให้ศตดำเนินแต่งตั้งชื่อเจ้าพนักงาน ให้เป็นสำคัญว่าคดีถูกต้อง
กับต้นฉบับ ว่าเรียกค่าธรรมเนียมที่คดีสังเขปฤๅดำเนินนั้น ภาษาไทย
ฉบับละ ๔ บาท ภาษาอังกฤษฉบับละ ๔ บาท

ประกาศมาณวันที่ ๘ มกราคม วันวันโกศลศก ๓๑๒ เป็นวัน
ที่ ๓๐๖๕๒ ในรัชกาลปัตยุบันนี้

พระราชกำหนดเครื่องแต่งตัวทหารราบ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้า
อยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ว่า ตั้งว่า บรรดา
ทหารราบทั้งปวง ที่นอกจากกองทหารมหาดเล็กแล้ว ให้ใช้เครื่อง
แต่งตัวดังนี้

มาตรา ๑ เครื่องแต่งตัวอื่น เป็นหลักสำคัญ มี ๔ อย่าง คือ
อย่าง ๑ เสื้อดีเทอ เป็นรูปทูนิก (Tunic) คอพับ มี
กระเป๋าลัดหลัง แตะข้าง มีเป้าเป็นแผ่นผากว้าง ๕ ซองติเมตร

อย่าง ๒ กางเกง ขาวยาว สีนํ้าเงินแก่

อย่าง ๓ หมวก แสดเมตร สีนํ้า มียอดมีศร แต่วัดคาง สำหรับ
ใช้ในศราวแต่งเป็นเต็มยศ

อย่าง ๔ หมวกเก็บ ทรงหม้อ คาง สีนํ้า มีปลอกขาว มีสาย
รัดคาง สำหรับใช้ในศราวแต่งเป็นครึ่งยศ

มาตรา ๒ ทหารต่างเหล่า ซึ่งควรจะมีที่หมายให้เห็นแตกต่างกัน
ก็ให้ผู้นบัญชาการ กรมยุทธนาธิการ กำหนดให้ใช้เครื่องหมายเหล่านี้
ตามเห็นสมควร

มาตรา ๓ ทหารทั้งปวง พวกที่ขยับประจำตำแหน่ง ในราชการ
ทหาร พึงให้ใช้ที่หมายดังนี้

ที่ ๑ นายทหารผู้ใหญ่ คือชั้นหัวหน้าพนักงาน ในกรมยุทธนา
ธิการ ใช้สายโยงยศ

ที่ ๒ นายทหารชั้นกลาง คือ นายพัน นายร้อย ผู้ประจำกอง
รบ ใช้พระเกี้ยวติดที่คอเสื้อ ผู้ช่วยกองรบใช้ดอกจันทน์
ติดที่คอเสื้อ

ที่ ๓ นายทหารชั้นต่ำ คือ นายสิบ ผู้ประจำกอง รบ ใช้เสก
หมายกองติดที่คอเสื้อ ผู้ช่วยกองรบ ใช้ดอกจันทน์
ติดที่คอเสื้อ

ที่ ๔ พลทหาร ใช้เสกหมายกองติดที่คอเสื้อ

08/10/2566

พวกที่ขยับนอกราชการทหาร จะใช้เครื่องหมายเหล่านี้ไม่ได้

มาตรา ๔ บรรดา นาย ทหาร ชั้น ดั้ง คือ จอม พด แด นาย พด
ตอง ไช้ ที่ หมายถึง ใน เครื่อง แต่ง ตัว เพิ่ม ชั้น ให้ เห็น ผิด กัน กับ นาย ทหาร
ชั้น ต่ำ แด ชั้น ต่ำ คือ

อย่าง ๑ มี พู่ ชั้น ห่าน บัก บน ยอด หมวก แด เมตร ใช้ เฉพาะ
เวตา แต่ง เต็ม ยศ

อย่าง ๒ มี ตรา ประทุม ชูณา โดม ติด ที่ หน้า หมวก แด

อย่าง ๓ มี รัตคต ทอง คาด เวตา แต่ง เต็ม ยศ

อย่าง ๔ มี ขดบ ตวด แด ที่ เลื่อ ตรง ริม คอ ริม หน้า ออก คัน ขดมือ
แด ปาก กระเป๋

อย่าง ๕ มี แถบ แด กว้าง ๒๒ มิลลิเมตร สี หนึ่ง ติด ที่ กระเช็บ
ขา กาง เกง ข้าง นอก ห่าง กัน ๖ มิลลิเมตร ทั้ง สอง ข้าง

มาตรา ๕ บรรดา นาย ทหาร ชั้น ถัด ลง คือ นาย พัน กับ นาย ร้อย
ตอง ไช้ ที่ หมายถึง ใน เครื่อง แต่ง ตัว เพิ่ม ชั้น ให้ เห็น ผิด กัน กับ นาย ทหาร
ชั้น ดั้ง แด ชั้น ต่ำ คือ

อย่าง ๑ มี ตรา ประทุม ชูณา โดม ติด ที่ หน้า หมวก แด

อย่าง ๒ มี รัตคต สด แด สำหรับ ใช้ คาด เวตา แต่ง เต็ม ยศ

อย่าง ๓ มี ขดบ ตวด แด ที่ เลื่อ ตรง ริม คอ ริม หน้า ออก คัน ขดมือ
แด ปาก กระเป๋

08/10/256๘
อย่าง ๔ มี แถบ แด กว้าง ๕ เซนติเมตร ติด ที่ กระเช็บ ขา กาง เกง
ข้าง นอก ทั้ง สอง ข้าง

มาตรา ๖ นายทหาร ทั้งปวง ซึ่ง มีตำแหน่ง ยศ สูง ต่ำ กว่า กัน นั้น ให้ มี เครื่องหมาย ให้ เห็น ตาม ชั้น ต่าง กัน ดังนี้

ที่ ๑ ตำแหน่ง จอมพล บำเหน็จคอเสื้อ ปักทอง เปน ฉาย ขอบ มี ฉาย กวาง ด้วย

ที่ ๒ ตำแหน่ง นายพล บำเหน็จคอเสื้อ ปักทอง เปน ฉาย ขอบ มี ฉกรร จิต ที่ บำ ด้วย

นายพลเอก ๓ จักร

นายพลโท ๒ จักร

นายพลตรี ๑ จักร

ที่ ๓ ตำแหน่ง นายพัน มีแถบ ทอง ติด พาด บน คอเสื้อ ป่าชดิม แถบ ทอง แด กวาง ติด แถบ ทอง พาด มี ฉกรร จิต ที่ บำ ด้วย

นายพันเอก ๓ จักร

นายพันโท ๒ จักร

นายพันตรี ๑ จักร

ที่ ๔ ตำแหน่ง นายร้อย บำเหน็จแถบ ทอง มี ฉกรร จิต ด้วย

นายร้อยเอก ๓ จักร

นายร้อยโท ๒ จักร

นายร้อยตรี ๑ จักร

ที่ ๕	ตำแหน่ง นายสิบ	มี บง คดี ๑	แซม ซ้าย
	จำ นายสิบ	๔	บง
	นาย สิบเอก	๓	บง
	นาย สิบโท	๒	บง
	นาย สิบตรี	๑	บง

มาตรา ๗ เครื่อง ขาวู๋ ที่ สำหรับ ใช้ กับ เครื่อง แต่ง ตัวนี้ นายทหาร
 ตรี แต่ชั้น นายร้อย ขึ้นไป กับ ทง นาย สิบ พนักงาน ใช้ กระบี่ มี พู่ แดง สาย
 กระบี่ คาน โนเง้อ เว้น แต่ เวลา เมื่อ ส่วน ส่วน เม ฤฯ เข้า กระบวน ทพิ จึง
 ให้ ใช้ คาน นอก เลือ ร้อย กลอง แต่ บน ส่วน ด้วย นายสิบคุม แถว กับ
 ทง พลทหาร ใช้ บน มี เข็ม ขัด ร้อย คัน ช่ม กับ ซอง ตาม ปกติ บน คาน
 เขว นอก เลือ

มาตรา ๘ พระราช ทาน พระบรม ราชานุญาต ให้ นายทหาร ทง ปวง
 ทำ เลือ รูป ราช เบริ่ ตน ต่ ด้วย ผ้าขาว ประดับ ด้วย ป่า ที่ ก้าว ไว ใน มาตรา ๖
 กับ ทง กางเกง ผ้าขาว ไม่มี แถบ ขึ้น ใช้ กับ หมวก แถบ แต่ ตาม ที่
 กำหนด ไว แถว นน ไค อัย อย่าง หนึ่ง สำหรับ แต่ง ตน โดย จูง ของ ฤฯ แต่ง ตน
 ใน เวลา ผัก หัด ฤฯ ประจำ นำ ที่ อื่น ไม่ เนิ่ง ด้วย แถว ทหาร แต่ ไม่ ใช้
 เวลา ไป ใน การ พระราช พิธี ซึ่ง มี หมาย ให้ แต่ง ครั้ง ยศ ฤฯ เต็ม ยศ นั้น
 พระราช ประสงค์ ที่ ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ พระราช ทาน พระบรม
 ราชานุญาต ทง นี้ ก็ เพื่อ จะ ให้ การ แต่ง ตัว แห่ง นายทหาร ได้ เป็น
 ไป ชอบ ด้วย การ ด้วย เวลา จะ แต่ง ตัว เลือ ชาว กางเกง ชาว สวม

หมวก กับ เทียนก็ได้ ฤๅ ชาติ กระบี่ ด้วยก็ได้ อีก อย่าง หนึ่ง จะใช้
แต่ เลือด ขาว แต่ง กับ กางเกง ตาม คำ หนึ่ง ยศ สวม หมวก กับ ก็ได้ ฤๅ
ชาติ กระบี่ ด้วยก็ได้ แล้ว แต่ จะ แต่ง ตาม ที่ สัมควร ฤๅ กาด แล เวลา

มาตรา ๘ เพื่อ จะ บอ กัน มี ให้ เกิด ความ เข้าใจ นิด ไป จาก พระ
ราช กำหนด นี้ ให้ กรม สรรพ พุทศ ทำ เครื่อง แต่ง ตัว ทุก สิ่ง ตาม พระราช
กำหนด ขึ้น ไว้ เป็น ตัว อย่าง ใน ศั ตร์ สรรพ พุทศ สำหรับ เป็น แบบ ใน การ
สร้าง เครื่อง แต่ง ตัว จะ ทำ ให้ เพี้ยน นิด ไป จาก แบบ นั้น ไม่ได้

มาตรา ๙๐ เครื่อง แต่ง ตัว ตาม ที่ กำหนด มา แล้ว ทุก อย่าง นี้ ให้
เป็น อัน แต่ง ได้ คง แต่ บก น เป็น ต้น แต่ ต่อ ไป เว้น ไว้ แต่ ถ้า ยัง ไม่ มี พร้อม
พร้อม กัน เวลา เข้า แวด ตาม กระบวน ทหาร ผู้ ที่ มี เครื่อง แต่ง ตัว อย่าง
ใหม่ แล้ว ก็ ต้อง คง แต่ง อย่าง เก่า ให้ เหมือน ผู้ ที่ ยัง ไม่ มี ไป ก่อน
กว่า จะ ได้ มี พร้อม พร้อม กัน

มาตรา ๑๓ เครื่อง แต่ง ตัว ตาม พระราช กำหนด นี้ พวก ที่ กำลัง
อยู่ ใน ราชการ ทหาร ต้อง ที่ ให้ เบิก ของ หลวง ไป ใช้ ตลอด เวลา ที่ อยู่ ใน
ราชการ ทหาร พวก ที่ อยู่ นอก ราชการ ทหาร มี ประสงค์ จะ แต่ง ก็ ต้อง ที่
จัด หา ด้วย ตน เอง ถ้า หาก จะ ได้ ของ หลวง ก็ ต้อง โดย พระบรมราชานุญาต

มาตรา ๑๓๒ ทหาร คนใด ประพฤติ ให้ นิด ด้วย พระราช กำหนด นี้ มี
ความ นิด ซ้ำ นทเมิต พระราช ธาญา

มาตรา ๑๓๓ บัคคัส ผู้ ใด ฤๅ พวก ใด บรรดา ที่ ไม่ ได้ มี ตำแหน่ง
ใน กรม ทหาร บก จะ แต่ง ตัว เอง ก็ได้ ฤๅ จะ จัด ให้ ผู้ ใด ผู้ หนึ่ง แต่ง ก็ได้

ด้วยเครื่องแต่งตัว อันต้องตามพระราชกำหนดนี้ ฤๅต้องตามแบบเก่า
ซึ่งทหารในราชการแต่นอกราชการ ยังสงได้แต่งเข้ามาสู่ราชการ อยู่
บุคคลผู้นั้น ฤๅพวกผู้นั้น มีความผิด ถ้าในเวลาดำรงปฏิบัติ ให้ปรับเป็น
เงินไม่เกิน ๕๐๐ บาท ฤๅขังไว้ ใช้ฤๅไม่ใช้การ หนักไม่เกิน ๖ เดือน ฤๅ
ทั้งสองอย่าง ตามควรแก่ความผิดที่มีมาก ฤๅน้อยนั้น ถ้าในเวลาดำ
รงสงคราม ให้นายทหารประชุมกัน ปรึกษาโทษ ตกตงกัน เห็นควร
ลงโทษนั้นได้ก็ให้กระทำนั้น

มาตรา ๓๕ ให้กระทรวงกระต่าใหม่ แดกรมยุกษณาธิการ เป็น
ผู้รักษาพระราชกำหนดนี้ ให้ดำเนินไป โดยที่ ต้อง ด้วย แบบอย่างจงทุก
ประการ

พระราชกำหนดให้ไว้ ณวันพฤหัสบดีที่ ๒๗ มกราคม วันโกสินทร
ศักราช ๑๓๑๖

ประกาศตั้งผู้บัญชาการกรมศุขาภิบาล

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ดำรัสเหนือเกล้า ๆ ให้ประกาศให้ทราบ
ทั่วกัน ว่า

ด้วยมีพระราชประสงค์จะให้ขอความที่กล่าว ในพระราชบัญญัติ
ศุขาภิบาล วันโกสินทร ศก ๑๓๑๖ นั้น ดำเร็จเป็นไปเต็มบริบูรณ์ โดย

เร็วที่จะเป็นไปได้ แต่ทรงพระราชดำริเห็นว่าหน้าที่ต่าง ๆ นั้น ตก
อยู่กับเสนาบดีกระทรวงนครบาลมากนัก สมควรที่จะตั้งเจ้าพนักงาน
ใหญ่ในกรมศุขาภิบาล ถัดเสนาบดีลงไปอีกคนหนึ่ง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งพระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ เป็น
ผู้บัญชาการ กรมศุขาภิบาล

มีหน้าที่ดังนี้ คือ

๓ พระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์จะต้องตรวจการต่าง ๆ ของกรมศุขาภิบาล
๒ พระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ จะต้องเรียกรายงานจากเจ้าพนักงาน
แพทย์ใหญ่ แต่จากพนักงานช่างใหญ่ศุขาภิบาล ตามสมัยที่จะเห็น
สมควร ตั้งมีความแจ้ง อยู่ใน มาตรา ๒ แต่มาตรา ๓ ของ พระ
ราชบัญญัติศุขาภิบาล รัตนโกสินทร ศก ๑๓๖ นั้น แล้ว กับทั้ง ต้อง
เรียกความเห็น ของ เจ้าพนักงานใหญ่ ทั้ง ต้อง ให้ช่วยกัน ทำ การทั้งหลาย
ทั้งปวง เพื่อจะได้สำเร็จ เป็นไป ตาม พระราช บัญญัติ นั้น

๓ มาตรา ๔ ของ พระราชบัญญัตินั้น ให้พระยาเทเวศร์วงษ์วิวัฒน์
เรียก กรมศุขาภิบาล ประชุมได้เป็น ครั้ง เป็น คราว ที่ จะเป็นการสดุด
แต่เป็น ประธาน แต่เป็นผู้ตัดสิน ใน การ ที่ จะไม่ตกลง แก่งแย่งกัน นั้น
แต่ ถ้า พระยา เทเวศร์วงษ์วิวัฒน์ ไม่เห็นตกลงกับเจ้าพนักงานใหญ่ทั้งต้อง
ใน กรมศุขาภิบาลแล้ว ให้ นำ ความ ขึ้น กราบบังคม ทูล พระกรุณา ขอ
พระราชทาน พระบรม ราช วินิจฉัย

หน้า ๓๗๔

ศก ๓๓๒

๔ ให้ พระยาเทเวศร์วงษ์ วิวัฒน์ ยื่น บัญชีใช้จ่าย ใบบัตรเงิน
รับใน บั้น กับ ทั้ง งบประมาณ สำหรับ ปีหน้า ต่อเด็นาบัตั้กระทรวงนครบาล
ให้ ทั้น แก่ เวลา

๕ พระยาเทเวศร์วงษ์ วิวัฒน์ จะต้อง ว่า การ แทน เด็นาบัตั้ กระทรวง
นครบาลทัวไปไม่ว่าในหน้าที่ใด ที่ได้กล่าวแต่ในพระราชบัญญัติศุขาภิบาล
ซึ่ง จะเป็น การ ตก อยู่กับ เด็นาบัตั้เอง ตาม ที่ได้ เป็น หัว หน้า ของ กรม
ศุขาภิบาล ให้ วจนิจย ข้อความจะเกิดขึ้นในหน้าที่ของเจ้าพนักงานแพทย์ใหญ่
แต่ เจ้า พนักงาน ช่างใหญ่ศุขาภิบาล แต่ให้ ยื่น รายงาน เป็น ครั้ง คราว
ต่อ เด็นาบัตั้ กระทรวง นคร บาลใน การ ที่ได้ ทำไป แล้ว เพื่อ รักษา ความ
ดีอาดนั้นเพียงใด แต่ราชการ ในกรมที่เป็นอยู่ นั้น กับให้ มีจดหมายเหตุ
แต่ ความ เห็น ที่ จะทำต่อไป โดย ที่ เป็น ผู้ บัญชาการ จะเห็น ว่า มี
ประโยชน์

ประกาศ มา ณ วันที่ ๑ กุมภาพันธ์ รัตนโกสินทร ศก ๑๓๒ เป็น
วันที่ ๑๐๒๗๕ ใน รัชกาล บั้ดยุนัน

ประกาศห้ามมิให้ คุ้ ความ

เก็บเอาคดีที่ศาล ไบวิธภาตัดสินแล้ว มาฟ้อง

ต่อศาลแพ่งศาลอาญา ก่อนได้รับอนุญาตของศาลสูงนั้น

พระเจ้าดก ยาเธอ พระองค์เจ้ารพีพัฒนศักดิ์ เด็นาบัตั้ กระทรวง
ยุติธรรม ๐8/10/2๕๕6 รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ ประกาศให้ทราบ
ทั่ว กั้น ว่า ใน คดี ความ อาญา แต่ ความ แพ่ง ซึ่งได้ ได้ สว่น ฎาพิจารณา

พิพากษา ศาลโบรดีภา นครุง เทพ ฯ เมื่อศาลได้ยกฟ้องฎาได้ตัดสิน
 อย่างหนึ่ง อย่างใดแล้ว ปรากฏว่าคู่ความได้เอาคดีเรื่องเดียวกันมา
 ฟ้องร้องในศาล พระราช อาญา แต่ศาลงพฯ อีกต่อไป เป็นที่เดือดร้อน
 แก่อาณา ประชา ราชฐร แต่ผิดความประสงค์พระราชบัญญัติ แต่ประกาศ
 ต่าง ๆ ตั้งแต่นั้นต่อไป

๑ ใน ความ อาญาที่ดี ฎา ความ แห่งที่ดี ซึ่งศาลโบรดีภามีอำนาจ
 ตัดสินเด็ดขาดตามพระราชบัญญัติตั้ง ศาล โบรดีภา รัตนโกสินทร ศก ๑๑๑
 แต่ ๑๑๓ แม้ว่าโทษฎาจำเลยไม่พอ ใจในคำพิพากษานั้น ก็ให้ฟ้อง
 อุทธรณ์ใน ศาล อุทธรณ์ ณฑนาม สติคดี ยุติธรรม กรุง เทพ ฯ ภายใน
 กำหนด เวลา ซึ่ง มี ข้อ บังคับไว้ ใน วิธี พิจารณา ความ ทั้งปวง อย่า
 ให้เอา ความ เรื่อง เดียว นั้นไป ฟ้อง ใน ศาล สูง อีกได้

๒. ใน คดี ความ อาญา ซึ่ง ศาล โบรดีภา ไม่มี อำนาจ ตัดสิน แต่ได้
 ได้ ส่ง เพื่อ ส่ง กรม อัยการ ตาม พระราชบัญญัติ ว่าด้วย นำที่ ราชการ
 ระหว่าง กระทรวง นคร ชาติ กับ กระทรวง ยุติธรรม รัตนโกสินทรศก ๑๑๖
 เมื่อ ศาล เห็น ว่า คดี นั้น ไม่มี ความ ต้อง ส่ง กรม อัยการ ตัดสิน ยก
 เสีย ตาม มาตรา ๓ แล้ว อย่าให้ ผู้หนึ่ง ผู้ใด เอา ความ เรื่อง เดียว กัน
 นั้น มา ร้อง ฟ้อง ต่อ ศาล สูง อีกต่อไป ก่อนที่ ได้รับ อนุญาต ของศาล
 สูง นั้น

08๒0/2๑66

ก่อนที่ศาลสูงจะให้อนุญาตแล้ว ศาลต้องเรียก จำนวน มาตรวจดู
ว่าความ นั้น เป็น ความ ต้มควร ๆ ไม่ แต่ ก่อนที่ ได้ ตรวจดู ความ ต้ม
อย่าให้ศาล ออก หมายจับ จำเลย เป็น อัน ชาติ

ผู้ขอ อนุญาต จะต้อง รอ ภายใน ๗ วัน นับ ตั้งแต่ วัน ศาล โบริสกา
คดี นั้น

ประกาศ มา ณ วันที่ ๓๐ มกราคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๒ เป็นวัน
ที่ ๑๐๗๓ ใน รัชกาล บัดนี้

ประกาศตั้งศาลยุติธรรมในมณฑลพิษณุโลก

มีพระบรมราชโองการ ดำรัสเห็นเกล้า ๆ สั่งว่า เมื่อ รัตน
โกสินทร ศก ๑๑๕ ทรง พระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตั้งข้าหลวงพิเศษ
จัด ศาล ยุติธรรม ตาม หัว เมือง ความ แจ้งอยู่ใน ประกาศ พระราชบัญญัติ
ลงวันที่ ๒๐ กันยายน รัตนโกสินทร ศก ๑๑๕ นั้นแล้ว

บัดนี้ ทรงพระราชดำริ เห็นว่า ควร จะตั้ง มือ ทำ การ จัดตั้ง ศาลยุติธรรม
ใน มณฑล พิษณุโลก ขึ้นตาม พระธรรมนูญศาลหัว เมืองใต้ อีกมณฑล ๑
จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ๆ ให้ตั้งพระยาศรีสุริยราชวรานุวัตร
ข้าหลวงมหาดคฤหาสน์ เป็น ข้า หลวง พิเศษ ซึ่งมี นำ ที่ อยู่แล้ว ตาม
พระราชบัญญัติ ในมาตรา ๒ กับ พระยารณไชยชาญยุทธ เจ้าวงเมือง

ศิโยไทย ซึ่งเสนาบดีกระทรวงมหาดไทยได้เลือกตั้ง ขึ้นเป็นข้าหลวงพิเศษ
 ตาม พระราชบัญญัติ อีก นาย ๑ มีอำนาจจัดการ ตั้ง ศาล ยุติธรรม ใน
 มณฑล พิษณุโลกย์ ได้เต็ม ตามพระราชบัญญัติข้าหลวงพิเศษทุกประการ
 ศาลาตุภูมโนในฝ่ายซ้าย

ประกาศ มา ณ วันที่ ๘ มีนาคม รัตนโกสินทร ศก ๑๑๖

(ลงพระนาม) ดำรงราชานุภาพ

เสนาบดีกระทรวงมหาดไทย

รับพระบรมราชโองการ

ประกาศการรับได้

มีพระบรมราชโองการ ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
 พระจุลจอมเกล้าเจ้ากรุงสยาม ดำรัสเหนือเกล้า ๆ ให้ประกาศ
 แก่ท่าน ทั้งหลาย ทั้งปวง ผู้ซึ่ง จะได้พบ ประกาศนี้ ให้ทราบ
 หัวกันว่า

ด้วยมีสเดอ เข เย ติดดี คนต่างประเทศผู้หนึ่งซึ่งอยู่ในกรุงเทพ ฯ
 แต่เป็น ผู้แต่ง หนังสือ พิมพ์ ชื่อ สยามฟรีเพรส ได้ส่งพิมพ์ ใน หนังสือ
 พิมพ์ที่ กล่าว นั้น ชัย ความต่าง ๆ ที่ หมิ่น ประมาท ต่อ แผ่นดิน ทั้งรัฐบาล
 แด อาณา ประชาชน ทั้ง กรุงสยาม

แต่ ประการ หนึ่ง ด้วย มีเสด็จ ดิถี ผู้ ที่ กล่าว แล้ว นั้น ได้ มีโทรเลข
 ฤๅได้พยายาม ที่จะ มีโทรเลข จาก กรุง เทพ ฯ ไปยัง ประเทศ ยุโรป บอก
 ข่าว เท็จ ทงหลาย โดย ความ หมายถึง ให้ ลง พิมพ์ ต่อ ฯ ไป ใน
 หนังสือ พิมพ์ นานา ประเทศ ซึ่ง บาง ที่ จะกระทำ ให้ มีผล ได้ ใน การ ที่ จะ
 ให้ เลื่อม เสียด ทาง พระราชไมตรี ระหว่าง กรุง สยาม กับ นานา ประเทศ
 ทงหลาย

แต่ ประการ หนึ่ง ด้วย มีเสด็จ ดิถี ผู้ ที่ กล่าว แล้ว นั้น ได้ส่งข่าว
 แล้ว ฤๅได้พยายาม ที่จะส่ง ข่าว จาก กรุง เทพ ฯ ไปยัง ประเทศ ยุโรป
 โดย ความ หมายถึง ให้ ลง พิมพ์ ต่อ ฯ ไป ในหนังสือ พิมพ์ นานาประเทศ
 ข้อความ เท็จ ให้ เป็น ที่ สงสัย ดีเทือน ว่า กรุง สยาม ไม่มีความ สงบ
 เรียบร้อย อยู่ จน เหตุ ที่ จะหวัง ได้ ทั้ง ว่า อำนาจ ผล ประโยชน์ ของ
 คน ต่าง ประเทศ ดัง เบง ก็น ทราย อยู่ เป็น ปกติ และ ว่า เป็น อันไม่
 มี ที่ จะพิน ภัยนั้น ทราย ใน ภาย ตัว ฤๅ ทรัพย์สิน บัด ของ บก ได้

อีก ประการ หนึ่ง สยาม รัฐบาล ย่อม มีอำนาจ ความ ชอบธรรม แต่
 ว่า ที่ ซึ่ง จะละเลย เสีย ต่อไปไม่ได้ ใน การ ที่ จะให้ พระราชอาณาเขต
 เป็น ที่ อยู่ ของ คน ต่าง ประเทศ ผู้ หนึ่ง ซึ่ง หาได้ รัย ความ ที่ ได้ อนุญาติ
 ให้ เลียง ชน อยู่ คน แล้ว กระทำ การ ปองร้าย แต่ การ เป็น ที่ เสีย หาย
 กัง เพียง น

จึง ทรง พระกรุณา โปรดเกล้า ฯ ให้ เสด็จ ราชบัณฑิต พิเศษฯ พิจารณา พินิจ ทั่ว ทั่ว
 บังคม ทูล พระกรุณา ทรง พระราช ตาวิหี เห็น ชอบด้วย แล้ว จึง มีพระ

บรมราชโองการ ดำรัสให้หนักเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติไว้ดังนี้
 ข้อ ๑ ให้ มีสเตอร์ เอ. เอ. ดิลล์ ออกไปเสียจากกรุงสยามภายในกำหนด ๗ วัน นับแต่วันที่ได้แจ้งความตามพระราชบัญญัติให้ทราบ แต่ ถ้า มีสเตอร์ ดิลล์ ยังไม่ ออกไป ตามกำหนดนี้แล้ว ให้ ขบได้ ออกไปเสียจาก พระราชอาณาเขต

ข้อ ๒ คำประกาศ พระราชบัญญัตินี้ ให้ เจ้าพนักงานใหญ่ในกรมของ กระทรวง ณฑกรรเทศฯ แจ้งความให้ มีสเตอร์ เอ. เอ. ดิลล์ ทราบ เพื่อให้ จัด การ ตามที่ จำเป็น ให้ สำเร็จ ตลอดไป ด้วย

ประกาศมา ณ วันที่ ๑๗ มีนาคม วันพฤหัสบดี ศก ๑๑๖ เป็นวันที่ ๑๗๑๓ ในรัชกาล บัณฑิตยนี้

พระราชกำหนดพิจารณา ความแพ่ง

• ฉาญา แลอุทธรณ์ สำหรับศาลต่างประเทศ ในหัวเมือง

รัตนโกสินทร ศก ๑๑๖

ศุกร์มัตถุ พระพุทธเจ้าสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นองค์ศาสดา ตั้งแต่ ๒๕๕๐ พรรษา บัณฑิตยนี้กาล จันทรคตินิยม จุดศักราช ๑๒๕๘ กุญชรสังวัจฉระ ปุศัยมาศ กฤษณ บัษย ศติยาศิทธิ สิริยศศิริวัชร รัตนโกสินทร ศก ๑๑๖ มกราคมมาศ
 ๐๘/10/2566
 พระบรมมาศาคณาพิเศษ ระเบียบราชการ ดึงละติมะ สังวัจฉระ ทวีบัณฑิตยนี้มาศาคณา พิเศษ ระเบียบราชการ ดึงละติมะ สังวัจฉระ ทวีบัณฑิตยนี้มาศาคณา พิเศษ ระเบียบราชการ ดึงละติมะ สังวัจฉระ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ บดินทรเทพยมหามงกุฎ
บรมหาราชวรวงษ์ วรุตมพงษ์ บริพัตร วรชคดียราชินิกโรดม จาตุรันต
บรม มหาจักรพรรดิราชสังกาศ บรมบรมมัทมหาราชชาธิราช บรมเวรณพิตร
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ทรง พระคุณ ชรรรม อัน ประเสริฐ

เด็ดย ออก ณพระที่นั่ง จักรกรี มหา ปราสาท บรมราชพิมาน โดยสถาน
อุตราภิมุข ภายใต้ พระ มหานพปตต เดวครนัตร์ เหนือ รัตน บรมรงค์
พร้อม ด้วย พระบรมวงษานุวงษ์ เด่นาบดี รัฐมนตรี องคมนตรี ภาวะชาติ
ราชบริพาร ฝ่าย ทหาร พลเรือน เจ้าทุก ดของ ชุด พระบาท บงกช โดย
กำหนดตำแหน่ง เปน อัน ตับกัน

จึง มีพระบรม ราชโอง การ ดำรัสดี เหนือเกล้า ฯ ให้ ประ กาศให้ ทราบ
ทั่ว กัน ว่า เมื่อ ปี ชวด สัมฤทธิศก จุศ ศักราช ๑๒๕๐ ได้ ทรง พระกรุณา
โปรดเกล้า ฯ ให้ เสด็จ พระราชบัญญัติ ลักษณะ พิจารณา ความ แพ่ง อาญา
อุทธรณ์ ใน ระหว่าง คน ใน บังคับ สยาม แต่ คน ใน บังคับ อังกฤษ จำหับ
ศาลต่าง ประเทศ ณเมือง นคร เชียงใหม่ รวม ๗๖ ข้อไว้ นั้น ก็
ได้ ใช้ ใน การ ชำระคดี สิ้น คดี วิวาท อัน เกิด ขึ้นใน ระหว่าง คน ใน บังคับ
ทั้งสอง ประเทศ มาโดย เรียบ ร้อย มา บัดนี้ การค้าขาย ในมณฑลหัวเมือง
แต่ ไผ่ค้ำด วัฒนา เจริญ ขึ้น โดย ลำดับ มาก กว่า กาล ก่อน เหตุ นั้น
มูล คดี วิวาท ที่ เกี่ยว ของ ด้วย การ ค้า ขาย แยก เปลี่ยน ด้รพ สิ้น คำ
ต่าง ๆ ใน ระหว่าง คน ใน บังคับ ทั้ง สอง ประเทศ ก็ ย่อม ทั่ว มาก ยิ่ง
อัน โดย ชรรรมดา พระราชบัญญัติ ที่ ก้าว มาแล้ว นั้น จึง ยัง บกพร่อง

08/10/2566

ขาดเหลืออยู่หลายประการ ไม่พอแก่การที่จะระงับคดีวิวาทเหล่านั้น
ในสมัยนี้ได้ จึงทรงพระราชดำริเห็นว่าควรที่จะให้ยกเด็กพระราชบัญญัติ
ที่กล่าวชื่อมาแล้วนั้นเสีย ให้คงพระราชกำหนดนั้นใหม่

เหตุอันจริงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้น
ไว้คือเป็นดังนี้

หมวดที่ ๑

ว่าด้วยนามแต่กำหนดให้ใช้พระราชกำหนด

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติลักษณะพิจารณาสำหรับศาลต่างประเทศ
เมืองนครเชียงใหม่ ซึ่งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งขึ้นไว้ เมื่อ
ปีชวดสัมฤทธิ์ศกจุลศักราช ๑๒๕๐ นั้น ให้ยกเลิกเสียตั้งแต่วันออก
ประกาศใช้พระราชกำหนดนี้ เป็นต้นไป

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกชื่อว่า "พระราชกำหนด
ลักษณะพิจารณาความแพ่งอาญาสำหรับศาลต่างประเทศในหัวเมือง
รัตนโกสินทรศก ๑๑๖" และให้ใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ เดือนตุลาคม รัตนโกสินทร
ศก ๑๑๗ เป็นต้นไป

หมวดที่ ๒

ว่าด้วยลักษณะพิจารณาความแพ่ง

ตอนที่ ๑

ว่าด้วยคดีชดเชยชดเชยโดยไม่ต้องยื่นฟ้อง

แต่คำให้การเป็นสำนวนกัน ชื่อเรื่องในความจริง

08/10/2566

มาตรา ๑. ถ้าคน ๒ ฝ่าย มีชดเชยกัน ในความจริงชื่อ
ใดชื่อหนึ่ง ซึ่งอาจนำไปร้องฟ้องกันยังโรงศาลได้ แต่มายอม

ตกลงพร้อมกันว่า ขอให้ศาลต่าง ประเทศ ณหัว เมือง นั้น ๆ พิจารณาตัดสินความจริงแต่เพียง ที่ถ่มเถียงกันนั้น ถ้าศาลเห็นว่าคนทั้งสองฝ่าย มีข้อ เกี่ยว ของ ที่ จะ ให้ ศาล พิจารณา ตัดสิน ข้อ ถ่มเถียงกันนั้นจริง แต่ เป็น ข้อ ที่ สัมควร จะพิจารณาตัดสินได้ ก็ให้ศาล มีคำสั่งให้ พิจารณาตัดสินต่อไป ไม่ต้องให้ มีฟ้อง แต่คำให้ การ เป็น สำนวนกันยึดขาด

มาตรา ๔ ข้อ ถ่มเถียง เช่น กล่าวมานี้ ให้ศาล กระเรียง ลงในคำสั่ง (ตามแบบที่ ๓) เป็น ประเด็น สำหรับ พิจารณาแล้ว ให้กำหนด พิจารณาต่อไป ดัง เช่น คดี ท่งปวง

มาตรา ๕ ถ้าคน ทั้ง สอง ฝ่าย เห็น สัมควร จะทำสัญญากันไว้ก็ได้ คือ สัญญาว่า ถ้า ศาล พิจารณา ได้ความจริง สัม ข้อ ถ่มเถียง ข้อใด หรือ ไม่ได้ความจริง สัม ข้อ ถ่มเถียง ข้อใด แล้ว ข้าง ฝ่าย หนึ่ง จะยอม เสียเงิน ให้ฝ่าย หนึ่ง เป็น จำนวนเงิน เท่านั้น ดังได้กำหนด ไว้ ใน สัญญานั้น หรือ ตาม จำนวน ที่ ศาล จะพิจารณาได้ความจริงว่า เป็นเงิน มาก น้อยเท่าใด ตาม ข้อ ซึ่ง ได้ กระตั้ง ไว้ เป็น ประเด็น สำหรับ ที่ ศาล จะพิจารณานั้น แต่ คำสัญญา กัน เช่น ว่ามานี้ ให้เขียน ลงไว้ท้าย คำตั้ง ของ ศาล ให้คน ทั้ง สอง ฝ่าย เขียนชื่อ ลงลายมือไว้เป็นสำคัญ เมื่อ ภาย หลัง ศาล พิจารณา ได้ความที่แท้จริงประการใด ในข้อ ที่ ถ่มเถียง เหล่า นั้น แล้ว ศาล จะตัดสินให้ เสียเงิน ตาม จำนวน ที่ กำหนด ไว้ ใน สัญญานั้น หรือ ตาม จำนวน ที่ ศาล จะระ ได้ความจริงว่า เป็นเงิน

๕/10/๕566

มาก น้อยเท่าใด แต่จะบังคับให้ ใช้ทุนค่า ชกรรมนิยม แทนกัน ฎาไม่ก็ได้
สุด แต่ รูป ความ

มาตรา ๒ ถ้าคน ทั้ง สอง ฝ่าย ไม่ได้สัญญากันไว้ ใน ข้อ ที่
จะใช้ทุนค่า ชกรรมนิยม แทน กัน แล้ว การ ที่ จะบังคับให้ ฝ่ายใด ใช้ทุน
ค่า ชกรรมนิยม แทน กัน ก็ได้ หรือ จะบังคับให้ ต่าง คน ต่าง เสีย ก็ได้ ก็ได้
แล้ว แต่ศาล จะเห็น สัมควร

มาตรา ๓ ให้ ศาล จดหมาย ข้อ ประเด็น ข้อ พิจารณา แล คำ
ตัดสินไว้เป็น สำคัญ แต่ คำตัดสิน นั้น เป็นอื่น ใช้ ได้ ดัง เช่น คำตัดสิน
คดี ที่ คู่ คู่กัน เป็น ส่วนวน ท่งปวง

ข้อถ้อยแถลงในข้อกฎหมาย

มาตรา ๔ ถ้าคน ทั้ง สอง ฝ่าย มี ข้อ ถ้อยแถลง กัน ใน บท กฎหมาย
ข้อใดข้อ หนึ่ง ซึ่ง อาจ จะนำไป ร้อง ฟ้อง กัน ยิง ร้อง ศาลได้ แต่ฝ่ายอื่น
ตก ละพร้อมกัน ข้อให้ ศาล ใช้ตัว บท กฎหมายว่า บทใด จะตรง แก่
ข้อ ซึ่ง ถ้อยแถลง กัน นั้น ถ้าศาล เห็น ว่าคน ๒ ฝ่าย มี ข้อ ถ้อยแถลง
ที่ จะให้ ศาล ตัดสิน ใน ข้อ ถ้อยแถลง กัน นั้น จริง แต่ สัมควร จะตัดสิน
ก็ให้ ศาล ใช้ แล ความ บท กฎหมาย ตัดสิน ความ เม พิเศษนี้ เรื่อง นั้น ไม่ต้อง
ให้ มี พ้อง แล คำ ให้ การ เป็น ส่วนวน กัน ยัด ยาง

ถ้าศาล เห็น ว่าความ จริง ซึ่ง นำ มา จะให้ ใช้ตัว บท กฎหมาย นั้น
ยัง ว่าไม่ชัด เจน ก็ได้ หรือ เห็น ว่ายังไม่ เป็น ข้อ ที่ ถ้อยแถลงกันก็ได้ หรือ

คน ต้อง ฝ่าย จะยอม ตก ลง ตาม ข้อ ความ ที่ ได้ แก่ ไซ้ ซั้น ใหม่ ไม่ ได้ กิด
 ค้าต จะ ให้ ว่า ใหม่ ให้ ชัด เจน หรือ จะ ให้ แก่ ไซ้ หรือ ค้าต จะ เรียบ เรียง
 ข้อ ความ ตาม ที่ เป็น จริง ยก เจก ข้อ ความ ทิ้ง ปรอง ที่ คน ทั้ง สอง ฝ่าย
 กถ่าว ไ่ว แล้ว นั้น ก็ ได้

มาตรา ๘ ถ้า คน ทั้ง สอง ฝ่าย เห็น ส้มควร จะ ทำ สัญญา ก็ ได้
 คือ สัญญา ว่า ถ้า ค้าต ตัด สิ้น ไซ้ วาง บท กฎหมาย ว่า บทใด ถูก ข้าง ฝ่ายใด
 แด ผิด ข้าง ฝ่ายใด ใน คดี เรียง นั้น แล้ว ข้าง ฝ่าย หนึ่ง จะ ยอม เสีย เงิน ให้
 ฝ่าย หนึ่ง เปน จำนวน เงิน เท่า นั้น ดัง ได้ กำหนด ไว้ ใน สัญญานั้น หรือ
 ตาม จำนวน ที่ ค้าต พิจารณา ได้ ความจริง หรือ แ่แต่ ที่ ค้าต จะ สั่ง แด จะ
 ใช้ ทุน ค่า ชกรรม เนียม แทน กัน หรือ ไม่ ดัง นี้ แด คำ สัญญา กัน เช่น ว่า มา นี้
 ให้ เขียน ลง ไว้ ใน คำ สั่ง ที่ กถ่าว ด้วย ความ พิเศษ เรียง นั้น หรือ เขียน
 ลง ไว้ ใน คำ สั่ง ฉบับ หลัง ก็ ได้

มาตรา ๙ ถ้า คน ทั้ง สอง ฝ่าย ไม่ ได้ สัญญา กัน ไว้ ใน ข้อ ที่ จะ
 ใช้ ทุน ค่า ชกรรม เนียม แทน กัน แล้ว การ ที่ จะ บังคับ ให้ ฝ่ายใด ใช้ ทุน ค่า
 ชกรรม เนียม แทน กัน ก็ ดี หรือ จะ บังคับ ให้ ต่าง คน ต่าง เสีย ก็ ดี ก็ ฤๅ
 แ่แต่ ค้าต จะ เห็น ส้มควร

มาตรา ๑๐ ให้ ค้าต จด ทนาย เรือง ความ พิเศษ ข้อ พิจารณา
 แด คำ ตัด สิ้น ได้ เปน ลำคัญ แด คำ ตัด สิ้น นั้น เปน อัน ใช้ ได้ ดัง เช่น คำ
 ตัด สิ้น คดี ที่ คือ คู่กัน เปน ส่วน ทิ้ง ปรอง

ตอนที่ ๒

ว่าด้วยลักษณะพิจารณาความมะโนได้ร้ให้ทนายพิทักษ์ต่ำกว่า

๕๐๐ บาท (๒๐๐ รูเบีย)

มาตรา ๑๓ ความแพ่ง ซึ่งโจทก์ร้องขอให้ศาลบังคับในคดีอัน
เกี่ยวข้องด้วยทรัพย์สินของ หรือ สัมบัติผลดี อย่างอื่น หรือ สิ่งใดอัน
เป็น ข้อวิฆาท ในคดีอันนั้น กำหนดทุนทรัพย์หรือ ราคาไม่เกิน ๒๐๐ บาท
(๒๐๐ รูเบีย) หรือ เพื่อจะให้เรียกคืนใหม่ไม่เกิน ๒๐๐ บาท (๒๐๐ รูเบีย)
หรือ เป็น คดีที่ ตน พึงต้อง ฆ่าทำสัญญา ทาน บน ให้ ไว้ต่อ ศาล ขอให้
พิจารณา คดี ดิน จัดว่าเป็น ความมะโนได้ร้ให้ ให้ศาล ออก หมายถึง
(ตาม แบบ ที่ ๒) แต่ให้พิจารณา คดี ดิน คดี เรื่อง นั้น เป็น ความ
นำโรง

มาตรา ๑๓ ใน การ ที่ ศาล ออก หมายถึง เช่นว่า มาแล้ว นี้ ไม่
จำเเนน ต้อง ให้ โจทก์ จำ พ้อง หรือ เรื่อง รวบรวม ขึ้น

ให้ศาล ออก หมายถึง ไปยัง จำเลย ผู้ต้อง ก่ออาชญากรรม แต่ใน หมายถึง นั้น
ให้แจ้ง เมื่อ ความ มล คดี ที่ ก่ออาชญากรรม แต่ จำนวนทรัพย์ ที่ โจทก์ ขอให้ เรียก
ให้จำเลย ทราบ ให้ นักการ ศาล เอา ต้น หมายถึง ให้จำเลย ทราบ แล้ว ให้
มอบ สำเนา หมายถึง ให้ จำเลย ไว้ ส่วน ต้น หมายถึง ให้เอา มา ปรึกษา ไว้ ยัง ศาล
จำเลย ไม่ จำเเนน จะ ต้อง มา แก่ คดี ที่มี แจ้ง อยู่ใน หมายถึง ด้วยตัวเอง
เว้น แต่ใน หมายถึง นั้น มี คำ บังคับ ให้ ต้น มา แล้ว จึง จำ ต้อง มา เอง แต่

08/10/2566

ถ้าคนต้องถูกขังเป็นพยานด้วย และได้รับหมายเรียกแล้วจำเป็น
ตัวต้องมา

บรรดาข้อความในมาตราทั้งปวง ในพระราชกำหนดนี้ ที่เกี่ยวข้องกับ
ของคดีที่มีทุนทรัพย์ตั้งแต่ ๒๐๐ บาท (๒๐๐ รูเบีย) ขึ้นไปนั้น
ก็ให้มาใช้ในการชำระคดีสินคดีที่มีทุนทรัพย์ต่ำกว่า ๒๐๐ บาท (๒๐๐
รูเบีย) ลงมาได้เหมือนกัน ตามแต่ที่ควรจะใช้ได้ (เว้นแต่ใน
คดีเรื่องใดที่ศาลเห็นสมควร จะมีคำสั่งไม่ให้เอามาใช้ เพื่อไม่ให้เกิด
ชำระคดีสินชักช้าไป แต่เพื่อให้คดีแล้วโดยเร็วตามยุติธรรม) เฉพาะ
ข้อความที่จะกล่าวต่อไปข้างล่างนี้ คือ

การเดินหมายเรียกหมายนัด แต่หมายบังคับ

การหมายเรียกพยาน

การจุดคำให้การของพยาน

การหยุดหรือเลื่อนวันชำระ

การบังคับให้ใช้ทุนค่าธรรมเนียมทั้งปวง

การเรียบเรียงเนื้อความ แต่ผลของคำสั่ง และการบังคับ

ตามคำสั่งนั้น

การจุดหมายรายงาน การพิจารณา

การตั้งชั้นอุทธรณ์

มาตรา ๔๘ เมื่อเวลาผู้จะหวังเป็นโจทก์ มาขอให้ศาลออกหมาย
ซึ่งว่ามาแล้วคดี หรือเมื่อก่อน หรือเมื่อเวลาชำระคดี ตั้งมีแจ้ง

อยู่ในหมายนั้นก็ดี เมื่อศาลพิจาระห์ดูเห็นว่าตามรูปความที่ปรากฏ
 อยู่ นั้น ถ้าจะชำระคดีนั้นคดีเรื่องนั้นเป็นความน่าโรงจะชักช้า หรือไม่เป็น
 ขัทธิธรรมแล้ว ศาลจะมีคำสั่งให้ โจทย์ ทำ พ้อง มายืน เหมือน อย่าง
 คดีที่มีทุนทรัพย์ เกินกว่า ๒๐๐ บาท (๒๐๐ รูเบีย) ขึ้นไปก็ได้ แต่
 ความเห็น ของ ศาล เช่นนี้ ให้ศาลจดหมายชี้แจง เหตุผลไว้ ในรายงาน
 พิจารณา นั้น

ตอนที่ ๓

ว่าด้วยลักษณะพิจารณาความมะโนโสเวห์

เกี่ยวกับหนังสือสัญญาสั่งให้ ไซเงิน แต่หนังสือสัญญารับไซเงิน

มาตรา ๑๕ บรรดา คดี ที่ เกี่ยว ด้วย หนังสือสัญญา สั่งให้ ไซเงิน
 แต่ หนังสือสัญญา รับไซเงิน ซึ่งได้ร้อง ฟ้อง ภายในกำหนด ๒ เดือน
 นับแต่วัน ถึงกำหนดรับไซกัน เป็นต้นไป ให้ศาล ออกหมาย (ตาม
 แบบที่ ๘) แต่ให้ศาล พิจารณา คัดสิน เป็น ความ น่าโรง ทั้งได้กล่าว
 ไว้ต่อไปนี้

จดหมาย หนังสือสัญญาสั่งให้ ไซเงิน ภาษา อังกฤษ เรียกว่า “บิต
 ออฟเอคต์เชน” นั่นคือ หนังสือสัญญาที่ ผู้หนึ่ง ทำ เป็น คำ สั่ง ไป ถึง
 ผู้รักษาเงิน ของ ตนไว้ว่า ให้ผู้ซึ่งรักษาเงินนั้น เอาเงิน ออกจ่าย
 ไซ ให้แก่ผู้ซึ่ง มีชื่ออยู่ใน หนังสือสัญญา ถ้าจะเป็น ผู้ใดรับเงิน นั้น
 เป็น จำนวนเงิน เท่านั้น ในกำหนดวัน เดือน ปี นั้น หรือ ให้จ่ายไซ

แก่คนใดคนหนึ่ง ที่ผู้ซึ่งมีชื่อ อยู่ใน หนังสือ สัญญา ว่าจะได้เป็น ผู้รับเงินนั้น จะได้สั่งให้จ่ายไว้ต่อไป

หนังสือ สัญญา ว่าจะใช้เงิน ภาษา อังกฤษ เรียกว่า “ปรอมมิสซอรีโนต” นั่นคือ หนังสือ สัญญา ที่ผู้หนึ่ง ทำขึ้น เป็น ข้อ ปฏิญาณ ว่า ผู้ทำ จะยอม ใช้จ่ายเงิน เท่า นั้น ให้แก่ผู้ซึ่ง มีชื่อ อยู่ใน หนังสือ สัญญา ว่าจะเป็น ผู้ได้รับเงินนั้น ในกำหนดวัน เดือน ปีนั้น หรือผู้ทำ จะยอม ใช้จ่ายเงิน เท่า นั้น ให้แก่ผู้ถือ หนังสือ ใด ใน กำหนดวัน เดือน ปีนั้น

หนังสือ สัญญา ที่ สั่ง ให้ ใช้จ่ายเงิน แต่ หนังสือ สัญญา ว่าจะ ใช้ เงิน ทั้ง ต้อง อย่าง นี้ จะ เป็น ให้ จ่าย เงิน ให้ ตาม คำ สั่ง ก่อตั้ง หรือ จะ เป็น สั่ง ให้ จ่าย เงิน ใช้จ่าย ให้ แก่ ผู้ถือ หนังสือ สัญญา นั้น ก็ได้ ตาม กฎหมาย ของ การค้า ขาย เป็น อัน แดง เปลี่ยน ให้ กัน ได้ ทั้ง สอง ประการ คน ผู้ ที่ ได้ สัญญา นั้น มา จะ ได้ มา ด้วย มี ผู้ สติกลง หนังสือ สัญญา ให้ โดย สุจริต ก็ ตาม หรือ จะ ได้รับ มา ด้วย ใน หนังสือ สัญญา นั้น ว่า ให้ ใช้จ่าย ให้ แก่ ผู้ถือ สัญญา ฉบับ นั้น ก็ ตาม นับ ว่า เป็น เจ้า ของ ๑ หนังสือ สัญญา ฉบับ นั้น แต่ มี อำนาจ จะ ร้อง ฟ้อง ใน ชื่อ ของ คน ได้ ตาม สัญญา แต่ ถ้า ผู้ ที่ ได้ สัญญา นั้น ได้ มา โดย สุจริต ตาม ราคา ที่ คน ควร ได้ แล้ว ถึง มา ทว่า หนังสือ สัญญา ฉบับ นั้น จะมี คำ หัก ที่ ผิด หรือ มี ทุจริต ประการ ใด ๑ ซึ่ง เป็น มา แล้ว จาก ผู้ ก่อน ที่ ได้ มา (คน ผู้ ก่อน จะ เป็น ผู้ สติกลง ให้ มา หรือ มอมให้มาก็ตาม) คน ผู้ ที่ ได้รับ สัญญา มา นับ ว่า เป็น เจ้า ของ ได้ โดย ชอบ ธรรมเนียม

มาตรา ๑๖ ภายในกำหนด ๗ วัน นับแต่วันได้ออกหมายเป็นค้น
 ไป ศาลได้รับคำร้องของผู้ต้องหาเป็นจำเลยขอตั้งคดีเช่นนั้น ก็ให้ศาล
 อนุญาตให้ผู้ต้องหาเป็นจำเลยต่อสู้คดีได้ เมื่อผู้นั้นยอมเอาเงินตาม
 จำนวนที่ติดค้างอยู่ในหนังสือสัญญาตั้งให้ใช้เงิน หรือหนังสือสัญญา
 รับใช้เงินนั้น มาวางไว้กลางศาลก่อน หรือมิฉะนั้น มีพยานสำบาต
 คดีให้การเป็นที่พอเพียงที่จะให้ศาลเห็นว่า ตนจะต่อสู้ได้ตามกฎหมาย
 แลทางยุติธรรม ในข้อที่ไม่ยอมใช้เงินให้ หรือให้การเป็นที่พอ
 เพียงที่จะให้ศาลเห็นว่า ผู้ถือหนังสือสัญญาตั้งให้ใช้เงิน หรือ
 หนังสือสัญญา รับใช้เงิน จะต้องพิสูจน์ให้เห็นจริงว่า ตนได้หนังสือ
 สัญญาชนิดใดชนิดหนึ่ง ดังเช่นว่ามานี้ โดยเหตุที่ตนได้ยอม ยก ผล
 ประโยชน์ หรือสิ่งอื่นให้แก่ผู้ทำหนังสือสัญญาให้แก่ตนนั้น โดย
 ความแตก เบียดเบียนกัน หรือให้การ กล่าว ข้อความ ที่จริง อย่างอื่น ๆ
 ที่ศาลเห็นพอ จะยอมตาม คำร้องขอ ต่อสู้คดีได้ เมื่อศาลยอม ดังนี้
 แล้ว ศาลจะเรียก ประกัน แต่ให้ทำ อย่าง หนึ่งอย่างใดไว้ ตามศาล
 จะเห็นสมควร ก็ได้ แล้วจึงให้ศาลมีคำสั่ง ให้ผู้มาขอ ออก หมาย
 ค้น ยื่น พ้อง เหมือน อย่าง คดี ท่งปวง

มาตรา ๑๗ ถ้าจำเลยไม่ได้มาขอ อนุญาต ก็ จะต่อสู้คดี แต่โจทก์
 ได้ พิสูจน์ ต่อศาลให้ สัมจริง ว่า จำเลยได้รับ หมายแล้ว เมื่อ ครบ
 กำหนดเจ็ดวันแล้วไป ให้ศาลบังคับให้จำเลยใช้เงินให้แก่โจทก์ ไม่เกิน
 จำนวน กว่าที่ มีเจต อยู่ใน หมาย กับให้ เสีย ดอก เบี้ยตาม อัตราที่ได้สัญญา

ตกลงกันได้ โดยไม่ผิดกฎหมาย คิดมาจนถึงวันตัดคืน แต่ให้ใช้ทุนค่าธรรมเนียมนั้นแก่โจทก์ด้วย ตามแต่ศาลจะกระทำได้ ในคำตัดสิน

มาตรา ๓๘ ถ้ามีเหตุพิเศษเกิดขึ้น เมื่อเวลาดำเนินคดี ศาลจะให้ยกคำตัดสินนั้นเสียก็ได้ แต่ถ้าเป็นกรณจำเป็นอย่างใด การเร่งตามคำตัดสิน ก็ให้งดเสียได้เหมือนกัน แต่ถ้าศาลเห็นสมควรว่า จะอนุญาตให้จำเลยต่อสู้คดีต่อไปก็อนุญาตได้ แต่ศาลจะเรียกทานบนอย่างใดอย่างหนึ่งแก่จำเลยได้ ในการอนุญาตให้ต่อสู้คดีตามที่เห็นเป็นยุติธรรมก็ได้ แต่เหตุผลที่ศาลให้อนุญาตต่อสู้คดีเช่นนั้น ให้ศาลจดหมายเหตุผลไว้ในรายงานความเรื่องนั้น จึงทุกประการ

มาตรา ๓๙ ในวิธีชำระคดีตามความในหมวดนี้ ศาลจะเรียกเอาหนังสือสัญญาสั่งให้ใช้เงิน หรือหนังสือสัญญารับใช้เงินมาไว้ถ่วงศาลก็ได้ และมีอำนาจที่จะให้งดชำระเสียกว่าโจทก์จะหาประกันเงินค่าธรรมเนียน ศาลมาให้ศาลก็ได้เหมือนกัน

มาตรา ๔๐ ผู้ถือหนังสือสัญญาสั่งให้ใช้เงิน หรือหนังสือสัญญารับใช้เงิน ซึ่งไม่ได้เงินตามสัญญานั้น ก็มีอำนาจโดยกฎหมายที่จะฟ้องเรียกเอาเงินที่เสียไป ในเหตุที่ตนไม่ได้เงินตามสัญญา หรือค่าใช้สอยอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องกับการที่ไม่ได้รับเงินนั้นคืนได้ เหมือนดัง

ผู้ ๒๒๘๐
ที่ผู้ นหม อานาจ จะฟ้อง เรียกเอาเงินที่ มอยู่ ในหนังสือสัญญา ดังให้ ใช้เงิน หรือ หนังสือสัญญา รับใช้เงิน ตาม ความใน หมวดนี้

มาตรา ๒๑ ผู้ถือ หนังสือสัญญา ดังให้ ใช้เงิน หรือ ผู้ถือหนังสือ สัญญา รับใช้เงิน จะขอ หมาย ฉบบ หนังสือ ตาม ความใน หมวดนี้ เรียก คน หลาย คน หรือ แต่ คนใด คน หนึ่ง ที่ เกี่ยว ของ ด้วย หนังสือ สัญญา เหล่า นั้น มาได้ แต่ การ ออก หมาย เช่นนี้ เป็น การ ตั้ง ตน ฟ้อง คิด แล้ว จะชำระต่อไป เหมือนดัง ว่า พวก จำเลย เหล่า นั้น ได้รับ หมาย แยก เรียง ตัว กัน คนใด ก็ได้ แต่ หมาย หรือ จำนวน เงิน ที่ให้ เรียกใน หมาย นั้น จะต้อง กล่าว ความ หรือ แยก จำนวน เงิน ออก เป็น ส่วน ว่า จำเลย คนใด ต้อง กล่าว หา จะควร ต้อง เสีย เท่าใดให้ ชัด เจน ให้ จำเลย ทุก คน รู้ ชัด เมื่อ จะคดี คดี เฉพาะ คน ก็ได้ ตาม ปราณ

ตอนที่ ๔

ว่าด้วยวิธีฟ้องเรียกทนาย

มาตรา ๒๐๐ ค่าตั้ง ๒๐๐ บาท (๒๐๐ ร.เบย) ขึ้นไป

คำฟ้อง

มาตรา ๒๐๑ วิธีฟ้อง ความแพ่ง ทงปวง นั้น ให้ โจทย์ ทำฟ้อง (ตาม แบบที่ ๓) มา ยื่น ต่อ ศาล เป็น ตนไป ยก เสีย แต่คดี ที่ บังคับไว้ ตาม ความใน มาตรา ทังปวง ที่ กล่าว มา แล้ว นั้น

มาตรา ๒๐๒ ใน คำ ฟ้อง นั้น ให้กล่าว เด่า เรื่อง ข้อใจ ความ สำคัญ กับ สรรพเหตุต่าง ๆ ซึ่ง โจทย์ ถือว่า เป็น หลัก ฐาน โดย ลำดับ มา แต่เรื่อง

08/10/2566

ที่กล่าว นั้นให้แยกแบ่งออกเป็นข้อ ๆ หมายถึงเป็น ข้อ ๑ ข้อ ๒ ข้อ ๓
 ข้อ ๆ กันไปใน ข้อ เหล่า นั้น ให้กล่าว ความ ข้อ หา แยก ออกให้แจ่ม
 แจ่ม ชัด เจน ตาม แต่จะแยกได้ อย่าให้ ประปน กับ ความ ใน ข้อ หา ข้ออื่น
 แต่ข้าง ท้าย พ้องให้ ได้ คำ ร้อง ที่ โจทย์ ประสงค์ที่ จะ ให้ คัด คัด สิ้น ให้ แก่
 โจทย์ อย่างไร ตั้ง ที่ เห็น ว่า โจทย์ ควร จะ ได้รับ ตาม กฎหมาย แต่ได้
 คำ ร้อง ขอให้ คัด คัด สิ้น อย่าง อื่น ให้ อีก ตาม กฎหมาย

มูล ความ ที่กล่าวหาในคำฟ้องนั้น จะต้องเรียบเรียงโดยตั้งเข้าไปให้ชัด
 เจน ด้วย เพื่อให้ ประกอบ กับ คำ ร้อง ขอให้ คัด คัด สิ้น ให้ แก่ โจทย์ แต่
 เพื่อให้ จำเลย ทราบ แต่เข้าใจ มูล คดี ที่ จำเลย ต้อง กล่าว หา นั้น ด้วย

ห้ามไม่ให้ คัด ข้อ ความใน หนังสือ สำคัญต่าง ๆ ได้ ลงไว้ ใน คำฟ้อง
 ให้ มาก มาก เกิน กว่า เหตุ ที่ จำเป็น ด้วย ให้ คัด แค้ใจ ความ สำคัญ ลง
 โดย ตั้ง เข้า พอ ให้ ตรง กับ ข้อ หา เท่านั้น กับ วัน เดือน ปี กับ จำนวน
 เงิน นั้น ให้ เขียน ลง เป็น ตัว เลข แต่ จำนวน เงิน ให้ เขียน เป็น ตัว หนังสือ
 ลง เดิมไว้ ด้วย อนึ่ง คำ พยาน อย่างใด อย่างหนึ่ง ที่ โจทย์ มุ่งหมาย
 จะนำสืบมา ประกอบ กับ ข้อ หาใน เวลา ชำระนั้น จะไม่ต้อง ใส่ มาในฟ้อง
 ก็ได้ แต่ไม่ควรให้ มี ข้อ กล่าว ถ่มเถียง ด้วย ตัวบท กฎหมาย ด้วย ให้
 กล่าว เฉพาะ ความ จริง ซึ่ง เป็น สิ่ง สำคัญ อื่น จะประกอบ อำนาจ อื่น ชอบ
 ขรรวม ของ โจทย์ ควร พ้อง เรียกเอาทุก ท่วงที ได้ ความ กฎหมาย โดย
 ตั้ง เข้าให้ชัด เจน เพื่อ ที่จะ ให้ จำเลย รับ หรือ ปฏิเสธ ชัด หา ที่ เป็น ความ
 จริง ทุก ข้อ หรือ แต่ ข้อใด ข้อหนึ่ง ไว้ ใน คำให้การ เท่านั้น หรือ

มีฉันทให้จำเลย รับข้อหาทุกข้อ หรือแต่ข้อใดข้อหนึ่งว่าเป็น
 ความจริงแล้ว จะไดให้การแก้ต่อไป โดยอ้างถึงข้อความที่
 ที่จำเลยยกขึ้นคือ ดูว่าพฤติของโจทก์ที่ควรฟ้องเรียกเอาทรัพย์สิน
 ได้ตามกฎหมายนั้น ย่อมถึงกำหนดเวลาที่ควรฟ้องได้ หรือได้
 ลงยินยอมกันเสียแล้วว่า จะไม่เก็บเอามาฟ้อง หรือได้พินกำหนด
 ภายความตามกฎหมายเสียแล้ว หรือมีฉันท เป็คดีที่ต้องห้ามตาม
 กฎหมาย บทใดบทหนึ่ง ไม่ให้รับไว้พิจารณาว่ากล่าว

ฟ้องเรียกทรัพย์สินคดี

มาตรา ๒๕ เมื่อโจทก์ฟ้อง เรียกจำนวนเงิน ตามสัญญาที่เขียนไว้เป็น
 ตัวอักษร กัด หรือที่ตกลงกันไว้ด้วยด้อยคำพูดกัน กัด หรือฟ้อง
 เรียกเอาเงินราคาสิ่งของสิ่งหนึ่งสิ่งใด กัด หรือฟ้องเรียกเอาสิ่งของ
 สิ่งใดสิ่งหนึ่ง กัด ซึ่งจำเลยเอาไป หรือยึดได้จากโจทก์โดยทางที่ผิด
 ฉันท ก็ให้โจทก์กล่าวข้อหาไว้ในคำฟ้อง ตามแบบฉันทก็ได้ แล้ว
 ให้ทำบัญชีชี้แจงรายละเอียดของค่าๆ เด่านั้น ตามวิธีทำบัญชี
 อย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ พอให้จำเลยทราบละเอียด คิดทนายฟ้องมาด้วย

อนึ่ง เมื่อก่อนเวลายื่นคำให้การฉันท จำเลยเห็นว่า บัญชีชี้แจงนั้น
 ยังบกพร่องอยู่ไม่ละเอียดแล้ว จำเลยจะมาร้องขอให้ศาลบังคับให้
 โจทก์ชี้แจงรายการ ให้ละเอียดดีกว่าเก่าก็ได้

08/10/2566

เมื่อ เวลาชำระแล้ว โจทย์จะไม่ได้รับค่าตัดสินใจได้ เงิน มากกว่า
 จำนวนเงิน ที่มีจริง อยู่ในบัญชี เว้นแต่เงิน ตกกบเบี้ยที่ จะควร คิดให้ต่อ
 ไป กับค่าธรรมเนียม ค่าตัดที่ โจทย์ได้เสียไปแล้ว เท่านั้น ถึงมาทว่า
 จำนวนเงินที่ หากมีใน คำฟ้อง เป็นเงิน หนี้สิน คิดค้าง กัน อยู่ หรือ
 เป็นเงิน ค่าใช้ทุน ททรัพย์สถานใด จะมากกว่า จำนวน ที่มี อยู่ใน บัญชี
 นั่นก็ดี โจทย์ก็จะ ไม่ได้ตาม นั้น

โจทย์จะร้อง ขอ แก่ บัญชี ต่อ ภายหลังไม่ได้ เว้นไว้แต่ศาล จะยอม
 อนุญาตให้ แก่ เท่านั้น แต่เมื่อ โจทย์มา ร้อง ขอ อนุญาต แก่แล้ว ก็ให้
 ศาล พิเคราะห์ดู ถ้า เห็น ว่า การ ที่ จะยอม อนุญาต ให้ โจทย์ แก่ บัญชี
 โหม่นั้น จะไม่ เป็น เหตุให้ เสีย หาย ต่อ จ้างเลย แล้ว ก็ให้ อนุญาตได้ ถ้า
 มิฉะนั้น ศาล จะไม่ยอม อนุญาตได้ หรือ ถ้า ยอม จะให้ อนุญาตแล้ว
 ก็ต้อง บอกด้วย นำ ให้ จำเลย รู้กัน แต่ ต้อง เจอน กำหนดวัน ชำระต่อไป
 แต่ต้อง ให้ โจทย์ ใช้ ค่า ธรรมเนียม ค่าตัด แทน จ้างเลยในชั้น นั้นด้วย

ใน เวลาชำระอยู่นั้น ถ้า จำนวนเงิน หรือ ราคาสิน ของใน บัญชี นั้น
 ผิดกัน กับ คำ พยานที่ สอบได้ ความจริง แลวนั้น มีชน โจทย์จะขอ แก่ บัญชี
 ในทันทีก็ได้ หรือ จะขอ เจอน หยุดชำระต่อไป เพื่อ จะได้ มี เวลา
 แก่ บัญชีแล้ว ยอม เสีย ค่า ธรรมเนียม ค่าตัด แทน จ้างเลยนั้น นั้น ก็ได้ สุด
 แต่ศาล จะเห็น เป็น ยติชกรรม

ถ้า ศาล อนุญาตให้ โจทย์ แก่ บัญชี ก็ได้ หรือถ้า ศาล บังคับให้ โจทย์
 ทำ บัญชีใหม่ ขึ้น ตาม คำ ร้อง ของ จำเลย ก็ได้ ศาล จะต้อง มี คำ สั่ง

08/10/25๖๖

กำหนดวันให้ โจทย์ แก่ บัญชี ให้ แลดู หรือให้ ทำ บัญชี ใหม่ ให้ แลดู
แล จะต้อง มี คำ สั่ง ให้ สั่ง บัญชี ที่ แก่ หรือ บัญชี ที่ ทำ ขึ้น ใหม่ ไม่ ยิง
จึ่ง แลดู แต่ ใน คำ สั่ง นั้น จะ ต้อง กำหนด วัน บังคับ ให้ จ้าง แลดู ยื่น คำ เหนกรา ด้วย

ตั้งรพหนังสือต่าง ๆ คิดท้ายซอง

มาตรา ๒๕ เมื่อ โจทย์ พ้อง (ขอ ให้ ตัด สิณ บังคับ ให้ จ้าง แลดู เสีย เงิน
ด้วย กิติ หรือ ไม่ ได้ ขอ ให้ ตัด สิณ บังคับ ให้ จ้าง แลดู เสีย เงิน ด้วย กิติ) ก่อว่า
โทษ จ้าง แลดู ขอ ให้ ศาล ตัด สิณ โจทย์ แลดู ยื่น ยัน โดย สำมัญ หรือ
โดย พิเศษ ว่า โจทย์ มี อำนาจ ชิน ชอบ ชรรพ ตาม หนังสือ ตัด สิณ
หรือ เอกสารใด ๆ กิติ หรือ ขอ ให้ ศาล ตัด สิณ ยก หนังสือ ตัด สิณ ใด ๆ
เสีย กิติ หรือ ขอ ให้ ศาล ตัด สิณ ให้ เรียก เอา หนังสือ ตัด สิณ ดัง ให้ ใช้
เงิน หรือ หนังสือ ตัด สิณ รมใช้ เงิน หรือ หนังสือ ทาน บน หรือ เอก
สาร อื่น ๆ มา ทำ ตาย เสีย กิติ หรือ ขอ ให้ ศาล ตัด สิณ บังคับ ห้าม ไม่
ให้ จ้าง แลดู ทำ การ ดัง ได้ ดัง หนังสือ กิติ หรือ ขอ ให้ ศาล ตัด สิณ บังคับ ให้ จ้าง แลดู
มา คิด บัญชี เงิน ตัด ค้าง กัน ชยู่ กิติ หรือ ขอ ให้ ศาล ตัด สิณ ใน คดี อย่าง อื่น
ที่ คิด ตาย ค้าง กัน กับ คดี ที่ กล่าว มา นี้ แลดู ก็ ให้ โจทย์ ก่อว่า อย่าง ดัง ชรรพ
หนังสือ สำคัญ เหล่า นั้น แต่ คิด ข้อ ความ ข่ง มา ได้ ไว้ ใน คำ พ้อง ด้วย กิติ
แลดู ให้ คิด สำเนา คิด ท้าย พ้อง มา ด้วย ถ้า หนังสือ สำคัญ นั้น มี ข้อ ความ
ไม่ ล้าย ต ขาว มาก หรือ ก็ จะ ไม่ คิด สำเนา คิด ท้าย คำ พ้อง มา ด้วย แลดู
ก็ ให้ ช้ แรง เหตุ ที่ ไม่ คิด คิด มา (เช่น คดี ว่า หนังสือ เหล่า นั้น มีความ
ยัด ยาด มาก หรือ คน หนังสือ นั้น อยู่ กับ จ้าง แลดู หรือ หาย เสีย หรือ

โจทก์ไม่สามารถจะนำมาได้) แล้วให้ โจทก์กล่าวไว้ในฟ้องด้วย ว่า โจทก์จะยอม ให้จำเลย มา ตรวจดู คนหนึ่งสืบ ว่าคดีนี้ ทั้งปวง หรือ ตาม ที่มี อยู่ใน มือ ของ โจทก์ หรือ อยู่ กับ คน อื่น ที่ โจทก์มีอำนาจ จะเรียก เขา มาให้ตรวจดูได้

แก ฟ้อง

มาตรา ๒๖ ถ้าโจทก์กล่าวขอ ความไม่คุ้มครอง พoth ที่จำเลย จะเข้าใจ ได้ว่า จำเลย ต้อง กล่าวหาด้วย มูลคดีอย่างใดแล้ว ก่อนนำที่จำเลย ให้การ ถ้าจำเลย จะขอให้ ไข ความในฟ้องของ โจทก์ให้ชัดเจน ศาล เห็นสมควร จะมีคำสั่ง ให้ โจทก์ไข ความในฟ้อง ของโจทก์เสียใหม่ ให้ชัดก็ได้

ศาล จะสั่งให้ โจทก์คัดค้านอรรถหนึ่งสืบว่าคดีต่าง ๆ ที่โจทก์มีอยู่ หรือ ที่มีอำนาจจะนำเขา มาได้ ตามที่ โจทก์ได้ชี้แจงไว้ ในฟ้อง นั้น คดีหลาย ฟ้อง มา หรือจะให้ นำมาให้ ตรวจดูก็ได้ เพราะจำเลย ควร จะได้ตรวจดู เพื่อจะได้ ไข ในคดีเรื่องนั้น

เมื่อศาล มีคำสั่ง ดังว่ามาแล้วแล้ว ศาล จะระงับใน เวที ค่าธรรมเนียม ประการใดโดยยุติธรรม แต่จะได้ เตือน กำหนดความต่อไป จนกว่า โจทก์จะได้ กร.คำ ตามคำสั่ง ของ ศาล ก็ได้

มาตรา ๒๗ ถ้าใน คำฟ้อง กล่าวโทษ ไข ถ้อยคำอื่น หยิบเข้ารุนแรง ที่ไม่จำเป็นจะต้อง กล่าว แล้ว ศาล จะสั่ง ให้แก้ไข คำฟ้อง เสียใหม่ ก่อน เวลา ที่มี หมายสั่ง คำฟ้อง ไป ยัง จำเลย หรือ เมื่อได้ หมายสั่ง คำฟ้อง

ไปให้แก่จำเลยแล้ว จำเลยมาร้องขอศาลจะให้แก้เสียใหม่ก็ได้ แล้วศาลจะบังคับ ประการใดในเรื่องค่าธรรมเนียม โดยยุติธรรมก็ได้

มาตรา ๒๘ ถ้าโจทก์จะขอแก้ไขคำฟ้อง ก่อนจำเลยยื่นคำให้การ เมื่อได้รับอนุญาตของศาลแล้วก็ได้

เมื่อโจทก์แก้ฟ้องแล้ว ศาลต้องมีหมายแจ้งความให้จำเลยรู้ภายในกำหนดกี่วัน ก็ได้ แต่ศาลจะเห็นสมควร

มาตรา ๒๙ ศาลจะต้องถือว่า ในบรรดาคำฟ้องทุกฉบับที่โจทก์ยื่นขึ้น โจทก์มีความปรารถนาจะกล่าวคดีที่ ชอบด้วย ความยุติธรรม แต่จะยอมให้ฝ่ายจำเลย แก้คดีแต่ที่ ชอบด้วย ความยุติธรรม เหมือนกันอีกประการหนึ่ง ศาลจะต้องถือว่า คำฟ้องนั้น ก็อาจขอให้ โจทก์ได้รับคำตัดสินตามความจริง ในเวลาชำระสาม ข้อความที่ กล่าวแต่สืบสืบจริง แม้ว่าความข้อใดที่ไม่ได้กล่าวหาไว้ในคำฟ้องก็ดี เมื่อปรากฏขึ้นในเวลาชำระ แต่โจทก์สืบสืบจริง ถ้าศาลเห็นว่า จะตัดสินให้โจทก์ได้ โดยไม่สู้เป็นความยากลำบากแก่ฝ่ายจำเลยแล้ว ศาลก็อาจตัดสินเห็น ได้ด้วยเหมือนกัน

โจรควบคุมโจทก์แต่จำเลย

มาตรา ๓๐ ผู้ใดจะฟ้องคดีแทนผู้อื่น เช่น บิดา มารดา พี่น้องแทนบุตรก็ได้ หรือผู้จัดการทรัพย์สิน มรดก ทรัพย์สินของคนผู้จะไว้รับส่วนแบ่งทรัพย์สิน มรดก ก็ได้ หรือผู้ใดจะฟ้องเป็น โจทก์เอง แทนผู้อื่นด้วยที่มีคดีเกี่ยวกันเป็นเจ้าหนี้ ผู้รับจัดการ มรดก ของลูกหนี้ผู้ตาย ฟ้อง

เรียกเงินของ คุณ หนึ่ง นาย จาก คน ขึ้น แทน พวก เจ้า หนึ่ง ทงหลาย ด้วย
กิต ๑๕ ก็ เหลือ นน กต่าง ติชชน กี่ คน พอง นน ทงไว้ ใ้ คำ พอง ให้ ชัดเจน

มาตรา ๓๑ ถ้า หลาย คน มี คดี หนึ่ง เกี่ยว กัน จะ พอง กต่าง โทษ คน
อื่น แลว ก็ ควร จะ เข้า ชื่อ พอง เดียว กัน ตาม ชรรม เนียม

มาตรา ๓๒ เมื่อ โจทช มี คดี หนึ่ง เกี่ยว หรือ แยก กัน ที่ จะ พอง เรียก
คน หลาย คน เช่น ตก หนึ่ง เป็น เว้น เบย แด นาย ประกัน ดง นี้ ก็ ไม่
จำ ปน ที่ โจทช จะ พอง เรียก คน ทงหลาย แหตา นน พรอม กัน ที่ เดียว จะ
พอง เรียก แด คน หนึ่ง หรือ มาก กว่า คน หนึ่ง ไ้ หม่ ผู้ ที่ เกี่ยว ของ
ด้วย กัน นน กิต

มาตรา ๓๓ ถ้า ก่อน เวลา ชำระ กิต หรือ เมื่อ เวลา ชำระ กิต มี
เหตุ ปรากฏ ขึ้น ว่า คน ใด คน หนึ่ง ซึ่ง ควร จะ ต้อง เข้า ชื่อ พอง เป็น โจทช
ด้วย กิต หรือ ซึ่ง ควร จะ ต้อง หา เป็น จำเลย ด้วย กิต แด ไม่ ได้ เข้า ชื่อ
พอง เป็น โจทช หรือ ไม่ ได้ หา เป็น จำเลย หรือ มี ฉน คน ใด คน หนึ่ง
ซึ่ง ไม่ ควร จะ เข้า ชื่อ พอง เป็น โจทช ด้วย กิต หรือ ซึ่ง ไม่ ควร จะ หา เป็น
จำเลย ด้วย กิต แด หาก เขา ชื่อ พอง เป็น โจทช หรือ ต้อง หา เป็น
จำเลย เช่น น ศาล จะ มี คำ ใ้ ให้ แล ไว้ ต่ พอง เสีย ใหม่ กิต แด ถ้า
จำเลย จะ ต่อ ให้ แก่ คำ ให้ การ ถาย น คำ ให้ การ แลว ด้วย กิต ให้ กิต เสีย เมื่อ
มี เหตุ เกิด ขึ้น ดง นี้ ก็ ให้ ศาล หยุต คดี ไว้ แลว ให้ กำหนด วัน ยน คำ
พอง คำ ให้ การ แด กำหนด วัน ชำระ ต่อ ไป แลว ให้ บง คับ ใ้ ทน คำ

ขรรณเนียม แทนกัน ผู้แต่ศาล จะวินิจฉัยว่า เหตุที่เกิด ขึ้น นั้น เป็น ความผิด ของ ฝ่ายใด โดย ข้าราชการ

ห้ามไว้ให้ อาชญา ทัตมาไว้ใน คำฟ้อง เป็น โจทย์ เว้นไว้แต่จะได้ แสดง คำพยาน ที่ ศาล ควร เชื่อฟังได้ว่า ผู้นั้นได้ ยอม อนุญาต ให้ เขาชื่อ เข้า ไล่ ใน คำฟ้อง เป็น โจทย์ ด้วย แต่ห้าม ไม่ให้ ถอน ชื่อ ของ โจทย์คนใดคนหนึ่ง ออกจาก คำฟ้อง เว้นไว้แต่ศาล จะเป็นที่ พอใจ เชื่อถือได้ว่า ได้มี ได้เอา ชื่อผู้นั้น มาไว้ใน คำฟ้อง เป็น โจทย์ โดย ผู้นั้น ไม่ได้ อนุญาต หรือ โจทย์ผู้นั้น ยอม อนุญาตให้ ถอน ชื่อ ของ ตน ออกเสีย จาก คำฟ้อง

มาตรา ๓๔ เมื่อ โจทย์ฟ้อง คน ซึ่ง เปน ผู้อำนวย การ ของ คนใดคนหนึ่ง แต่ไม่ได้ ยื่นหลักฐาน ส่วนแล้ว ผู้อำนวย การด้วย ศาล รู้เขาด้วย ประการใด ๆ ก็ดี ว่าคน ผู้ควร เบง จำเลยนั้น ต้องอาศัย อยู่ใน เขตแดน ที่ ศาล มี อำนาจ จะเกาะกุม มา ว่ากล่าว ได้แล้ว ก็ให้ ศาล มีคำสั่งให้ ไล่ชื่อ ของ ผู้นั้น เป็น จำเลยโดย ตรง ที่ เดียว แต่ให้ ศาล เรืองหนังสือ ว่า โจทย์จะ ได้ ทำตาม คำสั่ง นั้น แต่ ถ้าผู้นั้น ไม่ได้ คง อาศัย อยู่ใน เขตแดน ที่ ศาล มี อำนาจ จะเกาะกุม มา ว่ากล่าว ได้แล้ว ศาล จะไม่รับ คำนึงไว้ พิจารณาว่ากล่าว ก็ได้ เว้น แต่ คน ที่ เปน ผู้อำนวย การ ซึ่ง โจทย์ เรือ เป็น จำเลย นั้น ยอม ทำ ทานะนให้ ไว้ต่อศาล ว่า ตน จะยอม ต่อ ผู้คัด แทน ผู้ซึ่ง ควร เปน จำเลยเอง แต่ จะยอม ทำ ตาม คำ

คดีสิน หรือคำสั่งของศาล ที่ จะบังคับให้ ใช้เงิน หนี้สิน ที่ พองหา หรือ
เงิน ปรับใหม่ แด่จำเลยนั้นเอง บรรดา ที่ จำเลย ควร จะยอม ทั้งปวงแล้ว
นั้น จึงให้ ศาล รับคดีไว้ พิจารณาต่อไป ถ้า ศาล ผู้ต้อง พ้อง เป็น ผู้ อำนวย
การ นั้น จะยอม แก่คดี แทน เช่นนี้ แดง ต้อง นำ หนังสือ มอบอำนาจ
มาจาก ผู้ต้อง เป็น จำเลย ใน การ ที่ อำนวยเอา ให้ คนอื่น คัดแทน แต่ให้เอา
ชื่อ ของ ผู้ นั้น ใส่ ลง แทน ชื่อ ของ ตน ใน จำนวน นั้น มา ยื่น ต่อ ศาล ภาย
ใน เวลา ที่ จำกัด จะได้ กำหนดให้ แต่ก่อนวัน นัดชำระคดี เรื่อง นั้น

อย่างไร ก็ดี ศาล จะต้อง ถือ อยู่ เสมอ ว่า หนังสือ มอบ อำนาจ แดงการ
ได้ ชื่อ จำเลย ลง ใน จำนวน เช่นว่า มานี้ ไม่เป็น เหตุ ที่ จะยก เว้น คน ผู้ที่
ต้อง พ้อง เป็น ผู้ อำนวย การ ของ จำเลย จาก ทานบน ของตนก็ทำให้
ไว้แก่ ศาล ว่า ตน จะยอม ทำ ตาม คำ ตัดสิน หรือ คำ สั่ง ของ ศาล ทุก
ประการ ก็ การ ที่ ได้ เรียก หนังสือ มอบ อำนาจ แดงการ ได้ ชื่อ จำเลย ลง
ใน จำนวน นั้น เพื่อ จะ บังคับ ไม่ให้ โจทย์ กับ คน ผู้ต้อง พ้อง เป็น ผู้ อำนวย
การ ของ จำเลย สม ยอม กัน ใน คดี ที่ จะ ให้ โจทย์ ได้ รับ คำ ตัดสิน
อัน จะ เกี่ยว ของ ด้วย ตัว จำเลย ผู้ ไม่ได้ อยู่ ต่อ ผู้ คัดเอง เท่านั้น

มาตรา ๓๕ ถ้าใน คำ พ้อง นั้น ให้ เรียก จำเลย ถึง ต้อง คน หรือ
มากกว่า ต้อง คน ขึ้นไป แต่ พวก จำเลย ก็ ต้อง หา ใน คำ พ้อง นั้น ไม่
ได้ เป็น คน ร่วมทุน มีหุ้น ส่วน เป็น บริษัท อื่น เดียว กัน นั้น ต้อง ให้ ส่ง
ดำเนิน คำ พ้อง หรือ หมาย เรียก ให้ แก่ จำเลย คน ละฉบับจริง ทุก คน :

08/10/2566

มาตรา ๓๖ ถ้าในคำฟ้องนั้น ให้เรียกจำเลยหลายคน ซึ่ง
 ร่วมทุน มีหุ้นส่วน ทำการ มีชื่อเป็นบริษัทที่ได้จดทะเบียน แต่โฆษณาการ
 ไว้แล้ว ดังนี้ ก็ให้ได้ชื่อของบริษัทนั้นลงในคำฟ้องเป็นจำเลย แต่
 ให้สั่งดำเนินคำฟ้อง หรือหมาย นัดชำระความ หรือหมายเรียก ให้แก่
 คนใดคนหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้อำนวยการของบริษัท ในเวลาเดินหมายนั้น ณที่
 ตำบลใดตำบลหนึ่ง ซึ่งเป็นที่สำหรับทำการของบริษัท อันอยู่ในแขวง
 จังหวัดของศาล เมื่อได้เดินหมายดังเช่นว่ามาแล้ว ก็ให้ถือว่า
 เป็นเหมือนได้หมาย ถึงบริษัทนั้นแล้วเหมือนกัน

มาตรา ๓๗ ในคดีอันใดที่โจทก์เชื่อว่าจำเลยหลายคนเข้าทูลกัน ทำ
 การ แต่พวกจำเลยเหล่านั้นไม่ได้ มีชื่อเป็นบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียน
 แต่โฆษณาการไว้แล้ว หรือต่างคนต่างอยู่คนละแห่ง ดังนี้ เมื่อโจทก์
 ฟ้องเรียกจำเลยเหล่านั้นว่า เป็นคน ถิ่น ส่วน ด้วยกัน ก็ให้สั่ง
 ดำเนินคำฟ้อง หมายนัดชำระความ หรือหมายเรียก ไปให้พวกจำเลย
 เหล่านั้น คนละฉบับๆทุกคน

มาตรา ๓๘ ถ้าโจทก์ฟ้องคนเดียว กล่าวหาจำเลยพวกเดียว ในคำ
 ฟ้องฉบับเดียวด้วยมูลคดี ๒ ประการ หรือมากกว่า ๒ ประการ
 ขึ้นไปในเหตุที่ควรฟ้องได้ในคราวเดียวกันแล้ว ก่อนถึงวันชำระ
 หรือในวันชำระนั้นศาล เห็นว่าจะชำระมูลคดีต่าง ๆ เหล่านี้ ใน
 คราวเดียวกันจะเป็นการลำบากแล้ว ศาลจะมีคำสั่งให้แยกมูลคดี
 เหล่านี้ ออกเป็นเรื่องต่างว่อกัน เพื่อจะได้เอาไว้อำระแยกกัน ที่ละคราว

08/10/2566

ก็ได้ เมื่อศาลมีคำสั่ง เช่นว่า มาขึ้นแล้ว ศาลจะบังคับให้หยุดเดือน
วันชำระต่อไป แต่ให้ฝ่ายใดเสียค่าธรรมเนียม ในเหตุที่ต้องหยุดเดือน
วันชำระนั้นก็ได้ แล้วแต่จะเห็นเป็นยุติธรรม

ถ้าในคำฟ้องฉบับเดียวกันนั้น กล่าวหาด้วยมูลคดีต่างกัน เป็น
๒ ประการ หรือมากกว่า ๒ ประการขึ้นไป แต่ไม่ใช่โจทก์พวก
เดียว กล่าวหาจำเลยพวกเดียวกัน หรือโจทก์พวกเดียว กล่าว
หาจำเลยพวกเดียวกัน แต่เป็นมูลคดีอื่นไม่ใช่ในเหตุที่ควรฟ้องได้ใน
คราวเดียวกันแล้ว ถ้าจำเลยคนใดคนหนึ่ง มาร้องขอให้ศาลยกฟ้อง
เสียฉนั้น ศาลจะยกฟ้องเสียไม่รับไว้พิจารณาก็ได้

ถ้าจำเลยคนใดคนหนึ่ง มาร้องขอให้ศาลยกฟ้อง ในภายในวัน
กำหนดยื่นคำให้การแล้วศาลจะยกฟ้องเสีย บังคับให้โจทก์ใช้ทุนค่า
ธรรมเนียมแทนจำเลยผู้มาร้องจึงเต็มก็ได้ แต่ถ้าจำเลยคนใดคนหนึ่ง
ไม่ได้มาร้องขอให้ศาลยกฟ้องเสีย ในภายในวันกำหนดยื่นคำให้การ
แล้ว เมื่อศาลได้ตรวจดูคำฟ้อง เห็นว่าไม่ถูกต้องดังเช่น กล่าวมาแล้ว
ศาลจะยกฟ้องเสีย แต่ไม่บังคับให้โจทก์ใช้ทุนค่าธรรมเนียม ให้
แก่จำเลย หรือจะบังคับให้โจทก์ใช้แต่ทุนค่าธรรมเนียมศาลอย่างเดียว
เท่านั้นก็ได้ ตามแต่ศาลจะเห็นเป็นยุติธรรม

คำฟ้องบกพร่อง

มาตรา ๓๘ ถ้าฟ้องฉบับใดยังบกพร่องอยู่ โดยเหตุที่ไม่ได้เรียบ
เรียงให้ถูกต้อง^๖ ตามความใน มาตราใด มาตราหนึ่งใน พระราชกำหนด
นี้แล้ว เมื่อจำเลยมาร้อง ทัก ทวง ขึ้นคัดค้านคดี หรือเมื่อศาลตรวจ

คุณเห็นว่ายังมีบทรับรองอยู่ก็ดี คำตัดสินคำสั่งชี้แจง เหตุที่ตองงดคดี
เรื่องนั้นไว้ ก็ว่าโจทก์จะได้แก้ไขข้อที่บกพร่องในคำฟ้องนั้นเสียก็ได้

เมื่อคำฟ้องยังมีบทรับรองอยู่ แต่ที่บกพร่องนั้นบทรับรองมาก
เห็นได้ชัด แต่ศาลได้ทราบความก่อน ออกหมายสั่งดำเนินฟ้องไป
ให้จำเลยแล้ว ก็ให้ศาลมีคำสั่งให้งดคดีเรื่องนั้นไว้เหมือนกัน

หมายสั่งดำเนินคำฟ้อง

มาตรา ๕๐ ถ้าจำเลยต้องหาคนเดยแล้ว ก็ให้โจทก์ยื่น
แต่ดำเนินคำฟ้องทั้งต้น แต่ดำเนินหนังสือต่าง ๆ ที่คดีท้ายฟ้องอย่าง
ละหนึ่งฉบับต่อศาล เพื่อศาลจะได้หมายสั่งไปให้จำเลย ถ้าจำเลย
ต้องหาหลายคนแล้ว ก็ให้โจทก์ยื่นดำเนินคำฟ้อง แต่ดำเนินหนังสือ
ต่าง ๆ ที่คดีท้ายคำฟ้องหลายฉบับ ให้ครบตัวจำเลยพร้อมทั้งต้น
คำฟ้อง เพื่อศาลจะได้หมายสั่งไปให้แก่พวกจำเลยคนละ ๑ ฉบับ
หนึ่ง นอกจากสำเนาที่ยื่นไว้สำหรับศาลแล้ว คู่ความต้องยื่นสำเนา
คำฟ้องหรือคำให้การ ให้ครบตัวจำเลยหรือโจทก์คนละ ๑ ฉบับ
จงทุกคน

หมายสั่งฟ้อง

มาตรา ๕๓ เมื่อโจทก์ได้ยื่นคำฟ้องไว้ต่อศาลแล้ว ก็ให้โจทก์
ร้องขอให้ศาลมีคำสั่งสั่งดำเนินฟ้องไปยังจำเลย

08/10/2566

ในคำสั่งให้หมายสั่งดำเนินฟ้องไปนั้น จะต้องกำหนดวันให้จำเลยยื่น
คำให้การพอสมควร อย่างช้าไม่เกิน ๗ วัน

คดีฟ้องตามกฎหมาย

มาตรา ๔๕ เมื่อจำเลยพิจารณาเห็นว่า ถึงข้อหาทั้งปวงใน คำฟ้องจะรับว่าเป็นความจริงก็ดี หรือข้อหาผิดกฎหมายนั้น คงก็ดี ศาลคงจะไม่ตัดสินให้ตนแพ้คดีได้ โดยเหตุว่าจำเลยอาจต่อสู้คดีใน คำฟ้องได้ตามกฎหมาย หรือตามความยุติธรรมประการใดแล้ว จำเลย จะมีคำคัดฟ้องขอให้ศาลตัดสินยกฟ้องเสียทีเดียว ไม่ต้องให้ตนยื่น คำให้การต่อไปก็ได้

คำคัดฟ้องนี้จำเลยต้องยื่นต่อศาล ภายในกำหนดวันที่ได้ยื่นคำ ให้การ แต่ในคำนี้ให้ยกตัวบทกฎหมาย ที่จะคัดค้านใน คำฟ้องนั้นให้ลงมาโดยสังเขป ตามที่จำเลยมุ่งหมายจะอ้างถึง ใน วันที่ศาลจะปรึกษาคำนั้น ให้ศาลฟังคำชี้แจงของจำเลย แต่ให้ศาล ปรึกษาคำนั้นเสียโดยเร็ว

เมื่อจำเลยได้มีคำคัดฟ้องดังเช่นว่ามาแล้ว ก็ต้องถือว่าจำเลย ยอมรับว่า ข้อหาในคำฟ้องนั้นเป็นจริงหมด แต่ฝ่ายโจทก์ฝ่ายจำเลย ไม่ควรนำพยานมาสู้ข้อหาข้อใดในคำฟ้อง เมื่อเวลาปรึกษาคำนั้นเลย

เมื่อศาลได้ฟังคำนี้แล้ว ก็ให้ศาลปรึกษายกคำฟ้องเสีย หรือ บังคับให้จำเลยยื่นคำให้การ ในภายในวันที่ศาลจะได้กำหนดลงไว้ใน คำปรึกษานั้น แต่ถ้าเห็นว่า มีเหตุจำเป็น ที่จะต้องให้แก่โจทก์ เกิดขึ้นในเวลานั้นแล้ว ก็ให้ศาลอนุญาตให้โจทก์แก้ไขคำฟ้องอีก ได้ตามสมควรแก่ยุติธรรม

08/10/2566

เมื่อเวลาฟังคำมีคำนั้น ถ้าจำเลยอ้าง กฎหมาย บทอื่น นอก จากกฎหมายบทที่ได้กล่าวไว้ ในหนังสือมีคำคัดฟ้องแล้วนั้น ชั้นพูด ขูด หนูน คำคัดฟ้องที่ขอมีชั้นใหม่ แต่ศาลไม่ได้เห็นชอบด้วยกฎหมาย บทที่ได้กล่าวไว้ในหนังสือมีคำคัดฟ้องดังนี้ ถึงแม้ว่าตัวบทกฎหมาย ที่ยกชั้นใหม่จะใช้ได้ก็ดี ก็ให้ศาลบังคับให้จำเลยเสียค่าชดเชยในชั้นมีคำคัดฟ้องแทนโจทก์ เหมือนดังหนึ่งว่าศาลได้ปฏิเสธให้ยก คำฟ้องเสียฉนน

คำให้การ

มาตรา ๔๓ จำเลยจะขอมีชั้นใหม่คำให้การต่อไปอีก นอกจาก วันที่ศาลได้กำหนดมาในหมายเรียกต่อไปอีกก็ได้ แต่ต้องขอให้ศาล หมายแจ้งความไปยังโจทก์ให้ทราบ ว่า จำเลยจะขอมีชั้นใหม่ไปอีก ก็วัน แต่ชี้เหตุผลที่ต้องขอมีชั้นใหม่

เมื่อจำเลยมาขอให้บอกหมายตั้งว่ามานี้แล้ว จำเลยต้องสำมาต คำ หรือ นำพยานคนอื่นมาสำมาตต่อศาลให้การชี้แจงว่า มีเหตุผล ชั้นสมควร ที่จะขอมีชั้นใหม่กำหนดขึ้นคำให้การ แต่ไม่ได้ ประสงค์จะประวิงความไว้ให้เห็นช้า

มาตรา ๔๔ เมื่อจำเลยไม่ได้ยื่นคำให้การภายในวันกำหนดแล้ว ก็ ขอให้ศาลถือว่าจำเลยยอมว่ามีข้อหาในคำฟ้องเป็นจริงหมด แต่ว่าโจทก์ควรจะได้วันคำตัดสินของศาล ให้แก่โจทก์ถามคำร้อง ฟ้องนั้น แต่เมื่อเวลาชำระนั้น (แม้ที่ผู้จำเลยไม่ได้มาแก้คดี) โจทก์

ต้อง ว่า ความ ของ ตน ไป ฝ่าย เดียว แต่ ชี้แจง นำ พยาน เป็น หลัก ฐาน มา ประกอบ คำ กล่าว หา โป่ง ของ ตน เมื่อ เสร็จ แล้ว ศาล จะ ได้ คัด ลิ่น ให้ ตาม ที่ ศาล เห็น ควร แก่ ยุติ กรรม

มาตรา ๔๕ ถ้า จำเลย ไม่ ได้ ยื่น คำ ให้ การ ภายใน วัน กำหนด หรือ ภายใน วัน ที่ ศาล ได้ ยอม เลื่อน ให้ ต่อ ไป ตาม ที่ ตน มา ขอ ผัด แฉก ภาย หลัง จำเลย จะ มา ยื่น คำ ให้ การ นอก จาก ได้ รับ อนุญาต ของ ศาล แล้ว ยื่น ไม่ ได้

ถ้า จำเลย มา ร้อง ขอ อนุญาต เวลา โต เวลา หนึ่ง ก่อน เวลา ที่ โจทย์ ได้ ให้ ศาล กำหนด เวลา ชำระ เสีย แล้ว หรือ ก่อน เวลา ที่ โจทย์ โต มา ขอ กำหนด หน้ เวลา ชำระ ต่อ ไป ศาล มี อำนาจ ที่ จะ ยอม อนุญาต ให้ ได้

เมื่อ ศาล ได้ กำหนด หน้ เวลา ชำระ ความ เร็ง หน้ ลง เสีย แล้ว หรือ เมื่อ โจทย์ ได้ มา ขอ ให้ ศาล กำหนด หน้ เวลา ชำระ ความ เร็ง หน้ ต่อ ไป ศาล จะ ให้ อนุญาต จำเลย ยื่น คำ ให้ การ ไม่ ได้ เว้น ไว้ แต่ ว่า มี ศาล ได้ ออก หมาย แจง ความ ไป ยัง โจทย์ บอก ให้ ระวัง นำ ว่า จำเลย ได้ มา ร้อง ขอ อนุญาต ยื่น คำ ให้ การ ฝ่าย โจทย์ ไม่ คัด คำน ประ กร ใด ยอม ตาม คำ ร้อง ของ จำเลย ก็ ให้ ศาล ให้ อนุญาต ได้ แต่ ให้ บังคับ ให้ จำเลย เสีย ค่า ชกรรม เนียม แทน กัน หรือ ต่าง คน ต่าง เสีย ใน ชั้น นี้ ตาม ควร แก่ ยุติ กรรม

08/10/2566
มาตรา ๔๖ ใน คำ ให้ การ (ตาม แบบ ที่ ๔) นั้น จะ ต้อง กล่าว แต้ ดง ลักษณะ ที่ จำเลย จะ ต่อสู้ มุ้ด คัด คำ ร้อง ของ โจทย์ ใน พ้อง เท่า นั้น

ห้ามไม่ให้กล่าวอ้างถึง พยาน อย่างใดอย่างหนึ่ง ที่จำเลยจะนำสืบประกอบ กับ ข้อต่อสู้ต่อไป

ให้กล่าวข้อความโดยสังเขป ให้ชัดเจน แจ่มแจ้ง แต่ห้ามไม่ให้กล่าว ข้อความอื่น ๆ ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับ บุคคลใดในเรื่อง ความนั้น แต่ ข้อความใน มาตราที่กล่าวมาแล้ว ที่ว่าด้วยการอ้างถึง หนังสือสำคัญ ต่าง ๆ แต่ข้อความที่ควรกล่าวไว้ใน คำฟ้องทั่วไปนั้น ก็ให้เอามาใช้ ในการ เรียบเรียง คำให้การ ได้เหมือนกัน ตามแต่ที่ควรจะใช้ได้

ใน คำให้การ นี้ จำ จะต้อง ปฏิเสธใจ ความ ข้อหาใน คำฟ้อง ตาม ที่จำเลย หมายว่าจะปฏิเสธ ใน เวลาชำระ เมื่อ คำให้การปฏิเสธ ข้อหาข้อใด ใน คำฟ้อง ที่ โจทก์ กล่าว ขึ้น ยืนยัน ว่า เป็น ความ จริง แล้ว ก็ ต้องปฏิเสธ โดย ตรง ที่ เคียง เป็นต้นว่า ใน คำฟ้อง มี ข้อ หา ว่า จำเลยได้รับ เงินไป ใน คำให้การ นั้น จะต้อง ปฏิเสธ ว่า จำเลยไม่ได้รับ เงินนั้นไปทั้งหมด

หรือแต่ส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือ มิฉะนั้น ก็ให้กล่าว ว่า ตนได้รับ ไป มาก น้อย เท่าใด แต่ ดังนี้ต่อไป เมื่อ ข้อความใน คำฟ้อง ที่ โจทก์ กล่าว ขึ้น ยืนยัน ว่า เป็น ความ จริง นั้น กล่าว เป็น เรื่อง ต่อ กัน ไป ดังนี้ ใน คำให้การ นั้น จะปฏิเสธ ทุก คำ เหมือน ที่ กล่าวไว้ ใน คำฟ้องไม่ได้ แต่ ต้อง ให้ การ แก่ จำเพาะแต่ ใจ ความ ให้ ชัด เจน เท่านั้น ถ้า จำเลย รู้ ว่า ใจ ความ ข้อ หา ข้อใด เป็น ความ จริง หรือ ประสงค์ จะ ถือ ว่า จำเลย ยอม รับ จริง ดังนี้ จำเลย ต้อง รับ ความ ข้อ หา ใน คำฟ้อง โดย ตรง ถ้า คำ รับ ของ จำเลย แจ่ม แจ่ม ชัด เจน ดี แล้ว เมื่อ เวลา ชำระ แม้ โจทก์ ยัง ขึ้น นำ พยาน มา สืบ ข้อ หา

ซึ่งจำเลยให้การ รับแล้ว นั้น เมื่อเวลาชำระ เช่นนี้ ก็คง จะบอก กันไม่ต้อง
ให้จำเลย ใช้ทุน ค่าธรรมเนียม แทนโจทก์ ใน ส่วนที่โจทก์ สืบชั้น นี้ เดย
บรรดาข้อ หาทั้งปวง ซึ่ง จำเลยได้ ให้การ รับแล้ว นั้น ให้ถือว่า
เหมือน พิพากษา ได้ ความจริง แล้ว โจทก์ ไม่ควร ต้อง สืบ อีกต่อไป ใน
เวลาชำระ แต่โจทก์ จำเป็น จะต้อง สืบข้อหาทั้งปวง ซึ่งจำเลยไม่ได้ ให้การ
รับว่า เป็นจริง หรือ ซึ่งจำเลยไม่ได้ ให้การ ว่า จำเลย เชื่อว่า เป็น
ความจริง ทุกข้อ

คำให้การ นั้น จะคง กล่าว ความ อย่างใดอย่างหนึ่ง ที่ไม่ได้ มีอยู่ใน
คำฟ้องแต่ที่จำเลยจะยกขึ้นต่อสู้ เป็นอันว่าจะแสดงออกให้ปรากฏว่า โจทก์
จะทำการ ข้อ โกง จำเลย ก็ดี หรือ มุตกต ที่โจทก์ มาฟ้อง ด้วยทุนทรัพย์
ใด ๆ ซึ่งศาล ควร ตัดสิน ให้ ได้ นั้น ยัง คำถึง กำหนดเวลา ที่ควร
จะฟ้อง ได้ ไม่ หรือโจทก์ ได้ ยินยอม เสียแล้วว่าจะไม่เก็บเอา มาฟ้อง
หรือ พันกำหนด อายุ ความตาม กฎหมาย เสียแล้ว

มาตรา ๕๗ เมื่อจำเลยยื่นคำให้การ แล้ว ครั้นถึง วันชำระจำเลย จะ
สืบพยาน มาหักล้าง ข้อหาในคำฟ้อง ซึ่งจำเลยไม่ได้ ให้การ รับก็ได้
หรือจะสืบ มา ประกอบ ข้อต่อสู้ ซึ่งจำเลย กล่าวไว้ ไม่ชัดเจน ในคำ
ให้การ ก็ได้ เว้นแต่ศาล พิเคราะห์ เห็นว่า ข้อต่อสู้ที่เกิดขึ้นนั้น
ควรที่จำเลย จะกล่าวไว้ ให้ชัดเจน ในคำให้การ เมื่อแรก ประการ หนึ่ง
หรือ ข้อต่อสู้ ที่เกิดขึ้นใหม่ นั้น ไม่เป็น ข้อควม ที่เกี่ยวข้อง กัน กับข้อ
ความ ที่กล่าวไว้ ในคำให้การ หรือ เมื่อศาล พิเคราะห์ เห็นว่า ข้อ

08/10/2566

ต่อสู้ที่ เกิดขึ้นใหม่ นั้น จำเลย มา ยก ขึ้น ภายหลัง ไม่ได้ ให้ โจทย์
 ทน รุ ด้ว ซึ่ง อาจ นำ ให้ ต้อง ชี้ ต้อง ล่ ถาน กะ ประเด็น ข้อ สืบ พยาน เขา
 ความจริง มา ประกอบ หรือ กะ ประเด็น ข้อ หา บท กฎหมาย ขึ้น ใหม่ ซึ่ง
 ไม่ได้ มี อยู่ใน ล่ ถาน แต่ เดิม มา แต่ เป็น ข้อ ประเด็น ใหม่ ขึ้น ที่ โจทย์
 ไม่ ควร จะ ต้อง ดำ หนัก ในการ ต่อ สืบ ไป ดัง นี้ ศาล จะ ไม่ ให้ สืบ ก้ ได้

คำให้ การ โดย ตรง

มาตรา ๔๘ เมื่อ จำเลย ไม่ ได้ ยื่น คำ ให้ การ กัด หรือ ได้ ยื่น คำ ให้
 การ แล้ว ก้ ต่ แต่ ใน คำ ให้ การ ที่ ยื่น ไว้ นั้น รวม เป็น ความ ว่า ปฏิเสธ
 ข้อ หา ของ โจทย์ ทั่ว ไป เท่า นั้น โจทย์ จะ ขอ ให้ ศาล มี คำ สั่ง ให้ ออก
 หมาย บัง คัม ให้ จำเลย ให้ การ ตอบ ใจ ความ ข้อ หา ใน คำ พ้อง ให้ รับ หรือ
 ให้ ปฏิเสธ โดย ตรง ทุก ข้อ แต่ ถ้า ข้อ หา เหล่า นั้น ล้วน กล่าว ความ โดย
 ชัด เจน ชัด เจน ต่ แยก กัน ออก เป็น ข้อ ๆ โดย ลำดับ ตาม ข้อ ความ ที่
 อ้าง ว่า เป็น จริง ดัง นี้ ศาล พิเคราะห์ ต่ เห็น ควร แก่ ทาง ยุติธรรม ที่ จะ
 ต้อง บัง คัม จำเลย ตาม ความ ประสงค์ ของ โจทย์ แล้ว ศาล จะ มี คำ สั่ง
 ให้ ออก หมาย เช่น ว่า มา นั้น ก้ ได้

ภายใน วัน ที่ ศาล ได้ กำหนด ไว้ ใน คำ สั่ง นั้น จำเลย จะ ต้อง ยื่น
 คำ ให้ การ แต่ ใน คำ ให้ การ นั้น จะ ต้อง ตอบ ใจ ความ ของ ข้อ หา ใน
 คำ พ้อง ๑๓/๑๐/๒๕๖๖
 คำ พ้อง ๑๓/๑๐/๒๕๖๖ ให้ รับ ว่า เป็น ความ จริง หรือ ให้ ปฏิเสธ ว่า ไม่ เป็น

:

ความจริงตามที่จำเลยรับ หรือมีฉันทนให้จำเลยแก้ว่า ข้อหาข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อนั้น ตนไม่รู้ว่าจะเป็นความจริงหรือไม่จริง

เมื่อจำเลยให้การ เช่นว่า มา ณ แล้ว จำเลยจะกล่าวข้อต่อสู้คดีเพิ่มเติมลงในคำให้การดังกล่าว แต่จะชี้แจงข้อที่ตนให้การรับข้อหาข้ออื่น ๆ ว่าจะเป็นความจริงนั้น ออกสถานที่ใดก็ได้

บังคับถามจำเลย

มาตรา ๔๘ เมื่อคำให้การที่จำเลยได้ยื่นไว้ต่อศาลนั้น ไม่ได้กล่าวข้อความตามคำสั่งของศาล โดยเหตุว่าจำเลยไม่ได้ให้การรับหรือปฏิเสธใจความของข้อหาข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อหรือจำเลยไม่ได้ให้การว่าตนไม่รู้ว่า ข้อหาข้อใดข้อหนึ่งหรือหลายข้อนั้น จะเป็นความจริงหรือไม่เป็นความจริงดังนั้น โจทก์จะร้องขอต่อศาลว่า โจทก์จะกระเขียนข้อถามให้ศาลบังคับให้จำเลยให้การต่อไป ถ้าศาลเห็นสมควรแล้ว ก็ให้บังคับจำเลยมาให้การตอบข้อถามที่โจทก์เขียนยื่นต่อศาล แต่ที่ศาลอนุญาตให้เอาออกถามแล้วแต่ให้โจทก์เก็บเอาข้อหาทั้งปวงในคำฟ้องนั้น เรียบเรียงขึ้นเป็นข้อถามยื่นให้ศาลบังคับถามจำเลย ๆ ให้การตอบข้อถามอย่างไร ก็ให้ศาลจดหมายไว้

คำให้การของจำเลยที่ตอบข้อถามนั้น ให้ถือว่าเป็นส่วน of คำให้การเดิมของจำเลย ที่แก้คำฟ้องในความเรียงนั้น

จำเลย ยอม เสีย เงิน

มาตรา ๕๐ ถ้าใน คำให้ การ นั้น จำเลย จะ กล่าว แก่ โดย ว่า ได้ ยอม เสีย เงิน ให้ แก่ โจทย์ ตาม ทา ทั้ง หมัด หรือ แต่ ส่วน หนึ่ง แลว เช่น นี้ จำเลย ต้อง นำ เงิน นั้น มา วาง ไว้ กดาง ศาล ตาม จำนวน ที่ ตน ยอม เสีย พร้อม กับ เวลายุ่น คำให้ การ ที่ เดียว

ข้อ กตบ ถม กน

มาตรา ๕๑ ถ้าใน คำให้ การ นั้น จำเลย ต่อ ชู้ ข้อ หา ของ โจทย์ ที่ ทา ว่า จำเลย เป็น หนี อยู่ กดี หรือ ที่ ทา ว่า จำเลย จะ ต้อง เสีย เงิน ปรบ ใหมให้ แก่ โจทย์ กดี โดย ยก เหตุ ชน ให้ การ แก่ ว่า โจทย์ กยัง เป็น หนี จำเลย อยู่ บ้าง กดี หรือ โจทย์ จะ ต้อง ใช้ ทุนทรัพย์ สิ่งใด ให้ แก่ จำเลย บ้าง กดี เช่น นี้ ก็ ให้ จำเลย ทา บัญชี เงิน หนี หรือ ค่า ทุนทรัพย์ สิ่งใด ที่ โจทย์ ควร จะ ต้อง ใช้ หรือ เสีย ให้ แก่ ตน นั้น ติด กับ คำให้ การ มา ด้วย แต่ ถ้า จำเลย ไม่มี ข้อ ต่อ ชู้ อย่าง ชน นอก จาก นี้ แลว เมื่อ เขา จำนวน เงิน ใน บัญชี ของ จำเลย มา หัก เงิน ใน บัญชี ของ โจทย์ แล้ว คง เหลือ เงิน อยู่ อีก เท่าใด นั้น จำเลย จะ ต้อง เขา มา วาง ไว้ กดาง ศาล พร้อม กับ คำให้ การ เว้น แต่ จำนวน เงิน ทั้ง ๒ ฝ่าย เท่า กัน ไม่ มี เศษ จำเลย จึง ไม่ ต้อง เขา เงิน มา วาง ไว้ กดาง ศาล แต่ ถ้า จำเลย ไม่ได้ เขา เงิน มา วาง ไว้ กดาง ศาล ตั้ง ว่า มา นี้ แลว ถึง มา ทา ว่า จำเลย :

จะตีบ ถมจริง ตาม ข้อต่อสู้ ของ คน กี้ดี ค้าต จะ บังคับให้จำเลยใช้
ทุน ค่า ขรรมนิยม แทน โจทย์ ทั้ง หมด

ถ้าใน คำให้ การ นั้น จำเลย ยก ข้อต่อสู้ ดัง เช่น ว่า มา แดง นี้ ค้าต
พิเคราะห์ ดู เห็น ว่า ไม่ควร จะ เอา เป็น ข้อต่อสู้ ใน ทาง นี้ แดง ก่อน
เวลา ชำระ กี้ดี หรือ เมื่อ เวลา ชำระ กี้ดี จำเลย ขอ ถอน ข้อต่อสู้
นั้น เสีย จาก คำให้ การ เพื่อ ประสงค์ จะ ยื่น คำ ฟ้อง แยก กล่าว หา โจทย์
ต่อไป แดง ก็ ให้ ค้าต ยอม อนุญาต ตาม คำ ขอ ของ จำเลย แดง ค้าต จะ มี คำ
สั่ง ที่ จะ ให้ ชำระ ความ เดิม แดง ความ ที่ ฟ้อง แยก ขันใหม่ พร้อม กัน หรือ
จะ ให้ ชำระ ที่ ละ เรื่อง กี้ดี แดง ค้าต จะ บังคับ ให้ เสีย ค่า ขรรมนิยม แทน
หรือ ค่า คน ต่าง เสีย กี้ แดง แต่ จะ เห็น ชอบ ด้วย ความ ยุติ ขรรมนิยม

วางเงินไว้ กกลาง ค้าต

มาตรา ๕๒ เมื่อ จำเลย จะ เอา เงิน มา วางไว้ กกลาง ค้าต แดง ก็ ให้
นำ เอา เงิน นั้น มา วางไว้ ใน เวลา ที่ คน นำ คำให้ การ มา ยื่น แดง ใน คำ
ให้ การ นั้น จำเลย จะ ต้อง กล่าว ว่า จำเลย ยอม เสีย เงิน ให้ แก่ โจทย์ เท่านั้น
ซึ่ง จำเลย เห็น ว่า พอ กับ ที่ โจทย์ ฟ้อง หา ทุก ข้อ ไป หรือ ซึ่ง จำเลย เห็น
ว่า พอ กับ ที่ โจทย์ ฟ้อง หา จำเพาะ ข้อใด ข้อหนึ่ง ที่ โจทย์ ขอ ให้ เรียก
เงิน อัน คิด ค้าง อยู่ หรือ ขอ ให้ เรียก เงิน อัน เป็น ทุนทรัพย์ ใน หมด
วิวาท อย่างใด อย่าง หนึ่ง

การ ที่จำเลย นำเอา เงิน มาวางไว้ กกลาง ศาล เพื่อ ยอม เสีย ให้ แก่ โจทย์ ตาม ข้อ หา ทุก ข้อ ไป กัด หรือ เพื่อ ยอม เสีย ให้ แก่ โจทย์ ตาม ข้อ หา ข้อใด ข้อ หนึ่ง กัด ก็ ต้อง ถือ ว่า จำเลย ยอม รับ ว่า ตน ควร ต้อง เสีย เงิน ให้ แก่ โจทย์ จำเพาะ เท่า กับ จำนวน เงิน ที่ นำเอา มา วาง ไว้ กกลางศาล เท่านั้น แต่ จะ ถือ เขา ว่า จำเลย ยัง จะ ยอม เสีย อีก ค่อไป แต่ เพื่อ ประโยชน์ อย่าง อื่น อีก นั้น ไม่ ได้

เมื่อ จำเลย ได้ นำเงิน มาวางไว้ กกลาง ศาล แล้ว โจทย์ จะ ยอม รับ เอาเงิน ตาม จำนวน นั้น ว่า พอ กับ ที่ ฟ้อง หาทุก ข้อไป หรือ ว่า พอ กับ ที่ ฟ้อง หาจำเพาะ ข้อใด ข้อ หนึ่ง ไป จาก ศาล ก็ได้ ถ้า โจทย์ จะ ยอม รับ เอาเงิน ดัง ว่ามานี้ แล้ว ก็ ให้ มี คำขอ รับ เอาเงิน ไป จากศาล เมื่อศาล ได้ ฟัง คำพูด ชัดแจ้ง ของ โจทย์ จำเลย ใน ชั้น มี คำแล้ว ก็ ให้ ปฎิษาคำ ยอมให้ โจทย์ รับเงินไป แต่ ใน คำ ปฎิษานี้ ให้ ศาล มี คำสั่งว่า ให้ งัด ความ ไว้ ทั้ง เรื่อง หรือ ให้ งัดไว้ จำเพาะ ข้อ หา ข้อใด ข้อ หนึ่ง เท่านั้น แต่ ให้ บังคับให้ เสีย ค่า ชนวนเนียม แทนกัน หรือ ต่าง คน ต่าง เสีย ตาม แต่ จะ เห็น ชอบ ด้วย ความ ยุติ ชนวน

ถ้า โจทย์ ไม่ได้ มี คำขอ รับเอาเงินไป ดัง เช่น ว่ามานี้ ก็ ต้อง ถือ ว่า โจทย์ เห็น ว่า ตน ควร จะ ได้ ค่า ทูณ ทรัพย์ มาก กว่า หรือ โจทย์ คิด เงิน จำเลย อยู่ มากกว่า จำนวน เงิน ที่ จำเลย นำเอา มาวางไว้ กกลางศาล เมื่อ เปน ดัง นี้ แล้ว ใน เวลา ที่ ศาล จะ ตัด สินคดี โดย เค็ด ชาติ แต่ ควร จะ บังคับให้ เสีย ค่า ชนวนเนียม ใน ชั้น ชำระ แทนกัน หรือ ต่าง คน ต่าง เสีย

ประการใดนั้น ก็ให้ศาลพิจาราคัดตั้ง ยุติกรรม ในการที่จำเลย ได้นำเงิน มาวางไว้กลางศาลแล้ว โจทย์ไม่ยอมรับเอาเงินไปนั้นด้วย

ฟ้องแย้ง

มาตรา ๕๓ ถ้าในคำให้การนั้น จำเลยยกข้อต่อสู้คดีอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้น ที่ศาลเห็นว่า เมื่อจำเลยสืบถามจริงตามข้อต่อสู้คดีแล้ว ก็คงจะต้องตัดสิน ให้ โจทย์แพ้แก่จำเลยในข้อต่อสู้คดีนั้นได้ แต่ก่อนเวลาชำระคดีหรือในเจตนาชำระคดี จำเลยขออนุญาตที่จะเอาข้อต่อสู้คดีนั้น มาฟ้องแย้ง แต่ขอยื่นคำฟ้องแย้ง กล่าวหาโจทย์ต่อไป ในความเรื่องเดียวกันนั้นเช่นนี้ ถ้าศาลเห็นสมควรที่จะอนุญาตให้ไต่ถามเหตุผลที่เกิดขึ้นแล้ว ศาลจะอนุญาตให้จำเลยยื่นคำฟ้องแย้ง แต่จะมีคำสั่งให้ชำระความเดิม และความที่ฟ้องแย้งขึ้นใหม่พร้อมกัน หรือแยกกันก็ได้ และบังคับให้เสียเงินค่าธรรมเนียมแทนกัน หรือต่างคนต่างเสีย สุดแล้วแต่จะเห็นชอบด้วยความยุติธรรม แต่ถ้าศาลเห็นสมควร จะต้องเรียกประกันฝ่ายโจทย์ไว้ ศาลจะบังคับให้ โจทย์หาประกัน (โดยเอาเงิน มาวางไว้กลางศาลเป็นตัวประกัน หรือหาประกันอย่างอื่น ๆ มาให้ต่อศาล) ในการที่ตน จะยอมกระทำตามคำตัดสินขึ้นฟ้องแย้งก็ได้

วิธีที่จะต้องกระทำต่อไปเมื่อยื่นคำให้การแล้ว

มาตรา ๕๔ เมื่อจำเลยยื่นคำให้การแก่ฟ้องแล้ว ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง จะยื่นคำขอฟ้อง หรือคำตอบคำให้การ เป็นจำนวนกันต่อไป อีกประการใด ๆ ไม่ได้ เว้นไว้แต่ศาลจะอนุญาตให้ยื่นเป็นส่วนพิเศษ เท่านั้น

มาตรา ๕๕ เมื่อโจทก์ได้ตรวจดูข้อความในคำให้การนั้น เห็นว่ามีเหตุอันจำเป็นที่จะต้องขอไขคำฟ้องนั้นแล้ว โจทก์จะร้องขอให้ศาลอนุญาตให้ไขคำฟ้องเสียใหม่ พร้อมด้วยจำเลยหรือแต่ฝ่ายเดียวก็ได้ แต่โจทก์ต้องชี้แจงให้ศาลเห็นว่ากรณีที่ร้องขอไขคำฟ้องนี้ ไม่ได้เป็นเหตุที่จะประวิงความไว้ให้เนิ่นช้า หรือจะให้เป็นการเดือดร้อนประการใด เป็นแต่โจทก์พิจารณาเห็นว่า เป็นใจความสำคัญในเรื่องความที่จำเป็นจะต้องไขแล้ว ศาลจะมีคำสั่งอนุญาตให้ตามคำร้องของโจทก์ก็ได้

ศาลต้องอธิบายหมายแจ้งความให้จำเลยทราบ ว่าศาลได้มีคำสั่งให้โจทก์ไขคำฟ้องเสียใหม่ แต่ภายในเท่านั้น ตามที่ศาลเห็นสมควร จะกำหนดให้

หนึ่ง เมื่อจำเลยได้ยื่นคำให้การแก่ฟ้องแล้ว หรือคำให้การใหม่แก่ฟ้องที่ได้ไขใหม่แล้ว ก็ให้ศาลกำหนดนัดวันชี้ฟ้องต่อศาล

แล้ว ออกหมายนัด ไปให้ โจทย์จำเลย ทราบล่วงหน้าไว้ก่อนไม่ว่ากว่า
๕ วัน ก่อน ถึง วันนัดขึ้นสองสถาน

ข้อสองสถาน

มาตรา ๕๒ เมื่อถึงวันกำหนดนัดขึ้นสองสถานแล้ว ให้ โจทย์จำเลย
มาศาลพร้อมกัน แต่ในวันนั้นยังไม่ต้องนำพยานมาสืบทั้ง ๒ ฝ่าย
แล้ว ให้ศาลตรวจดูคำฟ้อง และคำให้การจนตลอด แล้วให้วินิจฉัย
ลงว่า ข้อใดที่โจทย์หาจำเลยรับ ข้อใดที่โจทย์หาจำเลยปฏิเสธ
และข้อใดที่โจทย์หาจำเลยแบ่งรับแต่แบ่งปฏิเสธเสร็จแล้ว ให้กระ
เป็นประเด็นข้อที่จะต้องสืบพยานต่อไป

ถ้าข้อใด โจทย์จำเลยรับ ถูกต้องกัน ศาลจะตัดสินให้ โจทย์ หรือ
จำเลย แพ้ชนะกันทีเดียวตามรูปความก็ได้

ในเวลาข้อสองสถานนั้น ศาลจะมีคำสั่งให้ถอนหรือให้แก้ไขความ
ข้อใดข้อหนึ่งในจำนวนเสียทั้งหมด หรือแต่ส่วนใดส่วนหนึ่ง
ก็ได้ เพื่อให้จำนวนข้อความตรงกับข้อประเด็นซึ่งศาลได้กระ
ลงไว้เสียทีเดียว แต่ศาลจะมีคำสั่งให้ถอนหรือให้แก้ไขความข้อใด
ข้อหนึ่งในจำนวนเสียทั้งหมด หรือแต่ส่วนใดส่วนหนึ่ง อันเป็นข้อ
ความที่ศาลเห็นว่า ฝ่ายโจทก์หรือฝ่ายจำเลยเรียงเรียงขึ้นไว้ ด้วย
เจตนาจะกระทำให้ขัดขวาง ในการชำระคดีให้ยุ่งยากหรือชักช้าไป

ตรวจ บัญชี

มาตรา ๕๗ ในเขตราไต้ เวลา หนึ่ง กัต้ นั้ม แต่ วัน แรก พ้อง คัต้ เปน คัต้ มา ถ้า คัต้ เห็น ว่า ข้อ วิชาท ใน ระหว่าง โจทย จั้ตย นั้ เกิด ชน หรือ เกี่ยว ของ ดอย เรือง บัญชี ทัง หมก หรือ แค สัถน หนึ่ง คัต้ จะ ตรวจ คัต้ สัถน ข้อ วิชาท ชอ นั้ เปน ความ นำ รัง เลี้ย ที่ เทยง หรือ คัต้ จะ มี คำ สัถ ให้ คน ชน ผู้ ช่ง โจทย จั้ตย พรกัม เจ กน ขอม ให้ เปน ผู้ ตั้ระ บัญชี หรือ ถ้า ไม่ พรอมี โจทย กน ก็ ให้ คน ผู้ ช่ง คัต้ คง เขะ ให้ เปน ผู้ ตั้ระ บัญชี นั้ ตรวจ คัต้ สัถน ข้อ วิชาท ชน บัญชี นั้ คอ เป กัต้ ได้ ทัง นั้ แดว แต่ ว่า การ ชอง คัต้ จะ มี คัต้ ค่าง ชยั มาก น้อย เท้า ไต้

ผู้ ตั้ระ บัญชี ช่ง โจทย จั้ตย พรอมี โจ กน คัต้ ชน หรือ ช่ง คัต้ คัต้ ชน เอง นั้ จะ คอ้ง ตรวจ ดู บัญชี ราย วิชาท กัต้ นั้ เอง คัต้ แด ให้ พัง คำ พยาน ที่ โจทย จั้ตย ทัง ๒ ฝ่าย นำ มา สับ เสรีจ แดว ให้ ทำ รายงาน ใน การ ตรวจ บัญชี แด คำ พยาน ที่ สัม หรือ ไม่ สัม นั้ ชน เสนอ คอ้ง คัต้ ตาม ชยั ความ ใน คำ สัถ ของ คัต้ จง ทู ประหาร แด เมื่อย คัต้ ได้ พัง คำ สัถ ของ โจทย จั้ตย ใน ข้อ วิชาท เรือง บัญชี นั้ คัต้ คอ้ง แดว จะ คัต้ สัถ เสาตาม ความ เห็น ของ ผู้ ตั้ระ บัญชี ช่ง มี ชยั ใน รายงาน นนทัง หมก หรือ แค สัถน หนึ่ง กัต้ ได้ หรือ มี นนทัง จะ ให้ ผู้ ตั้ระ บัญชี ตรวจ บัญชี แด คำ พยาน แดว ให้ ทำ รายงาน ชน มา เสนอ

ข้อ คำสั่งใหม่ ก็ได้ แต่จะขอ อนุญาตให้คง ความ วิถี ชัย นัน ไว้กว่า
ผู้ชำระ ภาษี จะได้ ยื่น รายงาน ก็ได้

วิธี สั่ง ให้ นิต วัน ชำระ ความ

มาตรา ๕๘ ห้ามไม่ให้ พิจารณา คดี เรื่องใด ๆ ก่อนที่ ศาล ยังไม่ได้
มี คำสั่ง ให้ กำหนด นิต วัน พิจารณา คดี เรื่อง นั้น ๆ

เมื่อ พ้น วัน ที่ ศาล ได้ กำหนด ให้ จำเลย ยื่น คำ ให้ การ ไป แล้ว โจทย์
จะ มา ร้อง แต่ฝ่าย เดียว ขอ ศาล มี คำ สั่ง ให้ กำหนด วัน ชำระ คดี ต่อไป
ก็ได้

มาตรา ๕๙ เมื่อ จำเลย ได้ ยื่น คำ ให้ การ แลว โจทย์ ได้ เพราะเหตุ
คำ ให้ การ ถ้า เห็น ว่า ขอ ความ ตาม ที่ กล่าวไว้ ใน คำ ให้ การ นั้น พอ
ที่ ศาล จะ คัด สืบ หรือ สั่ง ให้ คน ชะนะ คดี ได้ อยู่ แล้ว ก็ ให้ ว่า กล่าว ใน ชัน
นั้น ต่อกไป โดย ร้อง ขอให้ ศาล คัด สืบ หรือ สั่ง ท่ เดียว ไม่ ต้อง สืบ
พยาน ซึ่ง คน ได้ เตรียมไว้ ว่า จะ สืบ ใน วัน ชำระ ต่อไป

หรือ ถ้า โจทย์ จะ ต้อง การ สืบ ชด ประเด็น ที่ แปรก ออก ไป ขอ ได้
ขอ หนังสือ ก็ ให้ สืบ จำเพาะ ขอ นัน ขอ เดียว ห้าม ไม่ ให้ สืบ ขอ
ประเด็น อื่น ๆ ที่ ไม่ จำเป้น จะ ต้อง สืบ พยาน มา ประกอบ ต่อไป

หรือ ถ้า โจทย์ จะ ต้อง ชัน สืบ พยาน ใน การ ที่ ไม่ จำเป้น ประการ
ใด ประการ หนึ่ง ตั้ง ว่า มา แลว นัน โจทย์ จะ ต้อง เสีย ค่า ธรรมเนียม
ใน ชัน สืบ นัน ตั้ง ส่วน ตัว แล แทน จำเลย ด้วย

08/10/2566

มาตรา ๖๐ จำเลย จะ มาร้อง ขอให้ ศาล มี คำสั่ง ให้ ออก หมาย
 กำหนด นัด ชำระ คดี ของ ตน ก็ได้ เมื่อ ศาล ได้ พิเคราะห์ เหตุ ฐาน ณ ใน คดี
 เรื่อง นั้น ตลอดจน เห็น ว่า คดี เรื่อง นั้น ควร จะ ต้อง นัด วัน ชำระ ได้ อยุ่
 แล้ว แต่ หาก โจทก์ ประสงค์ ให้ ชก จำเลย ไม่ได้ มาร้อง ขอให้ ศาล
 กำหนด นัด วัน ชำระ โดยไม่มี เหตุ อัน สมควร จะ แก่ ตัว ได้ เป็น ต้น
 ว่า พยาน หลัก ฎไม่ อยุ่ หรือ บดบัง อยุ่ จำเลย ต้อง เสีย เวลา รอ
 คอย อยุ่ ชำ นาน ดัง นี้ ก็ ให้ ศาล มี คำสั่ง ให้ ออก หมาย กำหนด นัด วัน ชำระ
 ให้ ตาม คำร้อง ของ จำเลย โจทก์ ทั้ง ฟ้อง ใ้ พน กำหนด นัด ชำระ
 ก็ ให้ ตัด สิ้น ยก ฟ้อง เสีย

มาตรา ๖๑ เมื่อ โจทก์ ไม่ มาร้อง ขอให้ ศาล มี คำสั่ง ให้ กำหนด นัด
 วัน ชำระ คดี ของ ตน ภายใน เดือน หนึ่ง นับ ตั้งแต่ เวลา ที่ ตน ควร จะ มา
 ขอ ใ้ หนด ได้ ใน คราว แรก เป็น ต้น มา แล้ว จำเลย จะ มี คำร้อง ขอ
 ให้ ศาล ตัด สิ้น ยก ฟ้อง เสีย โดย เหตุ ที่ โจทก์ ะ หัง คดี ของ ตน ใ้ เเกิน
 กำหนด ได้

เมื่อ จำเลย มี คำ ขน มา ดัง นี้ ถ้า ศาล เห็น สมควร แก่ เหตุ ผลิต ัน
 มี มา แล้ว นั้น ก็ ให้ ตัด สิ้น ยก ฟ้อง เสีย ทีเดียว หรือ มี ัน นั้น จะ มี คำ
 สั่ง บัง คับ อยุ่ ัน ต่อ ไป ก็ได้ แล้ว แต่ จะ เห็น ชอบ ด้วย ความ ยุติธรรม

เดือน วัน นัด ชำระ

08/10/2566

มาตรา ๖๒ เมื่อ ศาล ได้ กำหนด นัด วัน ชำระ คดี ดัง ใ้ แล้ว ฝ่าย

•
•

โจทย์ หรือ จำเตย มา ร้อง ขอ ให้ ค้าต ออก หมายถึง เดือน วัน นิต ชำระ
 อีกต่อไป ด้วย เหตุ ประการใด ๆ ก็ ที่ ค้าต พิจารณา เห็น ว่า การ
 ให้ เดือน วัน นิต ชำระ คือ ไป นั้น จะ เป็น เหตุ อัน จะ ยัง ให้ การ ชำระ
 คดีสิน คดี เรียง นิต ชำระ ก็ ให้ ค้าต ยอม ให้ เดือน วัน นิต ชำระ ต่อ ไป ตาม
 คำ ร้อง นั้น

เมื่อ โจทย์ หรือ จำเตย มา ร้อง ขอ เดือน วัน นิต ชำระ โดย ยก
 เหตุ ว่า พยาน ยัง ไม่ อยู่ ณ ที่ ให้ ค้าต ได้ งาม ดู ถ้า ได้ ความ ว่า คำ
 ที่ พยาน ผู้ นั้น จะ มา เบิก ความ นั้น ย่อม เป็น ข้อ ใจ ความ สำคัญ อัน จะ
 ต้อง ดีบ แต่ พยาน ผู้ นั้น คง จะ กตม มา แต่ คง จะ มา เบิก ความ ภาย
 ใน เวลา อัน สัมควร แล้ว ก็ ให้ ยอม เดือน วัน นิต ชำระ ต่อ ไป

เมื่อ โจทย์ หรือ จำเตย มา ร้อง ขอ เดือน วัน นิต ชำระ โดย ยก เหตุ ว่า
 คน จะ ขอ ให้ ค้าต ตั้ง ชัก ประเด็น ไป ดีบ พยาน ผู้ อยู่ ภาย นอก เขต
 แควง ของ ค้าต อัน ที่ ให้ ค้าต ได้ งาม ดู ถ้า ได้ ความ ว่า คำ ที่ พยาน
 ผู้ นั้น จะ เบิก ความ นั้น ย่อม เป็น ข้อ ใจ ความ สำคัญ อัน จำ จะ ต้อง ดีบ
 แต่ พยาน ผู้ นั้น คง จะ ยอม เบิก ความ แต่ พยาน ผู้ นั้น เป็น คน ตั้ง บ้าน
 เรือน ไร่ ไร่ ไร่ ปน ภูมิ ฐานา อยู่ ที่ ภาย นอก แควง จัง หวัด ของ ค้าต
 เป็น นี้ จ แต่ ไม่ ได้ มี หมาย จะ เข้า มา ใน เขต แควง ของ ค้าต ภาย ใน
 เวลา อัน สัม ควร แล้ว ก็ ให้ ค้าต ยอม ให้ เดือน วัน นิต ชำระ ต่อ ไป

โจทย์ หรือ จำเตย ผู้ มา ร้อง ขอ เดือน วัน นิต ชำระ นั้น จะ ต้อง

ร้อง ขอให้ศาล มีคำสั่ง ให้สิ่ง ขอ ประเด็นใบ้ ดับ พยาน ผู้ อยู่ ภายใน นอก
เขต แหวง ของ ศาล หรือ ขอ อนุญาต ให้ คน อ่าง คำ ให้ การ ของ พยาน ผู้ นั้น
ที่ สืบ บาด แถว ได้ เด่ม อ กับ คำ ให้ การ ของ พยาน ใน ศาล นั้น เอง

บัญญัติ ฟ้อง แถ บัญชี พิจารณา

มาตรา ๖๓ ให้ ศาล มี บัญชี ฟ้อง สำหรับ จด ความ ที่ มา ฟ้อง โดย
ลำดับ กัน ตาม ที่ มา ฟ้อง ก่อน แถ หลัง บัญชี ๑ แถ ให้ มี บัญชี พิจารณา
สำหรับ ที่ จด ความ เป็น จำนวน อี ก บัญชี ๑

มาตรา ๖๔ เมื่อ คดี เรื่อง ใด จะ ให้ กำหนด นิต ชำระ แถ ให้ เขา คดี
เรื่อง นั้น มา จด ลง ไว้ ใน บัญชี ฟ้อง แถ ยก มา ได้ ลง ไว้ ใน บัญชี
พิจารณา ตาม ลำดับ เรื่อง ภาย จน หมด ใน บัญชี ฟ้อง ให้ พิจารณา ไป
ตาม ลำดับ เรื่อง ใน บัญชี ถ่า ให้ สืบ สัน ได้ เป็น อัน ซาต เว้น ไว้ แถ
ศาล จะ มี คำ สั่ง พิเศษ โดย เหตุ ที่ ศาล เห็น ชอบ แถ หรือ ฝ่าย จำ เดย
โจทย์ เจ้า ของ คดี ทั้ง สอง ยิน ยอม เทา นั้น จึง ให้ เขา คดี ที่ หด มา ชำระ
ก่อน คดี ที่ ก่อน ได้

ถ้า ความ ซึ่ง ศาล ได้ ฟัง ใน ชั้น ๑ ต้อง สิ้น ดาน แถ ยัง ไม่ เป็น ที่
ตก ลง กัน ได้ ให้ ศาล ยก ความ เรื่อง นั้น ไป เขา บัญชี พิจารณา ที่

จะ ต้อง พิจารณา เป็น ด้าน วน แถ ให้ กำหนด นิต วน ให้ คู่ ความ มา ว่า

08/10/2566

ความ ใน ชั้น สืบ พรอม ด้วย พยาน ต่อ ไป

:

มาตรา ๖๕ เมื่อศาลจะ ยก คดี เรื่องใด ออก จาก ภายใต้อำนาจฟ้องไป เขา ภายใต้อำนาจพิจารณา ให้ศาล ออก หมาย นัด (ตาม แบบที่ ๕) ไปให้ โจทย์ จำเลย ทราบ ด่วน หน้า เพียง ๓๐ วัน ก่อน ถึง วัน นัดชำระ เงินไว้แต่ ศาล จะมี คำสั่ง อย่าง อื่น ใน คดี อื่น แปรกต่าง คำสั่ง ดำเนิน

มาตรา ๖๖ เมื่อศาลมี คำสั่ง พิเศษ ที่จะให้ นัดชำระคดี เรื่องใด ใน วัน ที่กำหนดไว้ ต่าง จาก ปกติ หรือ ที่จะให้ เอา คดี เรื่องใด ซึ่ง ยัง ไม่ได้กำหนด นัดชำระ นั้น มา ชำระ เสีย ก่อน คดี เรื่อง อื่น ต่าง จาก ลำดับ แล้ว ก็ ให้ จัด คำว่า “ตาม คำสั่ง ของ ผู้ พยายาม” ลง ข้าง ท้าย ข้อ คดี เรื่อง นั้น ใน ภายใต้อำนาจพิจารณา

มาตรา ๖๗ ถ้ากิจ ชะระในศาล มี มาก หรือ ไม่มี เวลา พอ จะชำระ คดี เรื่องใด เรื่องหนึ่ง ซึ่ง ใด ชำระ คง ไว้ นั้น ต่อไป ให้ แล้ว เสร็จ ใน วัน ที่ กำหนดไว้ นั้น ศาล จะ เลื่อน วัน นัดชำระคดี เรื่อง นั้น ต่อไป วันอื่น ก็ได้ แต่ ต้อง เขียน ประกาศ เลื่อน วัน ชำระ นั้น บัดไว้ ใน ศาลให้ ทราบ ทั้ง กัน

ศาล นั่ง ชำระ ความ

มาตรา ๖๘ ศาล จะ ต้อง นั่ง ประชุม ชำระ คดี ทั้ง ปวง ใน วัน เดียว บัด ที่ใด กำหนดไว้ จึง ทุก เรื่อง ตาม คำสั่ง จะมี คดี ชัย มาก แตน้อย

อนึ่ง ศาล จะ กำหนด นัด วัน ชำระ ใน วัน ต่อๆ ไป หรือ วันใด ก็ แล้ว
08/10/2566
แต่ เหตุ ผล แต่ ที่ ศาล จะ เห็น ดมควร

มาตรา ๖๘ ตาม ปกติ ศาล จะ ต้อง นั้น ประชุม ชำระ คดี ใน ที่ เปิด
 เผย เหมอไป แต่ ศาล ก็ มี อำนาจ จะ ประชุม นั้น ชำระ คดี โดย ไม่ ให้ เป็น
 การ เปิด เผย ให้ มหาชน ทง ปวง ฐ เห็น ยศมี ให้ แต่ คู่ ความ กับ เนติ
 บัณฑิตย์ ผู้ ว่า ความ ให้ โจทย์ จำเลย ทั้ง ๒ ฝ่าย แต่ เจ้า พนักงาน
 ศาล อยู่ ใน ที่ ชำระ เท่านั้น ก็ได้ แต่ ต้อง ให้ ศาล จด เหตุผล ลง ไว้ ใน
 รายงาน ชำระ

มาตรา ๖๙ เมื่อ แรก จะ ลง มือ ชำระ คดี เว้น ใต นั้น ฝ่าย โจทย์ หรือ
 ฝ่าย จำเลย จะ ขอ ให้ ศาล บังคับ ให้ พยาน ทั้ง ๒ ฝ่าย ไป คอย อยู่ ข้าง
 นอก ศาล ก็ได้ หรือ ศาล เห็น ควร จะ ให้ พยาน เหล่า นั้น ออก ไป คอย อยู่
 นอก ศาล ก็ได้ ก็ ให้ ศาล มี คำ สั่ง บังคับ ให้ พวก พยาน ทั้ง ๒ ฝ่าย ออก
 ไป คอย อยู่ ภายนอก ศาล ก่อน กว่า จะ ถึง เวลา ที่ ศาล จะ เรียก ให้ เข้า
 มา เบิก ความ แต่ ตัว โจทย์ แด จำเลย หรือ เนติบัณฑิตย์ ผู้ ว่า ความ
 ให้ โจทย์ แด จำเลย นั้น แม้ ว่า ต้อง ถูก อ้าง เป็น พยาน ก็ได้ ก็ ต้อง ให้
 อยู่ ใน ศาล ศาล จะ มี คำ สั่ง ให้ ออก ไป อยู่ ภายนอก ศาล เหมือน พยาน
 อื่น ไม่ได้

ชำระ

มาตรา ๗๐ ใน เวลา แรก เปิด ศาล ให้ ศาล พิพากษา ความ ซึ่ง
 พิจารณา เสร็จ ลง หมาย แล้ว นั้น ก่อน แล้ว จึง เรียก ความ ตาม หมาย
 พิจารณา เป็น จำนวน เข้า มา โดย ลำดับ

08/10/2566

มาตรา ๗๒ เมื่อศาลได้ ออกหมายนัดชำระคดี หรือหมายเรียกคดี
 จำเลย จะมาจำคุกตัวเอง หรือจะแต่งทนายให้มาว่าความแทนก็ได้
 แต่ ถ้าศาลเห็นสมควร เพื่อความยุติธรรม หรือเพื่อเหตุอย่างอื่นอัน
 สมควร จะบังคับให้จำเลย มาว่าความเองก็ได้

มาตรา ๗๓ ถ้าโจทก์หรือผู้ว่าต่างโจทก์ไม่ได้มาว่าความตาม
 กำหนดหมายนัด แต่ไม่แจ้งเหตุการ หรือขอเลื่อนวัน ประการใด
 แต่ฝ่ายจำเลยหรือผู้ว่าต่างจำเลยได้มาตามนัด ให้ศาลตรวจดูใน
 คำให้การจำเลย ว่าความนั้นจำเลยให้การ บัญญัติ ก็ให้พิพากษา
 ยกฟ้องโจทก์ผู้ขาดนัดเสียทีเดียว ถ้าคำให้การจำเลยรับตามฟ้อง
 เพียงใด ให้พิพากษาแต่ตามที่รับเพียงนั้น ข้อที่ไม่รับกันนั้น ไม่
 ต้องพิจารณาต่อไปให้ยกเสีย แต่ข้อที่จำเลยให้การ เกี่ยวแก่กลับ
 กล่าวโทษโจทก์นั้น ถ้าจำเลยจะว่ากล่าวต่อไป ก็ให้จำเลยไปฟ้อง
 หาโจทก์เป็นคดีหนึ่งต่างหาก

มาตรา ๗๔ ถ้าจำเลยหรือผู้ว่าต่างจำเลยไม่มาศาลตามกำหนดนัด
 แต่ไม่ได้บอกเหตุที่จำเป็น จะมาไม่ได้ ให้เป็นที่พอใจของศาล แต่
 ศาลได้สืบเห็นแน่ชัดว่า จำเลยได้รับหมายเรียกหมายนัดนั้นแล้ว แต่
 ไม่มาตามนัด แต่ฝ่ายโจทก์ได้มาตามนัด ก็ให้ศาลพิจารณา
 จำนวนโทษไปฝ่ายเดียว แต่ตัดสินตามรูปความ

08/10/2566

มาตรา ๘๕ เมื่อถึงวันกำหนดนัดผู้พิพากษาเรียกความที่นัดมาพิจารณาเรื่องใด โจทย์จำเลย หรือผู้ว่าต่างแก่ต่าง โจทย์จำเลย ไม่มาตามนัดทั้ง ๒ ข้าง แต่ไม่ได้มีคำชี้แจง เหตุที่จำเลยจะมาไม่ได้ หรือคำขอเลื่อนวันนัด อย่างหนึ่งอย่างใด ให้เป็นที่พอใจของศาล โจทย์จำเลยขาดนัด เช่นนี้ ก็ให้ศาลพิพากษาเด็ก ความเรื่องนั้นเสีย

มาตรา ๘๖ คดีที่จำเลยขาดนัด ศาลพิจารณาแต่ด้านอน โจทย์ไป ฝ่ายเดียวก็ได้ หรือคดีที่ฝ่าย โจทย์ขาดนัด หรือ โจทย์จำเลยขาดนัด ด้วยกันทั้ง ๒ ฝ่าย ศาลได้ พพากษายกฟ้อง ยก ความเสียก็ได้ บรรดาคดีที่ศาลได้ พพากษาโดย เหตุ คือ ความ ขาดนัด ตั้ง ถัดมา นั้น ถ้า ความ ฝ่าย หนึ่ง ฝ่ายใด หรือ ทั้ง ๒ ฝ่าย มี เหตุ การ จำเป็น จริง ที่ ตน จะ มา ว่า ความ ตาม นัดไม่ได้ โดย สุจริต ได้ มา พิสูจน์ ตน ชี้แจง แล้ว เหตุ คือ ศาล ใน เวลาใด เวลา หนึ่ง ก่อน ศาล ยังไม่ได้

คดี ขึ้น ความ ก็ คดี หรือ เมื่อ ศาล ได้ ตัด ขึ้น แล้ว ได้ มา ร้อง ทูเตา ภายใน กำหนด สิบห้า วัน นับ ตั้ง แล้ว ตัด ขึ้น เป็น ต้น ไป ก็ได้ ก็ ให้ ศาล พิสูจน์ ได้ ส่วน ตาม คำ ทูเตา นั้น ก่อน ถ้า ได้ ความ จริง ถ่ม คำ ทูเตา แล้ว พพากษา เห็น ถ่ม ควร ยก สิทธิ รรม ที่ จะ ตั้ง พิจารณา คดี นั้น ตาม จำนวน ต่อไป ก็ ให้ ยก คำ พพากษา เดิม เสีย แต่ กำหนด วัน นัด พิจารณา คดี เรื่อง นั้น ต่อไป ใหม่ ก็ได้ แต่ ต้อง ยก ไป ไว้ ทาย มา บัญ กำหนด วัน พิจารณา โดย ยัน ดับ ต่อ ไป

มาตรา ๗๗ ถ้าฝ่ายโจทก์ฝ่ายจำเลย มีความประสงค์จะให้ศาล
บังคับเรียกพยานมายังศาลแล้ว ก็ควรรับข้อหมายต่อศาล ๆ จะได้
บอกหมายบังคับให้พยานคนนั้นมาเบิกความในศาล (ตามแบบที่ ๖)

มาตรา ๗๘ การที่คู่ความจะขอหมายศาลเรียกพยานนั้น ต้อง
ขอเสียก่อนวันนัดหลายวัน เพื่อศาลมีเวลาที่ จะหมายเรียกพยาน
โดย อย่างต่ำที่สุดไม่น้อยกว่า ๒ วัน

มาตรา ๗๙ ในการที่จะพิจารณาชั้นสืบนั้น ให้ศาลพิจารณา
แต่ข้อประเด็น ซึ่งเกี่ยวเนื่องหรือต้องตั้งกันเท่านั้น ไม่ให้พิจารณาข้อ
ความอื่น ๆ อีก นอกจากข้อประเด็นเป็นอันขาด แต่เมื่อฝ่ายโจทก์ฝ่าย
จำเลยสืบพยานเสร็จแล้ว ซึ่งเป็นพยานที่โจทก์หรือจำเลยสืบเพื่อ
จะประกอบ หรือจะหักล้างข้อประเด็นก็ดี ก็ให้ศาลตัดสินจำเพาะ
แต่ข้อประเด็นซึ่งได้พิจารณาสมควรจริง หรือไม่สมควรให้เด็ดขาดลงไป

มาตรา ๘๐ ถ้าโจทก์หรือจำเลย หรือคนอื่นสำบัดศรี คือ ศาลว่า
เป็นการเหลือกำลัง ที่คู่ความฝ่ายใดจะหาพยานของตนมาในวันนัด
ได้ แต่หาพยานนั้นเป็นพยานสำคัญข้างฝ่ายหนึ่งหรือข้าง
ฝ่ายให้การแก่คดี เมื่อศาลได้ฟังพยานบรรดาที่มีมาเสร็จแล้ว ศาล
มีอำนาจที่จะพิเคราะห์เรื่องนั้นไว้ เพื่อรอฟังพยานซึ่งยังมาไม่ได้
ต่อไปในวันอื่น

มาตรา ๘๑ ถ้าโจทก์หรือจำเลยฝ่ายใด บอกบอญ แต่อีกฝ่ายหนึ่ง
จะขอให้ศาลตรวจ ก็ให้ศาลแต่งตั้งเจ้าพนักงานไปตรวจผู้บอก

08/10/2566

บวชนั้น แต่ให้นำรายงาน มาแจ้ง ต่อศาล โจทย์ หรือ จำเลย ผู้ที่
 ขอให้ตรวจ จะ กำกับไป กับ เจ้าพนักงาน ของ หรือ จะ แจ้ง หมอ
 กำกับไป ตรวจ ผู้ บอก บวช ก็ได้ ถ้า หมอ ผู้ ตรวจ ได้ มา ดำเนิน ต่อ ศาล
 ว่า ผู้ บอก บวช ไม่มี อาการ อัน สัมควร จะ ต้อง เว้น จาก มาศาล ได้ ก็
 ให้ ศาล พัง ว่า ผู้ บอก บวช นั้น ขาด ศาล

วิธี ข้าราชการ

มาตรา ๘๒ ให้ ศาล ข้าราชการ เป็น ระเบียบ ดัง มี แจ้ง ต่อไป ดังนี้ คือ

(๑) ให้ นาย โจทย์ อ่าน กล่าว ถ้อย คำ ด้าน ข้าราชการ ให้ นาย ผู้

ซึ่ง มี หน้า ที่ จะ ต้อง สืบ ให้ สัม ตาม ข้อ หา ของ ตน ที่ ตน กล่าว ยืนยัน ว่า เป็น
 ความจริง นั้น ดัง ตน ว่า คิดไป ก่อน ก็ ให้ ผู้ นั้น พด ชี้แจง คดี
 ให้ ศาล พัง โดย ลำดับ เป็น เรื่อง มา แต่ ให้ กล่าว ด้วย ว่า ตน จะ
 สืบ ข้อ หา ให้ สัม จริง ด้วย พยาน อย่างไร เมื่อ พด ชี้แจง ให้ ศาล พัง ดัง

ว่า มา นั้น จบ แล้ว ก็ ให้ ผู้ ซึ่ง ตน ว่า คิด นั้น สืบ พยาน กล่าว คือ ให้ ตน

ถาม พยาน ที่ ตน ช่าง นั้น ไป เมื่อ ผู้ นั้น สืบ พยาน ของ ตน เสร็จ แล้ว

ก็ ให้ ตน ถาม นาย ข้าง หนึ่ง ว่า จะ มี พยาน มา สืบ (คำ นี้ ให้ เข้าใจ ว่า

รวม คำ พยาน ผู้ มา เบิก ใน ศาล คำ พยาน ที่ ตั้ง ข้อ ประเด็น ไป สืบ ที่อื่น

แต่ ธรรมดา หนึ่ง คือ ลำดับ ต่าง ๆ ซึ่ง อาจ เป็น คำ พยาน ด้วย) หรือไม่ ถ้า

นาย ข้าง นั้น ตอบ ว่า ไม่มี พยาน ก็ ให้ ผู้ นั้น ขาด คำ พยาน ให้ ศาล พัง

08/10/2566

โดย กล่าว วินิจฉัย ว่า คำ พยาน นั้น ควร พัง ได้ หรือ ไม่ได้ แต่ สัม จริง ดัง ข้อ

•
•
•

หาหรือไม่ ตามแต่คนจะเห็นสมควร ถ้าฝ่าย ขง นน สอบ ว่า ม พยาน
ก็ให้ฝ่าย นน รอ คอย อยู่ก่อน อย่าเพื่อ พด ช ชาติ คำ พยาน ให้ ศ้าต พง
ให้ คอย พด ช ชาติ คำ พยาน สอบใน คราว ที่ ดีสุด ที่เดียว

(๒) เมื่อ ผู้ ตั้ง คน ว่า คดี นั้น ลับ พยาน ตั้ง ว่า มา น ได้ ร็จ แดง
ก็ให้ฝ่าย ขง หนึ่ง พด ช แจง คดี ให้ ศ้าต พง โดย ตำบ เป็น เว็ง มา แด
ให้ กล่าว ดย ว่า คน จะ ลับ พยาน อย่างไร เมื่อ จบ แดง ก็ให้ฝ่าย นน ลับ
พยาน กล่าว คือ ให้คน ตาม พยาน ที่ คน อัง นน ไป ครน ลับ ได้ ร็จ ตั้ง
แดง ก็ให้ พด ช ชาติ คำ พยาน ให้ ศ้าต พง โดย กล่าว ดย ว่า คำ พยาน นั้น
ควร พง ได้ หรือ ไม่ได้ แด ได้ ความ สมจริง อย่างไร ตาม แต่ คน จะ
เห็น สมควร ถ้า ผู้ นน ไม่ ได้ ลับ พยาน หรือ อาน คำ พยาน ที่ ลับ มา
จาก ที่ อื่น แดง ผู้ ตั้ง คน ว่า คดี พด ช ชาติ คำ พยาน สอบใน คราว ที่ ดีสุด
อีก ครั้ง หนึ่ง ไม่ได้ เว้นไว้แต่ คน ต้อง รอ คอย อยู่ ยัง ไม่ได้ พด ช ชาติ คำ
พยาน โดย เหตุ ที่ ฝ่าย ขง หนึ่ง ได้ บอก คน ว่า ม พยาน ลับ เท้า น

(๓) ถ้า ว่า คดี ของ โจทก์ จำ เดย ทั้ง ๒ ฝ่าย นน ต้อง ถือ ว่า เป็น
ได้ ร็จ ตำ นวน เพียง เท้า น

ถ้า ฝ่าย ขง หนึ่ง มอ ง ชาติ ขวาง แก่ ผู้ ตั้ง คน ว่า คดี นั้น ลับ พยาน
หรือ อาน คำ พยาน ที่ ลับ มา จาก ที่ อื่น แดง ผู้ ตั้ง คน ว่า คดี จะ พด ช ชาติ
คำ พยาน สอบใน คราว ที่ ดีสุด เหมต ทั้ง เว็ง ความ ที่ เดียว ได้ หรือ จะ

08/10/2566

นำ พยาน มา ลับ อีก เพื่อ ที่ จะ หัก ต่าง คำ พยาน ของ ฝ่าย ขง หนึ่ง จำ เพาะ

แต่ในข้อหาสำคัญที่ศาลจะต้องตัดสินก็ได้ ห้ามไม่ให้สืบในพยาน
 ที่ไม่สำคัญ เมื่อผู้ตั้งคนว่าคดีขอ นำพยาน มาสืบเพื่อที่จะหักล้าง
 คำพยานของฝ่ายข้างหนึ่ง โดยที่ศาล ย่อม อนุญาตให้สืบแล้ว ก็ให้
 ฝ่ายข้างหนึ่ง พด ข ชาติ คำพยาน ให้ศาล พัง จบ แล้ว จึงให้ผู้ตั้งคนว่า
 คดี พด ข ชาติ คำพยาน คอบ

มาตรา ๘๓ ถ้าผู้ พพากษา เห็น ว่า มี เหตุ ผล อัน ที่ ควร จะ จัดไว้
 ก็ให้ ผู้ พพากษา จด หมายถึง ความ คำพยานไว้ ดังคำ เป็น เรื่อง ไป แต่ ถ้า
 มี คำ ถาม คำ คอบ ที่ สำคัญ ก็ให้ ผู้ พพากษา จด หมายถึง คำ ที่ ถาม แต่
 ตาม คำ ที่ พยาน คอบ ลง ได้ ผู้ใด ๆ ก็ดี ไม่มี อำนาจ จะ มา ตรวจ หรือ
 คัด คำ จด หมายถึง ของ ผู้ พพากษา ใน เวตา หนึ่ง เวตา ใด หรือ เพื่อ ประโยชน์
 ดังใดเลย

มาตรา ๘๔ เมื่อมี คำพยาน ผู้ใด ดำบาท ตัว แล้ว ให้การไว้ ณ ที่
 อื่น ก็ดี หรือ มี คำพยาน ที่ ศาล ได้ ดัง ข้อ ประเด็น ไป ให้สืบ ณ ที่ อื่น ก็ดี
 เมื่อ อ่าน คำพยาน นั้น แล้ว ผู้ ที่ ข้าง จะ พด ข แจ้ง อธิบาย คำให้การ ของ
 พยาน นั้น ใน ที่ ณ ที่ หรือ ภาย หลัง เมื่อ คนใด พด ข แจ้ง คดี ให้ ศาล พัง จบ
 ลง แล้ว หรือ ภาย หลัง เมื่อ คนใด ถาม พยาน ของ คน เดียว แล้ว ก็ได้

มาตรา ๘๕ เมื่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ข้าง พยาน ที่ ได้ ดำบาท ตัว ไว้ ณ ที่
 อื่น ภาย นอก นั้น ฝ่าย ผู้ ไม่ ได้ ข้าง นั้น จะ คัดค้าน เสีย ว่า ไม่ควร ที่ ศาล
 จะ รับ เอา ไว้ เป็น คำพยาน โดย เหตุ ที่ ผู้ ไม่ ได้ ข้าง นั้น ไม่ ได้ มี โอกาส

ซักไซ้ ไล่เรียง พยาน ผู้เบิกความนั้น ถ้าศาลเห็นสมควร แก่ทาง ยุติธรรม
 ด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ที่ศาลควร ต้อง จดหมาย ลงไว้ใน รายงานที่
 พิจารณา ที่จะ ยอมรับ เขา คำ พยาน นั้นไว้ ได้ ก็ให้ ศาล ยอมรับ
 เขา คำ พยาน นั้นไว้ วนจวนต่อไป

มาตรา ๘๖ บรรดา ด้รพ หนึ่ง ชื่อ ต่าง ๆ ซึ่ง อ้าง มา เป็น ตัว พยาน
 นั้น ต้อง ให้ ผู้ นำ มา ยื่น ขอ ศาล แดง ให้ อาน ให้ ศาล ฟัง หรือ ถ้า ฟัง
 ต้อง ฝ่าย ยอม ตก ลง กัน จะ ฟัง ว่า เหมือน อาน แดง ก็ได้

ด้รพ หนึ่ง ชื่อ ต่าง ๆ ซึ่ง อ้าง มา เป็น ตัว พยาน นี้ ให้ ศาล จดหมาย
 ลง ทุก ฉบับ แดง ให้ ศาล ยึด เอา ไว้ ตาม เวลา ที่ ศาล จะ เห็น ว่า จำ เปน

คำ ตัดสิน

มาตรา ๘๗ คำ ปฤกษา คำ กัด หรือ คำ พิพากษา กัด จะ ต้อง อาน
 ใน ศาล โดย เบ็ด เผย พร้อม ด้วย ใจ หย์ จำ เเลย แดง ผู้ ว่า ความ ฝ่าย ใจ หย์ แดง
 จำ เเลย นั้น

มาตรา ๘๘ เมื่อ ขำระ คดี เรือง โต เสร็จ แดง ศาล จะ ตัด สิน เดีด
 ชาติ ใน วัน นั้น ยัง ไม่ ได้ จะ ต้อง เลื่อน ไป ตัด สิน ใน วัน อื่น แดง ก็ ให้
 ศาล มี หมาย บอก ให้ ใจ หย์ จำ เเลย มา ฟัง คำ ตัด สิน เวัน ได้ แต่ ศาล จะ
 ได้ บอก ให้ ใจ หย์ จำ เเลย รูด วง นำ ใน วัน ขำระ นั้น ว่า ศาล จะ ตัด สิน
 ใน วัน เดือน ปี นั้น เช่น นี้ ศาล ก็ ไม่ ต้อง ออก หมาย บอก ให้ ใจ หย์ จำ เเลย
 มา ฟัง ดัง ว่า มา แดง

มาตรา ๘๘ ถ้าศาลปกครองคำ หรือ คดี สิ้น เด็ด ชาติ ใน วัน ที่ มี คำ กัด หรือ ใน วัน ชำระ กัด นั้น แล้ว ก็ให้ ถือ ว่า โจทย์ จำ เหย ได้ ระบุ คำ ปฎกษา หรือ คำ ตัดสิน แล้ว ใน วัน นั้น

ถ้า คู่ ความ ได้ รับ ทราบ หมายถึง ให้ มา ฟัง คำ ตัดสิน แล้ว ให้ ถือ ว่า คู่ ความ ได้ ระบุ คำ ตัดสิน

มาตรา ๘๙ คำ ปฎกษา ชั้น มี คำ หรือ คดี สิ้น คดี เด็ด ชาติ นั้น ให้ ศาล จัด หมายถึง บันทึก เป็น ราย เดี่ยว ตกลง ไว้ ใน รายงาน ชำระ งบ ทุก คราว ถ้า โจทย์ หรือ จำ เหย มา ขอให้ ศาล ออก หมายถึง คำ สั่ง ให้ เร่ง หรือ หมายถึง คำ สั่ง ให้ บังคับ ตาม คำ ปฎกษา หรือ คดี สิ้น นั้น ก็ให้ ศาล ทำ คำ สั่ง ลง ใน หมายถึง ตามใจ ความ ใน คำ ปฎกษา หรือ คำ ตัดสิน นั้น งบ ทุก ประการ

ชำระใหม่

มาตรา ๙๐ เมื่อ คดี เรื่องใด ชำระ เสร็จ แล้ว กัด หรือ ยัง ชำระ ค้าง อยู่ กัด ถ้า ฎีกา เห็น มี เหตุ สม ควร แก่ ความ ยุติธรรม ที่ จะ ให้ ตั้ง ตน ชำระ เลีย ใหม่ ศาล จะ มี คำ สั่ง งด การ ชำระ เก่า ไว้ แล้ว ให้ ตั้ง ตน ชำระ ใหม่ ต่อ ไป ก็ได้

มาตรา ๙๑ ถ้า ฝ่าย โจทย์ ฝ่าย จำ เหย อยู่ พร้อม กัน ใน วัน ชำระ แล้ว ฝ่ายใด จะ ร้อง ขอให้ ศาล มี คำ สั่ง ให้ ชำระ ใหม่ แต่ ศาล จะ ปฎกษา ให้ ชำระ ใหม่ ให้ เสร็จ ไป ใน วัน นั้น ก็ได้ หรือ มี ฉนั้น จะ ขอให้ ศาล ออก หมายถึง นัด ไป ให้ คู่ ความ ฝ่าย หนึ่ง ระบุ วัน นำ การ ที่ ขอให้ ชำระ ใหม่ ภายใน ๓๐ วัน นับ ตั้ง แต่ วัน ชำระ ชั้น เดิม เป็น ตน ไป ก็ได้

การที่ศาล ออกหมายนัดไปให้ฝ่ายหนึ่ง รูดวง นัดตั้งว่า มาวัน ย่อม
 ไม่เป็นเหตุที่จะห้ามการชำระคดีให้หยุดได้ แต่เงินใด ๆ ที่วางไว้
 กกลาง ศาล นั้น ศาล จะ ยึด เขาไว้ ก่อน กว่า ศาล จะ ได้ ปฏิบัติ คำร้อง
 ขอให้ชำระใหม่นั้น โดยเด็ดขาด หรือ กว่า ที่ ศาล จะ ได้ มี คำสั่ง ประการ
 ใด ต่อไป

เมื่อ พ้น กำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันชำระ เป็น ต้นไป แล้ว ห้ามไม่
 ให้ โจทย์ หรือ จำเลย มี คำร้อง ขอให้ชำระใหม่ เป็น อันขาด เว้นไว้แต่
 ศาล จะ ให้อนุญาติ พิเศษ ดัง ที่ ศาล จะ เห็น ชอบ ด้วย ความ ยุติธรรม
 เท่านั้น จึง จะ มี คำร้อง ได้

คำ บังคับ แล คำ สั่ง

มาตรา ๘๓ บรรดาหมาย บังคับ หรือ หมาย คำสั่ง ให้ เร่ง ตาม คำ
 พิพากษา หรือ คำ ตัดสิน นั้น ให้ ลง วัน เดือน ปี ที่ ศาล ได้ พิพากษา หรือ ได้
 ตัดสิน คดี เรือง นั้น

มาตรา ๘๔ หมาย บังคับ หรือ หมาย คำสั่ง ให้ เร่ง นั้น เมื่อ เวลา ที่
 คู่ ความ ฝ่ายใด ขอให้ ออก ศาล จึง จะ เขียน ลง ใน แบบ ที่ มี ไว้ สำหรับ
 ศาล แล้ว ให้ ศาล ตรวจดู เห็น ถูก ต้อง แล้ว ก็ ให้ ประทับ ตวง ตรา ของ
 ศาล ลง เป็น สำคัญ แล หมาย บังคับ หรือ หมาย คำสั่ง ที่ ต้อง ออก นั้น ให้
 ศาล คัด เข้า รวม ใน เรือง สำหรับ เก็บ ไว้ ต่อไป

อนึ่ง หมาย บังคับ หรือ หมาย คำสั่ง นี้ ถ้ายัง ไม่ ได้ เขียน หรือ ประทับ
 ตรา ของ ศาล ลง แล้ว ห้ามไม่ให้ บังคับ คนใด คน หนึ่ง ตาม หมาย นั้น ก่อน

หรือ ห้ามไม่ให้คนใดคนหนึ่งไปขอพรรณ หมาย นั้น ก่อน แต่ห้ามไม่ให้
ให้สำเนา หมายไป แก่คนใดคนหนึ่ง ก่อน

มาตรา ๘๕ เมื่อศาลได้ ให้เขียนแต่ตรวจ หมาย บังคับ หรือ หมาย
คำสั่ง นั้น แล้วแล้ว โจทย์หรือจำเลย จะขอเอาสำเนาไป ก็ได้ แต่ให้
ศาล จดหมาย ลงในสำเนา นั้นว่า เป็น ถูกต้อง แล้ว ทั้งประทับ ตรา ของ
ศาลในสำเนา นั้น เป็น สำคัญ

มาตรา ๘๖ เมื่อคนใดคนหนึ่ง มา ร้อง ต่อศาลฝ่ายเดียว เพื่อจะ
ให้ศาล บังคับ คนอื่น ให้ทำ หรือ ห้ามไม่ให้ทำกิจการ ใด ซึ่ง เกี่ยว กับ
คดี ที่ ตั้ง อยู่ หรือ ที่ เกี่ยว กับ คดี ที่ จะ เกิด ขึ้น ต่อไป ดังนี้ ให้คน นั้น
ทำคำร้อง มา ยื่น ศาล ให้ศาล เห็น พอดี ที่จะ ออก คำสั่ง ได้ แล้วให้
ศาล บาด คำว่า ขอ ความ ที่ คน กล่าว ใน คำ ร้อง นั้น เป็น ความ จริง ก็ให้
ศาล มี หมาย คำสั่ง สั่ง สำเนา คำร้อง นั้น ไป ให้ แก่คน ผู้ ที่ จะ ต้อง ปฏิบัติ
ตาม คำสั่ง นั้น

มาตรา ๘๗ ใน คดี เรื่อง ใด ๆ ก็ดี หรือ ใน เหตุ การ ใด อื่น ๆ ก็ดี
ศาล ออก หมาย บังคับ หรือ หมาย คำสั่ง ให้คนใดคนหนึ่ง เสียเงิน กี่ หรือ
ให้กระทำการ ใด อย่าง ใด อย่าง หนึ่ง ก็ดี ก็ให้ศาล กำหนด ลงใน หมาย
ฉบับ นั้น หรือ ใน ฉบับ หลัง ที่ จะ ออก ต่อไปว่าจะให้คน ผู้ นั้น เสียเงิน
หรือ ทำการ ใด ภายใน กี่ วัน นับ แต่ วัน ออก หมาย หรือ วัน รับ หมาย
หรือ นับ แต่ วันใด วัน หนึ่ง เป็น ต้นไป ตามแต่ศาล จะ เห็น ควร

มาตรา ๘๘ หมายถึง บังคับ หรือ หมายถึง คำสั่ง นั้น ถ้าศาล เห็น ว่า มี เหตุ
ผล พิเศษ อัน สมควร จะ ให้ คน ผู้ รับผิดชอบ หมายถึง เสีย เงิน หรือ ทำ การ อื่น หนึ่ง ที่
ใน เวลา ที่ สั่ง หมายถึง ให้ แก่ ผู้ นั้น ก็ ได้

มาตรา ๘๘ ถ้า หมายถึง บังคับ หรือ หมายถึง คำสั่ง นั้น เป็น หมายถึง กำหนด
ให้ เสีย เงิน แล้ว ให้ ศาล จดหมาย ใน ดำ เนินา หมายถึง ที่ จะ ไป ให้ แก่ คน ผู้ จะ
ต้อง เสีย เงิน นั้น ต่อ ไป ดังนี้ ว่า

ถ้า นาย ก ซึ่ง มี ชื่อ อยู่ใน หมายถึง ละ เหยย เสีย ไม่ กระทำ ตาม หมายถึง
บังคับ หรือ หมายถึง คำสั่ง นี้ ภายใน เวลา ที่ กำหนด มา แล้ว ศาล จะ ต้อง
ให้ ยึด ทรัพย์สิน สิ่ง ของ ก มา หรือ มี ฉะนั้น ศาล จะ ให้ เอา ตัว นาย ก
มา กัก ขัง

มาตรา ๓๐๐ ถ้า หมายถึง บังคับ หรือ หมายถึง คำสั่ง นั้น กำหนด ให้ ทำ การ
อื่น นอก จาก เสีย เงิน แล้ว ให้ ศาล จดหมาย ลง ใน ดำ เนินา หมายถึง ที่ จะ สั่ง
ไม่ ให้ แก่ คน ผู้ จะ ต้อง ให้ ทำ การ นั้น ต่อ ไป ดังนี้ ว่า

ถ้า นาย ก ซึ่ง มี ชื่อ อยู่ใน หมายถึง ละ เหยย เสีย ไม่ กระทำ ตาม หมายถึง
บังคับ หรือ หมายถึง คำสั่ง นี้ ภายใน วันที่ กำหนด มา แล้ว ศาล จะ ต้อง ให้ ยึด
ทรัพย์สิน สิ่ง ของ ก มา หรือ มี ฉะนั้น ศาล จะ ออก หมายถึง ให้ จับ ตัว นาย
ก มา กัก ขัง ไว้ เพื่อ จะ ให้ นาย ก กระทำ ตาม หมายถึง บังคับ หรือ หมายถึง
คำสั่ง นี้ จึง ได้

มาตรา ๓๐๓ หมายถึง บังคับ หรือ หมายถึง คำสั่ง ที่ ให้ คน ใด คน หนึ่ง เสีย เงิน
๘ ๐๘/10/2566
นั้น ศาล จะ กำหนด ให้ ปล่อย ไข เป็น คราว ก็ ได้ แล้ว แต่ จะ เห็น สมควร

มาตรา ๑๐๙ หมายถึง บังคับ หรือ หมายคำสั่ง ให้คนใดคนหนึ่ง เสียเงิน คดี เรื่องใด หรือในเหตุการณ์ อันใดนั้น คนผู้นั้น จะต้องนำเอา มาเสียให้แก่ศาล เว้นไว้แต่ศาล จะ กำหนดให้ เสียที่อื่น เท่านั้น

มาตรา ๑๐๓ คนผู้ใดที่ไม่ใช่โจทก์ หรือจำเลยในคดีเรื่องใด แต่เป็นผู้ได้รับ หมายคำสั่ง ที่ศาล ออกให้ กัด หรือศาล ออก หมายคำสั่ง ให้แก่คน เป็นผู้รับ กัด ก็ มีอำนาจ จะ ร้องขอให้ เร่ง รัด คนผู้ จะต้อง ทำตาม หมายคำสั่ง นั้นได้ เหมือนดัง ผู้นั้น เป็นโจทก์ หรือจำเลยในคดี เรื่องหนึ่ง ฉะนั้น แต่คนผู้ใดที่ไม่ใช่โจทก์ หรือจำเลยในคดีเรื่องใด ได้ รับ หมายคำสั่ง แล้ว ถ้าไม่ได้ กระทำตาม หมายคำสั่ง นั้นแล้ว ก็ให้ศาล เร่ง รัดได้ เหมือนดัง ผู้นั้น เป็นโจทก์ หรือจำเลยในคดี เรื่อง หนึ่ง ฉะนั้น

เร่ง ตาม หมาย บังคับ แต่ หมาย คำสั่ง

มาตรา ๑๐๔ คนผู้ใดได้รับ หมาย บังคับ หรือ หมายคำสั่ง ให้เสียเงิน หรือให้ทำ การ อัน นั้น เมื่อได้ทราบ หมายแล้ว จะต้อง ปฏิบัติตาม หมาย บังคับ หรือ หมายคำสั่ง ไม่ต้องให้ เร่งรัด คัด เดือน ประการใดต่อไป

มาตรา ๑๐๕ เมื่อ หมาย บังคับ หรือ หมายคำสั่ง นั้น กำหนดให้เสียเงินแล้ว คนผู้จะต้อง เสียเงิน นั้น ละเลยเสีย ไม่เสียหรือไม่ยอมเสีย ตามวัน ที่ กำหนด มาใน หมายนั้น ก็ให้คนผู้ขอให้ ออก หมายนั้น มา ร้อง ขอให้ ศาล เข้ายึด เอา ทรัพย์สินของ ๆ คนผู้ไม่ทำตาม หมายได้

มาตรา ๑๐๖ เมื่อ หมาย บังคับ หรือ หมายคำสั่ง นั้น กำหนดให้ผ่อน

เสียเงินเป็นคราวๆ แต่เมื่อผู้จะต้องเสียไม่นำเงินมาตั้ง ตามกำหนด
 เป็นครั้งเป็นคราวในคำสั่งแล้ว ศาลจึงจะให้ยึดทรัพย์สินตั้งของ ๆ ผู้นั้นได้
 เมื่อเงินกับค่าธรรมเนียมศาลยัง คงค้าง อยู่อีก มาก น้อยเท่าใด ศาลจะ
 ยึดเอาทรัพย์สินตั้งของ มาให้พอ กับจำนวนเงิน นั้น ก็ได้ หรือจำเพาะ
 แต่จำนวน ที่กำหนดวันให้เสีย นั้น ยัง คงค้าง อยู่เท่านั้นก่อน ก็ได้ ทั้งนี้
 แล้วแต่ศาลจะมีคำสั่งไว้เมื่อเวลา ออกหมาย ฉบับแรก หรือเมื่อเวลา
 ออกหมาย ฉบับ หลัง

มาตรา ๑๐๗ คำตัดสิน ของ ศาล ทั้ง คำสั่ง บังคับให้เสียเงิน ค่าธรรมเนียม
 นั้น จะเร่งรัด เอาแก่คนผู้จะต้องเสียโดยให้ยึดทรัพย์สินตั้งของ ๆ
 ผู้นั้น หรือจะจับตัว มาถ่วงไว้ ตามกฎหมาย ก็ได้

ทู่เตา การ เร่ง

มาตรา ๑๐๘ เมื่อจำเลยคนใด มาร้อง ขอทู่เตา การ เร่ง รัดตาม
 หมาย บังคับ หรือ หมายคำสั่งไว้ก่อน ด้วย ยังมีคดี เร่งอื่น คง อยู่ ใน
 คำนั้น หรือใน คดีอื่น ที่จำเลยผู้ นั้น เป็นโจทก์ แต่คนผู้ ขอให้
 ออกหมาย บังคับ หรือ หมายเร่ง นั้น เป็นจำเลย อยู่ตั้ง นี้ ถ้าศาล เห็น
 ดีสมควร ตามเหตุการ ที่มีอยู่ นั้นแล้ว จะยอมให้ทู่เตาไว้ก่อนได้

ยึด แตะ ชาย ทอด ตลาค ททรัพย์สิน ตั้งของ

มาตรา ๑๐๘ เมื่อคนผู้ใด ขอให้ศาล ออกหมาย บังคับ หรือ หมาย คำ
 สั่งนั้น ^{08/10/2566} มาร้อง ขอให้ศาล ออกหมาย ยึด แตะได้เสีย ค่าธรรมเนียมศาล
 แล้ว ถ้าศาล เห็นไม่เห็นมีเหตุขัด ของ ในการออกหมาย ยึดแล้ว ก็ให้ศาล

ออกหมาย (ตามแบบที่ ๗) ประทับตราของศาล สั่งให้เจ้าพนักงาน
 ศาลไปเก็บเอาทรัพย์สินของ ๆ คนผู้บังคับ หรือ หมายคำสั่ง ศาล บรรดา
 ที่มีอยู่ใน เขต แขวง ของ ศาล มาขายทอดตลาด เอาเงิน มาใช้ตาม
 จำนวนเงินที่ บังคับให้เสียใน หมาย รวมค่าใช้สอยในชั้นจัดการ ตาม
 หมายยึด นั้น ด้วย

มาตรา ๓๓๑ เจ้าพนักงาน ศาล ผู้ถือ หมายยึด นั้น มีอำนาจจะยึด
 ทรัพย์สินของ ๆ คนผู้ไม่ได้ทำตาม หมาย บังคับ หรือ หมายคำสั่ง นั้น
 ได้ทุกสิ่ง เว้นไว้แต่ผ้า เครื่อง ที่ใช้ นั่ง ห่ม นอน ของ ผู้ นั้น หรือ
 ของ บุตร ภรรยาคนผู้ นั้น กับ เครื่อง มือ สำหรับ ทำการ หาเลี้ยงชีพ รวม
 หมด มีราคาไม่เกินกว่า ๘๐ บาท (๘๐ ร้อย) สิ่งของ เหล่า นั้น ห้ามไม่
 ให้เก็บเอา มา แต่ มีอำนาจที่จะ ยึด เอา ตัว เงิน กับ สรรพ หนึ่งเดียว กรม
 ธรรม์สัญญา ชนิดใด ๆ ที่เป็น หลัก ทรัพย์สิน ของ คนผู้ นั้น มาได้ทุกสิ่ง ทุกอย่าง

มาตรา ๓๓๓ ทรัพย์สินของ ที่ เก็บเอา มาขายทอดตลาด นั้น จะต้อง
 ให้พอกับจำนวนเงินที่ บังคับให้เสีย กับ เงิน ค่าธรรมเนียม ศาล ที่ ผู้ ซึ่ง
 ศาลได้ตัดสินให้ ได้ ทรัพย์สินนั้นได้เสียไป แต่ให้คุ้มค่าใช้สอยแลอื่น ๆ
 ที่ ต้อง เสียไปใน การ ที่ เก็บ ทรัพย์สิน บังคับ แต่ ขาย ทอด ตลาด นั้น ด้วย

มาตรา ๓๓๒ เมื่อขายทอดตลาด ทรัพย์สินของ ซึ่ง เก็บยึด เอา มา
 นั้น ได้เงิน มากกว่า จำนวนเงินที่ บังคับให้เสียใน การ ต่าง ๆ แล้ว
 มาก น้อย เท่าใด ก็ให้คืน ทรัพย์สิน ของ หรือ เงินที่ เหลือ นั้น ให้แก่ เจ้า
 ของไป

มาตรา ๓๑๓ บรรดาทรัพย์สินหนึ่งคือ กรมธรรม์สัญญาใด ๆ ที่เป็น
 หลักทรัพย์นั้น ให้ศาลมีอำนาจยึดเอาไว้เป็นประกันเงิน ที่ยังค้าง
 คนผู้ต้องยึดนั้นได้ทั้งหมด หรือจำเพาะฉบับใดฉบับหนึ่ง แต่ผู้ขอ
 ออกหมายให้ยึดทรัพย์นั้น จะฟ้องให้เรียกเงินจากผู้ต้องยึดทรัพย์ตาม
 ทรัพย์สินหนึ่งคือ อันเป็น หลักทรัพย์นั้น ก็ได้ หรือจะฟ้องแทนผู้อื่นผู้ควร
 ได้รับเงินตามหมายที่ตนเป็นผู้แทนก็ได้

มาตรา ๓๑๔ การขายทอดตลาดทรัพย์สินซึ่ง ชั่ง เก็บเขามา นั้น ศาล
 จะต้องมีคำสั่งให้ขาย หรือจะตั้งคนอื่นให้จัดการขายก็ได้ แต่ศาลจะ
 ยังไม่สั่งให้ขายทอดตลาดทรัพย์สินของ เหล่านั้น ก่อนกว่าคนผู้ขอ
 ให้ออกหมายบังคับ หรือหมายคำสั่งจะมาร้องขอให้ศาลสั่งให้ขาย
 ด้วยเหตุว่าผู้นั้น จะต้องรับผิดชอบ ในเหตุที่จะเกิดคดีร้องฟ้อง
 กันขึ้น ภายหลังจากเรื่อง ออกหมายบังคับ หรือหมายคำสั่ง หรือหมายยึด
 ผิดกฎหมาย หรือผิดแบบ อย่าง ซึ่งศาลได้ออกให้ตามคำร้องขอ ของ
 ผู้นั้น

มาตรา ๓๑๕ ห้ามไม่ให้ ศาลขายทอดตลาดทรัพย์สินของ ก่อน เว้น
 ไว้แต่ศาล เห็นว่ามีหลักฐานควรเชื่อฟังได้ว่า ทรัพย์สินของ เหล่านั้น เป็น
 ของ ๆ คนผู้ต้อง ถูกยึดทรัพย์จริง แต่เป็นทรัพย์สินของ ที่ อยู่ในเขต
 แคว้นที่ศาลมีอำนาจ จะบังคับว่ากล่าวได้

08/10/2566

ถ้าคนอื่นเขา มาร้อง ว่าทรัพย์สินของ ชั่ง เก็บเขามา นั้น ทรัพย์สินของ

คน ผู้ถูก ยึด ทรัพย์สิน ไม่ เป็น ของ ๆ ผู้หนี เอง ตั้ง นั เมื่อ คน ผู้ร้อง หนี เป็น คน อยู่ ใน อำนาจ ศาล ก็ให้ ศาล ออก หมาย นัด มา ได้ ส่วน แด่ ตัด ดิน ใน ระหว่าง คน ผู้ร้อง แด่ คน ผู้ขอ ออก หมาย บังคับ หรือ หมาย คำสั่ง หนี เป็น ความ น่า รัง

ถ้า คน ผู้ร้อง หนี เป็น คน อยู่ นอก อำนาจ ศาล ก็ให้ ศาล บังคับ ให้ คน ผู้ขอ ออก หมาย บังคับ หรือ หมาย คำสั่ง หนี ช้ แจง ให้ เป็น ที่ ควร เชื่อ พัง ได้ ว่า ทรัพย์สิน ของ เหล่า นั้น หาใช่ เป็น ของ คน ผู้มา ร้อง หนี ก่อน เวลา ศาล จะ สั่ง ให้ ชาย ทอด ตลาต หรือ ศาล จะ ยอม สั่ง ให้ ชาย ทอด ตลาต ไป ก่อน ก็ได้ แด่ว บังคับ ให้ คน ผู้ขอ ออก หมาย บังคับ หรือ หมาย คำสั่ง คอย ต่อ สืบ สัก ที่ ผู้ร้อง จะ ได้ พ้อง กล่าว โทษ ตน ต่อ ไป

มาตรา ๓๓๖ ห้ามไม่ให้ ชาย ทอด ตลาต ทรัพย์สิน ของ ที่ เก็บ มานาน ก่อน ให้ หรือ ใว้ อย่าง น้อย เพียง ๕ วัน นับ แต่ วัน เก็บ เขา มา เป็น ต้น ไป เว้น ใว้ แด่ ทรัพย์สิน ของ เหล่า นั้น เป็น ของ ที่ จะ เสีย ไป จะ เก็บ ใว้ นาน ไม่ ได้ จึง ให้ ชาย เสีย หรือ เมื่อ คน ผู้ถูก ยึด ทรัพย์สิน ทำ หนึ่ง สัปดาห์ มา ร้อง ขอ ให้ ชาย ทอด ตลาต เสีย แด่ ใน ระหว่าง วัน ที่ ยัง ไม่ ได้ ชาย ทอด ตลาต นั้น ให้ เจ้า พนักงาน แด่ ศาล เก็บ รักษา ใว้ ใน ที่ อัน สัมควร หรือ ให้ มอบ แก่ คน ที่ ศาล เห็น ชอบ ด้วย นั้น เก็บ รักษา ใว้ ก็ได้

มาตรา ๓๓๗ ให้ เจ้า พนักงาน นำ หมาย ยึด ทรัพย์สิน ทุก ฉบับ มา คืน ต่อ ศาล แด่ ให้ เจ้า พนักงาน จุ้ นั้น จด ลง ใน หมาย ยึด นั้น ว่า คน ได้ ไป จัด การ ใว้ อย่างไร ด้วย

มาตรา ๓๓๘ ในหมาย ยึด ทุก ฉบับ นั้น ให้ศาล จัด ลง ว่า จำนวน เงิน ที่ จะ ต้อง เสีย เท่า นั้น จำนวน ค่า ขรรชนิยม ที่ ศาล ได้ บังคับ ให้ เสีย เท่า นั้น ถ้า จำนวน ค่า ขรรชนิยม ที่ จะ ต้อง เสีย เพิ่ม เติม ใน การ ออก หมาย ยึด เท่า นั้น แต่ ถ้า คน ผู้ ถูก ยึด ททรัพย์ เอง ยอม เสีย เงิน หรือ จัด ให้ ใด เสีย เงิน ให้ ศาล ตาม จำนวน ที่ กล่าว มา นี้ หรือ จำ เพาะ ส่วน หนึ่ง ตาม ที่ ผู้ ควร ได้ รับ เงิน จะ ตัด หย่อน หนึ่ง นั้น กับ ทั้ง ค่า ขรรชนิยม ทั้ง ปวง ให้ แก่ ศาล หรือ ให้ แก่ เจ้า พนักงาน ศาล ผู้ ถู ก หมาย ยึด ก่อน เวลา ลง มือ ขาย ทอด ตลาด ททรัพย์ ดัง ของ แดว ก็ ให้ ศาล จด การ ขาย ทอด ตลาด เสีย แดว ให้ คน ททรัพย์ ดัง ของ ที่ เก็บ มา นั้น ให้ แก่ คน ผู้ ถูก ยึด ททรัพย์ ไป

มาตรา ๓๓๙ ถ้า เจ้า พนักงาน ศาล ผู้ ถู ก หมาย ยึด ไป เก็บ ยึด ททรัพย์ ดัง ของ นั้น ไม่ เก็บ ยึด เขา ททรัพย์ ดัง ของ ใน เวลา ที่ ควร จะ เก็บ ยึด ได้ โดย ความ เต็ม เตื่อ หรือ สมิ รุ เป็น ใจ กัน กับ คน ผู้ ต้อง ถู ก ยึด ททรัพย์ หรือ ละ เว้น เสีย ไม่ เก็บ ยึด ใน เวลา ที่ จะ ยึด ได้ เมื่อ คน ผู้ จะ ต้อง เสีย ประโยชน์ ใด ใน เหตุ นั้น มา ร้อง ค่อ ศาล ๆ ได้ ส่วน ใด ความ สมิ จจริง ตาม คำ พยาน ที่ ได้ สอบ ลาด แดว ก็ ให้ ศาล บังคับ ให้ เจ้า พนักงาน ศาล ใช้ เงิน ที่ ขาด สู้ ญไป ไม่ ให้ เกิน กว่า จำนวน เงิน ใน หมาย ยึด ถ้า คน ไม่ ยอม เสีย ให้ ตาม บังคับ แดว ก็ ให้ ศาล ออก หมาย บังคับ หรือ หมาย คำ สั่ง ให้ เจ้า พนักงาน ศาล เสีย เงิน แดให้ เร่ง รัด ให้ เสีย เงิน ดัง เช่น หมาย บังคับ หรือ หมาย คำ สั่ง ให้

ออกหมายเรียกผู้แพศติ มาได้ ส่วน

มาตรา ๓๒๐ เมื่อศาลได้ออกหมายบังคับ หรือหมายคำสั่งให้เสียเงินนั้น ผู้แพศติยังไม่ได้เสีย หรือ เสียให้ บางแล้ว แต่ยังไมครบจำนวนเงิน ศาลได้ออกหมายยึดแล้ว กัด หรือ ช่างไม่ได้ ออกกัด ถ้าคนผู้ขอ ออกหมายบังคับ หรือหมายคำสั่ง จะมาขอ ให้ศาล ออกหมายเรียกเอาตัวผู้แพศติ มาได้ก่อนกว่า จะมีทรัพย์สินหรือ เงิน เสียให้ หรือไม่ก็ได้ ถ้าศาล ไม่เห็น มีเหตุ ชัด ช้อง แล้ว ก็ให้ ออกหมายเรียกให้ตามคำขอ

มาตรา ๓๒๑ เมื่อผู้แพศติ มาแล้ว ตามหมายแล้ว ก็ให้คนผู้ขอ ออกหมายบังคับ หรือหมายคำสั่ง หรือผู้แทนตัว และศาล ชักใช้ ได้ เดียงผู้แพศติว่า จะหาเงิน เสียให้ หรือไม่ แต่ถ้าจะมีทรัพย์สินของ อันควรเอา มาจำนำ เขาเงิน เสียได้ นั้น ชยู่ ที่ใดบ้าง แล้ว ได้เอาทรัพย์สิน ของไป จำนำ เสีย แล้ว อย่าง ใด บ้าง

ผู้แพศติ ต้อง นำ สัมต ภาณูธิ หรือ อีกรวม หนังสือ สำคัญ ต่าง ๆ ซึ่ง คงอยู่ กับ ตัว หรือ ที่ มี ฐานะ จะ นำ มา ได้ บรรดา ที่ เกี่ยว ของ ทรัพย์สิน ของ เจ้าหนี้ มา ให้ ตรวจ ดู ด้วย

จะ ชัก ใช้ ได้ เดียง ผู้แพศติ นั้น ว่า มี เหตุ การ เกิด ชน คน เด คน จึง ได้ ทำ หนังสือ ตง ๒๐/2566 หรือ คน จึง ได้ ก่อ ความ จน ต้อง ถูก ฟ้อง ร้อง จะ

ต้อง เสีย เงิน ตาม หมาย บังคับ หรือ หมาย คำสั่ง แล้ว แต่ ชัก ไข ได้ เพียง ตาม ดู ว่า คน มี ทาง หรือ มี หมาย ว่า จะ ได้ เงิน มา จาก ที่ ไหน บาง ที่ จะ ได้ เสีย ให้ ตาม หมาย ก็ ได้

เมื่อ ศาล เช่น คำ ให้ การ ที่ ชัก ไข ได้ เพียง นั้น ลง ใจ แล้ว ผู้ แพศ ๓ จะ ต้อง ลง ดาบ มี เช่น ชื่อ ของ คน ใจ ขวาง ทาย คำ ให้ การ ด้วย

เมื่อ ผู้ แพศ ๓ จะ มา ศาล ตาม หมาย นัด ก็ ได้ หรือ ไม่ มา ก็ ได้ คน ผู้ ขอ ออก หมาย บังคับ หรือ หมาย คำสั่ง แต่ พยาน อื่น ๆ ที่ ศาล เห็น สม ควร ให้ เรียก มา นั้น ศาล จะ บังคับ ให้ สืบ สอบ เสีย แล้ว เบิก ความ ใน เรื่อง ได้ ส่วน ผู้ แพศ ๓ ตั้ง ว่า มา แล้ว นั้น ก็ ได้

ถ้า ศาล เห็น สม ควร แล้ว จะ ให้ เดือน วัน ได้ ส่วน ผู้ แพศ ๓ ต่อ ๆ ไป เป็น ครั้ง เป็น คราว ก็ ได้ แต่ จะ เรียก ประกัน ผู้ แพศ ๓ เพื่อ จะ ให้ มา ศาล ใน วัน กำหนด เดือน การ ได้ ส่วน ไป ก็ ได้ สุด แต่ จะ เห็น สม ควร

การ เว้น รั้ว ภาย นอก เขต รวง แหวง ของ ศาล

มาตรา ๑๒๒ ตาม ปกติ ศาล จะ ออก หมาย เว้น หมาย ยึด ททรัพย์ หรือ หมาย จับ กักขัง ไป นอก เขต รวง แหวง ของ ศาล ไม่ได้ เว้น ไว้ แต่ ศาล ที่ เป็น เจ้า ของ หมาย จะ ขอ ให้ ศาล ที่ อยู่ ใน เขต รวง แหวง นั้น ให้ ช่วย เว้น ตาม หมาย ให้ ด้วย เท่านั้น แต่ ศาล ที่ อยู่ ใน เขต รวง แหวง ที่ ได้รับ หมาย นั้น จะ จัด การ เจริญ ให้ ตาม หมาย เหมือน ดัง ว่า ศาล ซึ่ง เป็น เจ้า ของ หมาย นั้น ได้ ออก หมาย เอง ก็ ได้ แต่ ที่ สุด ศาล ที่ รับ ทำ การ แทน นั้น จะ ต้อง ตั้ง

เงินที่เร่งได้ หรือทรัพย์สินของที่ยึดไว้ได้ หรือตัวคนที่จับได้นั้น
มายังศาลเดิมที่ได้ขอหมายไป เพื่อศาลเดิมจะได้จัดการไปตาม
กฎหมาย

แต่เมื่อมีเหตุปดบังบนถนนที่ถนน จำเป็นจะต้องออกหมายเร่ง
แล้ว ก็ให้ศาลมีคำสั่งให้ออกหมายเร่งไปในเขตแขวงที่อยู่ภายนอก
อำนาจของศาลได้ แต่ให้จดเหตุผลไว้ในรายงาน แล้วให้เจ้าพนักงาน
ศาลผู้ขอหมาย ทำตามหมายแจ้งทุกประการ

ธง โทษ ชังใน ข้อที่ไม่ทำตามหมาย

มาตรา ๓๒๓ ถ้าคนใดคนหนึ่ง ผู้อยู่ในอำนาจเขตแขวงศาล
มีความผิด ในข้อไม่ทำตามหมาย บังคับ หรือหมายคำสั่งโดยจงใจ
นั้น ฝ่ายผู้ขอให้ออกหมาย จะมาขอให้ศาลมีคำสั่งให้คนผู้ไม่ทำ
ตามหมาย มาชี้แจงเหตุว่าทำไมผู้นั้นไม่ควรจะตั้งรับโทษ ใน
ข้อที่ไม่ทำตามหมายนั้นก็ได้ ถ้าศาลไม่เห็นมีเหตุขัดข้องแล้ว ก็ให้
ศาลมีคำสั่งให้ตามคำขอ

ศาลไม่จำเป็นทำคำสั่ง เช่นว่ามานี้ เว้นไว้แต่ศาลได้ฟังคำพยาน
ที่สำแดงแล้ว มีหลักฐานอันควรเชื่อฟังได้ว่า ถ้าคนผู้ไม่ทำตาม
หมายไม่ชี้แจงเหตุแก้ตัวใดแล้ว ก็มีมูลพอที่จะให้ตั้งโทษ ชังได้ทันที
ให้ศาลสั่งจำคุกคำพยาน ซึ่งเป็นมูลให้ศาลมีคำสั่งนั้น ไปให้แก่
คนผู้ไม่ทำตามหมาย พร้อมกับคำสั่งนั้นด้วยแล้ว ผู้นั้นจะยื่นคำพยาน
ต่อศาลเพื่อหักล้างคำพยานของคนผู้ขอให้ศาลทำคำสั่งก็ได้

มาตรา ๑๒๔ เมื่อถึงวันกำหนดให้คนผู้ไม่ทำตามหมายมาซึ่งแจ้งเหตุผิดแล้ว ผู้นั้นไม่มาแต่ไม่มีเหตุอื่นสมควรที่จะแก้ตัวในเหตุที่คนผู้มาตั้งนั้น ถ้าศาลได้ส่งคนผู้ใดก็ตาม พอเชื่อได้ว่า ผู้นั้นได้ทราบคำสั่งแล้วก็ดี หรือมาแต่ไม่ได้ ซึ่งแจ้งเหตุ ให้เป็นที่พอใจของศาลว่าไม่ควรต้องรับโทษในข้อที่ไม่ทำตามหมายก็ดี ศาลจะออกหมายจับผู้นั้นมาลงโทษซึ่งที่เดียวก็ได้

ศาลมีอำนาจจะเลื่อนวันกำหนดให้มาซึ่งแจ้งเหตุต่อไปอีกก็ได้ หรือเมื่อถึงวันกำหนดให้มาซึ่งแจ้งเหตุแล้ว แต่มีเหตุการณ์ซึ่งควรจะต้องซึ่งคนผู้ไม่ทำตามหมายใดอยู่แล้ว ศาลมีอำนาจจะให้ออกหมายจับเอาตัวผู้นั้นมาซึ่งในวันอื่นก็ได้ แต่ถ้าผู้นั้นยังยืนยันไม่ทำตามหมาย บังคับหรือหมายคำสั่ง ก่อนถึงวันนั้นแล้ว จะให้จับเอาตัวมาซึ่งเดียวตามหมายจับนั้นที่เดียวก็ได้

มาตรา ๑๒๕ คนผู้ต้องซึ่งในข้อที่ไม่ทำตามหมายบังคับ หรือหมายคำสั่งนั้น จะต้องรับโทษไปถ้าวินยอมทำตามหมายบังคับ หรือหมายคำสั่งในสิ่งทั้งปวงที่ควรจะต้องทำในทันที แต่จะต้องหาประกันตัวไว้ตามแต่ศาลจะเห็นควรให้ไม่ได้ เพื่อให้คนทำการอื่น ๆ ที่มีอยู่ในหมายบังคับ หรือหมายคำสั่งต่อไปภายหลัง ถึงกำหนดไว้ให้ด้วย หรือถ้าผู้นั้นไม่สามารถจะทำตามหมายบังคับ หรือหมายคำสั่งต่อไปอีกแล้ว ก็ให้รับโทษไปจนถึงกำหนด หรือถ้าวินจะได้เสียเงินค่าปรับตามอัตราแต่จำนวนเงินที่ศาลตั้งนั้น

วิธีชำระ คดีสิน เบ็ดเตล็ดต่าง ๆ

มาตรา ๓๒๖ ในระหว่างเวลาที่คดียังค้าง พิจารณาอยู่นั้น โจทก์ หรือจำเลย จะร้องขอให้ศาลตัดสิน ข้อความอื่นที่เกี่ยวข้องในคดีนั้นได้๒ ประการ คือโดยมีคำประการหนึ่ง ขอให้ช้อกหมายเรียกผู้ที่เกี่ยวข้อง มาประการหนึ่ง

มีคำ

มาตรา ๓๒๗ คำที่ขอร้องยื่นต่อศาลนั้น โจทก์ หรือจำเลยผู้จะมี คำประสงค์จะ ให้ศาล ปรกษาให้ตน อย่างไร ก็ให้เขียน ความตง อย่าง นั้น (ตาม แบบที่ ๘) โดยชัดเจนแล้ว ให้นำคำนั้น มายื่นต่อ ศาลฯ จึงจะได้ นัด ปรกษา คำนั้น คือไป

ในคำนั้น จะ ร้อง ขอให้ศาล ปรกษาให้ มาก กว่า ข้อ หนึ่ง ขึ้นไปก็ได้ หรือมี หนึ่ง จะ ร้อง ขอให้ศาล ปรกษาข้อนี้ให้ ถ้า ปรกษา ข้อนี้ ให้ ไม่ ได้ ก็ขอให้ ปรกษา ข้ออื่นให้ แทน ก็ได้ สุดแต่ให้เป็น ที่เข้าใจแจ่ม เจง เท่านั้น

ถ้าใน คำ นั้น กล่าว ความ ยก เหตุผล ขึ้น ช้ แจง หรือกล่าว ความ อย่างอื่น เว้นแต่ คำร้อง ขอให้ ปรกษา เท่านั้น ก็ให้ศาล ส่งให้ แก่ ไซ คำนั้น เสียใหม่ แต่อย่าให้ศาล ปรกษาให้ จนกว่าจะได้ แก่ ไซ คำนั้น เสีย โดย ให้ ถอน ข้อความ ที่ ยก เหตุผล ขึ้น ช้ แจง หรือ ข้อ ความอื่น ออก เสีย

จากคำ

•
•

มาตรา ๓๒๗ ผู้มีคำจะขอให้ศาลปกครองในเวลาที่ศาลประชุม
 หนึ่งชำระอยู่ก็ได้ แต่ในวันเวลาที่ศาลได้กำหนดไว้ สำหรับปกครอง
 คำก็ได้ หรือถ้าเป็นการด่วนจะขอให้ศาลปกครองในเวลาใด เวลา
 หนึ่ง ที่ศาลประชุมหนึ่งชำระอยู่ แต่ยังไม่ได้ลงมือชำระคดีเรื่องใด
 ก็ได้

หรือจะมีหนังสือร้องขอมาให้ศาลปกครองให้ตามคำร้องก็ได้แต่
 ให้พูด ยกเหตุผล ขูดหนุน คำมาในหนังสือร้องตามแต่ตนจะคิดเห็นควร

มาตรา ๓๒๘ การมีคำยื่นให้ผู้เจ้าของคำมายื่นคำต่อศาลฝ่ายเดียว
 ก่อน เว้นแต่ศาลจะอนุญาตให้บอกล่วงหน้าไปให้ฝ่ายข้างหนึ่งทราบ
 เสียก่อน แต่ให้มาพร้อมกันในวันปกครองคำตามที่ศาลจะได้นัดไป

มาตรา ๓๓๐ เมื่อเจ้าของคำมายื่นคำต่อศาลฝ่ายเดียวแล้ว ตน
 จะขอให้ศาลปกครองให้ โดยเด็ดขาดทันที ตามแต่ความในคำนั้น เมื่อ
 คนได้พูดชี้แจงเหตุผลต่างๆ แต่อย่างไรก็ตาม พยานมาขูดหนุนคำของ
 ตนแล้วก็ได้ หรือตนจะขอให้ศาลปกครองไป แต่ในวันกำหนด
 นัดปกครองอีกนั้น ให้ฝ่ายข้างหนึ่งมาชี้แจงเหตุในข้อที่ว่าทำไม
 ศาลไม่ควรจะปกครองตามความในคำนั้นโดยเด็ดขาดทีเดียว

ผู้มีคำเมื่อทำคำมายื่นต่อศาลฝ่ายเดียวนั้น จะพูดชี้แจงให้ศาล
 ฟังโดยยกเหตุผลต่างๆ ขัน ขูดหนุนตามความจริงที่มีอยู่ในคำพยาน
 ๐๘/๑๐/๒๕๖๖
 ที่ตนข้างซึ่งมาพบนก็ได้ แต่ฝ่ายข้างหนึ่งผู้เกี่ยวข้องด้วยคดีเรื่องนั้น

ถึง มาตรา ๓๓๖ จะ อยู่ด้วยใน ศาล เวตนา นั้น จะ พุด ช้แรงให้ ศาล พัง โดย ยก เหตุ ผล ขน คต คำ คำ เวตนา นั้นไม่ได้

มาตรา ๓๓๖ เมื่อ ถึง วัน ปลูกษา คำ นั้น ศาล จะ ขอมให้ แก่ ไซ คำ เสียให้ ถูก ต้อง ก็ได้

ศาล จะ ปลูกษา คำ ได้ ต่อ ไป ตั้ง นี้ คือ

ข้อ ๑ ขอมให้ สืบ พยาน เพิ่ม เต็ม เขา อีก

ข้อ ๒ ให้ ต คำ นั้น ไว้ ก่อน

ข้อ ๓ ให้ ยก คำ นั้น ออก เสีย

ข้อ ๔ ขอม ตาม ความ ร้อง ขอ ใน คำ นั้น

ข้อ ๕ ถ้า ใน คำ นั้น มี คำ ร้อง ขอ ให้ ปลูกษา ให้ เต็ด ขาด ทัน ที่ แต่ มี

มูลเหตุ พอ ควร จะ ขอม ปลูกษา ให้ ได้ แต่ ให้ ปลูกษา คำ นั้น ให้

ข้อ ๖ มี คำ ดัง ไป ให้ ผาย ข้าง หนึ่ง มา ช้แรง เหตุ ใน ข้อ ที่ ว่า ทำ ไม่ ศาล ไม่ ควร ปลูกษา ให้ ตาม คำ

ข้อ ๗ มี หมายถึง ความ ไป ให้ ผาย ข้าง หนึ่ง มา พร้อม กัน กับ ผู้ มี คำ ใน วัน กำหนด ที่ จะ ปลูกษา คำ อีก ครั้ง หนึ่ง

ข้อ ๘ ถ้า คำ นั้น ที่ คง อยู่ ตาม เรียบ เรียง ใจ แต่ เต็ม กัด หรือ ที่ เปลี่ยน ไป ใหม่ ตาม ที่ ได้ แก่ ไซ แล้ว กัด มี ข้อ ความ แบ่ง แยก ออก เป็น ๒ ข้อ

หรือ มาก กัด นั้น ไซ ไป จะ แยก แบ่ง ข้อ ความ ใหม่ แล้ว ปลูกษา ไป อย่าง อื่น แยก เป็น ส่วน กัน ไป ดูก แล้ว แต่ มูล คต ที่ มี อยู่ นั้น

ข้อ ๘ ถ้า ค้าต เห็น ว่า ตาม คำ พยาน ที่ สืบ ชุต หนุ่ น คำ หน้ แต่ เดิม
 มา หรือ ตาม คำ พยาน ที่ ค้าต ยอม ให้ สืบ เติม เติม ใน การ ชุต หนุ่ น คำ หน้
 ผู้ ม คำ คอว จะ ได้ รับ คำ ปฤ กษา ของ ค้าต เด็ด ขาด ที่ เดียว หรือ คอว
 ปฤ กษา ให้ ฝ่าย ขาง หนึ่ง มา ช้ แฉง เหตุ ผล อย่าง อื่น ผิด กั น กับ ความ ที่
 ร้อง ใว้ ใน คำ ตง หน้ ถ้า ผู้ ม คำ ยอม เติม ใจ จะ รับ คำ ปฤ กษา ไป อย่าง อื่น
 ตง ว่า มา หน้ แดว ก็ ให้ ค้าต ปฤ กษา คำ ให้ ตาม หน้ ถ้า ผู้ ม คำ ไม่ ยอม
 รับ คำ ปฤ กษา ไป อย่าง อื่น แดว ก็ ให้ ค้าต ปฤ กษา ยก คำ หน้ เสีย

มาตรา ๓๓๒ ถ้า ผู้ ม คำ มา ยื่น คำ ต่อ ค้าต ฝ่าย เดียว แต่ ได้ ปฤ กษา
 ไป แดว ฝ่าย ขาง หนึ่ง ไม่ ยอม ตาม คำ ปฤ กษา หน้ จะ มา มี คำ ยื่น ต่อ ค้าต
 ใน กำหนด ๗ วัน นับ แต่ วัน ที่ ตน ได้ รับ คำ เเน่ คำ ปฤ กษา ที่ ค้าต หมาย ส่ง ใว้
 ให้ เป็น ต้น มา ข้อ ให้ ค้าต ปฤ กษา แก่ คำ ปฤ กษา เดิม เสีย หรือ ข้อ ให้
 ปฤ กษา ยก คำ ปฤ กษา เดิม เสีย ที่ เดียว ก็ได้ เมื่อ ค้าต ได้ หมาย หน้ ไป ยัง
 ผู้ ม คำ หน้ เติม ให้ มา ค้าต พรอม กั น ใน วัน กำหนด หน้ แดว ค้าต จะ ไม่
 ยอม ปฤ กษา แก่ หรือ ยก คำ ปฤ กษา เดิม ก็ได้ หรือ จะ ยอม ปฤ กษา
 ยก คำ ปฤ กษา เดิม ก็ได้ แต่ ใน การ จะ ปฤ กษา ไป ประการ ใด ประการ หนึ่ง
 ตง เช่น ว่า มา หน้ ค้าต จะ บัง คับ ให้ ฝ่าย ไต ใว้ คำ ชรรม เนียม แหน ฝ่าย หนึ่ง
 ก็ได้ หรือ ให้ ต่าง คน ต่าง เสีย ก็ได้ หรือ จะ ให้ เรยก ประกน ฝ่าย ไต ใว้
 ด้วย เหตุ อื่น ตม คอว ก็ได้ ชุ่ ต แต่ ค้าต จะ เห็น เป็น ยุติ ชรรม

คำสั่งให้มาชี้แจงเหตุ

มาตรา ๑๓๓ เมื่อศาล ปฎกษาคำโดยให้มีคำสั่ง ไปให้ฝ่ายผู้ ไม่ได้
 มีคำมาชี้แจง เหตุผลแล้ว ก็ให้กำหนด หนึ่งวัน มาชี้แจง เหตุผล ลงใน หมาย
 สั่ง คำสั่ง นั้นไป เพื่อให้เรียก หนึ่งวัน ว่าวัน ชี้แจง เหตุที่มีกำหนดไม่เร็ว
 กว่า ๔ วัน นับแต่วัน สั่ง หมายให้ แก่ผู้ ไม่ได้ มีคำ เสนอ ขึ้นไป

ผู้ไม่ได้ มีคำโต้ รับ หมาย นั้น แล้ว ก่อน ถึง วัน ชี้แจง นั้น จะนำ
 พยาน มาสู้บ เพื่อให้ หัก ลง คำพยาน ที่ ฝ่ายผู้ มีคำโต้ รับ อุทธรณ์ คำแต่
 แรก นั้น ก็ได้ หรือ เพื่อ จะ เบียด เหย ความจริง อย่าง หนึ่งให้ ศาล เชื่อ พัง
 ใน การ ที่ จะ ปฎกษาให้ ยก คำ ปฎกษา เดิม เสีย ก็ได้

เมื่อ ถึง วัน ชี้แจง เหตุแล้ว ถ้า บรรดาคน ผู้ ได้ รับ หมาย นัด แล้วไม่มา
 ศาลเอง ก็ได้ หรือไม่ให้ เนตบถนคติย์ หรือ ทนาย มาแทน ตัว ก็ได้ แต่ ศาล
 เห็น ว่า บรรดาคน เหล่า นั้น ยังไม่ ได้ รับ หมาย ทัก กัน แล้ว ก็ให้ ศาล เตือน
 วัน ชี้แจง เหตุ ต่อไป อีก ได้ แล้ว ให้ หมาย นัด ไป ให้ รู้ ทัก กัน หรือ จะ
 ปฎกษาไป อย่างไร ก็แล้ว แต่ จะ เห็น เป็น ยุติธรรม

ถ้า บรรดาคน ทั้ง ปวง ได้ รับ หมาย นัด นั้น มา ศาล แต่ ศาล เห็น ว่า คน
 เหล่า นั้น ได้ รับ หมาย ทัก กัน แล้ว ก็ให้ ศาล ปฎกษา ต่อไป ดังนี้

ศาล จะ ปฎกษาให้ ยก คำ ปฎกษา เดิม เสีย ก็ได้ หรือ จะ ปฎกษาให้ คง
 ไป ตาม คำ ปฎกษา เดิม ก็ได้ หรือ จะ ปฎกษาให้ งัด การ ที่ จะ ปฎกษา ใหม่

ไว้ก่อนก็ได้ หรือ จะยอมให้ฝ่ายใดยื่นคำพยาน มาอุทธรณ์ หรือ หักล้างคำ
 ปฎกษาเดิม อีกก็ได้ แต่ศาลจะเปลี่ยน ข้อความในคำ ปฎกษา เดิม เสีย
 ใหม่ เพื่อให้ถูกต้อง กับมรดคดี อีกก็ได้ แต่จะบังคับ ตามคำ ปฎกษา
 ที่เปลี่ยนใหม่ให้เด็ดขาดทีเดียวก็ได้ แต่ถ้าคำ ปฎกษาเดิมข้าง ฝ่ายที่ ผู้ไม่
 ได้ยื่นคำ โต้แย้ง เหตุคัดค้าน นั้น แยก ออก เป็น ๒ ข้อ หรือ มากกว่า ๒ ข้อ
 ขึ้นไปที่ ก็ให้ศาล แบ่ง แยก ข้อความ เหล่านั้น ออกไป อีกก็ได้ แล้ว
 ปฎกษา แยก เป็น ส่วน ออกไป อย่าง ขึ้น ตาม แต่จะ เห็น ควร แล้วศาลจะ
 บังคับให้ฝ่ายใดใช้ค่าชดเชยแทนกัน ในชั้นที่ศาล ปฎกษาให้ ใหม่
 ก็ได้ ตามแต่จะ เห็น เป็น ยุติธรรม

หมายเรียก

มาตรา ๓๓๕ เมื่อจะขอให้ศาล ออก หมายเรียก ผู้ใดคนหนึ่ง มาศาล
 เพื่อให้ศาล ว่ากล่าว ข้อความ อัน เกี่ยวใน คดีนั้นให้ โดย ทาง เปรียบ
 เทียบ หรือ คัดสัน แล้ว ก็ให้ผู้จะ ขอให้ ออก หมาย นั้น หรือ เนติบัณฑิต
 หรือ ทนายแทน ตัวผู้ นั้น มา พutsch้าง คดี จิวาท ค้อ ศาล ก็ได้ ไม่ต้อง ทำ
 เป็น หนังสือ อย่างใด อย่างหนึ่ง มา ยื่น

ถ้าศาล พิจารณา เห็น ว่า ควร จะ ออก หมายเรียก ให้ ทั้ง นั้น แล้ว
 ก็ให้ศาล ออก หมาย เรียก ผู้ที่ มีคดี จิวาท กับผู้ มา ขอ หมาย เรียก นั้น
 ให้ มาศาลตามเวลา แต่ที่ซึ่งได้ กำหนด นัดลงไว้ ในหมายเรียก นั้น ผู้ นั้น
 จะ มาเอง ก็ได้ หรือ จะ ให้ เนติบัณฑิต หรือ ทนาย มา แทน ก็ได้ แต่ใน

คดี: ๑๑๖

หน้า: ๒๕๓

หมายเรียก นั้น ให้ จดหมาย มุท คดี ที่ ๑๑๖ กั้น นั้น ลง โดย ย่อ ให้ เจ้า
ใจ ชัดเจน

หมายเรียก นั้น ข้าง ต้น ให้ มี ว่า คดี ๑๑๖ ระหว่าง คน นั้น ๆ เมื่อ ถึง
วัน กำหนด นัด แล้ว ผู้ ที่ ได้ รับ หมาย เรียก มา ก็ดี หรือ ไม่ มา ตาม นัด
แต่ ศาล ได้ ได้ ส่วนใด ความ แล้ว ว่า ผู้ นั้น ได้ รับ หมาย ไป แล้ว ก็ดี เมื่อ ผู้ ขอบ
หมาย นั้น ขอบ ให้ ศาล ว่า กล่าว ต่อ ไป แล้ว ก็ ให้ ศาล พิเคราะห์ มุท คดี
แล้ว เปรียบเทียบ หรือ ตัดสิน เป็น ความ นำ โอง

ถ้า มี พยาน เบิก ความ ด้วย ก็ ให้ ศาล จด คำ พยาน ใน ข้อ สำคัญ
นั้น ไว้ ด้วย

ถ้า มี เหตุ ข้น จำ เป็น เกิด ข้น แล้ว ศาล จะ เดือน วัน กำหนด นัด เปรียบ
เทียบ หรือ ตัดสิน คดี เรื่อง นั้น ไว้ วัน อื่น ก็ได้

วิธี ออก คำ สั่ง ก่อน ฟ้อง คดี กั้น

มาตรา ๑๓๕ ใน คดี ที่มี เหตุ การ รัง ร้อน หรือ การ แปร ท ประหลาด
ซึ่ง ศาล เห็น จำ เป็น จะ ต้อง ทำ คำ สั่ง แล้ว ก็ ให้ ศาล พัง คำ พยาน ของ ผู้ มา
ขอ ให้ ออก คำ สั่ง ฝ่าย เดียว โดย ยัง ไม่ ต้อง ให้ ผู้ นั้น ยื่น คำ ฟ้อง ก่อน แล้ว
ก็ ให้ ศาล ทำ คำ สั่ง เหมือน ดัง ที่ ศาล จะ ทำ ได้ ใน คดี ที่ ฟ้อง หากัน

มาตรา ๑๓๖ แต่ ก่อน เวลา ที่ ศาล จะ ทำ คำ สั่ง นั้น ให้ ศาล บัง คัม
ให้ ผู้ มา ขอ ออก คำ สั่ง นั้น ทำ ทาน บด ให้ ไว้ ต่อ ศาล กับ จะ เรียก คน อื่น
คนหนึ่ง หรือ หลาย คน มา เป็น ประกัน เงิน ประโยชน์ อีก ข้นหนึ่ง หรือ ไม่ เรียก

08/10/2566

ก็ได้ สู้แต่ศาลจะเห็นสมควร แล้วให้ผู้ยื่นขอสถายมือไว้ ถ้ามี
 ประกันด้วย ก็ให้ประกันขอสถายมือไว้ด้วย มีความว่าผู้ยื่นจะยอม
 เสียเงินค่าปรับใหม่ หรือทำขบวนการให้ผู้พิทักษ์ขอให้ศาลออกคำสั่งบังคับ
 อย่างไร เมื่อภายหลังเกิดเหตุขึ้นว่า การที่ตนขอให้ศาลออกคำสั่ง
 นั้น หากถูกต้องหรือไม่ หรือมีฉันทให้ผู้ยื่นนำเงินพดลสมควรมาวางไว้ก็ตาม
 ศาลเป็นประกันก็ได้ สู้แต่ศาลจะเห็นสมควร

มาตรา ๓๓๗ คำสั่งที่ศาลออกไปนั้นให้ใช้ได้ ในระหว่าง ๒๔ ชั่วโมง
 ถ้าพ้นกำหนดไปแล้วใช้ไม่ได้ เว้นไว้แต่ศาลได้ขยายคำสั่งให้ใหม่อีก
 ภายในเวลากำหนดนั้น หรือผู้มาขอให้ออกหมายนั้น ได้ยื่นคำฟ้อง
 ต่อศาลภายในเวลากำหนดนั้น เหมือนคดีทั้งปวง คำสั่งนั้นให้ใช้ได้ ใน
 คดีต่อไป ดังจะเห็นเป็นยุติธรรม

วิธี อนุญาต ใ้ศาลการชำระ แด่คดีสิน

มาตรา ๓๓๘ บรรดาข้อความใน มาตราที่จะกล่าวต่อไปนี้ ว่าด้วย
 วิธีตั้ง อนุญาต ใ้ศาลการให้ชำระ แด่คดีสินนั้น ให้ใช้ได้แต่ในคดีที่โจทก์
 จำเลยทั้ง ๒ ฝ่ายยินยอม ตกลงกัน ทำหนังสือ บริคณฑ์สัญญา ให้ อนุญาต
 ศาลการ ชำระ คดีสิน คดีวิวาท ระหว่างโจทก์จำเลย แต่โจทก์จำเลย ยอม
 ให้เอาหนังสือ บริคณฑ์สัญญา นี้ เป็น เหมือน ข้อ บัง คับ ของ ศาล ด้วย

มาตรา ๓๓๘ อนุญาต ใ้ศาลการ ที่ ฝ่ายโจทก์จำเลยเลือก ตั้ง ขึ้น นั้น
 จะ ต้อง คัดสิน ภายใน กำหนด เดือน นั้น นับแต่ วันที่ได้ ชำระ คดี เป็น ต้นไป

08/10/2566

หรือ นับตั้งแต่วันที่ โจทย์ หรือ จำเลย มี หนังสือ ขอ เชิญ เป็น ต้น ไป เว้นไว้แต่
ใน หนังสือ บริคณฑ์ สัญญา ได้ กำหนด เวลา ตัดสินไว้ อย่าง อื่น เท่านั้น

มาตรา ๓๕๐ ถ้าศาล พิเคราะห์ เห็นสมควร จะขยาย เวลา ที่ อนุญาต
ตุลาการ จะ ตัดสิน ให้ ยาว ไป อีก แล้ว ก็ให้ แจง ความ ให้ โจทย์ จำเลย
รู้ล่วงหน้า ทั้ง ๒ ฝ่าย แล้ว ให้ ศาล มี คำ สั่ง ให้ ขยาย เวลา ให้ ไป อีก ได้ ทุก
คราวไป เพื่อ ที่ จะ ให้ อนุญาต ตุลาการ ตัดสิน ตาม ที่ ศาล จะ เห็น สมควร
แล้ว ให้ จุด เหตุ ที่ ศาล เห็น ควร จะ ให้ ขยาย เวลา ให้ ยาว ออก ไป อีก นั้น ลง
ไว้ใน รายงาน ชำระคดี เรื่อง นั้น ด้วย

มาตรา ๓๕๓ ถ้า อนุญาต ตุลาการ ทั้ง ๒ ฝ่าย ไม่ ตัดสิน ใน เวลา กำหนด
กึ่งี้ หรือ ใน เวลา ที่ ขยาย ออก ให้ ยาว ไป อีก กึ่งี้ หรือ ได้ ทำ หนังสือ
แจ้ง ความ ต่อ ศาล ว่า อนุญาต ตุลาการ ทั้ง ๒ ฝ่าย ปกติ ไม่ ตกลง กัน
ใน การ จะ ตัดสิน กึ่งี้ ก็ให้ คน กลาง ผู้ ที่ อนุญาต ตุลาการ ได้ พร้อ มใจ กัน
เลือก ขึ้นไว้ แต่ แรก นั้น ตัดสิน ไป ผู้เดียว

มาตรา ๓๕๒ โจทย์ จำเลย จะ ไม่ ยอม ตาม คำ ตัดสิน ของ อนุญาต ตุลาการ
หรือ คน กลาง โดย จำ พัง ตน เอง ไม่ได้ เว้น แต่ ศาล เห็น ไม่ ควร ยอม ตาม
คำ ตัดสิน คดี เรื่อง นั้น ด้วย แล้ว คู่ ความ จึง จะ ไม่ ยอม ได้

มาตรา ๓๕๓ เมื่อ อนุญาต ตุลาการ แต่ คน กลาง เห็น ว่า มี ปัญหา
ขัดข้อง อันยาก ใน ตัว บท กฎหมาย เกิดขึ้น จาก ความ ข้อใด ข้อหนึ่ง ที่ ชำระ
ได้ ความจริง แล้ว ถ้า เห็น สมควร จะ ทำ ขัดข้อง ขึ้น หาฎา ศาล ที่มี อำนาจ

08/10/2566

ในคดีเรื่องนั้นแล้ว ก็ให้แต่ข้อความเห็นหมดทั้งเรื่องคดี หรือแต่
ส่วนหนึ่ง ลงในชั้นของชั้นหาญาความเห็นของศาลได้

ให้ศาลพิเคราะห์เหตุข้อของนั้นแล้ว ให้ตัดสินทีเดียว ในการตัดสิน
เช่นนี้ ศาลจะลงเห็นเห็นว่าความข้อใดควรถือว่าเป็นความจริง
โดยเอาไสรยข้อความที่มีอยู่ในชั้นของได้ แต่ให้แก่ไซคดีเรื่องนั้น
เสียเอง หรือส่งคืนไปให้อนุญาตตุลาการ หรือคนกลางแก่ไซเสีย
โดยเหตุที่อนุญาตตุลาการ หรือคนกลางชำระไว้ยังไม่ถูกต้อง หรือผิด
พลงไป หรือยังไม่เสร็จสำนวนก็ได้

มาตรา ๑๕๕ อนุญาตตุลาการ หรือคนกลาง จะให้ฝ่ายใดใช้คำ
ธรรมเนียมในการตั้ง อนุญาตตุลาการ แลคนกลางตัดสิน คดีนั้นแทน ฝ่าย
หนึ่งทั้งหมด หรือแต่ส่วนหนึ่งก็ได้ หรือให้ต่างคนต่างเสียก็ได้ แต่
ฝ่ายผู้ที่จะต้องใช้คำธรรมเนียมตั้งว่ามานั้นแทนฝ่ายหนึ่งนั้น จะร้องขอ
ให้ศาลช่วยตัดคำธรรมเนียมนั้นให้น้อยลง เท่ากับพิศอัตราค่า
ธรรมเนียมที่มีอยู่ก็ได้ รวมทั้งค่าธรรมเนียมบำเหน็จของอนุญาต
ตุลาการ แลคนกลาง ถ้าได้ยอมไว้แต่แรกว่าจะเสียให้ด้วยหมดทุกคน
หรือแต่คนใดคนหนึ่งแล้ว ให้ศาลตัดคำธรรมเนียมลงมาได้ตามสมควร
แล้วศาลจะบังคับให้เสียค่าธรรมเนียม ในชั้นที่ศาลตัดคำธรรมเนียม
แล้วค่าบำเหน็จที่อนุญาตตุลาการแลคนกลางให้ใช้มากไปนั้น ได้ตามที่
ควรแก่ยุติธรรม

มาตรา ๓๔๕ อนุญาตศุลกากร หรือคนกลาง เมื่อ คัดสิน นั้น จะต้องเขียน คำตัดสิน นั้น ลง แล้วให้เขียน ชื่อ ลง ตาม มื้อไว้ด้วย เป็น สำคัญ

คำตัดสิน นั้น จะต้อง กล่าว ชัดแจ้ง ความเห็น ซึ่ง ขาด ลงใน ข้อประเด็น ทุก ข้อไป

อนุญาตศุลกากร หรือคนกลาง จะ คัดสิน ข้อ ประเด็นไป คราวละข้อ เสมอไป กว่า จะ หมด ข้อ ประเด็น ก็ได้ แต่ให้ คัดสิน ให้หมด ทุกข้อ ภายใน เวลาที่กำหนด จึงได้

มาตรา ๓๔๖ อนุญาตศุลกากร หรือคนกลาง คัดสิน แล้ว ต้องเอา คำตัดสินได้ ของ หนัก ตี คราว ครั้ง ประจำเดี๋ย แล้ว เอาไปยื่น ต่อ ศาล ภายใน เวลา กำหนด แต่ให้ เขียน ชื่อ โจทย์ จำเลย ผู้ เต็ม ถัง อนุญาตศุลกากร กับ จำนวน เงิน บำเหน็จ ที่ อนุญาตศุลกากร แดคนกลาง คิด เอา มากน้อย เท่าใด นี้ ลง ข้าง นอก ของ คำตัดสิน นั้น ด้วย

เมื่อศาลได้ รับ คำตัดสิน นั้นแล้ว ก็ให้ หมายนัดให้ โจทย์ จำเลย มาศาล เพื่อ จะ ให้มา เบ็ด ของ อาน คำตัดสิน นั้น ถ้า โจทย์ จำเลย จะ ขอ ดำเนิน คำตัดสิน นั้น ด้วย ก็ให้ ศาล สั่ง ให้คดี ให้ตาม ความ ประสงค์ แต่ โจทย์ จำเลย ต้อง เสีย ค่าคดี ตาม อัตรา

มาตรา ๓๔๗ ถ้า ผู้ใด เกี้ยว ของ ด้วยคดี เรื่อง นั้น ไม่ยอม ตาม คำตัดสิน นั้นแล้ว ก็ให้ มา มี คำ ต่อศาล ภายใน ๗ วัน นับแต่ วันที่ ศาล ได้ มี หมายนัด อาน คำตัดสิน นั้น เป็น ต้นไป เพื่อ ที่จะ คัดค้านไม่ให้ ศาล บังคับ ความ คำตัดสิน นั้น ทั้ง หมด หรือ แค่ ส่วนใด ส่วนหนึ่ง

08/10/2566

มาตรา ๑๔๘ ถ้าไม่มีผู้ใดมาคัดค้าน เช่นว่า มาแล้ว แต่เมื่อศาล
ได้ ออก หมาย นัด อ่าน คำ ตัดสิน ให้ คน ทั้ง หาย ผู้ เกี่ยว ของ ด้วยคดี เรื่อง
นั้น ทราบ ต่อ หน้า ทอ กษ เติง ก็ ให้ ศาล มี หมาย คำ ตัดสิน ให้ ทำ ตาม คำ ตัดสิน
ทั้ง หมัด หรือ แค่ ส่วน หนึ่ง ส่วน ใด กับ ทั้ง ให้ เสีย ค่า ธรรมเนียม ตาม ที่
ศาล เห็น สมควร แก่ ความ ยุติธรรม

มาตรา ๑๔๙ ศาล มี อำนาจ จะ สั่ง ช้อ ประเด็น ทั้ง หมัด หรือ แค่ ช้อ
ใด ช้อ หนึ่ง คั้น ไป ให้ อนุญาต ตุลาการ หรือ คนกลาง ตรวจ คัดสิน เสีย ใหม่
ใน เวลาใด เวลา หนึ่ง แด เป็น ครั้ง เป็น คราว ไป ก็ได้ แด จะ บังคับ ใน การ
ให้ เสีย ค่า ธรรมเนียม อย่าง ใด ก็ได้ แด แต่ ศาล จะ เห็น เป็น ยุติธรรม

มาตรา ๑๕๐ ถ้า มี เหตุ แค่ เพียง ว่า เวลา ที่ เลือ ก ตั้ง อนุญาต ตุลาการ
หรือ ใน ระหว่าง เวลา ที่ อนุญาต ตุลาการ ตรวจ ช้ระ คดี ช้อยู่ นั้น ไม่ ถูก ต้อง
แด เมื่อ ศาล เห็น ว่า เหตุการ กับ เช่นว่า มา นั้น ไม่ ได้ ทำ ให้ ฝ่าย ผู้ คัด คำน
ไม่ ยอม ตาม คำ ตัดสิน นั้น เสีย เปรียบ ประการ ใด ไป อย่าง ใด อย่าง หนึ่ง แด
ให้ ศาล บังคับ ไป ตาม คำ ตัดสิน ของ อนุญาต ตุลาการ

เรียก พยาน แด สืบ พยาน

มาตรา ๑๕๑ ฝ่าย โจทย์ หรือ ฝ่าย จำ เติง จะ นำ พา เขา พยาน ของ ตน มา
ศาล เอง ได้ ไม่ จำ เติง ต้อง ขอ ให้ ศาล ช่วย บังคับ บัญชา ก็ได้ ไม่ ห้าม
ปราม แด โจทย์ หรือ จำ เติง ฝ่าย ใด ฝ่าย หนึ่ง มา ขอ ให้ ศาล ออก หมาย
เรียก คน ใด คน หนึ่ง มา เป็น พยาน ของ ตน แด ก็ ให้ ศาล ออก หมาย เรียก

คนนั้น มา เป็น พยาน

ให้ ศาล ประทับตรา ลง ใน หมายถึง เรียก เป็น สำคัญ

(ตาม หมายถึง ที่ ๖)

มาตรา ๑๕๒ ใน หมายถึง เรียก พยาน นั้น ให้ กล่าว มติ คดี ฟ้อง แด่ ศาล

ให้ การ ซึ่ง พยาน จะ ต้อง เบิก ความ นั้น โดย ตั้ง เหย็บ แต่ ให้ กำหนด วัน เดือน ปี แด่ เวลา ที่ จะ ให้ พยาน มา ให้ การ ที่ ศาล นั้น ให้ พยาน ทราบ

มาตรา ๑๕๓ พยาน คนใด ซึ่ง ได้ ทราบ หมายถึง เรียก แลว ไม่ มา ศาล

ความ กำหนด ใน หมายถึง แต่ ไม่มี เหตุ ชี้แจง ให้ เป็น ที่ พอใจ ของ ศาล มีความ ผิด ถาน ละเมิด อำนาจ ศาล ก็ ให้ ลง โทษ สถาน หนึ่ง ให้ ปรับ ไม่ เกิน กว่า ๒๐ บาท (๒๐ รูเปียบ) หรือ สถาน หนึ่ง ให้ เอา ค่า จำ ช่ง โว ไม่ เกิน กว่า เดือน หนึ่ง หรือ ให้ ลง โทษ ปรับ แด่ จำ ช่ง ทั้ง ๒ สถาน ก็ได้

มาตรา ๑๕๔ ถ้า รัฐบาล เห็น สม ควร จะ ยก เว้น คนใด คน หนึ่ง ซึ่งมี

บรรดา ศักดิ์ สูง ไม่ ต้อง ให้ ไป เบิก ความ เป็น พยาน ใน ศาล ก็ได้ แต่ รัฐบาล เด็ก ถอน ไม่ ยก เว้น ให้ ก็ได้ แลว แต่ จะ เห็น ควร

เมื่อ รัฐบาล ได้ ยก เว้น คนใด ซึ่ง อยู่ ใน จังหวัด เขต ที่ ศาล ต่าง ประเทศ มี

กระทรวง พิจารณา ความ เป็น พยาน ใน ศาล ดัง ว่า มา นี้ แลว ก็ ให้ ขาด ของ โทษ ทำ บาญชั ชื่อ ของ คน เหล่า นั้น บอก ให้ ศาล ทราบ ว่า ศาล จะ ได้ เก็บ รักษา บาญชั นั้น ไว้ ถ้า เมื่อ คน เหล่า นั้น ถูก ช่าง เป็น พยาน ใน คดี เรื่อง ใด ๆ ก็ ดี ศาล จะ ได้ ให้ โจทย์ จำ แดย นำ เจ้า พนักงาน ไป เค้น เลษณู สืบ

พยาน ผู้นั้น ^{๑๘/10/25๕๘} ณ ที่ อยู่ อาศัย รย ของ พยาน

มาตรา ๑๕๕ ถ้าพยานคนใดขัดขืนไม่ยอม ส้าบาดตัว กัด หรือไม่ยอม เบิก ความโดยอ้าง กัด ให้ศาลจับตัว พยาน คน นั้น ขังคุกไว้ ได้ โดยทันที แต่ ศาล จะให้ ขังคุกไว้ ตาม อำนาจ ที่ มีอยู่ ใน พระราชบัญญัติ ลักษณะ พยาน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๓๓ เว้นไว้แต่ในระหว่าง เวลาจำคุกอยู่ นั้น พยาน ยอม ส้าบาด เถ ให้การ โดย อ้าง จึง ให้ พันโท

มาตรา ๑๕๖ เมื่อ มีเหตุ เกิด ขันตั้ง ไว้ ใน มาตรา ๑๕๓ กัด หรือ ใน มาตรา ๑๕๕ กัด ก็ให้ศาล พิจารณา ค่อไป ไม่จำเป็น จะ ต้อง หยุด เสีย โดย เหตุ ที่ พยาน ไม่ มา หรือ พยาน ไม่ได้ เบิก ความ นี้ เสีย

มาตรา ๑๕๗ ถ้าพยานคนใดซึ่งไม่ได้ มาเบิก ความในศาล ตาม กำหนด นั้น เป็น พยาน ซึ่ง ฝ่ายโจทก์ หรือ ฝ่าย จำเลย รับ จะ เกาตัว มาศาลเอง คนไม่ได้ ขอให้ ศาล ออก หมาย เรียก นั้น เมื่อ มีเหตุ เกิด ขัน นั้น ก็ไม่จำเป็น ที่ ศาล จะ ต้อง หยุด ช้าระ ตาม ที่ ฝ่ายโจทก์ หรือ ฝ่าย จำเลย ขอให้หยุดคนนั้นเสีย ให้รีบ ช้าระ ไป ที่ เดียว เว้นไว้แต่ ผู้ พพากษา วินิจฉัย เห็น ต้อง คง ศาลง ยุติ ชกรรม ที่ จำเป็น จะ ต้อง ยอม หยุด หรือ เลื่อน วัน ช้าระ ค่อไป ตาม ที่ โจทก์ หรือ จำเลย ขอ นั้น ก็ให้ หยุด แล เลื่อน วัน ช้าระ ค่อไป ได้ แต่ ให้ ผู้ พพากษา บังคับ ให้ ฝ่ายโจทก์ หรือ ฝ่าย จำเลย ผู้ ที่ ขอ หยุด แล เลื่อน วัน ช้าระ นั้น เสีย ค่าชกรรมเนียมแทน ฝ่าย ผู้ ที่ ไม่ได้ ขอหยุด ตาม ที่ ได้ เสียไป ใน วันหยุดคนนั้นด้วย

มาตรา ๑๕๘ บรรดา พยาน ทุก ๆ คน ซึ่ง ต้อง อ้าง นั้น ต้อง ให้ ฝ่าย โจทก์ หรือ ฝ่าย จำเลย ผู้ อ้าง นั้น ถ้าม ตาม ประเด็น ขอ อ้าง เสีย ก่อน จนสิ้น กระแส ความ

เมื่อฝ่ายโจทก์หรือฝ่ายจำเลยผู้อ้าง ถามพยานของตน ตั้งว่ามานั้น
เสร็จแล้ว ก็ให้ฝ่ายโจทก์หรือฝ่ายจำเลยผู้ไม่ได้อ้างนั้น ถามสอบพยาน
ได้อีกครั้งหนึ่ง ภายหลังให้ศาลซักถามพยานต่อไปได้จนสิ้นข้อสงสัยโดย

เมื่อพยานให้การเสร็จแล้ว อยู่ต่อไป ภายหลังฝ่ายโจทก์หรือฝ่าย
จำเลยซึ่งเป็นผู้อ้าง กติ หรือไม่ได้เป็นผู้อ้าง กติ ยังมีข้อสงสัยใน
ความข้อใดข้อหนึ่ง ขอให้เรียกพยานมาเพื่อจะถามอีกตั้งนี้ ถ้าศาล
พิเคราะห์เห็นควรด้วยคดีของยุติธรรมแล้ว ก็ให้ศาลเรียกพยานผู้
มาถามสอบอีกได้

มาตรา ๓๕๙ ถ้าฝ่ายโจทก์หรือฝ่ายจำเลย ร้องคดีใจไม่ยอมให้
ฝ่ายหนึ่ง ถามพยาน ให้ศาลจุดคำร้องคดีใจนั้นลงไว้แล้ว ศาลจะมีคำสั่ง
ให้เอาความข้อนั้น ถามพยานต่อไป หรือไม่ยอมให้ถามนั้น ก็สุดแต่ศาล
จะเห็นสมควร แก่ยุติธรรม ห้ามไม่ให้ฝ่ายใดอุทธรณ์ คำสั่งของศาล
เช่นนี้จนกว่าศาลจะได้พิจารณาตัดสินคดีเรื่องนั้น

มาตรา ๓๖๐ การถามพยานนั้น ต้องให้ถามในศาลให้เป็นการเปิดเผย
แต่ห้ามไม่ให้มีเจ้าพนักงาน หรือตระการคนใด ไปตามพยาน
ภายนอกศาล เว้นไว้แต่มีเหตุตั้งกล่าวมาในพระราชกำหนดนี้แล้ว

มาตรา ๓๖๑ ถ้าศาลพิเคราะห์เห็น เป็นการจำเป็น หรือเห็นชอบ
ด้วยความยุติธรรมที่จะเรียกพยานรางวัล หรือคนใดคนหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้ชำนาญ
ชำนาญในกิจการใดๆ ซึ่ง เป็นมรดกคดีวิวาทในระหว่างโจทก์จำเลย มาเบิก
ความแล้ว ก็ให้ศาลเรียกพยานคนนั้นมาให้การได้ ฝ่ายโจทก์หรือ

จำเลย ร้อง คิดใจไม่ยอมให้ถาม พยาน ชนิดนี้แล้ว ก็ให้ศาล จด หมายถึง
ใจ แต่ ฝ่ายโจทก์ หรือ ฝ่ายจำเลย ผู้ร้อง คิดใจนั้น จะ ร้อง อุทธรณ์ ยังไม่ได้
ต้อง รอ กว่าศาล จะพิจารณาเสร็จ จำนวน แต่ พิพากษาคัดสิน แล้ว เสร็จ

มาตรา ๑๖๒ โจทก์จำเลยจะอ้างคำพยาน หลักฐาน จะเป็นคำให้การ
หรือ จะ อ้าง สรรพพยาน ลักษณะ อักษร หนังสือใด ๆ ก็ได้ มา ประกอบ กับข้อ
หา คำให้การ ของ ตน แล้ว ก็ให้ นำ เขามา อ้าง พิสูจน์ ใน วัน ชำระ นั้น

มาตรา ๑๖๓ บรรดา คน ทั้ง หลายน ซึ่ง มีผล ประโยชน์อันใด เกี่ยว ของ
อยู่ในอรรถคดีก็ดี หรือ เกี่ยว ของ เปน ญาติ ด้วย ฝ่าย โจทก์ฝ่าย จำเลย ก็ดี
จะมา ให้การ เปนพยาน ของ ฝ่ายโจทก์ฝ่าย จำเลย โดย อ้าง ก็ได้ ไม่ห้าม
ตัวโจทก์ ตัว จำเลย จะอ้าง ตัว เอง เปน พยาน ฝ่าย ตัว ก็ได้ หรือ ต่าง คนต่าง
จะ อ้าง กัน เอง ก็ได้ โจทก์จำเลย จะ อ้าง ภรรยา ญาติ พี่น้อง ผู้เช่า หุ่น ส่วน
ด้วยกัน แต่ บ่าว คนใช้ เปนพยาน ก็ได้ ทุก คน

มาตรา ๑๖๔ เมื่อ เวลา แรก ชำระ คดี หรือ ใน ระหว่าง เวลา ชำระ
อยู่ ก็ดี โจทก์ หรือ จำเลย คดี หรือ ศาล เอง ก็ดี จะให้ พยาน ทั้ง ๒ ฝ่าย
ออก ไป คอย อยู่ นอก ศาล ก่อน กว่า จะ เรียก เข้า มา ให้การ ก็ได้

มาตรา ๑๖๕ ใน วัน ปลุกษาคำ หรือ ชำระ ว่า กล่าว คดี วิวาท กัน ใน
ระหว่าง พิจารณา หรือ คดี ที่ ร้อง ขอ หมายถึง เรียก ประการ ไต ๆ นั้น ถ้า ศาล
คิด เห็น สมควร เพื่อ เหตุอันใด อย่าง หนึ่ง ซึ่ง จะ ต้อง จดหมาย ลงไว้ ใน ราย
งานแล้ว ก็ให้ ศาล หมาย มงคืบให้คนใด คน หนึ่ง นำ เอา หนังสือ สำคัญ

08/10/2566

มาให้คัดตรวจดูได้ หรือ หมายเรียก คนใดคนหนึ่ง มา เป็น พยาน เพื่อ
จะ ตาม หรือ ตาม ชักใช้ ได้ เดียง แต่ ต้อง ตาม ชัก ครั้ง หนึ่ง เหมือน ตั้ง ใน
วัน ชำระ คดี ตาม ขรรคมตาได้

ศาล จะต้อง ออก หมาย นัด ต้อง นำ ตาม เวลา ชัน ด่ม ควร ให้ คน ผู้ ของ
เรียก มา เป็น พยาน รุ แต่ คน ชัน คือ โจทก์ จำ เดียง ใน เรื่อง ความ ผู้ ซึ่ง ศาล
เห็นว่า ควร จะ ให้ มา ตรวจ ดู หนังสือ สำคัญ เหน่า นั้น หรือ ผู้ ซึ่ง ศาล เห็น
ว่า ควร ให้ ตาม พยาน ชักใช้ ได้ เดียง พยาน หรือ ตาม ล้อม พยาน หรือ ผู้ ซึ่ง
ศาล เห็น ว่า ควร ให้ มา ช้อย ใน ศาล เวลา พยาน เบิก ความ ด้วย

การ ล้อม พยาน ดัง เช่น ว่า มา นี้ ต้อง ให้ ทำ เหมือน อย่าง ล้อม ใน เวลา
ชำระ คดี ตาม ขรรคมตา นั้น

มาตรา ๑๖๖ เมื่อ มี เหตุ ที่ ศาล เห็น ล้อม ควร จะ ต้อง ล้อม พยาน คนใด
ไว้ ก่อน ถึง วัน นัด ชำระ คดี ก็ได้ แล้ว ให้ จด หมาย เหตุ นั้น ลง ไว้ ใน รายงาน
ชำระ คดี ให้ ศาล ล้อม พยาน คน นั้น ไว้ แต่ ให้ เขา คำ พยาน นั้น ใช้ ใน เวลา
ชำระ คดี นั้น ได้

ในการ ล้อม พยาน นี้ ให้ ทำ เหมือน เมื่อ ล้อม ใน วัน ชำระ คดี ตาม ขรรคมตา
จริง ทุก ประการ ให้ ศาล จด หมาย คำ ให้ การ ของ พยาน แต่ อ่าน ให้ พยาน ฟัง
แล้ว ให้ พยาน เขียน ชื่อ ลง ตาม มือ ไว้ ด้วย ถ้า พยาน ไม่ ยอม เขียน ชื่อ ลง
ตาม มือ ไว้ แล้ว ก็ ให้ ศาล จด หมาย การ ที่ พยาน ไม่ ยอม เขียน ชื่อ ลง ตาม
มือ ไว้ ด้วย แต่ คำ ให้ การ ของ พยาน นั้น ก็ ให้ เขา มา ใช้ ได้ ใน เวลา ชำระ
คดี ตาม ขรรคมตา เหมือน ตั้ง ว่า พยาน ได้ เขียน ชื่อ ลง ตาม มือ ไว้ นั้น

พยาน ตาย หรือ เสียชีวิต หรือ ไม่ มา เบิกความ

มาตรา ๓๖๗ เมื่อคน ผู้ใด ต้อง ข้าง เป็น พยาน ใน คดี เรื่อง ใด ตาย เสีย กิต্ত หรือ เสีย ชีวิต เป็น ไปได้ กิต্ত หรือ ไม่ สามารถ จะ มา เบิก ความ ใน เวลา นี้ ได้ กิต্ত หรือ จะ เบิก ความ ไม่ ได้ ด้วย เหตุ ใด เหตุ หนึ่ง ที่ ศาล เห็น พอ แถว กิต্ত ผู้ นั้น ไม่ ได้ มา เบิก ความ ตาม ข้าง แถว ศาล จะ รับ เขา ดำ เนิน คำ ให้ การ ของ พยาน คน นั้น ที่ มี อยู่ใน ด้าน วน คดี เรื่อง อื่น มา เป็น พยาน ก็ได้ แถว แต่ ศาล จะ เห็น ควร แต่ คดี เรื่อง ก่อน ดัง เป็น คดี ที่ มี มุติ คดี เหมือน กัน แล โจทย์ จำ เติ ใน คดี เรื่อง นี้ ได้ เคย เป็น โจทย์ จำ เติ ใน คดี เรื่อง นั้น ด้วย แล ทั้ง โจทย์ จำ เติ ได้ ตาม ข้อ ไซ้ แล สอบ พยาน ผู้ นั้น มา ด้วย แถว

คำ สำนาค

มาตรา ๓๖๘ ถ้า พยาน คน ใด ไม่ ยอม สำนาค โดย น้ำ จิต รั้ง เกี่ย ในการ สำนาค หรือ ไม่ เชื่อ คำ สำนาค แถว จะ ขอ ปฏิญาณ ให้ การ ตาม ลั จ จ ริ ง แถว ถ้า ศาล เห็น เหตุ อื่น สม ควร ที่ จะ ต้อง จต หมาย ไว้ ก็ ให้ ศาล สืบ เขา คำ ของ พยาน คน นั้น ได้ ด้วย ข้อ ที่ พยาน ให้ การ ไม่ ได้ สำนาค เสีย ก่อน นั้น ก็มี ปรากฏ อยู่ใน รายงาน แถว

รับ เขา หนึ่ง สือ สำ คัญ ว่า เป็น พยาน

มาตรา ๓๖๙ ถ้า คุ ความ ผ่าย ใด ควร ที่ จะ ยอม รับ หนึ่ง สือ สำ คัญ ที่ ข้าง ว่า เป็น พยาน ถูก ต้อง ได้ แถว ผ่าย หนึ่ง จะ ยื่น หนึ่ง สือ ขอ คุ ศาล ให้ มี คำ สั่ง สั่ง ไป ให้ ผ่าย นั้น ทราบ เพื่อ จะ ให้ ผ่าย นั้น ยอม รับ ว่า หนึ่ง สือ สำ คัญ ที่ ข้าง มา เป็น พยาน เป็น อัน ถูก ต้อง แถว ก็ได้

ถ้าฝ่ายนั้นได้รับหนังสือเช่นนั้นแล้ว ไม่ยอมรับว่าเป็นอันถูกต้อง หรือ ตระเถยเสียไม่ได้รับว่า ถูกต้อง ดังนั้น ฝ่ายหนึ่ง ต้อง นำ พยานมาสืบ ประกอบภายหลังอีก ก็ให้ศาล มีคำพิพากษาที่ไม่ยอมรับนั้น ใช้ค่าชดเชย น้อยแทนฝ่ายที่ยอมรับจนเต็ม ไม่จำเพาะว่าคดีนั้น ตนจะแพ้ หรือ จะชนะก็ได้ ก็ศาลต้อง เสียค่าชดเชยนั้นส่วนนี้ แทน เว้นไว้แต่ศาล เห็นว่าการที่ไม่ยอมรับว่า ถูกต้อง หรือ การที่ ตระเถยไม่รับว่า ถูกต้อง นั้น เป็น อันชอบแล้ว จึง จะไม่ต้อง เสียค่าชดเชยแทน ค่าชดเชยนั้น ในการที่จะ ต้อง นำ พยานอื่น มาสืบ ประกอบ หนังสือที่อ้างได้ เป็น พยานนั้น ถ้าไม่ได้ ร้อง ขอให้ เรียกค่าชดเชยนั้นไว้เสียก่อนแล้ว ก็จะไม่ให้ อนุญาต เว้นไว้แต่ที่ ศาล เห็นว่าการที่ไม่ได้ร้องขอให้ เรียกไว้เสียแต่ก่อนนั้น เป็นเหตุที่จะให้เสียค่าชดเชยนั้นน้อยลง จึง จะอนุญาตให้ ได้

ทนายแทนตัว

มาตรา ๓๗๐ ผู้ใด จะ ทำ การ อย่างใด อย่างหนึ่ง เป็น ตน ว่า จะ ร้องฟ้อง คดีอย่างใด อย่างหนึ่ง ใน ศาล เป็น โจทย์ หรือ เป็น จำเลย แล้ว ก็ต้องฟ้อง หรือ ให้ การใน ชื่อ ของ ตนเอง ทุก ประการ แต่ตน จะ มา ยัง ศาลเองก็ได้ หรือ จะ แต่ง ทนาย หรือ ผู้แทน ตัว มา ก็ได้ แต่ต้อง ทำ หนังสือไว้ ความ หรือ มอบอำนาจให้ ทนาย หรือ ผู้แทน ตัว มา เป็น สำคัญ

มาตรา ๓๗๑ เมื่อ ทนาย หรือ ผู้แทน ตัว จะ ทำ การ อย่างใด อย่างหนึ่ง

08/10/2336

หรือ ร้อง ฟ้อง คดี อย่างใด อย่างหนึ่ง ตั้ง ว่า มา นี้ แล้ว ก็ ต้อง เขา ตน หนึ่ง สืบ
ไว้ ความ หรือ มอบ อำนาจ หรือ ลำเนา ที่ ถูก ต้อง นั้น ยื่น ไว้ ต่อ ศาล ก่อน เวลา
ที่ ตน จะ ทำ การ หรือ ร้อง ฟ้อง คดี ตั้ง ว่า มา นี้ ถ้า หนึ่ง สืบ ไว้ ความ หรือ
มอบ อำนาจ นั้น เป็น การ พิเศษ จำ เพาะ ให้ ทำ การ อย่าง เดียว หรือ ร้อง ฟ้อง
คดี อย่าง เดียว แล้ว ก็ ต้อง เขา ตน หนึ่ง สืบ ไว้ ต่อ ศาล

ถ้า หนึ่ง สืบ ไว้ ความ หรือ มอบ อำนาจ นั้น เป็น การ สำมัญ ทว ไป สำหรับ
ให้ ทำ การ หลาย อย่าง หรือ ให้ ร้อง ฟ้อง คดี ซึ่ง เกี่ยว ข้อง กับ เรื่อง อื่น ๆ
หลาย อย่าง แล้ว จะ ยื่น ลำเนา หรือ คำ แปล หนึ่ง สืบ นั้น ที่ ถูก ต้อง ให้
ต่อ ศาล ก็ได้ หนึ่ง สืบ ไว้ ความ หรือ มอบ อำนาจ เป็น การ พิเศษ หรือ
เป็น การ สำมัญ นั้น จะ ต้อง กล่าว ข้อ ความ ให้ ชัด เจน แจ่ม แจง ให้ เป็น ที่
พอใจ ของ ศาล ว่า ทนาย ผู้ แทน ตัว นั้น มี อำนาจ เต็ม ที่ จะ ทำ การ หรือ ร้อง
ฟ้อง แทน ผู้ เจ้า ของ หนึ่ง สืบ นั้น ได้ ทุก ประการ

มาตรา ๓๗๒ ผู้ใด ทำ การ ตั้ง ใด หรือ ร้อง ฟ้อง คดี อย่าง ใด ใน ศาล
ใน ชื่อ ของ ผู้ อื่น หรือ อ้าง ว่า เป็น ผู้ แทน ผู้ อื่น โดย ไม่มี หนึ่ง สืบ ไว้ ความ
หรือ มอบ อำนาจ ให้ แก่ ตน ตาม กฎ หมาย แต่ ตน รู้ อยู่ ว่า ตน ไม่มี อำนาจ
ตั้ง นี้ แล้ว ผู้ นั้น มีความ ผิด ถาน ละเมิด อำนาจ ศาล แต่ ให้ ศาล ลง โทษ
ตาม กฎ หมาย

ฟ้อง เข้า หุ้น ส่วน หรือ คน เข้า หุ้น ส่วน ฟ้อง

มาตรา ๓๗๓ เมื่อ คน ทั้ง หลาย เข้า หุ้น ส่วน ค้าขาย ด้วย กัน จะ ฟ้อง เอง
หรือ แต่ง ทนาย ฟ้อง กล่าว โทษ ผู้ อื่น แล้ว จะ ฟ้อง รวม กัน เป็น ชื่อ ห้าง ทำ

การ ค้าขาย ของ คน ทัง หลายน ผู้ เขา หนึ่ง ส่วน เหล่า นี้ ก็ ได้ หรือ ต่าง คน ต่าง จะ แยก กัน พอง เป็น ชื่อ ของ ผู้ แทน หนึ่ง ส่วน จำ เพระ คน หลายน ๆ ชื่อ ก็ ได้

เมื่อ ผู้ ชื่น จะ พอง กล่าว โทษ คน ทัง หลายน ผู้ เขา หนึ่ง ส่วน ค้าขาย ด้วย กัน แล้ว

จะ พอง เอา ชื่อ ห้าง ค้าขาย ของ คน ทัง หลายน ผู้ เขา หนึ่ง ส่วน เหล่า นั้น เป็น จำ เดย ก็ ได้ หรือ จะ พอง คน ทัง หลายน ผู้ เขา หนึ่ง ส่วน เรื่อง ตัว เป็น จำ เดย ก็ ได้

โจทก์ ไม่ได้ อยู่ ใน บังคับ ของ ศาล

มาตรา ๓๗๕ เมื่อ โจทก์ ชั่ง พอง คน คน เดียว หรือ ชั่ง เขา ชื่อ พอง ด้วย กัน หลายน คน ก็ ได้ เป็น ผู้ ไม่ได้ อยู่ ใน อำนาจ ศาล นี้ ก็ ได้ หรือ เข้า มา อยู่ ใน เขต แขวง อัน อยู่ ภายใต้ อำนาจ ศาล ซึ่ง สมัย หนึ่ง ก็ ได้ เมื่อ โจทก์ ผู้ นั้น มา ชื่น พอง หรือ กัก ณ เขต แล ยื่น พอง นั้น ศาล ยิน เห็น คือ ออก คำ ตัด ที่ ฎีกา ไป ใต รวย ของ คน ให้ ศาล ทราบ ได้ ว่า คน อยู่ ใน อำนาจ ศาล แห่ง ไหน ก็ จะ ขอ ถ หมาย ไป ถึง คน ได้

แล้ว โจทก์ ต้อง เอา เงิน มา ชั่ง ศาล ได้ เป็น ประกัน กับ ค่าธรรมเนียม ได้ หรือ ทำ ทาน บด เบน ประกัน ให้ ได้ ใน จำนวน เงิน ไม่ เกิน กว่า ๓๕๐๐ บาท (๓๕๐๐ รูเปี้ย)

ในระหว่าง คดี ยัง ค้าง พิจารณา อยู่ นั้น จำ เดย จะ ร้อง ขอ เอง ก็ ได้ หรือ ศาล เห็น สมควร เอง ก็ ได้ ที่ จะ ให้ โจทก์ หา ประกัน เงิน ค่าธรรมเนียม ใหม่ ให้ มัน คง ตัด ทัด ตั้ง ศาล จะมี คำ สั่ง ให้ โจทก์ หา ประกัน เงิน ใหม่ มา แด ใน

ระหว่าง เวลา ที่ ใจที่ยัง หา ประกันใหม่มาไม่ได้แล้ว จะให้ศาล งคคต
เรื่อง ในไว้ ก่อนก็ได้

ว่า ด้วย การ ระวัง คับ ใน ครอบวนพิจารณา

มาตรา ๑๗๕ ถ้า ศาล ทอด โฉนด บัตรหมาย อันใด เป็น ต้น ว่า หมาย
เรียก กติ หมาย นอ กติ คำ บังคับ กติ คำ ตั้ง กติ แต่ จะ หมาย อื่น ๆ ซึ่ง จะ
ตั้ง ไป แจง แก่ ผู้ใด นั้น ให้ จัด พนักงาน ใน ศาล ถือ ไป ถ้า ผู้ ซึ่ง ขอ ให้ ศาล
ทอด โฉนด บัตร หมาย พอใจ จะ กำกับ ไป กับ ผู้ ถือ โฉนด บัตร หมาย นั้น
ด้วย ก็ ให้ ศาล อนุญาต ให้ ไป

มาตรา ๑๗๖ ถ้า จะ ทอด โฉนด บัตร หมาย แจง แก่ ผู้ใด ให้
พนักงาน ถือ จะ หมาย นั้น ไป แจง แต่ ใน เวลา กติวาง วัน ระหว่าง พระอาทิตย์ ขึ้น
กับ พระอาทิตย์ ตก

มาตรา ๑๗๗ ถ้า ผู้ ถือ โฉนด บัตร หมาย ไม่ พบ ผู้ จะ รับ โฉนด บัตร
หมาย ใน เวลา เดิม หมาย นั้น แต่ จะ ทอด โฉนด บัตร หมาย ให้ ถึง ตนเอง ไม่ได้
กล่าว คือ จะ ยื่น จะ หมาย นั้น ให้ ถึง มี ผู้ ควรว จะ รับ ไม่ได้ ก็ ให้ มอบ
โฉนด บัตร หมาย ไว้ แก่ ผู้ใด ผู้หนึ่ง ซึ่ง เป็น ผู้ มี อายุ กว่า ๒๐ ปี ขึ้น ไป
และ จะ เป็น ผู้ อยู่ ใน บ้าน หรือ ใน ที่ ทำ การ ซึ่ง เป็น ที่ รู้ ปรากฏ เป็น ประกต
อยู่ ว่า เป็น ที่ ถ้า ไครย หรือ ที่ ทำ การ ของ ผู้ ควรว จะ รับ โฉนด บัตร หมาย
เมื่อ ผู้ ถือ โฉนด บัตร หมาย ทา หนนแล้ว ก็ ให้ ศาล พัง ว่า เดิม ถือ ได้ ทอด โฉนด บัตร หมาย
แก่ ผู้ ควรว จะ รับ แล้ว

มาตรา ๓๗๗ ถ้าทอด โฉนด บัตร หมายถึง ถึงตัว คน ซึ่ง คำต เรียก หรือ บังคับสั่งให้ เรียกใน คดีไม่ได้แล้ว คำต มีอำนาจ ที่จะ บังคับสั่ง ให้หา ตัว มาโดย ทาง อย่าง อื่น แทน ทาง เดิน หมายถึง ได้ ตาม ควร แก่ ทาง ยุติธรรม

มาตรา ๓๗๘ ถ้าจำเลยไม่มีที่ อยู่ เป็น หลีก หลั่ง เมื่อ คำต ได้รับ ฟ้อง ของ โจทย์ ได้ แล้ว หรือ ได้ ตง มี พิษ ณา ไป แล้ว ประการ ไต คำต มี อำนาจ ที่จะ ออก หมายถึง ให้ จับ ตัว จำเลย ที่ เดียว ไม่ ต้อง มี หมายถึง เรียก หมายถึง ก็ได้ แต่ มี อำนาจ ที่จะ เรียก ประกัน จำเลย ตาม สมควร แก่ รูป ความ เพื่อให้ มัน คง แก่ การ ที่ จำเลย จะ ต้อง มา ว่า ความ หรือ ทำการ อื่น ไต ตาม คำสั่ง ที่ คำต จะ ได้ บังคับ ใน คดี เรื่อง นั้น แต่ เพื่อให้ มัน คง ใน ส่วน จำนวน เงิน แดค่า ชนม เนียม ทั้ง ปวง ก็ได้ ถ้า จำเลย หา ประกัน ให้ ไม่ได้ คำต ก็ มี อำนาจ ที่จะ ให้ เอา ตัว จำเลย คมขังไว้ กว่า จะ เด็ร็จ คดี ก็ได้

มาตรา ๓๗๙ เมื่อ คำต ได้รับ ฟ้อง ของ โจทย์ ได้ แล้ว หรือ ได้ ตง มี พิษ ณา ไป แล้ว เพียง ไต แต่ มี ผู้ มา ส่าบาศให้ การ เป็น เหตุ สมควร ที่ เชื่อ ฟัง ของ คำต ได้ ว่า จำเลย จะ หดบ หลีก บิด พลั่ว เพื่อ จะ ไม่ มา ว่า ความ เรื่อง นั้น คำต มี อำนาจ ที่จะ เรียก ประกัน จำเลย ตาม ควร แก่ รูป ความ เพื่อให้ มัน คง แก่ การ ที่ จำเลย จะ ต้อง มา ว่า ความ หรือ ทำการ อื่น ไต ตาม คำสั่ง ที่ คำต จะ ได้ บังคับ ใน คดี เรื่อง นั้น แต่ เพื่อให้ มัน คง ใน ส่วน จำนวน เงิน แดค่า ชนม เนียม ทั้ง ปวง ก็ได้ แต่ มี อำนาจ ที่จะ บังคับ จำเลย ให้ วาง เงิน ไว้ กตาง คำต ตาม จำนวน ซึ่ง คำต จะ เห็น สมควร เป็น ประกัน

08/10/2566

เห็น สัมควรใน เวลาแรก พ้อง หรือใน ระหว่าง เวลาคดีค้างพิจารณาอยู่ เวลา
ใดๆ ก็ นับได้

มาตรา ๑๑๖ - ๑๑๗ ใน เว้น ๒๐

มาตรา ๑๑๔ ศาลจะ ยอมให้ ผู้ใด พ้อง คดี ย่าง คน อนาคต ก็ได้ เมื่อ
ศาล เห็น ว่า ผู้ นั้น ยาก จน เป็น คน อนาคต จริง แต่ มี มติ คดี ที่ ควร จะ พ้อง
ได้ ตาม กฎหมาย ศาล จะ ยอม ให้ ผู้ใด ที่ ต้อง พ้อง หา เป็น จำเลย ใน คดี
เรื่องใด ต่อ สู้ อย่าง คน อนาคต ก็ได้

มาตรา ๑๑๕ ถ้า ใน คดี เรื่องใด ศาล ยอม ให้ ผู้ใด ที่ เป็น โจทย์ หรือ
ที่ เป็น จำเลย ว่า ความ อย่าง คน อนาคต แล้ว ศาล เห็น สัมควร จะ บังคับ ให้
เนติบัณฑิตย หรือ ทนาย คนใด ช่วย ว่า ความ ให้ อย่าง ความ คน อนาคต ก็ได้
เนติบัณฑิตย หรือ ทนาย คน นั้น ควร ยอม รับ ว่า ความ ให้ เว้น ใด แต่
เนติบัณฑิตย คน นั้น จะ ชี้แจง ให้ ศาล เชื่อ ฟัง ได้ ว่า มี เหตุ ยื่น สัมควร ที่ จะ
ไม่ รับ ว่า ความ ให้ เท่านั้น

มาตรา ๑๑๖ ถ้า โจทย์ หรือ จำเลย ผู้ อนาคต ให้ ค่า ชรรม เนียม ศาล
หรือ ผด ประ โยชน์ นำ เห็น จวาง คดี อย่างใด อย่าง หนึ่ง แก่ ผู้ใด ในการ ช่วย
ว่า คดี ให้ คน ใน ศาล หรือ ตก ลง ว่า จะ ให้ แล้ว โจทย์ หรือ จำเลย ผู้ อนาคต
นั้น ต้อง มีความ มี ตาน ตะเมิด อำนาจ แล้ว ศาล จะ ไม่ ยอม ให้ คน ว่า ความ
อย่าง คน อนาคต ใน คดี เรื่อง นั้น ต่อ ไป อีก

08/10/2566

•
•
•

มาตรา ๑๙๗ เมื่อศาลยอมให้ โจทย์ หรือจำเลย ว่าความ อย่าง คน
 อนาคตาไป แล้ว ภาย หลัง ได้ ความ ว่า ผู้ นั้น ไม่ เป็น คน อนาคตา ใน เวลา ที่ ศาล
 ยอม ให้ ว่า ความ อย่าง คน อนาคตา กดี หรือ ผู้ นั้น มี ทพย ดม บคชน ไม่ เป็น
 คน อนาคตา ต่อ ไป กดี หรือ ผู้ นั้น เก็บ เขา คดี ที่ ไม่ มี มุด มา ว่า กถาว กดี
 ศาล จะ มี คำ ดั่ง ไม่ ให้ ผู้ นั้น ว่า ความ อย่าง คน อนาคตา ต่อ ไป กดี

นับเวลา

มาตรา ๑๙๘ ใน การ กำหนด วัน เวลา ทั้ง ปวง ให้ นับ ตั้ง ต้น แต่ วัน
 ไต่ วัน หนึ่ง เป็น ต้น ไป กดี หรือ ให้ นับ ตั้ง แต่ วัน เกิด เหตุ อย่าง ไต่ อย่าง หนึ่ง ขึ้น
 เป็น ต้น ไป กดี ตาม ความ ใน พร. ราชกำหนด นี้ หรือ ตาม คำ พิเศษ ของ ศาล
 หรือ ตาม วัน ที่ ศาล หนด โดย ขรรพมา เพื่อให้ ทำ กิจการ สิ่ง หนึ่ง สิ่ง ไต่ หรือ
 ให้ พง ร้อง ว่า กถาว คดี เรื่อง ไต่ เรื่อง หนึ่ง แต่ เวลา ที่ กำหนด ให้ นั้น
 ไม่ ได้ ให้ นับ ตาม ชั่วโมง เป็น แต่ ให้ นับ ตาม วัน แต่ ทร นับ เวลา ที่ ได้
 กำหนด ให้ นั้น ต้อง ถือ ว่า ไม่ นับ วัน แรก กำหนด หรือ วัน ที่ เกิด เหตุ นั้น
 เข้า ด้วย ต้อง ถือ ว่า เริ่ม นับ วัน ที่ ต่อ วัน หนึ่ง เป็น ต้น ไป แต่ กิจการ
 อัน จะ คง กระทำ นั้น จะ ต้อง ทำ ให้ สำ เร็จ ภาย ใน วัน ภาย ที่ สุด กำหนด นั้น
 เป็น อย่าง ซ้ำ ที่ สุด ตาม เวลา ที่ กำหนด ใ้ นั้น

มาตรา ๑๙๙ ถ้า เวลา ที่ กำหนด ให้ นั้น น้อย กว่า ๖ วัน แต่ อยา ให้ นับ

08/10/2566

เอา วัน หยุด การ ของ ศาล รวม เข้า ด้วย

มาตรา ๓๕๖ เมื่อเวลาที่กำหนดให้ ทวงถาม คำสั่ง ให้ หรือให้ ร้อง ฟ้อง ว่ากล่าวคดี อยู่ ภายใต หมดลง ในวันที่ หยุดการของ ศาล ที่ได้กล่าวมาแต่ในวัน การตั้ง นัดหรือ ร้อง ฟ้อง คดี นั้นได้ ทำแล้ว ใน วัน ซึ่งต่อ กับ วัน หยุด การ ของ ศาล นั้นไป วัน หนึ่ง แต่ วัน นั้นไม่ใช่ วัน หยุด การ ด้วย การ ตั้ง นัด หรือ ร้อง ฟ้อง คดี นั้น ต้อง ถือ ว่า เป็น วันใดทำ หรือได้ ร้อง ฟ้อง แล้ว ภายใน เวลา กำหนด

มาตรา ๓๕๗ ตั้งแต่วันที่ศาลมีคำสั่ง ให้ โจทก์หาประกันเงินค่าธรรมเนียบ ให้ นั้น ต่อไปจนถึง วันที่โจทก์หาประกัน มาให้ศาลได้ รวมทั้งวัน นั้นเอง ด้วย อย่างไรก็ตาม เข้าใน เวลา ที่กำหนดให้จำเลยยื่น คำให้การ เดย

คดีเพิ่มเติม

มาตรา ๓๕๘ เมื่อโจทก์ ร้อง ฟ้อง คดี ขึ้น แล้ว ภาย หลัง เกิด เหตุการ ที่เกี่ยว ของ กับ คดีนั้น ขึ้น อีก จนเมื่อก ศาลได้ อนุญาตแล้ว โจทก์ หรือจำเลย จะ ทำคำ แจ้ง เหตุการ นั้น มา ยื่น เป็น คดีเพิ่มเติม กับ คำ ฟ้อง หรือ คำ ให้ การ ตาม แต่ รูป ความใน เวลาใด เวลาหนึ่ง ใน ระหว่าง คดี ยี่ ต่าง พิจารณา อยู่ก็ได้ แต่ศาล จะ ทำคำสั่ง ให้ โจทก์ หรือจำเลย สืบ พยาน ประกอบกับ เหตุการ ที่ เกิด ขึ้นใหม่ นั้นก็ได้ หรือ ศาล จะ ทำคำสั่ง ให้ โจทก์ หรือจำเลย มีโอกาส ต่อสู้คดี คำ แจ้ง เหตุการ ที่ เกิด ขึ้นใหม่ก็ได้ แต่ จะ เห็น เป็น ยุติธรรม

โจทก์ หรือ จำเลย ตาย หรือ เปลี่ยนไป อย่างอื่น

มาตรา ๑๕๓ เมื่อ คดี ยัง กำลัง พิจารณา อยู่ มี เหตุ เปลี่ยนแปลง หรือ ยก
ย้าย ประโยชน์อื่น จะ พึง ได้ หรือ พึง เสีย อย่างใด เกิดขึ้น แก่ โจทก์ หรือ จำเลย
เป็น ต้น ว่า คดี ที่ โจทก์ พ้อง นั้น ควร จะ ได้ เงิน เป็น ของ โจทก์ กดี หรือ คดี
ที่ จำเลย ตกลง หมาย ควร จะ ต้อง ให้ จำเลย เสีย เงิน กดี แต่ เปลี่ยนแปลง ไป
เสีย โดย จะ ไม่ ได้ ไป เสีย แก่ คน อื่น ต่อ ไป หรือ โจทก์ จำเลย ตาย ลง กดี
หรือ ถ้า โจทก์ จำเลย เป็น หมิง ไม่ ได้ สามี กดี หรือ คดี เรื่อง นั้น บก พร้อง
ไป ด้วย เหตุ อื่น ๆ จน จะ ว่า ถ้าว ต่อ ไป ไม่ ได้ ก็ ให้ โจทก์ หรือ จำเลย
ผู้ จะ ได้ หรือ จะ เสีย ผล ประโยชน์ ไป ใน เหตุ นั้น ๆ มี คดี ฝ่าย เดียว ยื่น
คำ คัด ขอ ให้ คัด มี คำ สั่ง เพื่อ ให้ แก่ ใจ เหตุ ที่ ทำให้ คดี บก พร้อง
เสีย ไป นั้น เกิด ขึ้น หรือ ให้ จัด ทรว หรือ ให้ บังคับ เพื่อ ให้ คน อื่น ที่ ควร
จะ ต้อง เป็น โจทก์ หรือ จำเลย แทน โจทก์ หรือ จำเลย เดิม นั้น มา รับ ว่า คดี
ต่อ ไป ได้

แต่ ถ้า ผู้ ได้ ได้รับ หมาย คำสั่ง ของ ศาล เช่น ว่า มา นี้ แลแล้ว จะ มา มี คำ
คัดค้าน ขอให้ ศาล ยก คำสั่ง นั้น เสีย ภายใน กำหนด ไม่ เกิน กว่า ๑๕ วัน ไป
ก็ได้ สุด แล้ว แต่ ศาล จะ สั่ง ไว้ ใน คำสั่ง นั้น

เดือน วัน ชั่วระ ต่อไป

08/10/2566

มาตรา ๑๕๔ ความใน มาตราใด มาตราหนึ่ง ใน พระราชกำหนด

จะไม่ลบตั้ง อำนาจ ของ ศาสตร์ ในการ ที่จะให้ เดือน วัน ชั่วระ หรือ คัดสินคดีใด ๆ หรือ การ ปฏิภาณ หรือ การ มีคำสั่ง ใน คดีใด ๆ ได้ ตาม ที่ ศาสตร์ จะได้ จดหมาย เหตุไว้ ไป วันอื่น สุด แต่ ศาสตร์ จะ เห็น เป็น ยุติธรรม

ใช้ ถ้อย คำ สำนวน ใหม่

มาตรา ๓๕๕ ความใน มาตราใด มาตรา หนึ่ง ใน พระราชกำหนด นี้ จะไม่ลบตั้ง อำนาจ ของ ศาสตร์ ในการ ที่ จะมี คำสั่ง หรือ อนุญาต ให้ ใช้ คำฟ้อง คำให้การ หมาย นัด หรือ ถ้อย คำ สำนวน อย่างไร ใน เวลาใด เวลา หนึ่ง เพื่อให้ ตัดสิน สุด แต่ ศาสตร์ จะ เห็น เป็น ยุติธรรม ตาม ที่ ศาสตร์ จะ ได้ จดหมาย เหตุไว้

ขยาย หรือ ย่น

เวลา ให้ ยาว หรือ ให้ สั้น

มาตรา ๓๕๖ ความใน มาตราใด มาตรา หนึ่ง ใน พระราชกำหนด นี้ จะไม่ลบตั้ง อำนาจ ของ ศาสตร์ ในการ ที่ ขยาย หรือ ย่น เวลา ที่ ได้ กำหนด ให้ ทำ การ สิ่งใด หรือ ให้ ร้อง ฟ้อง คดี อย่างไร ตาม ที่ ศาสตร์ จะ ได้ จดหมาย เหตุลงไว้ สุด แต่ ศาสตร์ จะ เห็น เป็น ยุติธรรม

มาตรา ๓๕๗ เมื่อ ศาสตร์ มี อำนาจ ที่ จะ ออก คำสั่ง ตาม ข้อความ ใน พระราชกำหนด นี้ หรือ ตาม กฎหมาย อื่น ในการ ที่ จะ กำหนด เวลา ให้ ทำ การ สิ่งใด หรือ ให้ ร้อง ฟ้อง ว่า กล่าว คดี อย่างไร หรือ ที่ จะ ขยาย เวลา กำหนด

ให้ยาวไป ตามพระราชกั หนด^๕ หรือตามกฎหมายอื่น ^๕นั้น ศาลจะขยาย
 เวลาที่กำหนดให้ ^๕ไว้ หรือที่ขยายไว้แล้ว ^๕นั้น ให้ยาวไป อีกก็ได้
 ตามแต่จะเห็น เป็น ยุติธรรม แต่ผู้ มี ภาระคดีต้อง มาร้อง ขอให้ศาลขยาย
 เวลาให้ยาวไป อีก ก่อน เวลาที่กำหนดให้ ^๕ไว้ นั้น จะหมด ^๕สิ้นลง
 แต่ศาลเห็น ว่า การ ที่ มี ขอให้ศาล ขยาย เวลา ออกให้ยาวไป อีก นั้น เป็น
 เหตุอัน สมควร ชอบด้วย ความยุติธรรม ไม่ใช่ เป็น การ ที่ จะ ประวิง
 ให้เนิ่น ช้าไป ตามที่ ศาล จะ เจต หมาย เหตุไว้ด้วย

สำรึกษา ของ ผู้ มี คดี

มาตรา ๓๕๘ เมื่อจำเลยคนใด ไม่ได้ ยื่น คำ ให้การ ใน กำหนด กติ
 หรือไม่ได้ มา ^๕คดี ภายหลัง เวลา ที่ คนได้ รับ หมาย สั่ง ฟ้อง กิติ ศาล
 พิเคราะห์ ดู เห็น จำเลย คน นั้น เป็น เด็ก มี อายุ ต่ำ ซึ่ง ควร นับ ว่า ยัง อยู่ใน
 ความปกั บักรักษาของ บิดามารดา กิติ หรือแปนคน มีสติ พ้นเพื่อนไปแต่ยังไม่
 ถึง เป็น คน เลี้ย จริตแท้ ไม่ สามารถ จะ ด่อ ลู คดี ด้วย ตนเอง ได้ เมื่อ โจทย์
 ร้อง ชุ น กิติ หรือเมื่อ ศาล เห็น ควร เอง กิติ ที่ จะตั้ง ผู้ สมควร เป็น สำรึกษา
 คือ ผู้ ปก บักรักษา จำเลย คน นั้น แล้ว ให้ ศาล มี คำสั่ง ตั้ง ชุ น เพื่อ ให้ เป็น
 ชุ รุ จุ แต่ แะ ให้ ว่า ความ แทน จำเลย คน นั้น คือ ไป

แต่ศาล จะยัง ไม่มี คำสั่ง เช่น นั้น จน ถว่า เวลา ที่ กำหนดให้ ยื่น คำ
 ให้การ นั้น หมด ^๕สิ้น ไป แล้ว แต่ศาลได้ ออก หมาย นัด ไป ให้ ทง ๒ ฝ่าย

Q8/10/2566

ผู้ ร้อง นว อย่างไรก็ดี ไม่ ต่ำ กว่า ๕ วัน ก่อน ถึง วัน นัด ที่ ศาล จะ ปฎิภา

คำร้องขอ ให้ตั้ง ตำรวจบ้านนี้ เสีย ก่อน หรือ ศาล จะ ตั้ง ตำรวจบ้านเอง แต่ศาล
 ได้ตั้ง หมายถึง ไปยัง ที่ บ้าน เรือน ของคนผู้แต่ มืองกันรักษาจำเลยผู้ นั้นไว้
 เสีย ก่อน หรือ จำเลย เป็น เด็ก ต่ำ อายุ แต่ไม่ได้ อยู่ กับ บิดาหรือตำรวจ
 คนใด ๆ แล้ว ก็ให้ ศาลตั้งหมายนัดไปยัง ที่ บ้าน เรือน ของบิดาหรือตำรวจ
 ของจำเลย ผู้ นั้น เสีย ก่อน เว้นไว้แต่ศาลจะเห็นสมควร ที่ จะไม่ตั้งหมาย
 นัดไป ยัง บิดา หรือ ตำรวจ ของ จำเลย ก็ได้

อังกฤษ อุตธรณ์ จากศาล ต่าง ประเทศ

เมือง นคร เชียง ใหม่

อุตธรณ์ ความแพ่ง

มาตรา ๘๘ ในระหว่าง พิจารณา แต่ก่อน เวลาศาลได้ ตัดสินเด็ดขาด
 นั้น ห้ามไม่ให้ ฝ่ายโจทก์ ฝ่ายจำเลย อุตธรณ์ คำ ปฎกษา หรือ คำวินิจฉัย
 ของศาลใน อรรถคดี เป็น อันขาด แต่เมื่อ โจทก์ หรือ จำเลย คิดใจร้องส่งได้
 คำ ปฎกษา หรือ คำวินิจฉัย ประการใด ก็ให้ ศาล จดหมายเหตุไว้
 เพื่อ ศาล อุตธรณ์ จะได้ พิจารณาหรือตรวจดู เมื่อ โจทก์ หรือ จำเลย อุตธรณ์
 คำ ตัดสิน ภายหลัง

โจทก์หรือจำเลยผู้จะ อุตธรณ์ คำ ตัดสิน นั้น จะต้อง ขอ อนุญาตทูเตา
 ร้อง อุตธรณ์แต่ ภายใน กำหนด เดือน หนึ่ง นับตั้งแต่วันที่ ตัดสิน เป็น ต้นไป
 เมื่อ กงสุล อังกฤษ อนุญาตให้ ฝ่ายโจทก์ หรือ ฝ่ายจำเลย ทูเตา อุตธรณ์
 แล้ว ก็ต้องมี หนังสือ แจ้ง ความมายัง ผู้ พยายามให้ทราบ

หนึ่ง คำร้อง ของ โจทย์ หรือ จำเลย ต่อ ผู้พิพากษา ของ อนุญาตทูต
 อุตธรณ กติ หรือ หนังสือ กงสุลของกงสุล ที่มีมายัง ผู้พิพากษาว่า กงสุลของกงสุล
 ได้ อนุญาตให้ โจทย์ หรือ จำเลย อุตธรณ แล้ว กติ ก็ให้ ถือว่าเป็น ประสงค์
 หนึ่ง โจทย์ หรือ จำเลย ผู้ อุตธรณ ได้ ยื่น พ้อง อุตธรณ แล้ว ฉนั้น

มาตรา ๒๐๐ เมื่อ ฝ่าย โจทย์ หรือ ฝ่าย จำเลย ได้ ทูต อุตธรณ แล้ว
 คน จะต้อง ยื่น คำ พ้อง อุตธรณ ต่อ ศาล ต่าง ประเทศ แต่ใน กำหนด ๑๕ วัน
 แต่ใน พ้อง อุตธรณ นั้น จะต้อง ชี้แจง มูลเหตุ ที่ ตน อุตธรณ นั้น โดย ชัดเจน
 แล้ว ต้อง เสีย ค่าธรรมเนียม พ้อง อุตธรณ ดัง นำไว้ ต่อ ศาล ด้วย คือ
 ๑๐๐ ละ ๒ กิ่ง ใน จำนวน ทูต ทวิพย ซึ่ง กล่าว หาก ณ เวลา ที่ กำหนดให้ ยื่น
 พ้อง อุตธรณ ๑๕ วัน นี้ ต้อง รวม อยู่ ใน กำหนด เดียวกัน ซึ่ง ยอมให้
 อุตธรณ ด้วย แล้วให้ ส่ง สำเนา พ้อง อุตธรณ นี้ ไปให้ ฝ่าย โจทย์ หรือ
 ฝ่าย จำเลย ผู้ ไม่ได้อุตธรณ นั้น ทำคำ ให้การ แก่ พ้อง อุตธรณ เจ้า มา
 ยื่น ต่อ ศาล แต่ภายใน กำหนด ๑๕ วัน อีกต่อไป

มาตรา ๒๐๑ เมื่อ โจทย์ หรือ จำเลย ผู้ ไม่ได้อุตธรณ นำ คำให้ การ
 แก่ พ้อง อุตธรณ มา ยื่น แล้ว ก็ให้ ศาล ต่าง ประเทศ เมือง เชียงใหม่ ส่ง สำนวน
 ความ รวม คำหา คำให้ การ คำพยาน แต่ บรรดา ทรัพย์สิน หนังสือ ซึ่ง ได้ ยื่น
 ไว้ ต่อ ศาล นั้น กับ ทั้ง คำตัดสิน แล รายงาน ชี้แจง ความเห็น ของ ผู้พิพากษา
 ใน เหตุ ที่ ได้ ตัดสิน ไป แล้ว กับ ทั้ง พ้อง อุตธรณ ซึ่ง กล่าว มูลเหตุ อุตธรณ
 ของ โจทย์ หรือ จำเลย ผู้ อุตธรณ แต่ คำให้ การ แก่ พ้อง อุตธรณ ของ โจทย์

08/10/2566

หรือจำเลยผู้ไม่ได้ อุทธรณ์ นั้น มายัง ศาล อุทธรณ์ กรุงเทพ ฯ โดยเร็ว
 โจทย์จำเลย ทั้ง ๒ ฝ่ายไม่จำเป็นต้อง ลงไป กรุงเทพ ฯ เอง หรือ แต่งทนาย
 ไปแทน ตัวเลย แต่ ถ้า ฝ่ายใด ฝ่ายหนึ่ง มีความ ประสงค์ จะ ลงไปว่า ความ
 อุทธรณ์ ซึ่ง ผู้พิพากษา ศาล อุทธรณ์ กรุงเทพ ฯ กับ กงสุล เยเนอราล อังกฤษ
 จะได้นั่ง เป็นศาล อุทธรณ์ พิพากษา ตัดสิน นั้น ก็ต้อง แจง ความ ต่อ ศาล ให้
 ทราบ เมื่อเวลาคน ยื่นฟ้อง อุทธรณ์ ภายหลัง คนไม่ได้ลงไป ว่า ความ อุทธรณ์
 ตาม กำหนด แล้ว ศาล จะ ได้ พิพากษา ตัดสิน ความ อุทธรณ์ ใน เวลา ที่ คน
 ขาด นิต นัน ได้

มาตรา ๒๐๒ เมื่อ ศาล อุทธรณ์ กรุงเทพ ฯ ได้รับ ดำเนิน ความ แล้ว
 ให้ แจง ความ ไป ยัง กงสุล เยเนอราล อังกฤษ ทราบ แต่ ให้ กำหนด วัน นิต นัน
 ปรึกษา ความ อุทธรณ์

- คำ ตัดสิน ของ ศาล อุทธรณ์ นั้น จะ พิพากษา อย่างใด ก็ ได้ ดังนี้ คือ
- ๑ ตัดสิน ให้ คง ตาม คำ ตัดสิน เดิม ทุก ประการ หรือ
 - ๒ ยก คำ ตัดสิน เดิม เสีย หรือ
 - ๓ แก้ไข คำ ตัดสิน เดิม เสีย หรือ
 - ๔ บังคับ ให้ สืบ พยาน อีก ต่อไป หรือ
 - ๕ บังคับ ให้ ตั้ง คน ชำระ ความ นั้น ใหม่

มาตรา ๒๐๓ คำ ตัดสิน ของ ศาล อุทธรณ์ ใน เรื่อง ความ ทั้งปวง นั้น

ให้ ดำเนิน ความ ดังนี้
 .
 .
 .

ศาล อุทธรณ์ กรุงเทพฯ กับ กงสุลเยเนราล หรือกงสุล ของสมเด็จพระนางเจ้าราชินี อัง กฤษ ได้ไปดูขากันตกลงตัดสินว่า ๑ ต ๑ หรือให้เพิ่มคำว่า ศาลอุทธรณ์ กรุงเทพฯ ตัดสินว่า ๑ ต ๑ หรือ กงสุลเยเนราล หรือ กงสุล อัง กฤษ ตัดสินว่า ๑ ต ๑ แล้วแต่เหตุอันควร แก่คดีนั้น

มาตรา ๒๐๔ บรรดา อรรถคดีทั้ง ปอง ซึ่ง ข้าราชการ ร้อง หรือ ซึ่ง ผู้พิพากษาไป เทียบ ชำระ ความใน เมือง นคร ตำบลง เมือง ตำบลง เมือง น่าน หรือ เมือง แพร์ หรือ เมือง อื่น ๆ ที่ อยู่ใน อำนาจ ศาล ต่าง ประเทศ เมือง นคร เชียงใหม่ ตาม กำหนดได้ พิจารณา แต่ ตัดสิน นั้น ต้อง ให้ อุทธรณ์ ที่ กรุงเทพฯ เหมือน ดัง อรรถคดี ซึ่ง ผู้พิพากษา ศาล ต่าง ประเทศ เมือง นคร เชียงใหม่ พิจารณา แต่ ตัดสิน ฉะนั้น แต่ ให้ ส่ง สำนวน ไป ยัง ศาล ต่าง ประเทศ เมือง นคร เชียงใหม่ ๆ นำ ส่ง มา ยัง ศาล อุทธรณ์ กรุงเทพฯ

หมวดที่ ๓

ว่าด้วย ลักษณะ พิจารณา

ความ อาญา มีโทษ หลวง

มาตรา ๒๐๕ ข้อ ๑ บรรดาความอาญามีโทษ หลวงนั้น ให้เริ่มแต่คำฟ้อง หรือ มีคำ แจ้ง ความ กล่าวโทษ เป็นต้นไป (ตาม แบบที่ ๓๐)

ข้อ ๒ ผู้ใด มา ให้ การเป็น คำ ฟ้อง ไว้ ต่อ ศาล แต่ ศาล จุด ถ้อย คำ ตั้งไว้ แล้ว ๘/10/๒๕๖๓ ให้ เรียก ว่า ผู้ นั้น เป็น โจทย์

ข้อ ๓ เมื่อ ศาล จุด หมาย ถ้อย คำ ของ โจทย์ ตั้ง ว่า มา แล้ว ก็ให้ ศาล

เรียบเรียง เขียน ถ้อยคำที่ฟ้อง นั้น ให้กล่าว ชื่อ ของ ผู้ มาให้ ถ้อยคำนั้น เป็นโจทย์ ชื่อ ของ ผู้ ตอง ฟ้อง หา นั้น ว่า เป็น ผู้ ตอง หา กับ ชื่อ หา ที่ ว่า คนร้าย ทำผิด ถ่วง ถเมิต ต่อ กฎหมาย นั้น ประการใด ด้วย

มาตรา ๒๐๒ ถ้า ผู้ ตอง หา ไม่ ได้ อยู่ ใน ที่ ซึ่ง แล้ว ก็ ให้ ศาล ออกหมายเรียก หรือ หมาย จับ ผู้ ตอง หา นั้น มา ตาม ควร แก่ เหตุการ ที่ เกิด ขึ้น เป็น ต้น ว่า ฟ้องหา เป็น ความ อุก ฎกรรจ์ ว่า ข้อ โทษ ทรัพย์ เป็น ขโมย ตก แด บดิน ทรัพย์ รับ ของ ผู้ ร้าย ไว้ ทำอัน ตราย แก่ ร่าง กาย ด้วย อาวุธ ต่าง ๆ เจ็บปวด ถึง สำ หัก แด ทำ หนึ่ง ข้อ ข้อ ปดอม ตง นี้ ก็ ให้ ศาล ออก หมาย จับ ตัว ผู้ ตอง หา นั้น มา ถ้า ฟ้อง หา เป็น แด หุโทษ เล็ก น้อย ไม่ ฎกรรจ์ เช่น ตำว่า ถน ด้วย คำ หมาย ษา หรือ ทบ ตี ฆาต กน เล็ก น้อย ตง นี้ ก็ ให้ ศาล ออก หมาย เรียก ผู้ ตอง หา มา ก็ได้

มาตรา ๒๐๗ ข้อ ๑ ใน ความ อาญา ที่ ศาล ออก เพียง หมาย เรียก แด โจทย์ ไม่ จำ เปน จะ ตอง ต้า บาด ว่า ข้อ หา ใน คำ ฟ้อง นั้น เป็น ความ จริง เว้น ใด แด ศาล จะ บง คบ ให้ ต้า บาด เทา นั้น

ข้อ ๒ หมาย เรียก ตัว ผู้ ตอง หา มา ยิง ศาล นั้น ให้ ประทับ ครา ของ ศาล ลง เป็น สำ คัญ (ตาม แบบ ที่ ๑๑ หรือ ตาม แบบ อื่น ที่ คลาย คลึง กน) แด ใน หมาย เรียก นี้ ให้ ใจ ตใจ ความ ข้อ หา ใน คำ ฟ้อง ดัง ตด้วย โดย ตั้ง ฆบ แด ให้ กำหนด วัน เวลา แด ที่ ๆ บง คบ ให้ คน ผู้ ตอง หา มา ศาล
08/10/2566

ข้อ ๓ นักการ ศาล ก้อง ถือ หมาย เรียก นี้ ไป ให้ แก่ ผู้ ตอง หา

มาตรา ๒๐๗ ข้อ ๓ ศาลจะไม่ยอม ออกหมาย จับตัวคน ต้องหาให้ โนคราวแรก เว้นไว้แต่โจทก์หรือคน ขึ้นได้สำแดงตัวแล้วว่า ข้อหาใน คำฟ้อง นั้น เป็น ความจริง

ข้อ ๒ ถ้าโจทก์ หรือคน ขึ้นได้สำแดงตัวแล้ว ดังนี้ ศาล เห็นว่า ถ้าจะให้ ออกหมาย เรียกคน ต้อง หาก่อน เห็น จะไม่ได้ แล้ว ก็ให้ศาล ออกหมาย จับตัวคน ต้อง หา มา โนคราวแรก ที่เดียว ขอให้ ออกหมายเรียก ก่อน เลย

ข้อ ๓ ถ้า โนคราวแรก ศาล ออกหมายเรียกคน ต้องหาๆ ไม่มาตาม หมายเรียก แต่ให้ศาลได้ส่วนได้ความ แล้วว่า คน ต้องหา ได้รับ หมายเรียกไว้แล้ว ดังนี้ ก็ให้ศาล ออกหมาย จับตัวคน ต้องหา มาที่เดียว

ข้อ ๔ หมายจับตัวคน ต้องหานั้น ให้ประหัมตรา ของศาล เป็น สำคัญ (ตามแบบที่ ๑๒ หรือตามแบบอื่น ที่มีความคล้ายคลึงกัน) เป็นคำสั่งถึง เจ้าพนักงาน ศาล หรือคนอื่น ทำการได้อำนาจศาล มีชื่อคน ต้องหา กับข้อหาว่า คน ต้องหา ทำผิดต้อง ระเมิดต่อ กฎหมาย แต่บังคับให้คน ต้องหา นั้น ไปจับเอาตัวคน ต้องหา มาสั่งให้ ศาล ไม่ต้อง กำหนดเวลาให้จับจำเพาะเวลาใด แต่คงไว้ซึ่งได้ถือว่า จะจับตัวคน ต้องหา มาได้

มาตรา ๒๐๘ ในความ ขาดฎา ที่มีโทษ หดง นั้น ห้ามไม่ให้ ยก คำฟ้อง เสีย หรือ งตการ ขำระไว้ ด้วยเหตุที่ การ เริ่ม เรียง แต่ง คำฟ้อง นั้น

ตลาดเคลื่อนไม่ถูก ต้อง กับ แบบ ค่ายัง หรือ กฎหมาย ประการใด สุดแต่
ให้คน ต้อง หาทราบ ข้อความได้ว่า ใน คำฟ้อง นั้น มีข้อ หาว่าคน ต้อง
หาทำผิดต้อง ละเมิด ตัก กฎหมาย ตักฐานใด เท่านั้น ก็พอแล้ว

มาตรา ๒๓๐ เมื่อทำผิด ข้อกฎหมายจับตัวคน ต้อง หามา ตาม คำ
ฟ้อง แล้ว ถ้าถาม ที่ จะเอา ตัวคน ต้อง หา นั้นมา ได้ สักคน แล้ว ก็ให้เอา
ตัว มาตั้ง ต่อ ศาลภายใน ๔๘ ชั่วโมง นับแต่เวลาที่จับตัว มาได้
เป็นต้นไป

มาตรา ๒๓๑ ข้อ ๑ ในระหว่าง พิจารณา อยู่ นั้น คน ต้อง หา จะ ขอ
มี ประกัน ออก จาก ที่ ซึ่ง ใน เวลาใด เวลาหนึ่ง ก็ได้

ข้อ ๒ คน ต้อง หาว่า ทำผิดต้อง ละเมิด ตัก กฎหมาย ทั้ง จะ ถัด
ค่อไปข้าง ต่าง นี้ คือ ต้อง หาว่าผิดเป็น ข้อ ออก ผลกรจ้ เช่น ข่มขืน
ตายโดย ความจริง หรือโดย ความไม่จริง ปล้น บ้านเรือน ขโมย
ย่องเบา ตีชิง ฉิงราว ทำเงิน ปลอม ก่อการ วิวาทรบพุ่ง กันใน หมู่ชน
ทั้ง หลาย ทุบตี ทำร้าย แก่เจ้าพนักงาน ของ ศาล ใน เวลา ทำการ ตาม
หน้าที่ อยู่ หรือ ทุบตี ทำร้าย แก่คน ถิ่น ผู้ ช่วย เจ้าพนักงาน ของ ศาล
ทำการ ตาม หน้าที่ อยู่ หรือ เจ้าพนักงาน ของ ศาล ที่ ต้อง หาว่าละเมิด
หน้าที่ เสีย หรือไม่ ทำการ ตาม หน้าที่ ทั้ง ปวง เหล่านี้ ศาล จะ ยอมให้
มี ประกันไว้ ก็ได้ หรือมี ผลยกก็ได้ สุดแล้วแต่ ศาล จะ เห็น สมควร

ข้อ ๓ ใน ความ อาญา อย่าง อื่น แลว ศาล ต้อง ขอมให้ คน ต้อง หา มี ประกัน ออก จาก ที่ ซึ่ง เว้นไว้แต่ศาล จะ เห็น ว่า ที่ จะ ให้ มี ประกัน ออกไป นั้น อาจ จะ นำ ให้ การ ข้าราชการ เสี่ย ยุติธรรม ไป ตาม เหตุ พิเศษ อย่างใด อย่าง หนึ่ง ที่ ศาล จะ ได้ จัด หมาย เหตุ ลง ไว้

ข้อ ๔ วัช ประกัน นั้น คือ คน ต้อง หา จะ ต้อง ทำ ทาน บด ให้ ไว้ ต่อ ศาล ว่า ตน จะ มา ศาล ตาม เวลา ที่ ศาล จะ กำหนด นั้น (ตาม แบบ ที่ ๑๗ ที่ ๓๘)

ข้อ ๕ ทาน บด ที่ คน ต้อง หา ทำ ให้ ไว้ ต่อ ศาล นั้น ศาล จะ ให้ มี คน แลวง เงิน เป็น ประกัน ออก หนึ่ง หรือ จะ ไม่ เรียก ก็ได้ สุดแต่ ศาล จะ เห็น สมควร

ข้อ ๖ เมื่อ คน ต้อง หา ทำ ทาน บด แลว ก็ ให้ ศาล ปล่อย ตัว ไป ได้

ข้อ ๗ ถ้า คน ต้อง หา มี ประกัน ไป นั้น ไม่ได้ มา ศาล ตาม เวลา ที่ ศาล กำหนด นั้น ก็ ให้ ศาล ริบ เขา เงิน ตาม จำนวน ที่ มี อยู่ ใน ทาน บด นั้น เสีย ถ้า ศาล เห็น สมควร ที่ จะ ให้ จับ ตัว มา ด้วย ก็ ให้ ศาล ออก หมาย (ตาม แบบ ที่ ๓๒) จับ ตัว คน ต้อง หา นั้น มา ศาล ได้

มาตรา ๒๖๒ บรรดา ข้อ บังคับ ใน พระราชกำหนด ที่ ว่า ด้วย พยาน ใน ลักษณะ พิจารณา ความ ระ ฟัง นั้น ก็ ให้ เขา มา ใช้ ใน ลักษณะ พิจารณา ความ อาญา ด้วย เหมือนกัน เว้นเสียแต่ สามี แล ภริยา ของ ผู้ ซึ่ง ต้อง พ้อง หา ใน ความ อาญา นั้น ไม่ จำ เป็น ที่ ศาล จะ ต้อง บังคับ ให้ ให้ การ เป็น พยาน ยิน ยัน ต่อ กัน แต่ ไม่ จำ เป็น ที่ ผู้ นั้น จะ ต้อง ให้ การ ที่ เดียว หมาย เรียก พยาน นั้น ให้ ท้า (ตาม แบบ หมาย เลข ที่ ๒๐)

มาตรา ๒๑๓ เมื่อคนต้องหามาคัดตามหมายเรียก หรือต้องจับ
 มากักตัญ แต่ก่อนเวลาที่คัดจะให้เอาตัวคนต้องหาไปขังไว้ รอวันชำระ
 กักตัญ หรือให้มาประกันไปกักตัญ คัดจะตงวินิจฉัยตั้งคองถ้องแท้ก่อน
 ว่ามีเหตุขึ้นเป็นหลักฐานควรจะตั้งได้ยคนต้องหา คือต้องให้พยาน

ผู้เหตุการลำบากตัวแดงเบิกความ แต่ให้โจทญ์ลำบากตัว หรือจะ
 วิฉนฉนญโดยทางอื่นได้ แลวแต่จะเห็นควรแต่เป็นยุคิธรรม

มาตรา ๒๑๔ เมื่อพยานฝ่ายโจทญ์คนใดให้การแดง คนต้องหา
 จะซักถามพยานด้วยข้อความใด ๆ ก็ได้ พยานให้การตอบอย่างไรก็ได้
 จดเป็นคำให้การพยานนั้นด้วยเหมือนกัน

มาตรา ๒๑๕ คัดจะตงอ่านฟ้อง แต่คำให้การของพยาน หรือคำ
 พยานอื่น ๆ ของฝ่ายโจทญ์ให้คนต้องหาฟังจนตลอดแล้ว ให้ถามคน
 ต้องหาว่า คนต้องหาจะมีข้อความอื่นใดให้การแก้ฟ้องบ้างหรือไม่

เมื่อคนต้องหาให้การประการใดก็ให้จดหมายตง แลวให้อ่านให้คน
 ต้องหาฟัง แต่คำให้การของคนต้องหานั้น เมื่อพฐุหรือรบตามขอ
 หาในฟ้อง ก็ให้เขาใช้เป็นคำพยานบนคนร้ายเองได้ ไม่ต้องสืบพยาน
 อื่นมาประกอบต่อไป

มาตรา ๒๑๖ ถ้าพยานไม่อยู่เรียกมาคัดตามกำหนดไม่ได้ หรือมา
 ไม่ทันกักตัญ หรือมีเหตุอื่น ๆ ขึ้นล้มควรกักตัญ คัดพิเคราะห์ดูเห็นเป็น
 การจำเป็นจะตงเลื่อนวันพิจารณาต่อไปแล้ว จะให้เอาตัวคนต้องหา
 กลับไปขังไว้ ในกำหนดเวลาอันสมควรก็ได้

มาตรา ๒๓๗ ถ้าศาลพิจารณาคดีเห็นว่า ผู้รพคำพยาน ซึ่งสืบเมื่อ
 วันใดในวันนั้น ไม่มีหลักฐานพอที่จะเอาผิดแก่ผู้ต้องหาได้คดี หรือ
 ยังไม่พอแก่เหตุ ที่จะเอาตัวคนต้องหาไว้ชำระคร่าวหลังให้เด็ดขาด
 ที่เที่ยวคดี ถ้าผู้ต้องหา นั้นยังต้อง กักขังอยู่ ก็ให้ศาลบังคับให้ปล่อย
 ตัวคนต้องหาไปโดยทันที อีกประการหนึ่ง ถ้าศาลเห็นว่า มีคำพยาน
 พออยู่แล้ว ก็ให้ศาลเอาตัวผู้ต้องหาซึ่งไว้ รือไป กว่าจะถึง วันกำหนด
 ชำระคร่าวหลัง หรือ ยอมให้ มพระกันไปก็ได้ สุดแล้วแต่ศาลจะเห็น
 สมควรแก่รูป ความ แต่เหตุผลในคดี นั้น

หมายนัดให้ โจทย์ รื้อวันชำระ

มาตรา ๒๓๘ ศาลจะต้อง ออกหมายให้ โจทย์ รื้อวันชำระ ว่า ศาล จะนัด
 ชำระ วันใด ณ ที่ใด (ตามแบบที่ ๓๓) จะส่งไปให้แก่โจทย์ หรือ จะเปิด
 ประกาศไว้ใน ศาลก็ได้ตามสมควรแก่การ

คู่ความ ขาดนัด

มาตรา ๒๓๙ ข้อ ๑ ถ้าโจทย์ไม่ได้มาในวันนัด ณ ที่ๆ กำหนดชำระ
 ศาลจะให้ยกคำฟ้องเสีย (ตามแบบที่ ๓๕) เว้นไว้แต่ศาลเห็น มีเหตุ
 อันสมควรที่จะต้อง เดือนวันนัดชำระต่อไป ก็ให้เดือนวันนัดชำระต่อไป
 แล้วให้จด หมายเหตุ นั้น ลงไว้ด้วย

ข้อ ๒ ห้ามไม่ให้ชำระใน ระหว่าง เวลา ที่คนต้องหา ไม่มา ศาล
 เว้นไว้แต่จำเพาะที่ได้ยกไว้ใน พระราชกำหนดนี้เท่านั้น

มาตรา ๒๒๐ ถ้าเมื่อเวลาชำระหนี้ โจทย์มาศาลเอง กัด หรือแต่ง
ทนาย มาแทน กัด ก็ให้ศาล รับชำระ แล้ว พิพากษา ตัดสิน ให้เด็ดขาด
ทีเดียว

มาตรา ๒๒๑ เมื่อเวลาชำระหนี้ กัดให้คน ต้อง หา ให้ การ แก่ ฟ้อง ได้
ทุก ๆ ข้อ โดย เค็ม แล้วให้ พุทธิ ชัย แฉง แสดง ความ ต่อ ผู้ ของ ตน ได้ ตาม
ประสงค์ แต่ให้ คน ต้อง หา ชักถาม พยาน ของ โจทย์ ได้ ทุก ข้อ ทุก ประการ
ถ้า คน ต้อง หา ชักถาม พยาน ของ โจทย์ แล้ว โจทย์ จะ ถาม สอบ พยาน อีก ครั้ง
หนึ่ง ก็ได้ เหมือน กัน

มาตรา ๒๒๒ เมื่อ ศาล ได้ ยืนยัน แฉง ข้อ หา โฉน พ้อง ให้ คน ต้อง หา
ฟัง ตลอด แล้ว ถ้า คน ต้อง หา ให้ การ รับ สำรภาพ แต่ ไม่ได้ ให้ การ แก่ ฟ้อง
ประการใด หรือ ชี้ เหตุ แก่ ตัว ที่ ควร จะ ตัด หัก โอน โทษ ลง ตั้ง นี้ ก็ให้
ศาล พิพากษา ตัดสิน ลงโทษ ผู้ ต้อง หา โดย โทษานุโทษ ตาม พระราช
กำหนด กฎหมาย

มาตรา ๒๒๓ ถ้า คน ต้อง หา ไม่ได้ ให้ การ รับ สำรภาพ ตาม ฟ้อง ก็ให้
ศาล พิจารณา ต่อไป คือ ฟัง คำ ที่ โจทย์ จะ พุทธิ ชัย แฉง เรียก ฟ้อง แต่ คำ พยาน
ที่ โจทย์ นำ เอา มา ตั้ง เอา ความ จริง มา ประกอบ กับ ฟ้อง ต่อไป

มาตรา ๒๒๔ ถ้า คน ต้อง หา นำ พยาน มา ตั้ง เอา ความ จริง ประกอบ
กับ คำ ให้ การ ของ คน ต้อง หา แล้ว โจทย์ จะ นำ พยาน มา ตั้ง สอบ แก่
คำ พยาน ของ คน ต้อง หา อีก ชัน หนึ่ง ก็ได้

มาตรา ๒๒๕ ในเวลาใดเวลาหนึ่ง ก่อนเวลาวันชำระ หรือในระหว่างชำระก็ได้ ศาลพิจารณาคดีเห็น มีเหตุอันสมควร จะให้เลื่อนวันชำระต่อไป ก็ให้หยุดชำระเลื่อนวันชำระต่อไป แล้วให้จดหมายเหตุอันนั้นลงไว้ด้วย แล้วให้ศาลกำหนดวันใดเวลาที่นัดชำระต่อไป นั้น บัดประกาศไว้ในศาลให้ทราบทั่วกัน

มาตรา ๒๒๖ ในระหว่างหยุดชำระนั้น ศาลจะให้ปล่อยตัวคนต้องหาไป หรือ จะให้เอาตัวซึ่งไว้ หรือ จะยอมให้ มีประกันไปก็ได้ สุดแล้วแต่ศาลจะวินิจฉัยเห็นสมควร แก่รูปความ แต่เหตุผลในคดีเรื่องนั้น

มาตรา ๒๒๗ เมื่อศาลได้ฟังโจทก์จำเลย พด ข้างเรื่อง ความตลอดแล้ว แต่ได้ฟังคำพยานซึ่ง มาตั้งเสร็จแล้ว ก็ให้ศาลพิพากษาคัดสินทีเดียว คือ ลงเห็น ว่าพิจารณาคนต้อง หา เป็น สัตย์ตามฟ้อง แล้ว ลงโทษ คนร้ายโดยโทษานุโทษ ตาม พระราชกำหนด กฎหมาย หรือ ลงเห็น ว่าพิจารณาคนต้อง หาไม่ เป็น สัตย์ตาม ฟ้อง แล้ว คัดสินให้ยกฟ้องเสีย

มาตรา ๒๒๘ เมื่อศาล ลงเห็น ว่า คนร้าย เป็น พริช ทำ การ ผิดต้อง ตระเมิด กฎหมายจริง จนได้ตัดสินแล้ว ดังนี้ ก็ให้จดหมาย ข้อที่ชำระ เป็น สัตย์ว่า คน ผู้ต้อง หา ทำ การ ผิด ต้อง ตระเมิด กฎหมายไว้ ถ้า มีโทษ ทัดต่อด้วยแล้ว ก็ให้จดหมาย ข้อที่ ให้ ลงโทษ ทัดต่อกับ คนร้าย

สถานใดลงใจด้วยเหมือนกัน กับทั้ง คำสั่ง ซึ่ง ศาสดาได้ บังคับให้ คน คอง
 หา ๆ ประกันให้ ใจต่อ ศาสดา เพื่อ ที่จะให้ ประพฤติตัวให้ เรียบ ร้อยดี ต่อ
 ไป หรือให้ เนียรเทศ คน คอง หาไป เสีย หรือให้ คน คอง หา เสีย เงิน
 ทำขวัญ หรือ ค่า ชนมเนียม (ตาม แบบที่ ๓๕) อย่าง หนึ่ง อย่าง ใด นั้น ด้วย
 มาตรา ๒๒๘ ข้อ ๓ เมื่อ ศาสดา ตัดสิน ให้ ยก ฟ้อง เสีย ก็ ให้ ใจหมาย
 เหตุ ข้อ ที่ ให้ ยก ฟ้อง ของ ใจทย ได้ กับ คำสั่ง ที่ ศาสดา ได้ บังคับ ใจทย เสีย
 ค่า ชนมเนียม (ตาม แบบที่ ๓๕ และที่ ๓๖)

ข้อ ๒ ถ้า คน คอง หา จะ ขอ หนังสือ สำคัญไว้ เป็น คู่ มือ ใน การ
 ที่ ศาสดา ได้ ตัดสิน ยก ฟ้อง เสีย นั้น ก็ ให้ ศาสดา ทำ หนังสือ สำคัญ ประทับ
 ตราของ ศาสดา ให้ แก่ คน คอง หา นั้น ไป (ตาม แบบที่ ๓๗)

ข้อ ๓ หนังสือ สำคัญ นั้น เป็น พยาน หลัก ฐาน อัน เด็ด ขาด ว่า ศาสดา
 ได้ ตัดสิน ยก ฟ้อง เสีย แล้ว แต่ ให้ ผู้ คอง หา อ่าง อิง ใน การ ค่อง ใน ชั้น
 ที่ ต้อง ถูก ฟ้อง ใหม่ ใน ศาลใด ศาล หนึ่ง ใน พระราช อาณา เขต สยาม
 ใน คดี เรื่อง นั้น เพื่อ ที่ ศาสดา จะ วินิจฉัย ค่อง ไป ว่า จะ ควร รับ ฟ้อง นั้น
 ใจ พิจารณา หรือ ไม่ควร รับ ใจ พิจารณา อีก ชั้น หนึ่ง

ข้อ บังคับ เพิ่มเติม ต่าง ๆ

มาตรา ๒๓๐ ข้อ ๓ ใน ความ อาญา ทั้ง ปวง ตัด ขัด ตั้ง แต่ การ ได้ สดวน
 ใน ชั้น แรก ด้วย นน ๐๘/๓๐/๒๕๖๖ คน คอง หา จะ อ่าง ค่อง เอง เป็น พยาน หรือ จะ อ่าง
 สำม ปรียา ของ คน เอง เป็น พยาน ฝ่าย คน ก็ ได้ ตาม แต่ ใจ ผู้ เป็น พยาน

จะ เบิก ความ แต่ ถ้า เจ็บ จะ ถ่าง ตัว คน ต้อง หา หรือ ดำเนิน ภาระ ของ คน ต้อง หา เป็น พยาน ๆ จะ ยอม เบิก ความ ก็ได้ หรือ จะ ไม่ ยอม เบิก ความ ก็ได้

ข้อ ๒ เมื่อ ตัว คน ต้อง หา หรือ ดำเนิน ภาระ ของ คน ต้อง หา ยอม เป็น พยาน แล้ว ก็ ต้อง ดำเนิน ตัว หรือ ทำ คำ ปฏิญาณ แทน ดำเนิน ความ ว่า ซึ่ง พยาน จะ ต้อง ทำ นั้น แต่ ต้อง ยอม ให้ ถ้าม ชัก ใช้ ได้ เดียง เหมือน ดัง พยาน ขรรฆา เหมือน กัน

มาตรา ๒๓๑ ข้อ ๑ ศาล จะ ให้ หยุด เลื่อน การ ไล่ ส่วน หรือ การ ชำระ เดิม ไป ทุก คราว เพื่อ เหตุ อัน สัมควร ที่ ศาล จะ ได้ จัด หมายถึง ลง ใจ ก็ได้ ตาม แต่ ศาล จะ เห็น เป็น ยุติธรรม แต่ ต้อง สั่ง พร้อม ด้วย ค่า ความ ทุก คราว แต่ ถ้า คน ต้อง หา ต้อง ชั่ง ญะ แล้ว ห้าม ไม่ ให้ หยุด เลื่อน ไป เกิน กว่า ๓๐ วัน เว้น ใจ แต่ มี เหตุ อัน สัมควร ที่ ศาล จะ ได้ จัด หมายถึง ลง ใจ

ข้อ ๒ เมื่อ ศาล จะ หยุด เลื่อน คดี ไป แล้ว ก็ ต้อง กำหนด หนด วัน แต่ ที่ ๆ จะ ชำระ คดี ไป แต่ ใน ระหว่าง เวลา หยุด นั้น ศาล จะ ปลด ยอ คน ต้อง หา ไป เสีย ก่อน หรือ จะ เอา ชั่ง ใจ ก่อน หรือ จะ ให้ มี ประกัน ไป อย่าง ใด ก็ได้ ตาม แต่ ศาล จะ เห็น สัมควร

ข้อ ๓ ถ้า คน ต้อง หา ไม่ มา ใน วัน แต่ ที่ ๆ ศาล ได้ กำหนด ไว้ว่า จะ ชำระ หรือ ไล่ ส่วน คดี ไป นั้น ถ้า ศาล เห็น สัมควร ตาม เหตุ ที่ จะ ได้ จัด หมายถึง ลง ใจ แล้ว ศาล จะ ไล่ ส่วน หรือ ชำระ คดี ไป เหมือน ดัง หนึ่ง ว่า ตัว คน ผู้ ต้อง หา อยู่ใน ที่ นั้น ด้วย ก็ได้

มาตรา ๒๓๒ เมื่อศาลตัดสินคดีผู้ใดว่า มีความผิดหรือไม่นั้น ศาลจะเรียกประกันทานบนคนต้องหาได้ว่า จะไม่ไปก่อเหตุวิวาท หรือว่าจะประพฤติตัวให้เรียบร้อยต่อไป โดยเรียกหนังสือปฏิญาณ (ตามแบบทานบนที่ ๑๘ หรือตามแบบอื่นที่คล้ายคลึงกันก็ได้)

มาตรา ๒๓๓ ข้อ ๑ เมื่อศาลพิจารณาเป็นคดีตัดสินให้ซึ่งผู้คนต้องหาแล้ว ก็ให้ออกหมายสั่งให้เขาตัวคนต้องหาไปส่งผู้ (ตามแบบที่ ๒๑)

ข้อ ๒ เมื่อศาลออกหมายสั่งให้เขาตัวคนต้องหาไปส่งผู้แล้ว ก็ให้ขีดหมายเหตุตั้งไว้ ในข้อที่ศาลออกหมายเช่นนั้น แล้วให้ศาลสั่งดำเนินคำตัดสินให้ตั้งโทษที่ สืบหา ทักต้องแล้ว กับหนังสือแจ้งความที่ได้ออกหมายสั่งให้ซึ่งผู้คนต้องหา นั้น ไปยังผู้รักษาคู หรือ พลตระเวน หรือ ผู้พิพากษา หรือ เจ้าพนักงาน ขึ้นในตำบลที่จะให้ตั้งโทษตามคำตัดสินนั้นด้วย

มาตรา ๒๓๔ ข้อ ๑ เมื่อศาลมีคำสั่งให้ โจทย์ หรือ คนต้องหา เสียเงิน เป็นสินปรับ หรือ เงินทำขวัญ หรือ เงินค่าธรรมเนียมก็ดี ศาลจะจัดการตามคำสั่งนั้น โดยวิธีเก็บเอาทรัพย์สินของ มาขายทอดตลาด เหมือนอย่าง คำตัดสินให้ ใช้เงินในความแพ่งนั้นก็ได้

ข้อ ๒ ถ้าเก็บเอาทรัพย์สินของ มาขายทอดตลาดแล้ว ยังไม่ได้เงิน

08/10/2566

พอตามคำตั้ง แล้ว ก็ให้ศาล ออกหมายจับ (ตามแบบที่ ๒๒) ตัวคน
 ผู้ที่นำได้ ใช้เงิน พอตามคำสั่ง นั้น มาชงคุกไว้ แต่ไม่ต้องให้ทำงานหนัก
 มีกำหนดคิดตามเงินที่ยังไม่ได้ ใช้นั้น ไม่เกินเดือนหนึ่ง คือ ๓๐๐ บาท
 (๓๐๐ รูบเบิล) แต่ถ้าผู้หนีใช้เงินที่ค้าง อยู่รวมทั้งค่าให้ปล่อย ในการ
 ออกหมายจับ แต่ในการ ส่งตัวไปคุก ตามจำนวนต่าง ๆ ซึ่งมีแจ่ง
 อยู่ใน หมายนั้น เสียก่อน ครบกำหนดแล้วก็ให้ศาล ปล่อยตัวไป

ข้อ ๓ เมื่อผู้ต้อง ชง ได้เสียเงินตาม ที่ ค้าง อยู่ก็ดี หรือผู้อื่น
 เสียแทน ให้ กติ จน ครบจำนวนต่าง ๆ ซึ่งมีแจ่ง อยู่ใน หมายนั้น แล้ว
 แต่ถ้าผู้ หนีไม่ได้ ต้อง ถูก ชง ด้วยโทษ อื่น อีกแล้ว ผู้หนี ก็ควร ต้อง ออก
 จากคุกในทันที

ข้อ ๕ ความใน มาตราต่าง ๆ ในลักษณะ พิภรณา ความ แห่ง
 ที่ว่า ด้วยห้ามไม่ให้เก็บรับเอาผ้า เครื่อง นุ่ง ห่ม หลับ นอน แต่เครื่อง มือ
 ทำการ เจริญ ชิต ของ ผู้ ต้อง หมายนั้น ก็ให้เอามาใช้ ได้ ในความ อาญา
 เหมือน กัน

มาตรา ๒๖๕ ข้อ ๑ เมื่อมี พยาน ชัดเจน หรือมี เหตุอันควรต้องส่งไปเสียว่า
 ทรัพย์สิน ของ ของ กต่าง ใดๆ ที่ เกี่ยว ของ แก่การ ที่ สน ต้อง หาทำ
 ผิดต้อง ตระเมิด คือ กฎหมาย โดย มี พยาน มาดำบาตให้ การ ซึ่ง ศาล
 ควร จะ พิจารณานั้น อยู่ใน บ้าน เรือนคนใดแล้ว ศาล จะ ออก หมาย คน
 บ้าน เรือน นั้น ก็ได้ ถ้า คน พบ ก็ให้ เขา มายัง ศาล แต่ให้จับตัวคน ผู้ อยู่
 ใน บ้าน เรือน นั้น มาด้วย (ตามแบบที่ ๒๔) ก็ได้

08/10/2536

ข้อ ๒ ก้อยคำของ ผู้มา ร้อง ขอให้ ออกหมาย ค้น นัน ให้ ค้าต เจตหมาย เหตุลงไว้ แล้วให้ ผู้ นัน เขียน ชื่อ ตง ตาย มือ ใจ ด้วย ต้อง ให้ บอก ชนิด ของ สิ่ง นัน แต่ บอก คำบด ที่ ชั่ง ตวง ใตย ของ สิ่ง นัน อยู่ แต่ มี เหตุ กั้นควร
 ใตย อย่างใด ด้วย (ตาม แบบที่ ๒๓)

ข้อ ๓ หมายค้น นัน ให้ มอบให้ แก่ เจ้า พนักงาน ผู้ หนึ่ง ซึ่ง มี ชื่อ ใน หมาย ค้น นัน แต่ ให้ เจ้า พนักงาน ผู้ นั้น มี อำนาจ ค้น ใด ผู้ เดียว แต่ ในการ ที่ จะ ทำ ตาม หมาย นัน เจ้า พนักงาน ผู้ นั้น จะ ให้ ผู้ อื่น ช่วย ด้วย ก็ได้

ข้อ ๔ หมายค้น นัน บังคับ แต่ มอบ อำนาจ ให้ เจ้า พนักงาน ค้น จำเพาะ บ้าน เรือน แต่ สิ่ง ของ ที่ ถัด ราว ใต้ ใน หมาย ค้น เท่านั้น แต่ ให้ ให้นำเอา สิ่ง ของ เหล่า นัน ที่ ค้น ค้น พบ มา ยัง ค้าต สิ่ง ของ แต่ บ้าน เรือน ที่ ถัด ราว ใต้ ใน หมาย ค้น นัน ต้อง เป็น สิ่ง ของ แต่ บ้าน เรือน ที่ แจ่ง อยู่ ใน กว้าง ใจ ความ ของ ผู้ มา ขอให้ ออก หมาย ค้น นัน

ข้อ ๕ หมาย ค้น นัน จะ มอบ อำนาจ บังคับ ให้ เจ้า พนักงาน จับ คน ผู้ อยู่ ใน บ้าน เรือน ที่ ค้น พบ สิ่ง ของ มา ด้วย ก็ได้

ข้อ ๖ ถ้า บ้าน เรือน ที่ จะ เข้า ค้น นัน ปิด อยู่ เมื่อ เจ้า พนักงาน ได้ บอก ขอ จะ เข้า ไป แต่ ใด แต้ ตง อำนาจ ที่ ค้น ได้ รม มา จาก ค้าต นั้น แต้ ใด ยัง ไม่ ยอม ให้ เข้า ไป เช่น นี้ เจ้า พนักงาน ก็ มี อำนาจ จะ หัก พัง ประตู เข้า ไป ได้

ข้อ ๗ ลง ฐา ที่ จะ ค้น ตาม หมาย นัน ไม่ ควร ทำ ใน เวร จาก ตง ค้น

ข้อ ๘ ถ้า ค้าต เห็น ว่า ผู้ มา ขอให้ ออก หมาย ค้น นัน มีความ ปราศ ณา

จะแต่งตั้งให้เจ้าของบ้านเรือนใดก็ตามที่เดือดร้อนเท่านั้น ไม่มีมูลเหตุอันสมควรนำที่ส่งไปยังนี้ ศาลจะตั้งโทษซึ่งคุณผู้มาขอให้ออกหมายโดยถาวรสามปีแล้ว ให้ปล่อยคำอันที่เจตคือศาลอย่าง พยาน ทน สามปีแล้ว ให้ปรับให้ เสียเงิน ทำชดเชยแก่ เจ้า ของ บ้าน เรือน ที่ ต้อง คน นั้น อีกได้หนึ่งด้วยก็ได้

มาตรา ๒๓๖ ข้อ ๑ ศาลจะ ออกหมายจับ หรือ หมายสั่งให้ ซึ่ง คุณ หรือ หมาย เอาตัว มาจาก คุณ หรือ หมายคืน ใน วันใดวัน หนึ่ง ก็ได้ แต่ เจ้า พนักงาน ศาล จะ ทำ การ ตาม หมาย ใน วันใดวัน หนึ่ง ก็ได้

ข้อ ๒ หมาย เรียก หมาย จับ หรือ หมาย คำสั่ง ของ ศาล ใน ความ อาญา นั้น จะ ออกไป ยัง ที่ คำบดใด ๆ ใน พระราชอาณา เขต สยาม ได้ หมด แต่ ให้ ข้าราชการ หรือ เจ้า พนักงาน ทั้งปวง ช่วย ใน การ เร่ง รัด ทำการ ตาม หมาย นั้น ด้วย

ลักษณะ อุตกรรม คำ ตัด สิ้น ความ อาญา จาก ศาล ต่าง ประเทศ เมือง นคร เชียง ใหม่

มาตรา ๒๓๗ ฝ่าย โจทย์ หรือ ฝ่าย คน ต้อง หา ผู้จะ อุตกรรม คำ ตัด สิ้น ต้อง ร้อง ขอ ทูต อุตกรรม แต่ ภายใน เดือน หนึ่ง ตั้งแต่วันที่ ศาล ตัด สิ้น เป็น ต้นไป

มาตรา ๒๓๘ เมื่อ ฝ่าย โจทย์ หรือ ฝ่าย คน ต้อง หา ได้ รมอบ อนุญาต อุตกรรม แล้ว ผู้ พกษา ต้อง ส่ง เทียบ ด้าน ความ รวม คำหา คำให้ การ คำ พยาน

แต่สรรพสิ่งใด ๆ ซึ่ง นำเอา มา ยัง ค้าต เป็น ตัว พยาน กับ ทั้ง คำ คัดสิน

แต่ รายงาน ความ เห็น ของ ผู้ พพากษา ด้วย นั้น ลงไป ยัง กรุง เทพ ฯ

ถ้า กงสุล อังกฤษ ไต่ ให้ อนุญาต ฝ่าย โจทย์ หรือ ฝ่าย คน ต้อง หา

อุทธรณ์ แล้ว ก็ ต้อง แจง ความ ไป ยัง ผู้ พพากษา ให้ ทราบ แล้ว ให้ ผู้

พพากษา ส่ง ด้านจน ความ ลงไป กรุง เทพ ฯ ตั้ง ว่า มา แล้ว นั้น

ถ้า ร้อง คือ ผู้ พพากษา ขอ อนุญาต อุทธรณ์ กัด หรือ หนังสือ

ของ กงสุล อังกฤษ ที่ มี มา ยัง ผู้ พพากษา ว่า คน ไต่ อนุญาต ให้ ฝ่าย โจทย์

หรือ ฝ่าย คน ต้อง หา อุทธรณ์ แล้ว กัด ให้ ถือ ว่า เป็น ประคุดหนึ่ง ว่า

โจทย์ หรือ คน ต้อง หา ผู้ อุทธรณ์ ไต่ ยื่น พ้อง อุทธรณ์ คือ ค้าต แล้ว ฉนั้น

มาตรา ๒๓๙ โจทย์ หรือ คน ต้อง หา อุทธรณ์ ไม่ จำ เป็น จะ ต้อง มา

ยื่น พ้อง อุทธรณ์ ที่ กรุง เทพ ฯ เอง หรือ ให้ ทนาย มา แทน เสง

มาตรา ๒๔๐ บรรดา ความ ใน มาตรา ๒๐๒ ใน มาตรา ๒๐๓ แต่ ใน

มาตรา ๒๐๔ ใน พระราช กำหนดนี้ ที่ ว่า ด้วย ความ แพ่ง ก็ ให้ เขา มา ใช้

ใน ความ อาญา ได้ เหมือน กัน ตาม เหตุ ฉนั้น สมควร

หมวดที่ ๔

ว่า ด้วย ข้อ เบ็ดเตล็ด ต่าง ๆ

มาตรา ๒๔๑ แบบอย่าง ๆ ติดท้าย พระราช กำหนดนี้ จะ เปลี่ยน แปลง

ใช้ ตาม เหตุ ผล จำเพาะ เรื่อง คดี ไต่ ตาม ควร ก็ ได้

มาตรา ๒๕๒ บรรดาคำ ขรรณเนียมทั้งปวง ให้ใช้ตาม อติตราในท้าย
พระราชกำหนดนี้ แต่คำใด จะยก เว้น คำ ขรรณเนียมใด ๆ ทั้งหมด
หรือแต่ส่วน หนึ่ง ก็ได้ แล้วแต่คำใด จะเห็น ควร

เจ้าพนักงานหอสมุด

แบบที่ ๑ ตามมาตรา ๔
 แบบ ข้อ ประเด็น สำหรับ ตัดสิน ข้อตั้งเถียงกัน
 โดยไม่ต้องยื่นฟ้อง แต่ให้การเป็นสำนวนกัน

ศาลต่าง ประเทศ เมือง

วันที่ เดือน รัตนโกสินทร ศก ๓๓

คดีในระหว่าง	โจทก์ } จำเลย }
--------------	--------------------

ด้วยศาลได้มีคำสั่ง ให้พิจารณา ตัดสิน ข้อตั้งเถียง ซึ่งเป็น คดี ใน
 ระหว่าง โจทก์ และ จำเลย ที่มี ข้อ ข้าง บน นั้น ไม่ต้องให้ ยื่น ฟ้อง แต่ คำให้ การ
 เป็น สำนวน กัน เหตุฉะนั้น ศาล จึง สั่ง ต่อไป ให้ พิจารณา ข้อ ตั้ง เถียง
 ต่อไปนี้

ข้อ ๑ ๑๓๑

ข้อ ๒ ๑๓๑

โจทก์ รับ ว่า ข้อ ความ ข้าง บน นั้น ถูก ต้อง แล้ว
 จำเลย ว่า ไม่ถูก ต้อง

ลงชื่อ

ผู้พิพากษา

แบบที่ ๒ ตาม มาตรา ๑๒

แบบ หมายถึง นัด ว่า ความ มโนสาเร่ที่

คดี กำหนด ทุนทรัพย์ ไม่เกิน กว่า ๒๐๐ บาท (๒๐๐ รูปีเย)

ศาล ต่าง ประเทศ เมือง

วันที่

เดือน

วัน โทสินทร ศก ๓๓

คดี ใน ระหว่าง

โจทย์ }
จำเลย }

หมาย มายัง

จำเลย ให้ มา ว่า ความ ที่ ศาล นี้ ณ วันที่ เดือน

วัน โทสินทร ศก เวลา ตาม คำ ร้อง ฟ้อง ของ โจทย์ (ให้ แจ้ง

เนื้อ ความ ที่ กล่าว หา แด่ ทุน ทรัพย์ ที่ โจทย์ ขอให้ เรียก จำเลย ให้ จำเลย ทราบ โดย ตั้ง เชบ)

ถ้า จำเลย รู้ หมาย นัด นี้ แด่ ไม่ มา ว่า ความ เอง หรือ ไม่ แต่ง ทนาย ใจ ความ มา ให้ แก่ ณ ศาล นี้ ใน วัน แด่ เวลา ที่ กำหนด ใน หมาย ฉบับ นี้

ศาล จะ บัง คัม ไป ตาม ที่ เห็น สัมคอร แก่ ยุติ ชรรณ

ลง ชื่อ

ผู้ พพากษา

ตรา ของ ศาล

(ค ๒)

ข้าพเจ้า

โจทยได้ขอให้ศาล ออกหมายฉบับนี้

ถึง ชื่อ

โจทย

ข้าพเจ้า ได้นำหมายนี้ ไปให้จำเลยแต่วันที่

เดือน

รัตนโกสินทร ศก

ถึง ชื่อ

เจ้าพนักงานศาล

แบบ ที่ ๓ ตาม มาตรา ๒๒๒

แบบ พ้อง ความ แห่ง

ศาล คดี ต่าง ประเทศ ณ เมือง

วันที่

เดือน

วัน โทษิตศก ๓๓

คดี ใน ระหว่าง

โจทก์
จำเลย

ยื่น ต่อ

อธิบดีผู้พิพากษา ศาล คดี ต่าง ประเทศ ณ

พ้อง ของ นาย ก โจทก์ กล่าว ว่า

ข้อ ๑

ข้อ ๒

ข้อ ๓

ข้อ ๔

๑๓๑

เหตุ ณ โจทก์ ขอให้ ศาล นี้ ตัดสิน ว่า

(๑)

(๒)

๑๓๑

ต่อไป แด ขอให้ ศาล พิพากษา ตัดสิน คดี ของ โจทก์ ชัก

ตาม

08/10/2566

พระราชกำหนด กฎหมาย ตาม ทาง ยุติธรรม

(ต่อแบบที่ ๓)

ขอให้ศาล ออกหมายตั้งสำเนาฟ้องนี้ ไปให้จำเลย แถบบังคับ

ให้จำเลยยื่นคำให้การ แต่กำหนด ๘ วัน นับแต่วันที่ได้รับหมายเป็นต้นไป

ฟ้องวันที่

เดือน

รัตนโกสินทรศก

ลงชื่อ

ผู้พิพากษา

ได้ส่งหมายกับสำเนาฟ้องให้แก่จำเลย

แต่วันที่

เดือน

รัตนโกสินทรศก

ลงชื่อ

นักการ

เจ้าพนักงานหอสมุด

แบบที่ ๔ ตามมาตรา ๕๖

แบบ คำให้การ

ศาลต่าง ประเทศ ณเมือง

วันที่

เดือน

รัตนโกสินทร ศก ๑๑

คดีใน ระหว่าง

โจทก์ }
จำเลย }

คำให้การ ของ จำเลย

แก้ฟ้อง ของ โจทก์ว่า

ข้อ ๑

ข้อ ๒

ข้อ ๓

ข้อ ๔

๑๑๑

ลงชื่อ

จำเลย

จำนำกหอสมุด

แบบที่ ๕ ตามมาตรา ๖๕
แบบแจ้งความยกคดีไปลงบัญชีพิจารณา

ศาลต่าง ประเทศ ณเมือง

วันที่ เดือน รัตนโกสินทร ศก ๑๓

คดีในระหว่าง โจทย์
จำเลย

มายัง โจทย์ (หรือจำเลย)

ศาลจะยกคดีเรื่องนี้ จากบัญชีฟ้องลงในบัญชีพิจารณา

วันที่ เดือน รัตนโกสินทร ศก ๑๓

ถ้ามีเวลาศาลจะพิจารณาในวันเดียวกันนี้ ถ้าไม่มีเวลาที่จะนัด
พิจารณาในวันขึ้นต่อไป ถ้าจะนัดพิจารณาต่อไปวันที่ ศาลจะแจ้ง
ความมาให้ท่านทราบ

(ลงชื่อผู้พิพากษา)

ตราของศาล

คำ ตัก เตือน

ถ้าฝ่าย โจรภัย หรือ จำเลย จะ ขอนัด ให้ ค้าต เลื่อน วัน พิจารณาไป เพื่อ เหตุ เช่น ว่า ยัง ไม่ ได้ ตัว องค์ พยาน มา เป็น คน แด้ว ให้ โจรภัย หรือ จำเลย มี พยาน หลัก ฐาน ตั้ง แต่ ปาก หนึ่ง ขึ้นไป ให้ ค้าต เห็น เหตุ ผล ที่ ตน ร้อง ขอ แด้ว ให้ รับ แจ้ง ความ ต่อ ค้าต ๆ จะ ได้ นัดหมาย ให้

ใน เวลา วัน นัด พิจารณานั้น ให้ ฝ่าย โจรภัย แด้ว จำเลย นำ พยาน แด้ว บรรดา สรรพ หนึ่ง สืบ แด้ว หลัก ฐาน ซึ่ง จะ ใช้ ได้ ใน คดี ของ ตน มา ให้ พรอม ด้วย ค้าต จะ ต้อง การ ตรวจ ใน เวลา ที่ พิจารณา อยู่ นั้น ถ้า ไม่ ได้ นำ มา ใน เวลา ที่ ค้าต ต้อง การ จะ พิจารณา แด้ว ถึง จะ นำ มา ภาย หลัง ค้าต ไม่ จำ เป็น จะ ยอม พิจารณา ให้ เลย ถึง จะ ยอม ตรวจ ให้ ใน วัน หลัง ก็ จะ ต้อง เสีย ค่า ชนม ญีม ให้ แก่ ฝ่าย หนึ่ง หรือ ค่า ไต ๆ ะ ตาม อิศรา ที่ ค้าต เห็น สัมควร จะ ให้ เลย

ถ้า โจรภัย หรือ จำเลย จะ ขอให้ ค้าต หมาย เรียก พยาน หรือ หลัก ฐาน ใน คดี ตั้ง ไต ซึ่ง ตัว จะ พมา เอง ไม่ ได้ ก็ ให้ รับ แจ้ง ความ ต่อ ค้าต ขอให้ ค้าต มี หมาย เรียก เพราะ จำ จะ ต้อง มี เวลา ที่ จะ บอก กล่าว ให้ พยาน รู้ ตัว ก่อน เวลา ที่ จะ ต้อง มา ค้าต ตาม สัมควร แด้ว ถ้า จะ ต้อง ให้ พยาน นำ หนึ่ง สืบ สำคัญ อย่าง ไต มา ด้วย ก็ จะ ต้อง บอก กล่าว ไป ให้ หมาย เรียก พยาน ให้ พยาน ทราบ ข้อ ความ สัต เจน ด้วย

โจรภัย หรือ จำเลย จะ อ้าง ผู้ ไต เป็น พยาน เป็น คน ว่า บุคร ภริยา สามี ซ้ำ ทาษ ของ ตน หรือ ผู้ ที่ เขา ร่วม หนึ่ง ส่วน กัน แม้ แต่ โจรภัย จะ อ้าง จำเลย หรือ จำเลย จะ อ้าง โจรภัย เป็น พยาน ก็ อ้าง ไต ไม่ ห้าม ปรม

แบบที่ ๒ ตามมาตรา ๗๗ แด่ ๑๕๑
แบบหมายเรียกพยานในคดีแพ่ง

ศาลต่าง ประเทศ ณ เมือง

วันที่ เดือน วัน เดือน ปี
รัตนโกสินทร ศก ๓๑

คดีในระหว่าง

โจทก์
จำเลย

หมายมายัง

อยู่

ด้วยศาลนี้บังคับให้

มาณศาลในวันที่

เดือน

รัตนโกสินทร ศก

เวลา

ซึ่งกำหนดชำระความ

เรื่องนี้

(จดหมายมูลคดีโดยย่อลงเพื่อให้พยานเข้าใจ)

โจทก์

(หรือจำเลย)

อ้างเป็นพยาน

เหตุนี้

จะต้องเบิกความโดยอ้างไปกว่าจะแล้วเสร็จ

ลงชื่อ

ผู้พิพากษา

ตราของศาล

แบบที่ ๗ ตามมาตรา ๑๐๗
แบบหมายยึดทรัพย์สินสมบัติของผู้แพคดี

ศาลต่าง ประเทศ ณเมือง

วันที่ เดือน รัตนโกสินทร ศก

คดีในระหว่าง

โจทก์
จำเลย

ด้วยเมื่อวันที่ เดือน รัตนโกสินทร ศก ศาลได้ตัดสินคดีเรื่อง นี้ บังคับให้จำเลยเสียเงิน กับค่าฤชาธรรมเนียมให้แก่โจทก์ภายในกำหนด วัน นับแต่วัน ตัดสิน เป็นต้น แต่ศาลได้ทราบว่าจำเลยยังไม่เสียเงิน ตามคำ ตัดสิน ดัง เดยกกำหนด มาแล้ว โจทก์จึงขอให้ ยึด ทรัพย์สินสมบัติของ จำเลย มาขาย ทอด ตลาด เอา เงิน ใช้ตามคำตัดสิน

เหตุ นั้น ศาล บังคับให้ เจ้า พนักงาน ศาลไป เก็บยึด ทรัพย์สินสมบัติของ จำเลย ตาม กล่าว มา นี้ แล้วให้ขาย ทอด ตลาด เพื่อ จะ เอา เงิน มา ใช้ตาม คำ ตัดสิน แล้วให้เอา ค่า ฤชา ธรรมเนียม ส่วน ออก หมาย ยึด นี้ ด้วย เมื่อ ขาย ทอด ตลาด ได้ เงิน มาก น้อย เท่าใด ให้เอา มา ส่ง ค่ำ ศาล จง ครอบเงิน ปรับ ตาม คำ ตัดสิน

ค่า ธรรมเนียม
คอก เบย ร้อย ละ
ค่า ธรรมเนียม ชี้ หมาย ยึด

รวมเงิน

ตาม หมาย ยึด นี้
08/10/2566
ของ ฯ จำเลยได้ หมด

ให้เจ้า พนักงาน ศาล เก็บยึด บรรดา ทรัพย์สินสมบัติ
(เว้น แต่ เครื่อง นุ่ง ห่ม เครื่อง นอน แด เครื่อง มือ

(ต่อแบบที่ ๗)

ทำกิน ของ จำเลย แด ของ บุคร ภริยา รวม ทั้ง หมด เป็นราคาไม่ เกิน กว่า)
ทั้ง เงิน ครา แด ตำร กรมธรรม์ แด หนังสือ ดัณญา หย่าง อื่น ๆ ซึ่ง เกี่ยว ของ
เป็น ทรัพย์สิน สัมบัติ ของ ผู้นั้น แด ให้ นำ เขา มา ค้าด เพื่อ ค้าด จะ ได้ กำหนด
การ ขาย ทอด ตลาด

แล้ว เงิน ที่ ขาย ทอด ตลาด ได้ นี้ จะ ต้อง หัก ใช้ ค่า ได้ หัก รักษา ของ
แด ค่า ได้ หัก ขาย ทอด ตลาด ด้วย

{ ดง ชื่อ ผู้ พักษา }
{ แด ครา ของ ค้าด }

จำนำ กหอ สมุด

แบบที่ ๘ ตามมาตรา ๑๕
 แบบ หมายถึง เรียกในคดีที่ วิชาท เรื่อง สัญญา ส่งให้ ใช้เงิน
 หรือ สัญญา รับใช้ เงิน

ศาลต่าง ประเทศ ณเมือง

วันที่

เดือน

รัตนโกสินทร ศก

คดีในระหว่าง

โจทก์
 จำเลย

หมายมายัง จำเลย ทราบ ด้วย ศาลนี้ บังคับให้ท่าน มาศาล
 ภายใน ๗ วัน นับแต่ วันที่ ท่านได้ รับ หมายถึง เป็น ต้นไป รวมเงิน
 ที่ ท่าน รับ หมายถึง เพื่อ จะ ได้ ขอ อนุญาต ต่อ ศาล ใน การ ต่อสู้ คดี
 เรื่อง นี้ หากไม่ ศาล จะ ตัดสิน ให้ท่าน แพ้ แก่ โจทก์ ที่ เดียว

ลงชื่อ

ผู้พิพากษา

(จดหมายสั่งเขป)

โจทก์ หมายว่า เงิน ติดจำเลย อยู่ เป็น จำนวน เงิน ทั้ง ต้น แด ดอก เบี้ย ด้วย
 (ฤ ยัง ค้าง ต้น เงิน แด ดอก เบี้ย อยู่ เพียง) ตาม หนังสือ สัญญา ส่งให้ ใช้เงิน
 หรือ ตาม หนังสือ สัญญา รับใช้ เงิน ด้วย โจทก์ เป็น ผู้ จะ ได้ รับ เงิน
 ตาม หนังสือ สัญญา ที่ กล่าว มา นี้

(ต่อแบบที่ ๘)

(คดีดำเนินหนังสือสัญญาลงในที่นี้)

ถ้าท่าน ยอม เสียเงินให้ แก่โจทก์ภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับ
หมายเป็นต้นไปแล้ว ศาลก็จะสั่งให้งดคดีไว้

คำเตือน

ถ้าภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ได้รับ หมายเป็นต้นไป รวมวันรับ หมาย
นั้นด้วย จำเลยไม่มาขอ อนุญาต ต่อสู้คดีแล้ว ศาลจะ ต้อง คัดสิน
ให้จำเลยใช้เงินที่ เดียว กับทั้ง ค่า ชรบธรรมเนียมศาลด้วย

เมื่อจำเลยมาขอ อนุญาต ต่อสู้คดีใน การจะ ต่อสู้คดีนั้น จำเลยหรือคน
อื่น ต้อง สำมาต ตัวแล้วให้ การ แต่งตั้งให้ เห็น ว่า จำเลยจะ ยังมี ขอ ต่อสู้คดี
หรือมี เหตุอันสมควร ที่ จะ ต้อง ให้ จำเลย ต่อสู้ คดี ไป หรือ ยอม ผง
เงินไว้ ถัดจาก ศาลจำเพาะ แต่ที่ รับ ก่อน ที่ไม่รับ จะ ต่อสู้คดีต่อไป

แบบที่ ๘ ตาม มาตรา ๑๒๗
แบบ คำ มี คำ

ศาลต่าง ประเทศ ณเมือง

วันที่

เดือน

รัตนโกสินทร ศก ๓๓

คดี ใน ระหว่าง

โจทก์ }
จำเลย }

โจทก์ (หรือ จำเลย) ขอ มี คำ ต่อ ศาล ว่า

(ให้ เรียง ข้อ ความ ต่อ ไป)

(ลง ชื่อ โจทก์ หรือ จำเลย)

”

จำนำกหอสมุด

สำหรับ ความ อาญา
 แบบ ที่ ๑๐ ตาม มาตรา ๒๐๕ ข้อ ๑
 แบบ คำ พ้อง

ศาล ต่าง ประเทศ ณเมือง
 วันที่ เดือน รัตนโกสินทร ศก
 คดี ในระหว่าง โจทย์
 จำเลย

นาย ก (ลง สังกัด แด คำบด บ้าน) กล่าว หาว่า (ต่อไป นี้ให้
 เรียบเรียง ข้อหา ฯลฯ)

ตัวอย่าง ที่ ควร เรียง ลงใน คำ พ้อง มีดังนี้ คือ

(๑) เมื่อวันที่ เดือน รัตนโกสินทร ศก ๑๑

นาย ข ที่มีชื่อ ช่าง บนนี้ ได้บังอาจ ทุบตี คำร้ายแก่นาย ก โจทย์
 โดย ล่วง ละเมิดผิด ต่อ กฎหมาย ในเวลานั้น นาย ก เป็น นักการ
 ของ ศาล ต่าง ประเทศ ณเมือง นคร เชียงใหม่ แด ทำการ ตาม ม่าที่ นักการ
 อยู่หรือ

(๒) เมื่อวันที่ เดือน รัตนโกสินทร ศก ๑๑

นาย ข ผู้มีชื่อ อยู่ ช่าง บนนี้ ได้ขู่ เชิญจะยิง นาย ก โจทย์ ด้วยปืน
 แด นาย ก โจทย์ เชื่อว่า ร่างกาย ของ นาย ก จะได้รับ อันตราย มาจาก
 นาย ข คนร้าย โดย เหตุ ที่ นาย ข จะยิง เขาต่อไป หรือ

(๓) เมื่อวันที่ เดือน รัตนโกสินทร ศก ๑๑

นาย ข ที่มีชื่อ อยู่ ช่าง บนนี้ ได้รับเงิน (หรือทรัพย์สินสิ่งอื่น) ไปจาก

(ต่อแบบที่ ๓๐)

นาย ก โจทย์ โดยใช้ข้อมูลเท็จฟ้องผิดกฎหมาย แต่ด้วยความจริงใจ
ใจแฉเงิน (หรือทรัพย์สินอื่น) นี้เป็นทรัพย์สินของ นาย ก โจทย์
แฉ นาย ข มีความปรารถนาจะซื้อเอาเป็นประโยชน์ของตนเสียหรือ

(๕) เมื่อวันที่ เดือน รัตนโกสินทร ศก ๓๓

นาย ข ที่มีชื่ออยู่ข้างบนนั้น ได้ทำหนังสือสัญญาตั้งให้ใช้เงินปลอม
โดยผิดต่อกฎหมายเป็นจำนวนเงิน ด้วยปรารถนาจะฉ้อเงินรายนี้
ไปเป็นอาณานิคมประโยชน์ของตนหรือ

(๕) เมื่อวันที่ เดือน รัตนโกสินทร ศก ๓๓

นาย ข ที่มีชื่ออยู่ข้างบนนั้น ได้ขโมยเงิน โดยผิดต่อกฎหมาย
แฉเงินรายนี้เป็นของ นาย ก โจทย์

ตราของศาล

จำนำกหอสมุด

แบบที่ ๑๑ ตาม มาตรา ๒๐๗ ข้อ ๒
แบบ หมายถึง เรียก ตัว คน ต้อง กล่าวหา

ศาลต่าง ประเทศ ณ เมือง

วันที่

เดือน

รัตนโกสินทร ศก

คดี ในระหว่าง

โจทก์ }
จำเลย }

หมายมายัง นาย ก ผู้ต้องหา (ถูกจ้าง ทำการ) ทราบ

ด้วยว่า น ม ผู้ใดฟ้อง ต่อ ศาล นี้ แต่ได้ ถิ่น บาด ตัว ประกอบ

กับ คำฟ้อง หาว่า ผู้ต้องหาทำ (ได้ข้อหาโดยข้อ เหมือน แบบที่ ๓๐)

ศาล นี้ จึง บังคับให้ ผู้ต้องหา มายัง ศาล วันที่ เดือน

รัตนโกสินทร ศก ๓๓ เวลา โมง เพื่อจะได้ แก่ คดี

แต่ให้ ศาล ชำระ ต่อไป ตาม กฎหมาย

(ลงชื่อผู้พิพากษา)

ตราของศาล

แบบที่ ๑๒ ตามมาตรา ๒๐๗ ข้อ ๔ และมาตรา ๒๑๑

แบบหมายจับตัวคนต้องกล่าวหา

ศาลต่างประเทศเมือง

คดีในระหว่าง

โจทก์ }
จำเลย }

หมายมายัง นาย ง แต่เจ้าพนักงานอื่น ๆ ของศาล

ด้วย นาย ก เป็นผู้ต้องฟ้องหาในศาลนี้ว่า (ได้ข้อหาตั้ง

โดยย่อ) เหตุฉนั้นให้ท่านจับตัว นาย ก ผู้ต้องหา มาตั้งต่อศาลนี้
เพื่อจะให้แก้คดีแต่ให้ศาลพิจารณาต่อไป ตามกฎหมาย

ลงวันที่

(ลงชื่อผู้พิพากษา)

ตราของศาล

แบบที่ ๑๓ ตามมาตรา ๒๑๘

แบบหมายนัดโจทย์

ศาลต่าง ประเทศ ณเมือง

วันที่

เดือน

รัตนโกสินทร ศก ๓๓

คดีในระหว่าง

โจทย์ }
จำเลย }

ขอแจ้งความให้รู้ตัวว่า ศาลจะชำระความ อาญา เรื่อง นี้ ณที่

วันที่

เดือน

รัตนโกสินทร ศก ๓๓

เวลา

(ลงชื่อผู้พิพากษา)

ตราของศาล

แบบที่ ๑๘ ตาม มาตรา ๒๒๘
แบบ คำ ตัดสิน เป็น สัตย์ แด่ สั่ง ให้ ลง โทษ

ศาลต่าง ประเทศ ณ เมือง

วันที่ เดือน รัตนโกสินทร ศก ๑๓

คดี ใน ระหว่าง

โจทก์
จำเลย

ด้วย นาย ก คน ต้อง กล่าว หานี้ ศาลได้ ตัดสิน เป็น สัตย์ ว่า นาย ก
ได้ทำ (ให้กล่าว ขอ ทำ ผิด ดัง กฎหมาย)

เหตุฉนั้นศาลจึง สั่งให้ ลง โทษ นาย ก คน ต้อง หา ตาม ความ ผิด ที่ กล่าว
มา แด่ (ต่อไป นี้ ให้กล่าว ว่า จะ ให้ ลง โทษ ดัง นั้น ได้ ตาม กฎหมาย
ดัง ตัวอย่าง ที่ จะ ว่า ไว้ ข้าง ด้าน นี้ ต่อไป)

(๑) ให้ ชัง คุณ ทำงาน หนัก ด้วย หรือ ไม่ เพราะ ขอ ทำ ผิด
(ให้กล่าว ขอ ผิด ไว้ ด้วย)

(๒) ให้ เสีย เงิน ปรับ เป็น เงิน ด้วย ขอ ผิด ที่ กล่าว ไว้ แด่

(๓) ให้ เสีย เงิน ทำ ชอญ ให้ แก่ โจทก์ ใน ขอ ผิด ที่ กล่าว ไว้ แด่

(๔) ให้ เสีย เป็น ส่วน ใช้ ทุน ค่า ชรรรม เนียม ศาล คำ บำ เหน็จ
เนติบัณฑิต ให้ แก่ โจทก์ เป็น เงิน

(๕) ให้ มี ประกัน ว่า คน จะ ประ พฤติ ตัว ให้ เรียบ ร้อย คดี ต่อไป
วันที่ หรือ (ภายใน วัน) แต่ ให้ ทำ ทานบน มี นาย ประกัน สอง คน
ว่า ถ้า คน ไม่ ได้ ประ พฤติ ตัว ให้ เรียบ ร้อย คดี ดัง ทานบน แด่ ก็ ให้ ปรับ เป็น เงิน

08/10/2566

ศก ๑๓๖

หน้า ๑๑๕

(ข้อแบบที่ ๑๔)

(๖) ให้เขียนเหตุผลไปเสียทีเดียว (หรือ ภาย หลัง เวลาที่ ตน
ต้อง ชี้ คุก ขยี้ นน ถวน แดง)

(ลง ชื่อ ผู้ พหภาษา)

ตราของศาล

หน้า ๑๑๖

ปก ๑๑๖

แบบที่ ๑๕ ตาม มาตรา ๒๑๙ ข้อ ๑ และ มาตรา ๒๒๙ ข้อ ๑

แบบ ยกฟ้อง เสีย โดย เหตุ ที่ โจทย์ ขาด น้ต

ศาล ต่าง ประเทศ ณเมือง

วันที่

เดือน

วันโกสินทร ศก

คดีใน ระหว่าง

โจทก์ }
จำเลย }

โจทก์ ไม่ได้ มา ใน เวลา ขำระ ตั้ง น้

ศาล จึง ได้ สั่ง ให้ ยก คำฟ้อง

ของ โจทก์ เสีย

(ลง ชื่อ ผู้พิพากษา)

ตราของศาล

จำนำกหอสมุด

แบบที่ ๑๖ ตามมาตรา ๒๒๙ ข้อ ๑
แบบ ยกฟ้อง เสีย โดยเหตุที่ พิจารณาไม่ได้ ความจริง

ศาลต่าง ประเทศ ณเมือง

วันที่

เดือน

วัน โทสินทร ศก

คดีในระหว่าง

โจทก์ }
จำเลย }

ด้วยศาลได้ พิจารณาเห็น

ข้อความในคำฟ้อง ตลอดจน

จึง ตัดสินว่า พิจารณาไม่ได้ เป็น ความ จริง

ตาม ข้อหาใน คำฟ้อง

เหตุนี้จึงให้ยกฟ้อง เสีย

(ลงชื่อผู้พิพากษา)

ตราของศาล

(ถ้าสั่งให้ โจทก์เสียค่า ชรรมเนียม ด้วยแล้ว ก็ให้เอาความ

ในแบบที่ ๑๕ มาใส่เข้าด้วยดังนี้) แต่ศาลบังคับให้นาย ง โจทก์

ใช้ทุนค่า ชรรมเนียม ให้แก่นาย ก ผู้ต้องหาคด้วยเงิน

แต่เงินนี้ให้เอามาเสียในศาลวันที่ เดือน วัน โทสินทร ศก

08/10/2566

หรือให้เอามาเสียทันที

แบบที่ ๑๗ ตาม มาตรา ๒๒๙ ข้อ ๑
แบบหนังสือสำคัญที่ศาลตัดสิน ยก คำฟ้อง

ศาลต่าง ประเทศ ณเมือง

วันที่

เดือน

วันโกสินทร ศก

คดีในระหว่าง

โจทก์ }
จำเลย }

ศาลนี้ขอประกาศให้ทราบทั่วกันว่า ที่นาย ง โจทก์
ฟ้อง กล่าวโทษ นาย ก ว่าเป็นผู้ (ได้ชื่อหา ง ตาม มีอยู่ใน คำฟ้องเดิม
หรือตาม คำฟ้อง ที่แก้ไขใหม่ หรือคำที่ ศาลตัดสิน มาชำระ นั้น)
ศาลได้ชำระใน วัน นี้ แต่ตัดสินให้ยกฟ้อง เสีย (หรือใน วัน นี้ โจทก์ ไม่มา
ในวัน ชำระ เพื่อจะได้ ว่า ความ ของตน ศาล จึง ตัดสิน ให้ยก คำฟ้อง เสีย)

(ลงชื่อผู้พิพากษา)

ตราของศาล

แบบที่ ๑๘ ตาม มาตรา ๒๑๑ ข้อ ๕ แต่ มาตรา ๒๓๒
แบบ ทาน บน ที่ไม่มี นาย ประกัน ด้วย

ศาลต่าง ประเทศ ณเมือง

วันที่

เดือน

รัตนโกสินทร ศก

คดีในระหว่าง

โจทก์)
จำเลย)

ข้าพเจ้าผู้ มีชื่อ ขาง ทาย น

ยอม รับ ว่า ข้าพเจ้า เป็น คน

แก่ ศาลต่าง ประเทศ ณ เมือง

อยู่ เป็น จำนวน เงิน ที่ จุดไว้ ตรง กับ

ตาย มือ ชื่อ ของ ข้าพเจ้า

ที่ ควร ให้ เก็บ รับ เช่า ทرفย ดึง ของ ๆ ข้าพเจ้า

มา ขาย ทอด ตลาด เขา เงิน ไซ ได้

ถ้า ข้าพเจ้า ไม่ได้ ประพฤติ ตัว ตาม

ข้อ ปฏิญาณ อัน มี อยู่ใน นี้

ลง วันที่

เดือน

วิ, ศ, ๓๓

ตาย มือ ชื่อ	ตำบล ที่ อยู่	ตำหนิ รูปพรรณ	จำนวน เงิน ทำให้ ปรับ
นาย ก			

(ข้อ ปฏิญาณ)

ข้อ ปฏิญาณ ให้ ทาน บน นี้ มี ดังนี้ ตั้งแต่ แรก แต่ จะ ให้ ปฏิญาณ ว่า กระไร

(๑) รับ ประกัน ที่ จะ ให้ คน ต้อง กล่าว หา มา ศาล ตาม นิต

ถา นาย ง ซึ่ง ได้ กล่าว ชื่อ ไว้ ใน นี้ มา ศาล ณ วันที่ เดือน วิ, ศ, ๓๓

08/10/2566

เวลา เมื่อ จะ ต่อ สู้ คดี แล้ว ทาน บน นี้ ต้อง เปน อัน เด็ก ไซ ไม่ ได้

คือไป

(ข้อแบบที่ ๓๗)

(๒) ปฏิญาณต่อศาลว่า จะประพฤติตัวให้เรียบร้อยดี ถ้านาย ง ซึ่งได้กล่าวชื่อไว้ ในที่รักษาคำ เรียบร้อยดี ไม่ได้ก่อวิวาท ด้วยคน ทั้ง ปวง (เป็นต้นว่า อ่างแดง จ) ในระหว่าง

(วัน หรือ เดือน หรือ ปี) ทานบน ฉบับนี้ ต้อง เป็น อัน เด็ดใช้ ไม่ได้ต่อไป

(๓) ปฏิญาณว่าจะ พ้อง หรือ เบิกความเป็น พยาน ถ้านาย ข โจทย์ มา ศาล วันที่ เดือน ปี ณ ที่ แด่ พ้อง ความ อาญา (หรือ) เบิกความเป็น พยานใน ความ อาญา เรื่อง นี้ ก่ กล่าว ชื่อไว้ ใน นี้ แด่ ทานบน ฉบับนี้ เป็น อัน เด็ดใช้ ไม่ได้ต่อไป

จำนำกหอสมุด

แบบที่ ๑๘ ตามมาตรา ๒๑๑ ข้อ ๔

แบบทาน บน ที่มีนายประกัน อีกชั้นหนึ่ง

ศาลต่าง ประเทศ ณเมือง

วันที่

เดือน

รัตนโกสินทรศก

คดีในระหว่าง

โจทก์)
จำเลย)

ข้าพเจ้า ทง หาดาย มีชื่อ อยู่ ช่าง ทาย นี ยอม รับ ว่า ข้าพเจ้า ทง หาดาย

เป็น หนึ่งใน ศาลต่าง ประเทศ อยู่ เป็น จำนวน เงิน ที่ จัดไว้ ครอง กับ ทาย มีชื่อ

ชื่อของ ข้าพเจ้า ทง หาดาย ที่ ควร ให้ เก็บ รับ เอา ททรัพย์ สิ่ง ของ ๆ ข้าพเจ้า

มา ขาย ทอด ตัดเอา เงิน ไซ้ ได้ ถ้านาย ก ไม่ได้ ทำ ตาม ข้อ ปฏิญาณ

อัน มี อยู่ ใน นี้

ทาย มีชื่อ	ค่าคงที่ อยู่	กำหนด รูปพรรณ	จำนวนเงิน ทำให้ปรับ
นาย ก			
นาย จ			
นาย ฉ			

ข้อปฏิญาณ ก็ให้ ได้ เหมือนใน แบบที่ ๑๘

๐๘/10/23๖๖

แบบที่ ๒๐ ตาม มาตรา ๒๑๒

แบบ หมายถึง เรียก พยาน

ศาลต่าง ประเทศ ณเมือง

วันที่ เดือน รัตนโกสินทร ศก

หมายมายัง นาย ข อยู่ ด้วย นาย จ ต้อง พ้อง เป็น ความ
อาญาใน ศาลนี้ หนว่า นาย จ ศาลเห็น ว่า นาย ข จะ ควร
เป็น พยาน เบิก ความ ประกอบ คำ พ้อง ได้ เหตุนี้ ให้ นาย ข มายัง ศาล
ในวันที่ เดือน รัตนโกสินทร ศก ๓๓ เวลา มา เบิก ความ
เป็น พยาน ตาม พ้อง

(ลงชื่อผู้พิพากษา)

ตราของศาล

ข้าพเจ้าได้สั่ง หมายแก่ พยาน เมื่อ วันที่ เดือน รัตนโกสินทร ศก
เวลา ๓ โมง ๓๐ นาที

08/10/2566

ลงชื่อ พักการ

แบบที่ ๒๑ ตามมาตรา ๒๓๓ ข้อ ๑
แบบ หมายถึง

ศาลต่าง ประเทศ ณเมือง

วันที่

เดือน

รัตนโกสินทร ศก

คดีในระหว่าง

โจทก์ }
จำเลย }

หมายมายัง นาย ค (เจ้าพนักงานของศาลนี้) แล นาย ข

ผู้รักษาคุก

ด้วยศาลนี้ ได้สั่งให้ตั้งโทษ นาย ก คนต้อง ก่อวหาซึ่งคุก

แต่ให้ทำงานหนักด้วยก็ให้ได้ดัง (ในข้อผิดตั้งกฎหมายว่า)

นับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป เหตุฉนั้นให้ท่านพาตัว นาย ก ไปตั้งที่คุก

แล้วมอบตัวให้แก่ นาย ข ผู้รักษาคุกด้วย แต่ท่าน นาย ข ผู้รักษาคุก

จะต้องรับเอาตัว นาย ก คนต้อง ก่อวหาซึ่งคุกไว้ (ถ้าจะให้ทำงาน

หนักด้วยก็ให้ได้ดังไว้) ตามกำหนดเวลาตั้งว่าแล้วนั้น

ลงวันที่

เดือน

รัตนโกสินทร ศก ๓๓

(ลงชื่อผู้พิพากษา)

ตราของศาล

แบบที่ ๒๒ ตาม มาตรา ๒๓๔ ข้อ ๒

แบบหมายสั่ง ซึ่งคู่กรณีเก็บรักษาทรัพย์สินของ
มาขายทอดตลาดได้เงินไม่พอ กับที่ศาลสั่งให้ใช้

ศาลต่าง ประเทศ ณเมือง

วันที่

เดือน

รัตนโกสินทร ศก

คดีในระหว่าง

โจทก์
จำเลย

หมายมายังนาย ย (เจ้าพนักงานของศาลนี้) แลนาย ข ผู้รักษาคู
เมื่อศาลได้ชำระ ความอาญาเรื่องนี้ ศาลได้บังคับให้นาย ก คนร้าย
(หรือ นาย ง โจทก์) เสียเงิน แต่ศาลได้เก็บรักษาทรัพย์สินของมาขาย
ทอดตลาดแล้ว ยังไม่ได้เงินพอ กับที่ศาลได้สั่งให้เสีย เหตุฉนั้น
ให้นาย ข พาเอาตัวนาย ก คนต้องกล่าวหา (หรือ นาย ง)
คนโทษไปส่ง ณคุก แลให้มอบตัว ให้แก่นาย ข ผู้รักษาคูด้วย
แต่ท่าน (นาย ข) ผู้รักษาคูต้องรับเอาตัวนาย ก คนต้องกล่าวหา
(หรือ นาย ง โจทก์) ซึ่งขู่ได้ยอมให้ทำงานหนัก มีกำหนดเป็น
ต้น ๕๐ วัน นับแต่วันนี้เป็นต้นไป เว้นไว้แต่นาย ก คนต้องกล่าวหา
(หรือ นาย ง โจทก์) จะได้นำเงินมาเสียให้จงครบ ๑๐๐
ธรรมเนียมศาลค่าได้หยี้ยต่าง ๆ เสียก่อน

(ลงชื่อผู้พิพากษา)

ตราของศาล

แบบ ที่ ๒๓ ตาม มาตรา ๒๓๕ ๕ ข้อ ๒
แบบ คำแจ้ง ความ ขอ ออก หมายถึง คืน

ศาล ศาลา ประเทศ ณ เมือง

วันที่ เดือน รัตนโกสินทร ศก

คดี ใน ระหว่าง โจทย์ }
จำเลย }

ด้วย นาย ก ได้ สืบ มาด ตัว หรือ ได้ ปฏิญาณ แทน คำ สืบ มาด

กล่าว ว่า เมื่อ ณ วันที่ เดือน รัตนโกสินทร ศก ๑๑

สรรพทรัพย์สิ่ง ของ ค่า ๆ รวม ราคา (คือ ให้ จัด สิ่ง ของ เหล่า นั้น

จง ทุก สิ่ง) มี ผู้ เอา ซ่อน ไว้ ณ และ นาย ก มี เหตุ ยื่น สืบ มาด

จะ ส่ง ไล่ และ ส่ง ไล่ ว่า สิ่ง ของ เหล่า นั้น ทั้ง หมด หรือ แต่ ส่วน หนึ่ง

(ให้ จัด สิ่ง ของ ดัง คือ สิ่งใด บาง) ซ่อน อยู่ใน ซึ่ง เป็น

บ้าน เรือน ของ นาย ข

ด้วย นาย ก กล่าว ว่า (จุด มุม ที่ ควร ส่ง ไล่ ว่า สิ่ง ของ

อยู่ใน บ้าน เรือน นั้น)

(ลง ชื่อ ผู้ พิพากษา)

ตราของศาล

แบบที่ ๒๔ ตามมาตรา ๒๓๕ ข้อ ๑
แบบหมายคืน

ศาลต่าง ประเทศ ณเมือง

วันที่

เดือน

รัตนโกสินทร ศก ๑๓

คดีในระหว่าง

โจทก์ }
จำเลย }

หมายมายัง นาย ข เจ้าพนักงาน ของ ศาลนี้ ด้วย นาย ก

ได้สำบาตแล้ว แจ้งความแก่ศาลในวันนี้ว่า (คดีข้อความจากแบบ
ที่ ๒๓) แต่ศาลนี้เห็นว่า (ตามเหตุอันควรส่งได้) สิ่งของ
เหล่านี้ทั้งหมดหรือแต่ส่วนหนึ่ง ซ่อนอยู่ใน บ้านเรือน
ตั้งกล่าวมาแต่บัดนี้

เหตุฉนั้นให้ท่านเขาไปค้นถางวัน หรือ ถางคืน (ถ้าเป็น
แต่มีเหตุส่งได้เท่านั้นก็ให้ค้นแต่ถางวัน) ในบ้านเรือนของ นาย ข
หาสิ่งของเหล่านี้จงทั่วไป ถ้าพบสิ่งของเหล่านี้แล้ว ก็ให้นำ
มายังศาล แต่ให้จับตัว นาย ข มาพิจารณาตามกฎหมายด้วย

(ลงชื่อผู้พิพากษา)

ตราของศาล

อัตรา ค่า ธรรมเนียม ค่าต

ส่วน ความแพ่ง

- ๑ ค่ารับฟ้อง ๕ บาท หรือ ๒ ร.เบย
- ๒ หมายถึงเรียกจำเลย (คนละ) ๓๒ ช.ฐู หรือ กิ่ง ร.เบย
- ๓ หมายถึงเรียกพยาน (คนละ) ๓๒ ช.ฐู หรือ กิ่ง ร.เบย
- ถ้า โจทย์นำพยาน มาเอง ก็ไม่ต้อง เรียก ค่าหมาย พยาน
- ๔ ให้ เรียก เงิน ค่าชั้น ศาล ร้อย ละสอง กิ่ง ตามทุนทรัพย์
- เงิน นี้ ต้อง เสีย ต่อ ศาล ก่อน เวลา ออกหมาย เรียก จำเลย หรือ ก่อน
- ถ้า ส่ง จำเนาคความฟ้องไป ให้จำเลย)
- ๕ หมายถึง นำ บอกร วันชำระ ๓๒ ช.ฐู หรือ กิ่ง ร.เบย
- ๖ ค่าแปลสำนวนใน ๒๐๐ คำ ครั้งแรก ๗ บาท ๓๒ ช.ฐู
- หรือ ๗ ร.เบย ครั้ง
- ต่อไป ครั้งหลัง ใน ๒๐๐ คำ ๕ บาท หรือ ๕ ร.เบย
- ๗ ทำหนังสือ ประกัน ๒ บาท หรือ ๒ ร.เบย
- ๘ คัดสำเนา คำฟ้อง แต่หนังสือ อื่น ๆ ใน ๕๐๐ คำ
- ครั้งแรก ๓ บาท หรือ ๓ ร.เบย
- ใน ๑๐๐ คำ ครั้งหลัง ๑ บาท หรือ ๑ ร.เบย
- ๙ ค่าแต่ง เจ้าพนักงานไป ดับพยาน ภายนอก ศาล ๓ บาท

08/10/2566

หรือ ๓ ร.เบย

ส่วน ความอาญา

- ๑ หมายถึง หรือ หมายถึง (เว้นแต่ศาลให้ออกหมายเรียก หรือหมายจับเองไม่ต้องเสีย) ๒ บาท หรือ ๒ ไร่
- ๒ เมื่อศาลไต่สวนในครั้งแรก ๒ บาท หรือ ๒ ไร่
- ๓ เมื่อศาลไต่สวนแล้ว มีคำสั่งให้เอาตัวจำเลยซึ่งได้พิจารณาครั้งที่สุดท้ายไป ๓ บาท หรือ ๓ ไร่
- ๔ เมื่อพิจารณาในครั้งที่สุดท้าย ๘ บาท หรือ ๘ ไร่
- ๕ เมื่อตัดสินเด็ดขาดในชั้นพิจารณาครั้งที่สุดท้าย หรือ ๘ ไร่

จ่านักหอสมุด